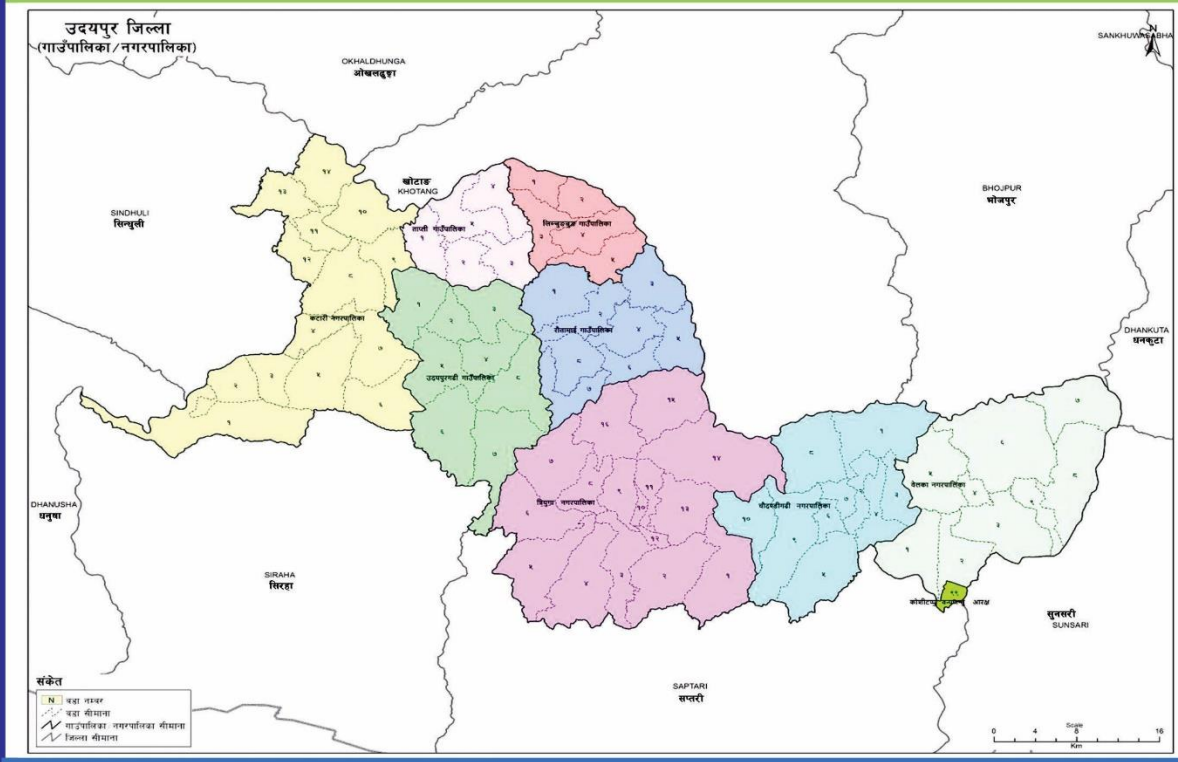
जिल्ला वस्तुगत विवरण, उदयपुर (District Profile, Udayapur)

जिल्ला वस्तुगत विवरण, उदयपुर
(District Profile, Udayapur)
२०८०

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुर
(उदयपुर, खोटाङ)
फोन नं. ०३५-४२०१०९
Email:- soudayapur@gmail.com

जिल्ला वस्तुगत विवरण, उदयपुर
(District Profile , Udayapur)
२०८०

पुस्तकको नाम : **जिल्ला वस्तुगत विवरण, उदयपुर**

प्रकाशक :

तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुर (उदयपुर, खोटाङ)

फोन नं. ०३५–४२०१०९

Email:- soudayapur@gmail.com

प्रकाशन मिति : २०८०, असार

दोस्रो संस्करण : २०७९/०८०

सम्पादक :

शिवनारायण महतो

लेखक :

इशु कुमार कार्की, मनोज कुमार मेहता,
अशोक कुमार यादव, भोजराज गुरागाईं, संगिता कार्की

तथ्यांक संकलन :

शिव नारायण महतो, भोजराज गुरागाईं, संगिता कार्की
अमित कर्ण र राम कुमार राउत

मुद्रण तथा कम्प्यूटर :

न्यू पशुपति छापाखाना, गाईघाट, उदयपुर

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

फोन: ४२४५९४६, ४२४५९४७, ४२४५९४८, ४२४५८४८, ४२४१८०१, ४२२९४०६

फ्याक्स: ९७७-१-४२७७२०
पो.ब.नं. ११०३१
रामशाहपथ
थापाथली, काठमाडौं

पत्र संख्या:

च.नं.:-

शुभकामना सन्देश

समयसापेक्ष र विश्वसनीय तथ्याङ्क योजना तथा नीति निर्माणका लागि आधारशीला हो । देशको केन्द्रीय तथ्याङ्कीय निकायका रुपमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले गणना र सर्वेक्षणहरूमार्फत जनसाङ्ख्यिक, आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय क्षेत्रहरूसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क निरन्तर संकलन, उत्पादन र वितरण गर्दै आएको तथ्य सर्वविदितै छ । नेपालको संविधानले अङ्गीकार गरेको तीन तहको सरकारले आआफ्नै नीति, योजना र विकास कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने भएको हुँदा राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय तहसम्मको खण्डीकृत तथ्याङ्कको माग तीव्र गतिमा बढिरहेको छ । गणनाहरू बाहेक नमुना सर्वेक्षणबाट स्थानीय स्तरको अझ वडास्तरको आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय तथ्याङ्क उपलब्ध गराउन प्रणालीगत सुधार गर्नुपर्नेछ ।

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ ले स्थानीय तहलाई अलग्गै तथ्याङ्कीय अधिकार निर्दिष्ट गरेको प्रसङ्ग स्मरणीय छ । सुदृढ तथ्याङ्कीय पूर्वाधार र प्रणालीको अभावमा स्थानीय तहले आआफ्नो तहको खण्डीकृत तथ्याङ्क उत्पादन गर्न सहज छैन । तथ्यमा आधारित नीति निर्माणका लागि अपरिहार्य मानिएको स्थानीय तहसम्मको खण्डीकृत तथ्याङ्कको स्रोत वा विकल्प के त भन्ने प्रश्न उठ्न सक्छ । राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयमातहतका ३३ तथ्याङ्क कार्यालयहरूले विगत तीन दशकयता जिल्ला तहको जिल्ला वस्तुगत विवरण (Distrcit Profile) का विभिन्न संस्करणहरू प्रकाशन गर्दै आएको तथ्य तथ्याङ्क प्रयोगकर्ताहरूलाई अवगत नै छ । यी जिल्ला वस्तुगत विवरणहरूको तयारीमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले सञ्चालन गरेका जनगणना, कृषिगणना र आर्थिक गणनाका तल्लो प्रशासनिक एकाइसम्मका तथ्याङ्क र विभिन्न आवधिक सर्वेक्षणहरूले उपलब्ध गराएका जिल्लास्तरीय र सहरी एवं ग्रामीण तहका अनुमानहरू समाविष्ट हुने गर्छन् । त्यसबाहेक तथ्याङ्क कार्यालयहरूले जिल्ला र स्थानीय तहबाट सेवा प्रवाहका सिलसिलामा सिर्जित प्रशासनिक अभिलेखहरूलाई समेत आवश्यक प्रशोधन गरी जिल्ला वस्तुगत विवरण तयार गर्दैआएका छन् ।

यसरी उत्पादन हुने जिल्ला वस्तुगत विवरणहरू नीतिनिर्माता, योजनाविद् र अध्येताहरूलाई अत्यन्त उपयोगी हुने गरेको हामीले महसुस गरेका छौं । यहाँ यो पनि उल्लेख गर्नु उपयुक्त हुन्छ कि राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले तयार गरेको स्तरीय ढाँचाअनुसार जिल्लास्थित तथ्याङ्क कार्यालयहरूले प्रकाशन गर्ने जिल्ला वस्तुगत विवरणहरू बढी आधिकारिक र तथ्याङ्कीय दृष्टिले सबल हुन्छन् । चालु आर्थिक वर्षमा कतिपय तथ्याङ्क कार्यालयहरूले जिल्ला वस्तुगत विवरण प्रकाशन गर्न लागेको सन्दर्भमा हामीलाई विश्वास छ कि यस्ता वस्तुगत विवरणहरूले जिल्ला र स्थानीयस्तरको ठुलो खाँचो एक हदसम्म परिपूर्ति गर्नेछन् । स्थानीय तहको नीतिनिर्माण र योजना तर्जुमामा यी प्रतिवेदनहरूले सार्थक योगदान गर्ने विश्वास लिएको छु ।

नगरपालिका, गाउँपालिका र वडास्तरसम्मका तथ्याङ्क सङ्ग्रहित गहन र उपयोगी जिल्ला वस्तुगत विवरण तयार गरी प्रकाशनमा ल्याउने सम्बद्ध सबै तथ्याङ्क कार्यालयहरूको औचित्य पुष्टी गर्न पनि यो प्रकाशन एक सुअवसर हो । खास गरी यसको तथ्याङ्क संकलनदेखि, सम्पादन र प्रकाशनको चरणसम्म संलग्न सबै कर्मचारीहरूलाई म धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी दिनमा यसका नवीन र परिमार्जित संस्करण प्रकाशन हुने विश्वास लिएको छु ।

असार, २०८०

रामप्रसाद थपलियाँ
प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
गाईघाट, उदयपुर

फोन न. ०३५-४२२१३३
इमेल :-daoudayapur@moha.gov.np
कोशी प्रदेश, नेपाल

प.सं. ०७९/८०
च.नं. २९३३

शुभ-कामना

राष्ट्रिय जनगणना २०७८, आर्थिक गणना २०७५ र विभिन्न कार्यालयहरुको विवरण समेटेर तथ्याङ्क कार्यालय उदयपुरले प्रकाशन गर्न लागेको "जिल्ला वस्तुगत विवरण उदयपुर, २०८०" नामक पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेकोमा शुभकामना दिन पाउँदा अत्यन्त खुशी लागेको छ।

नेपालमा विभिन्न समयमा गरिने जनगणना तथा शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार क्षेत्र र सेवा प्रवाहको अवस्था मापन गर्नका लागि प्रकाशन गरिने जिल्लागत वस्तुगत विवरणले यस जिल्लाको जनसंख्या,आर्थिक अवस्था, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, उद्योग, व्यापार, भौतिक पूर्वाधार, यातायात, विद्युत क्षेत्र लगायत समग्र सार्वाजनिक सेवा प्रवाहको अवस्थाको उजागरबाट जिल्लाको समग्र वस्तुस्थिति तथा वास्तविक रुपमा सुशासनको अवस्था मापन गर्न प्रस्तुत पुस्तकले सहयोग पुऱ्याउनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

अन्त्यमा, सही समय र अवस्थामा यस वस्तुगत विवरण प्रकाशन गरी समग्र जिल्लाको सम्भावना र अवसरहरुको पहिचान गरी जिल्लालाई विकास निर्माणको क्षेत्रमा योजनाबद्ध ढंगबाट अघि बढाउन तथ्याङ्कीय रुपबाट यस पुस्तिका मार्फत मद्दत पुऱ्याउने प्रयास गरेकोमा तथ्याङ्क कार्यालय उदयपुरलाई बिशेष धन्यबाद दिदैं आगामी दिनहरुमा समेत अझ प्रभावकारी रुपमा आफ्ना गतिविधिहरुलाई अगाडी बढाउँदै यस किसिमका प्रकाशनहरुको निरन्तरताको अपेक्षा समेत राख्दै प्रकाशन कार्यमा संलग्न सबैलाई धन्यबाद दिँदै तथ्याङ्क कार्यालयका रचनात्मक प्रयासहरुको सफलताको शुभ-कामना व्यक्त गर्दछु। धन्यवाद !

मितिः- २०८०।०३।०८

.....
जनार्दन गौतम
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

प्रकाशकीय

प्रभावकारी योजनाहरुको तर्जुमा र तोकिएका लक्ष्यहरुको मूल्यांकनका लागि सम्बन्धित क्षेत्रको वस्तुस्थिति झल्किने तथ्याङ्कको आवश्यकता पर्दछ । तथ्याङ्क एवं सुचना कुनैपनि विकास गतिविधि सञ्चालनका लागी आधारभुत स्तम्भ हो । सूचना सधैं तथ्यमा आधारित हुनुपर्छ । तथ्याङ्कले सूचनालाई भरपर्दो बनाउने भएकोले यसको आधारबाट योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन मूल्यांकन यथार्थपरक बनाउन मिल्दछ । हाम्रो देशमा क्षेत्रगत तथ्याङ्क एवं सूचना विषयगत निकायले संकलन तथा विश्लेषण गरी प्रयोगमा ल्याएपनि राज्यलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत र समष्टिगत तथ्याङ्क भने राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले प्रकाशन गर्दै आएको छ र यसैलाई आधिकारिक मानिन्छ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका साथै अन्य तथ्याङ्क उत्पादन गर्ने निकायहरुका विभिन्न प्रकाशनहरुमा छरिएर रहेका आंकडाहरुलाई एकीकृत रुपमा सरल ढंगले प्रस्तुत गरिएको यस जिल्ला वस्तुगत विवरणले जिल्ला स्थित संघीय तथा प्रादेशिक कार्यालयहरु र स्थानीय तहहरुलाई योजना निर्माण गर्न र सो लक्ष्य अनुसार कार्य भए नभएको मूल्यांकन समेत गर्न सहयोग पुऱ्याउने छ । यसका साथै जिल्लास्थित तथ्याङ्क प्रयोगकर्ता (data users) हरुका लागी समेत यो प्रकाशन अत्यन्त उपयोगी हुने अपेक्षा लिएको छु । यस जिल्ला वस्तुगत विवरणमा राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५, जिल्ला स्थित विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु तथा यस जिल्लाका सबै स्थानिय तहहरुबाट आर्थिक, सामाजिक, जनसांख्यिक विवरणहरु संकलन गरी तयार गरिएको यस प्रकाशनले यस जिल्लाको विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाको कृषि, उद्योग, व्यापार, यातायात, विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायत समग्र सार्वजनिक सेवा प्रवाहको मापनको माध्यमबाट जिल्लाको समग्र वस्तुस्थिति तथा वास्तविक रुपमा सुशासनको अवस्था मापन गर्न र तथ्यमा आधारित योजना तर्जुमा गर्न सघाउ पुर्याउनेछ भन्ने आशा एवं विश्वास लिएको छु । यसमा हुन सक्ने सम्भावित कमी कमजोरी तथा गल्तीलाई औंल्याई यसलाई सुधार गर्ने कार्यमा सहायता गरिदिनु हुनका साथै अमूल्य सुझाव र सल्लाहको लागि सम्पूर्ण पाठक वर्गहरुलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

अन्त्यमा, यो पुस्तक तयार गर्न विभिन्न कार्यालयबाट तथ्याङ्क उपलब्ध गराई सहयोग गर्ने सम्बन्धित कार्यालयका प्रमूख, सुचना अधिकारी, सूचना प्रविधि अधिकृत तथा अन्य कर्मचारीहरुमा आभार प्रकट गर्दै उक्त तथ्याङ्क संकलनमा सहयोग गर्नु हुने यस कार्यालयका गणक संगिता कार्की, खरिदार भोजराज गुरागाईं र कार्यालय सहयोगी अमित कर्ण तथा यी स्रोतहरुबाट प्राप्त तथ्यांकलाइ लीपिवद्ध गर्नलाई सहयोग गर्ने यस कार्यालयका सुपरिवेक्षक इशु कुमार कार्की, सुपरिवेक्षक मनोज कुमार मेहता, गणक अशोक कुमार यादव, गणक संगिता कार्की र खरिदार भोजराज गुरागाईंलाइ धेरैधेरै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । साथै यस पुस्तकको डिजाइन तथा प्रकाशन गरी सहयोग गर्नु हुने पशुपति छापाखानाका सम्पूर्ण टीम प्रति अभार व्यक्त गर्दछु । धन्यवाद !

मिति :- २०८० असार
शिवनारायण महतो
तथ्यांक अधिकृत
तथ्यांक कार्यालय, उदयपुर

विषय सूची

शिर्षक	पेज नं.
खण्ड १ : जिल्लाको परिचय	**१-१०**
१.१ भौगोलिक अवस्थिति	१
१.२ राजनीतिक सिमाना	१
१.३ प्रशासनिक विभाजन	२
१.४ भूक्षेत्र, भूक्षय, भूउपयोग तथा जलभण्डार	२
१.५ जलवायु र जलभण्डार	४
१.६ प्राकृतिक वन तथा वनस्पति	५
१.७ प्रमुख पर्यटकीय, ऐतिहासिक तथा अन्य स्थानहरु	५
१.८ सहरीकरण तथा बस्ती विकासको स्वरुप	६
१.९ जातजाति, भाषा, धर्म	६
१.१० स्थानीय तहहरूको आधारभूत विवरण	७
१.११ स्थानीय तहहरुको आधारभूत विवरण	१०
खण्ड २ : जनसांख्यिक तथा पारिवारिक विवरण	**११-६२**
२.१ जनसांख्यिक विवरण	११
२.१.१ जनसंख्याका विभिन्न पक्षहरु	११
२.१.२ उमेर लिङ्ग समुह अनुसार जनसंख्या	१२
२.१.३ जनसंख्या पिरामिड	२०
२.१.४ वार्ड अनुसार जनसंख्या, लिङ्ग, औषत परिवार आकार, लैङ्गिक अनुपात र साक्षरता	२१
२.१.५ जातजाति	२४
२.१.६ धर्म	२७
२.१.७ मातृभाषा	२७
२.१.८ दोस्रो भाषा	२९
२.१.९ पुर्खाको भाषा	३१
२.२ अपाङ्गता सम्बन्धि विवरण	३३
२.३ बसाईँसराई	३५
२.४ अनुपस्थित जनसंख्या सम्बन्धि बिबरण	३७
२.५ वैवाहिक स्थिति तथा पहिलो विवाहको उमेर	३९
२.६ प्रजनन सम्बन्धि विवरण	४३
२.७ बालबालिका सम्बन्धि विवरण	५१
२.७.१ १८ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको बसोबासको स्थिति	५१
२.७.२ ५ देखि १८ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको बसोबासको स्थित र साक्षरता	५२
२.७.३ पाँच वर्ष र सो भन्दा मुनिका बालबालिकाको जन्मदर्ता सम्बन्धी विवरण	५३
२.८ नागरीकताका आधारमा जनसंख्या	५४
२.९ लिंग र उमेर समुह अनुसार परिवारमूलीको बिबरण	५४
२.१० परिवार सदस्य संख्याका आधारमा परिवारको स्थिति	५५
२.११ पारिवारिक बिबरण	५६

२.११.१ परिवारले प्रयोग गरेको घर सम्बन्धि बिबरण ५६
२.११.२ जिल्लामा परिवारले प्रयोग गरेको पिउने पानी, खाना पकाउने ईन्धन, बत्तिको स्रोत तथा शौचालय सम्बन्धि बिबरण ५९
२.११.३ परिवारले प्रयोग गरेको सुबिधा स्थिति ६१
२.११.४ महिलाका नाममा घर जग्गा भएका घरपरिवार ६२
खण्ड ३ : शैक्षिक तथ्याङ्क ६३-७०
३.१ स्थानीय तह अनुसार साक्षरता प्रतिशत ६३
३.२ खण्डीकृत साक्षरता तथ्याङ्क ६३
क) प्रत्येक स्थानिय तहमा कक्षागत रुपमा पढिरहेका विधार्थीहरु ६३
ख) साक्षरताको अवस्था ६४
ग) ५ देखि २५ वर्षसम्म एस.एल.सी./एस.ई.ई. तहभन्दा मुनिको शैक्षिक तह उत्तीर्ण गरेको जनसंख्या ६५
घ) १५ वर्ष र सोभन्दा माथीको जनशक्तीले अध्ययन गरेको विषय क्षेत्र ६५
ङ) १० जोड २ वा सोसरह वा उच्च तह उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिको अध्ययनको क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या (१५-२४ वर्षको लागि) ६६
च) हाल विद्यालय/क्यामपस गइरहेका ५ देखी २५ वर्ष उमेर समूहका विद्यार्थीको संख्या ६६
छ) उत्तीर्ण गरेको तह ६७
३.३ उदयपुर जिल्लाभित्र संचालित विद्यालय, प्राविधिक धारका विद्यालय र क्याम्पसको विवरण ६८
खण्ड ४ : स्वास्थ्य तथ्याङ्क ७१-७४
४.१ स्वास्थ्य संस्था ७१
४.२ स्वास्थ्यकर्मीको संख्यात्मक विववरण ७१
४.३ स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत र दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत ७२
४.४ खोप कभरेज (बी.सी.जी., डी.पी.टी., हेपाटाइटिस बी, दादुरा, पोलियो, टी.टी.) ७२
४.५ तौल अनुगमन (प्रतिशतमा) ७३
४.६ परिवार नियोजन (आ.व. २०७८/०७९) ७३
४.७ प्रमुख रोगहरू (आ.व. २०७८/०७९) ७३
४.८ पोषणसम्बन्धी तथ्याङ्क (भिटामिन ए, आइरन चक्की, जुकाको औषधी) ७४
खण्ड ५ : आर्थिक क्रियाकलाप र रोजगारी ७५-९३
५.१ राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार जिल्लाको अर्थतन्त्रको संरचनात्मक स्वरूप ७५
क) औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार प्रतिष्ठानहरुको संख्या ७५
ख) औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार व्यक्तीहरुको संलग्नताको संख्या ७६
ग) औद्योगिक प्रतिष्ठानमा १ वर्ष भित्र काम गर्ने कार्य दिनका आधार व्यक्तीहरुको संलग्नताको संख्या ७६
घ) व्यवसाय सुरु गरेको वर्षका आधारमा प्रतिष्ठानहरुको संख्या ७६
ङ) भवनहरुको स्वामित्वका आधारमा प्रतिष्ठानहरको संख्या ७७
च) व्यवसाय संचालन गरेको जग्गाको स्वमित्वका आधारमा प्रतिष्ठानहरुको संख्या ७७
छ) व्यवसायले ओगटेको क्षेत्रफलका आधारमा प्रतिष्ठानको संख्या ७७
ज) व्यवसायिक स्थानका आधारमा प्रतिष्ठानहरु ७८
५.२ राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धि विवरण ७८
क) आर्थिक काममा संलग्नता भएको समयका आधारमा १० वर्ष भन्दा माथि जनसंख्या ७८
ख) पेशाको वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या: ७९

ग) औद्योगिक क्षेत्र वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या ८०
घ) आर्थिक रुपमा सक्रिय र निस्कृय जनसंख्या (१० वर्ष भन्दा माथि) ८२
ङ) शिक्षा र आर्थिक क्रियाकलाप अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या ८२
च) पेशा वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष माथिको उमेर समुहको जनसंख्या ८३
छ) मुख्य पेशा र मुख्य औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको सक्रिय जनसंख्या ८४
ज) शिक्षा र मुख्य पेशा वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ८५
झ) शिक्षा र मुख्य औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ८५
ञ) रोजगारीको अवस्था र उमेर समुह अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ८६
ट) रोजगारीको अवस्था र मुख्य पेशा वर्गिकरणका आधारमा १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ८७
ठ) रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र स्थानीय तह अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ८८
ड) रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र पेशा वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ८९
ढ) रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र मुख्य औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ९०
ण) आर्थिक रुपमा वढि सक्रिय नहुनुको कारणका आधारमा वर्षमा ६ महिना भन्दा कम वा काम नै नगरेका १० वर्ष भन्दा वढी उमेरको जनसंख्या ९३

खण्ड ६ : कृषि, वन तथा वातावरण तथ्यांक ९४-१०३

६.१ कृषि ९४
६.१.१ जिल्लाको भू उपयोग स्थिति ९४
६.१.२ स्थानीय तह अनुसार कृषि तथा पशु सम्बन्धि विवरण ९४
६.१.३ जिल्ला बाहिर निकासी भएका कृषिजन्य वस्तुहरुको विवरण ९६
६.१.४ आ. ब. २०७८/७९ मा उत्पादन भएका बालीहरु ९६
६.१.५ आ. ब. २०७९/८० मा उत्पादन भएका बालीहरु ९७
६.१.६ आ. ब. २०७८/७९ को दुधजन्य तथा मासुजन्य पदार्थको उत्पादन परिमाण र मुल्य ९७
६.१.७ आ. ब. २०७९/८० को दुधजन्य तथा मासुजन्य पदार्थको उत्पादन परिमाण र मुल्य ९७
६.१. ८ जिल्लामा रहेका एग्रोभेटहरुको विवरण ९८
६.२ वन ९८
६.२.१ वनको किसिम ९९
६.२.२ डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतको विभिन्न किसिमका वनहरुको विवरण १००
६.२.३ नगरपालिका/गाउंपालिका अनुसार वन तथा खानी र खनिज सम्बन्धि विवरण १००
६.३ फोहोरमैला उत्पादन तथा व्यवस्थापन १०२

खण्ड ७ : उधोग तथा बाणिज्य १०४-१०९

७.१ घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, उदयपुरमा आ.व.२०७८/०७९ दर्ता भएका प्रतिष्ठानको प्रकृति संख्या १०४
७.२ उदयपुर सिमेण्ट उद्योग लि. बाट त्रैमासिक रुपमा उत्पादन हुने सिमेण्ट मुल्य १०४
७.३ उदयपुर जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहहरुमा रहेका उधोग, बाणिज्य,सहकारी तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था विवरण १०४

खण्ड ८ : भौतिक पूर्वाधार ११०-११३

८.१ यातायात ११०
८.२ विधुत ११२
८.३ टेलिफोन ११३

खण्ड ९ : पर्यटन र मनोरञ्जन ११४-११७
९.१ यस जिल्लाको विभिन्न स्थानिय तहमा रहेका केही पर्यटकिय स्थलहरु ११४
खण्ड १० : न्याय, शान्ति तथा सुरक्षा ११८-१२२
१०.१ उदयपुर जिल्ला अदालतमा दर्ता भएका मुद्दाको किसिम, संख्या र फर्छ्यौट सम्बन्धि विवरण ११८
१०.२ स्थानीय तहमा न्यायिक समितिमा विगत आ.व.२०७८/७९ मा परेका मुद्दा तथा किनारा लागेका मुद्दा संख्या ११८
१०.३. जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुरबाट प्राप्त बिवरण ११८
१०.४ उदयपुर जिल्लामा रहेका प्रहरी कार्यालयहरुको बिवरण १२१
१०.५ नागरिकता तथा राहदानी जारी भएको संख्या १२२
१०.६ कैदी बन्दीहरु सम्बन्धि बिबरण १२२
खण्ड ११ : सार्वजनिक सेवा प्रवाह १२३-१२७
११.१ जिल्लास्थित सरकारी कार्यालयहरूको विवरण १२३
११.२ जिल्लास्थित सार्वजनिक संस्थानहरूको विवरण १२५
११.३ स्थानीय तहको विगत पाँच वर्षको आय र व्ययको विवरण १२५
११.४ सूचना तथा संचार १२७
खण्ड १२ : निर्बाचन १२८-१३१
१२.१ यस उदयपुर जिल्लाको मतदाताको संख्या संम्बन्धि बिबरण १२८
१२.२ उदयपुर जिल्लाको स्थानिय तह निर्बाचन, २०७९ १२८
१२.३ प्रतिनिधि सभा/प्रदेश सभा निर्बाचन २०७९ को मत परिमाण १३०
खण्ड १३ : विविध १३२-१३६
१३.१ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख प्रकाशनहरु १३२
१३.२ आधिकारिक तथ्याङ्कका १० प्रमुख सिद्दान्तहरु १३३
१३.३ जग्गा लिखित पासको विवरण १३४
१३.४ राहदानी/ नागरिकता वितरणको विवरण १३४
१३.५ पालिका अनुसार व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण १३४
१३.६ तथ्याङ्क कार्यालयको परिचय १३६
खण्ड १४ : जिल्लाको सर्वाङ्गीण विकासका सम्भावना र चुनौतीहरू १३७-१३८
प्रमुख सन्दर्भ सामाग्रीहरु १३९

खण्ड १ : जिल्लाको परिचय

१.१ भौगोलिक अवस्थिति

महाभारत श्रृङ्खलादेखि चुरे पर्वत मालाको भित्री मधेश क्षेत्र भित्र उदयपुर जिल्ला विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको काखमा अवस्थित रहेको छ । यो जिल्ला नेपालको कोशी प्रदेश अन्तर्गत सगरमाथा अञ्चलमा पर्दछ । पूर्वतिर साँघुरिएर पश्चिमतिर फुक्दै गएको यस जिल्लाको क्षेत्रफल २०६३ वर्ग किलो मिटर (२०६३०० हे.) रहेको छ । भू-बनोटको आधारमा पहाड, बेशी, टार र तराई समेतको भू-भाग ओगट्ने यो जिल्ला क्षेत्रफलको हिसावले नेपालको २० औँ, कोशी प्रदेशको चौथो र सगरमाथा अञ्चलको दोस्रो स्थानमा पर्दछ । यो जिल्लाको सिमानामा उत्तरमा मुख्यतः भोजपुर तथा खोटाङ र ओखलढुङ्गाको केही भाग, पश्चिममा मुख्यतः सिन्धुली र धनुषाको केही भाग, दक्षिणमा सिराहा र सप्तरी जिल्ला एवं पूर्वमा मुख्यतः सुनसरी र धनकुटा जिल्लाको केही भाग रहेको छ । यसरी उदयपुरको सिमानामा ९ जिल्ला पर्दछन, जुन नेपालको धेरै जिल्लासँग सिमाना जोडिएको जिल्लाको दोस्रो स्थानमा पर्दछ । विषम भौगोलिक बनोट रहेको यस जिल्लामा महाभारत श्रृङ्खला अन्तरगत धारिला विकट डाँडाहरु छरिएका र पातलिएका बस्तीहरु छन् भने महाभारत फेदीदेखि चुरे श्रृङ्खला विचमा समथर फाँटहरु र दक्षिणी सिमाना चुरे क्षेत्रमा घना जङ्गल रहेको छ ।

त्रियुगा नदीको किनारमा चुरे र महाभाराततर्फको बीचमा रहेका भित्री मधेसका फाँटहरु मध्ये त्रियुगा नगरपालिका त्रियुगा उपत्यका नामले पनि चिनिन्छ । यही नगरपालिकामा अवस्थित गाईघाट (बोक्से)मा सदरमुकाम रहेको यो जिल्ला समुद्र सतहबाट ३६० मिटरदेखि २३१० मिटर उचाइसम्म रहेको छ ।

उदयपुर जिल्लाको सदरमुकाम गाइघाट कोशी प्रदेशको केन्द्र विराटनगरबाट ११० कि.मी. र मुलुकको राजधानी काठमाडौंबाट २९५ कि.मी. दुरीमा रहेको छ ।

भौगोलिक अवस्थितिः

अक्षांस : २६° ३९' ०" देखि २७° १' १०" उत्तरी अक्षांश

देशान्तर : ८६° ०' ९" दखि ८७° १' ०" पूर्वी देशान्तर

सिमाना

उत्तर : भोजपुर, खोटाङ र ओखलढुङ्गा

पश्चिम : सिन्धुली र धनुषा

दक्षिण : सिराहा र सप्तरी

पूर्व : धनकुटा र सुनसरी

क्षेत्रफल : २०६३ वर्ग किलो मिटर

भौगोलिक विभाजन :- पहाड, तराइ र भित्री मधेस

१.२ राजनीतिक सिमाना

पूर्व-पश्चिम लम्बिएर रहेको यस जिल्लालाई भौगोलिक रुपमा उत्तरमा सुनकोसी, पूर्वमा सप्तकोसी, पश्चिममा कमला र दक्षिणमा चुरे पर्वतले छुट्याएको छ । दक्षिणतर्फको अधिकांश भागको सिमानाको काम चुरे पहाडले

गरी सिराहा र सप्तरीसँग छुट्याएको छ । पश्चिममा अफगानिस्तानदेखि सुरु भएर लगातार हानिदै आएको चुरे पहाड यसै जिल्लामा आएर अन्त्य हुन्छ । पहिला उदय नाम गरेको राजाले यस जिल्लामा शासन गरेको हुँदा यस जिल्लाको नाम उदयपुर रहन गएको भन्ने किम्बदन्ती पनि सुनिन्छ । वि.सं २०२८ भन्दा अगाडि यस जिल्लाको सदरमुकाम हालको पञ्चावती गाविसमा पर्ने उदयपुरगढी भन्ने ठाउँमा थियो । विसं २०२८, जेठ ९ गतेदेखि यस जिल्लाको सदरमुकाम गाईघाटमा सारिएको छ । जुन महेन्द्र राजमार्गको कदमाहादेखि २७ किमि उत्तरमा रहेको छ । यो जिल्ला महाभारत श्रृङ्खला र चुरे पर्वत श्रृङ्खलाविच रहेकाले महाभारत श्रृङ्खला अन्तर्गत धारिला, बिकट, डाँडाहरु, छरिएका र पातलिएका बस्तीहरु छन् भने महाभारत फेदीदेखि चुरे श्रृङ्खलाविचमा समथर फाँटहरु र दक्षिणी सिमाना चुरे क्षेत्रमा जङ्गल रहेको छ । महाभारत र चुरे श्रृङ्खलाको विचमा दुइवटा ठुला ठुला लाम्चो आकारको समथर फाँट भएको हुँदा यस जिल्लालाई भित्री मधेसको रुपमा पनि गणना गरिन्छ ।

१.३ प्रशासनिक विभाजन

यस जिल्लामा २ वटा प्रतिनिधी सभा निर्वाचन क्षेत्र, ४ वटा प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र , ८ वटा स्थानीय तह (४ नगरपालिका र ४ गाउँपालिका) रहेका छन् ।

१.४ भूक्षेत्र, भूक्षय, भूउपयोग तथा जलभण्डार

क) भूक्षेत्र

यस जिल्लाको भित्री मधेसका फाँटहरु समुद्री सतहदेखि ३६० मिटरदेखि बढीमा २३१० मिटर उचाईसम्मका पहाडहरु रहेका छन् । भूबनोटको आधारमा यस जिल्लालाई ३ प्रकारको धरातलीय स्वरुपमा बाँड्न सकिन्छ ।

अ) पहाडी भूभाग

उत्तरमा सुनकोसी नदी र दक्षिणमा महाभारतको उपल्लो भागसम्म पहाडी भूभाग पर्दछन् । जिल्लाको करिब ६० % भाग यस भूभागले ढाकेको छ । करिब ११०० मि. देखि २३१० मिटरसम्मको उचाई रहेको यस क्षेत्रमा लेखानी, माझखर्क (नामेटार), रौता पोखरी जस्ता अग्ला डाँडा एवं टाकुरा पर्दछन् ।

आ) बेसी र टार

करिब ५५० मिटरदेखि ११०० मिटरसम्मको उचाई रहेको यस धरातलीय स्वरुपमा महाभारत उपल्लो भागदेखि दक्षिणमा तराईको भूभाग छेउछाउसम्म ढाकेको छ । जिल्लाको करिब ९% भूभाग समेटेको यस क्षेत्रमा नेपालटार, मुर्कुची र मैनटार जस्ता साना उपत्यकाहरु र बाहुनीटार, भुट्टार, हर्देनी जस्ता बेसी एवं खोंचहरु पर्दछन् ।

इ) तराई भू-भाग

समुद्री सतहदेखि ३६० मिटरदेखि ५५० मिटरसम्मको उचाईमा अवस्थित यस भूभागले भित्री मधेसको रुपमा चिनिने यस जिल्लाको करिब ३१% क्षेत्र ओगटेको छ । मुख्य रुपमा त्रियुगा र तावा खोलाको सीमावर्ती क्षेत्रमा पर्ने यस धरातलीय स्वरुपको दक्षिण भागमा चुरे पहाड पर्दछ । यो क्षेत्र नदी कटान समस्याले ज्यादै ग्रसित छ । जिल्लाको प्रमुख स्थानहरु गाईघाट, कटारी , बेल्टार, रामपुर,नेपालटार यसै भागमा पर्दछन् ।

ख) भूक्षय सम्भावित क्षेत्र

यस जिल्लाको करिब ६० % भूभाग पहाडी भूभागले ढाकेको हुँदा अधिकांश जमिन भिरालो रहेको छ । भूसंरक्षण र बनोट जटिल र कमजोर भएको कारण यस जिल्लाको धेरै भाग पहिरोको लागि संवेदनशील देखिन्छ । अधिकांश क्षेत्र पहाडी भएकोले जमिनको माथिल्लो सतहको मलिलो माटो बगेर तल्लो क्षेत्रतिर जाने गर्दछ । यसबाट वर्षेनी बाढी तथा नदी कटानको समस्याका साथै नदी खोलाको पिंध अत्याधिक मात्रामा बढिरहेको छ । नेपालको तराई क्षेत्रमा प्रतिवर्ष औसत १५ सेमिका दरले नदीको पिंध माथि उठ्छ भन्ने तथ्याङ्क भए तापनि उदयपुरमा यो करिब १ मिटर जति रहेको अनुमान छ । यदि यही क्रममा खोला, नदीको पिंध बढ्ने हो भने अब केही वर्षमा बस्ती, खेतीपाती भएको ठाउँमा नदी, खोला बग्ने र पहिले खोला भएको ठाउँमा ढिस्को देखिन सक्छ । पहाडी भागको मलिलो माटो बग्ने तथा जग्गा भूक्षयको कारणले ठाउँ ठाउँमा गल्छी बनी क्षतविक्षत भइरहेका हुँदा यस जिल्लाको जग्गाको उर्वराशक्तिमा ह्रास आई जनताको जीवनस्तर दिन प्रतिदिन खस्कदो अवस्थामा रहेको छ । भूक्षय तथा तल्लो क्षेत्र पुरिने समस्या अत्याधिक मात्रामा चुरे क्षेत्रको तल्लो भागमा रहेको छ । यहाँ वर्षेनी कैयौं टन माटो चुरे पहाडबाट बगेर आई नजिकको तल्लो क्षेत्र बलौटे माटोले पुरिने प्रक्रिया भइरहेको छ । यस्तै समस्या महाभारतबाट वर्षामा बगेर आउने माटोले पनि सिर्जना गरेको छ ।

ग) भू-उपयोग

अ) ग्रामिण क्षेत्रमा वर्तमान भू-उपयोग

यस जिल्लाको धेरैजसो भाग ग्रामीण क्षेत्रमा पर्दछ । त्रियुगा नगरपालिका, कटारी नगरपालिका, चौदण्डीगढी नगरपालिका र बेलका नगरपालिकाको समित घना शहरी क्षेत्र बाहेक यी नगरपालिका र अरु सबै गाउँपालिकाको सबै भाग ग्रामीण क्षेत्रमा पर्दछ । जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २,०६,३०० हेक्टर जमिनमध्ये जम्मा ३०,९४४ हेक्टर जमिन (१५ %) मात्र खेतीयोग्य जमिन रहेको छ । कुल खेतीयोग्य जमिनमध्ये जम्मा ८,७६७ हेक्टर जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध छ । यस जिल्लाको ७२.९८% भू-भाग बनजङ्गल तथा बुट्यानले ढाकेको छ भने नदीनाला तथा आवासले करिब ५.३४% भूभाग ओगटेको छ । यस जिल्लाका करिब ४.४२% भूभाग चरनले ढाकेको छ ।

आ) सहरी क्षेत्रमा वर्तमान भू-उपयोग

नगरपालिका क्षेत्रलाई मात्र सहरी क्षेत्रको रुपमा लिने हो भने यस जिल्लामा ४ वटा नगरपालिकाहरु छन जसमा त्रियुगा नगरपालिका, कटारी नगरपालिका, चौदण्डीगढी नगरपालिका र बेलका नगरपालिका रहेका छन । जसको समित घना क्षेत्र मात्रै शहरी क्षेत्र मान्न सकिन्छ । तर नेपालटार र मुर्कुची जस्ता नगरोन्मुख बजारहरु गाउँपालिकामा रहेता पनि यी क्षेत्रहरु समेत शहरी भूभागमा राख्न सकिन्छ ।

घ) माटोको बनावट र उर्वराशक्ति :

उदयपुर जिल्ला नदी तथा खोलानालाहरुको जिल्ला भएको हुनाले नदी तथा खोला आसपासको जग्गा पाँगो माटो र अन्य ठाउँहरुमा दोमट, बलौटे दोमट, चिम्टाइलो किसिमको माटो पाइन्छ । माटोको परीक्षण विवरण अनुसार यस जिल्लाको माटो फाटफुट रुपमा मात्र अम्लीय र क्षारीय भएको र बाँकी तटस्थ किसिमको भएको

पाइएको छ । जिल्लाको ठुलो क्षेत्रफल पहाड र पाखाहरुले भरिएको हुँदा कृषिको लागि उपयोगी क्षेत्र सीमित छ । सामान्यतः पुरातन कृषि प्रणालीमा धान, मकै, कोदो, गहुँ यस जिल्लाका प्रमुख बाली हुन् । यिनको उत्पादकत्व पनि खास गरी समथर भूभागमा बढी छ । जिल्लाको पहाडी क्षेत्र र भिरालो पाखाहरुमा सुन्तला,कागती, नास्पाती, अलैंची आदि खेती हुने देखिए तापनि बजार एवं वित्तीय संस्थाहरुको अभावमा त्यत्ति विकास हुन सकेको छैन । यस जिल्लाको सम्पूर्ण भूभागको जम्मा १५ % मात्र खेती योग्य जमिन रहेको छ । कुल ३०९४४ हेक्टर खेतीयोग्य भूमिमध्ये बाह्रै महिना सिंचाइ हुने जमिन जम्मा ८१५० हेक्टर र वर्षायाममा मात्र सिंचाइ हुने भूमि ७ हजार हेक्टर रहेको छ । सिंचाइ नहुने पाखो १५७९४ हेक्टर रहेको छ ।

ङ) भिरालोपन

उदयपुर जिल्लाको धेरै जसो भूभाग पहाडी भएको हुँदा भिरालो छ । जमिनको भिरालोपन जति बढी भयो भूक्षयको सम्भावना पनि त्यत्ति नै बढी हुन्छ । पर्यावरणीय दृष्टिकोले १८ %सम्म भिरालोपन भएको जमिनमा (९० डिग्रीलाई शत प्रतिशत भिरालोपन मान्दा) ज्यादै न्यूनतम भूक्षय हुन्छ । त्यसकारण कतिपय विकसित मुलुकहरुमा १८ % भन्दा बढी भिरालोपन भएको जमिनको उपयोगमा नियन्त्रण गरेको हुन्छ भने ५० %भन्दा बढी भिरालोपन भएको भूमिलाई पूर्णरुपमा संरक्षित भूमिको रुपमा राखेको हुन्छ (रायोआ, २०५७) । तर नेपालमा यस किसिमको कुनै नीति अपनाइएको छैन । भौगोलिक रुपले उदयपुर जिल्लालाई तराई र भित्री मधेस, उच्च पहाड र मध्ये पहाड गरी ३ भागमा विभाजित गरिएको छ । उच्च र मध्य पहाडी भागको धेरै जसो भाग ३० डिग्रीभन्दा बढी भिरालोपन भएकोले यस क्षेत्रमा खेती योग्य भूमि कम छ ।

१.५) जलवायु र जलभण्डार

क) जलवायु

मनसुनी हावापानी भएको यस जिल्लामा हावापानीको विशेषता जेष्ठ, आषाढदेखि भाद्र र असोजसम्म बढी पानी पर्ने र हिउँद याममा कम वर्षा हुने गर्दछ । यस जिल्लाको अधिकतम तापक्रम ४१० सेल्सियस र न्यूनतम तापक्रम सरदर १६० सेल्सियस छ भने वर्षा सरदर २,१५२ मिलिमिटर छ । कुल वर्षामध्ये करिब ८०% मनसुनी वर्षा र २०% आग्नेय वर्षा हुने गरेको छ । यहाँको हावापानीलाई भूभागको उचाइ, सामुद्रिक दुरी, पर्वतको मोहडा, हिमाली अक्षांश आदिले प्रभावित पारेको छ । भौगोलिक वनावटका आधारमा यस जिल्लामा उष्ण हावापानी र न्यानो समशीतोष्ण हावापानी दुइ खालका जलवायु भए तापनि २१०० मिटरभन्दा माथि उचाइ (२१००-२३१०० मि.) मा ठन्डा समशीतोष्ण हावापानी पनि रहेको छ । क्षेत्रफलको हिसाबले ८०.६% भू-भाग उष्ण, १८.८% भू-भागमा न्यानो समशीतोष्ण र ०.६% भू-भागमा ठन्डा समशीतोष्ण जलवायु रहेको पाइन्छ ।

ख) जलभण्डार

जिल्लाको पानीका स्रोतको रुपमा साना तथा ठुला नदी तथा पोखरीहरु रहेका छन् । पोखरीहरुमा रौता पोखरी, सुके पोखरी, ताप्ली पोखरी, जोगिदह चुरे जङ्गलको पोखरी र झिल्के पोखरी जस्ता साना पोखरीहरु भए तापनि उल्लेखनीय रुपमा ठुला ताल तलैयाहरु छैनन् । यस जिल्लाको सबभन्दा ठुलो नदी त्रियुगा हो । अन्य दुइ प्रमुख नदीहरुमा तावा खोला पश्चिमी क्षेत्र र वैद्यनाथ खोला मध्य भाग हुँदै तावा खोलामा मिसिन पुग्छन् ।

यस जिल्लामा रहेका अन्य नदीहरुमा ककरु खोला, यारी खोला, राँकुली, बरुवा खोला, अँधेरी, बहादुरा खोला र रसुवा खोला सहायक खोलाको रुपमा रहेका छन् भने सुनकोसी, सप्तकोसी र कमला नदी सिमाना नदीको रुपमा रहेका छन् । यस जिल्लाको जलभण्डारको रुपमा यिनै साना पोखरी, नदीनाला र सतह पानी मात्र हुन । पानीको उपयोगिताको सन्दर्भमा यस जिल्लाका नदीनालाहरुबाट सीमित रुपमा सिंचाइ कार्यमा उपयोग गरिएको छ । यस बाहेक अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिएको छैन । यी खोला तथा नदीहरुको जलाधार क्षेत्रमा वन विनास बढ्न गएको र त्यसको उचित संरक्षण हुन नसकेको हुँदा यी नदीहरुले ज्यादै धेरै मात्रामा नदी कटान गर्न थालेका हुँदा यस जिल्लाको सबभन्दा ठुलो समस्या नै नदी कटान देखिन थालेको छ ।

१.६ प्राकृतिक वन तथा वनस्पति

जिल्लाका क्षत्रफल २,२७,२०० हक्टरमध्ये जंगल र घासपाते ढाकेका क्षेत्र करिब १,६३,००० हेक्टर छ । जिल्लाका खास जंगल त्रियुगाका खोच र उपत्यका र नेपालटार तथा तावा खोलाका उत्तर दक्षिणमा रहेका पहाडी क्षेत्रमा छ । जिल्लाका वन वनस्पतीलाई मोटामोटी रुपमा दुइ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ । अ) उष्ण प्रदेश जंगल आ) समशीतोष्ण मनसुनी वन

अ) उष्ण प्रदेश जंगल

चुरे चर तथा भित्री मधेश भागमा पाइने यस किसिममा वनमा साल समूहका रुखहरु ज्यादा पाइन्छन । नदी किनारमा खयर र सिसा पाइन्छ । यस किसिमका वनमा पाइने मूख्य वनस्पती साल हो र त्यसका साथ यहाँ असना, कमी, टुन, बोटे, हरौं, बरौं धँगेरो, बाँझी, जामुन, खयर, सिसा र सिमल आदि हन् । यहाँ पाइने बाँस पहाडी भागमा पाइने बाँसभन्दा केही मोटा र ठूला हुन्छन । करिब १,२०० मिटर भन्दामुनि यस्ता वन पाइन्छन तापनि झण्ड ६०० मिटरसम्म मिश्रित पतझड वन ज्यादा पाइन्छ जहाँ साल र सल्ला दुवै केही मात्रामा पाइन्छ । उष्ण सदावहार वन करिब ६०० मिटर भन्दा कम उचाइ रहेका भू -भागमा ज्यादा पाइन्छ । यस जिल्लामा मिश्रित पतझड वन ज्याद कम छन ।

आ) समशीतोष्ण मनसुनी वन

महाभारत पहाडका करिब १,२०० मिटर भन्दा माथि र करिब २,१०० मिटरसम्मका भू-भागमा सदावहार तथा पतझड मनसुनी वन पाइन्छ । जिल्लाका अधिकांश पुराना बसोबास त्यही भू-भागमा केन्द्रीत भएका हुँदा यस्ता वनहरु निकै कम छन र जति छन पातला भइ सकेका छन । पतझड किसिमका वनमा खासगरी चिलाउने र धाले कटुसका वन पाइन्छ । त्यसका अतिरिक्त अमला, महवा आदि पनि पाइन्छन ।

१.७ प्रमुख पर्यटकीय, ऐतिहासिक तथा अन्य स्थानहरु

१.७.१ पर्यटकीय क्षेत्र

यस जिल्लामा केही मात्रामै भए पनि पर्यटकीय क्षेत्रहरु रहेका छन् । तीमध्ये केही ऐतिहासिक, धार्मिक एवं सांस्कृतिक महत्वका पर्यटकीय क्षेत्र छन् भने केही ऐतिहासिक एवं अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरु रहेका छन् । यस जिल्लाका केही प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु निम्नानुसार रहेका छन ।

(क) त्रिवेणी मेला (ख) उदयपुर सिमेन्ट फ्याक्ट्री (ग) ताप्ली पोखरी
(घ) चौदण्डी दरबार (ङ) उदयपुरगढी (च) रौता पोखरी (छ) गिद्धगया
(ज) बेलका दरबार (भग्नावशेष) (झ) राजदह (ञ) पातले छाँगो (ट) चित्रेथाम

१.७.२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका स्थलहरु

रौता भगवती, पञ्चावती मन्दिर, चौदण्डी शिवालय, इन्द्रेश्वर महादेव ढिम्की, खाट मन्दीर, बागचौरी, असारीको शिवालय, चुरिया माई, राम जानकी मन्दिर, मोतिगडा, शिद्धेश्वर महादेव चुहाडे, गणेश र भगवती मन्दिर, शिव मन्दिर जलजले, राधा कृष्ण मन्दिर गाईघाट, दनुवार जातिको इष्ट देवको मन्दिर कटारी, गुप्तेश्वर महादेवको मन्दिर, ककनी मन्दिर कालीखोला आदि धार्मिक महत्वका स्थलहरु हुन भने चौदण्डीगढी, उदयपुरगढी, बेलकातरी दरवार, खाट बजार, रंग महल, टंकेला गुफा यस जिल्लाका प्रमुख ऐतिहासिक महत्वका स्थलहरु हुन् ।

१.७.३ प्रमुख नदीहरु

सप्तकोसी, रसुवा, त्रियुगा, बरुवा, कंग खोला, द्वार खोला, तावा खोला, वैद्यनाथ खोला, ककरु खोला, बारुवा खोला, कमला खोला आदि प्रमुख हुन ।

१.७.४ प्रमुख ताल/पोखरी

यस जिल्लाका प्रमुख पोखरीहरुमा रौता पोखरी, सुके पोखरी, ताप्ली पोखरी, झिल्के पोखरी, थान पोखरी, जोगिदहको पोखरी आदि हुन ।

१.७.५ प्रमुख व्यापारिक महत्वका ठाउँहरु

यस जिल्लाका प्रमुख व्यापारिक स्थलहरुमा गाईघाट, कटारी, बेल्टार, घुर्मी, जलजले, नेपालटार, मुर्कुची, रामपुर आदि हुन ।

१.८ सहरीकरण तथा बस्ती विकासको स्वरुप

क) सहरीकरण

सदरमुकाम गाईघाटमा सडक तथा विद्युत् आदि सुविधा पुगेपछि सहरीकरण प्रक्रियाले तीव्ररुपमा लिएको छ । सबै सरकारी कार्यालयहरु यहाँ नै रहेका, जिल्लाको अन्य स्थानको तुलनामा शिक्षा, स्वास्थ्यको सुविधा यस स्थानमा उपलब्ध भएको र गाईघाट दिक्तेल राजमार्ग निर्माण र मदन भण्डारी राजमार्ग निर्माण सुरु भएपछि जिल्लाको अन्य भाग तथा छिमेकी जिल्लाबाट समेत यस बजारमा बसाई सराई गर्ने प्रवृत्ति बढेको हो । कटारी ,नेपालटार, गाइघाट, रामपुर ,बसाहा लगायत मदन भण्डारी जोड्ने शहरी बस्तीहरुमा बसोबास तीव्र रुपमा बढिरहेको हुँदा व्यवस्थित नगर योजनाबाट शिक्षा, स्वास्थ्य, बाटो, खानेपानी, ढल निकास इत्यादिको विकास गर्नु पर्ने देखिएको छ ।

ख) बस्ती विकासको स्वरुप र बस्ती श्रृङ्खला

जिल्लाको अधिकांश भाग पहाडी क्षेत्रमा परेको हुँदा धेरै बस्तीहरु पातलो र छरिएर रहेका छन् । ती बस्तीहरुमा पूर्वाधार र अन्य सुविधा पुर्याउन बढी खर्च लाग्ने देखिन्छ । अर्को समयमै पहाडी क्षेत्रको बस्तीहरुमा गुणस्तर शिक्षा, स्वास्थ्य ,बाटो लगायतको पूर्वाधार विस्तार नभएकाले ती भूभागबाट तल्लो समतल भूभागमा तीव्र रुपमा बसाइसराईं भइ रहेको देखिन्छ ।

१.९ जातजाति, भाषा, धर्म

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा ८६ वटा जातजाती बसोबास गरेको देखिन्छ । यस जिल्लामा बसोबास गर्ने प्रमूख १० जातजातिहरुमा क्षेत्री (२२.३१%), राई (१६.३५%), मगर (१३.३४%), थारु(

७.६७%), तामाङ (६.८६%), विश्वकर्मा (५.४८%), पहाडी ब्राहमण (४.७९%), नेवाः/नेवार(३.५३%), दनुवार(३.०५%), परियार (२.९१%) रहेका छन । त्यसैगरी यस जिल्लामा हिन्दु धर्म मान्ने ७०.३७%, किराँत १२.९७ %, बुद्ध ११.६८%, क्रिश्चयन २.९५%, प्रकृति १.२२ % र इस्लाम धर्म मान्ने ०.८% रहेका छन ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस जिल्लामा ६० वटा मातृभाषा बोल्ने मानिसहरुको बसोबास रहेको छ । जसमा सबैभन्दा बढी नेपाली मातृभाषा हुने ५१.३ % छन भने मगर ढुट ११.४ %, थारु ७.९६%, चाम्लिङ ६.८६%, तामाङ ५.४५%, मैथली ३.८४%, बान्तवा ३.६३%,राइ १.९२% र नेपाल भाषा/नेवारी १.६७% रहेका छन । मातृभाषा बाहेक अर्को दोस्रो भाषा नभएका ५०.९८% रहेका छन भने दास्रो भाषा नेपाली ३९.९२%, बान्तवा २.१%, चाम्लिङ १.१८%, मगर धुत १.०२%, थारु ०.७% रहेका छन । त्यसै गरी पुर्खाको भाषा नेपाली ४१.९४%, मगर ढुट १२.९१%, थारु ७.९४%, चाम्लिङ ७.४९%, तामाङ ६.७४%, मैथली ३.९७% रहेका छन ।

१.१० स्थानीय तहहरूको आधारभूत विवरण (अवस्थिति, साबिक गाउँपालिका/गा.वि.स., वडा संख्या, अन्य उल्लेखनीय विशेषता केही भए सो)

उदयपुर जिल्लामा ४ वटा नगरपालिका र ४ वटा गाउँपालिका गरी जम्मा ८ वटा स्थानीय तहहरु रहेका छन । यहाँका ४ वटै नगरपालिकाको केन्द्र मदनभण्डारी जोड्ने राजमार्ग अन्तर्गत समतल भूभागमा रहेको छ भने अर्को तर्फ सबै नगरपालिकाले उत्तर दक्षिण छिमेकी जिल्लाको सिमानालाइ जोडेको ५ छ । यी सबै नगरपालिकाले सुनकोशी नदीलाइ छोएको छ । अर्कोतिर यहाँका ४ वटै गाउँपालिकाहरु भौगोलिक रुपमा विकट रहेका छन । उदयपुरगढी गाउँपालिकाले मदनभण्डारी राजमार्गसंगै दक्षिण सिराहा जिल्लाको सिमानासंग जोडिएको छ भने ताप्ली, लिम्चुङबुङ र रौतामाइ गाउँपालिकाले सुनकोशी नदीसंगै उत्तरतर्फको खोटाङ जिल्लासंग सिमाना जोडिएको छ ।

संघियतासंगै शहरी क्षेत्रमा विस्तार भएको यस जिल्लाको साविक गा.वि.स/न.पा., वडा संख्या सम्बन्धि विवरण तलको तालिकामा समावेश गरिएको छ :

स्थानीय तहको नाम	वडा न.	समावश भएका साविक गा.वि.स./ न.पा.हरु	साविक वडा न.
बेलका नगरपालिका	१	तपेश्वरी	४–९
	२	तपेश्वरी	१–३
	३	रामपुर ठोक्सिला	३–६
	४	रामपुर ठोक्सिला	७
	५	रामपुर ठोक्सिला	८,९
		कटुञ्जे ववला	१,२
	६	कटुञ्जे ववला	३–९
	७	मैनामनी	१–८
	८	मैनामनी	९
		रामपुर ठोक्सिला	१
	९	रामपुर ठोक्सिला	२
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१	चौदण्डीगढी	१–९
	२	बेल्टार बसाहा नगरपालिका	५ र ६

	३	बेल्टार बसाहा नगरपालिका	९ र १०
	४	बेल्टार बसाहा नगरपालिका	७,८ र ११
	५	सुन्दरपुर	१–९
	६	बेल्टार बसाहा नगरपालिका	२ र ३
	७	बेल्टार बसाहा नगरपालिका	१ र ४
	८	सिद्धिपुर	१–९
	९	हडिया	२,३,४,५ र ६
	१०	हडिया	१,७,८ र ९
त्रियुगा नगरपालिका	१	जोगिदह	१,२–५,७,८
	२	जोगिदह	६,९
		त्रियुगा न.पा.	६
	३	त्रियुगा न.पा.	७
	४	त्रियुगा न.पा.	८
	५	त्रियुगा न.पा.	९,१०
	६	त्रियुगा न.पा.	११
	७	त्रियुगा न.पा.	१२,१३
	८	त्रियुगा न.पा.	१४,१५
	९	त्रियुगा न.पा.	१६,१७
	१०	त्रियुगा न.पा.	१
	११	त्रियुगा न.पा.	२
	१२	त्रियुगा न.पा.	३
	१३	त्रियुगा न.पा.	४,५
	१४	साउने	१–९
	१५	खाँबु	१–९
	१६	जाल्पा चिलाउने	१–९
रौतामाई गाउँपालिका	१	नामेटार गाविस	१–९
	२	भुट्टारगाविस	१–९
	३	लाफागाउँगाविस	१–९
	४	पोखरीगाविस	१–८
	५	आँपटारगाविस	२—७
	६	आँपटार, पोखरी र रौता गाविस	आँपटार १,८,९ पोखरी ९ र रौता ३, ४
	७	रौता	९र५
	८	रौता	१, २, ६, ७ र ८

लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	१	बाँस्बोटे गाविस	१–९
	२	ताम्लीछा गाविस	१–९
	३	बाराहा गाविस	१–९
	४	बलम्ता गाविस	१–९
	५	जाँते गाविस	१–९
ताप्ली गाउँपालिका	१	ओख्ले गाविस	१–९
	२	लेखगाउँ गाविस	१–९
	३	इनामे गाविस	१–९
	४	ठानागाउँ गाविस	१–९
	५	रुपाटार गाविस	१–९
कटारी नगरपालिका	१	कटारी नगरपालिका	१–३
	२	कटारी नगरपालिका	४ र ५
	३	कटारी नगरपालिका	६ र ८
	४	कटारी नगरपालिका	७ र ९
	५	कटारी नगरपालिका	१० र ११
	६	रिस्कु गाविस	२, ७, ६, ९
	७	रिस्कु गाविस	१, ३, ४, ५, ८
	८	सिरिसेर लिम्पाटार गाविस	सिरिसे२ देखि ९ र लिम्पाटार ९
	९	लिम्पाटारर सिरिसे गाविस	लिम्पाटार १ देखि ८ र सिरिसे १
	१०	सोरुङ्ग छविसे गाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ८, ९
	११	सोरुङ्ग, हर्देनी र लेखानी गाविस	सोरुङ्ग ७, हर्देनी १,२,३,४,६ र लेखानी ३
	१२	हर्देनीर मयाँखु गाविस	हर्देनी ५,७,८,९ र मयाँखु ४
	१३	मयाँखु गाविस	१, २, ३, ५, ६, ७, ८, ९
	१४	लेखानी गाविस	१, २, ४, ५, ६, ७, ८, ९
उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	तावाश्री गाविस	१, २, ३, ४, ५ र ६
	२	तावाश्रीर बर्रे गाविस	तावाश्री७, ८, ९ र बर्रे२,३,४
	३	बर्रेगाविस	१, ५, ६, ७, ८ र ९
	४	डुम्रेगाविस	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९
	५	पञ्चावती गाविस	१, २, ३, ५, ६, ७, ८ र ९
	६	पञ्चावती गाविस	४
	७	भलायडाडाँ	३ र ९
	८	भलायडाडाँ	१, २, ४, ५, ६, ७ र ८

१.११ स्थानीय तहहरुको आधारभूत विवरण

स्थानीय तहहरुको नाम	सदरमुकाम गाइघाटबाट स्थानीय केन्द्रसम्मको दुरी (वर्ग कि.मी)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी) #	प्रतिनिधी सभा निर्वाचन क्षेत्र नम्बर	प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र नम्बर
बेलका नगरपालिका	४५	३४४.७३	१	१
चौदण्डीगढी नगरपालिका	२२	२८३.७८	१	१
त्रियुगा नगरपालिका	०	५४७.४३	१	२
रौतामाइ गाउँपालिका	६५	२०४.०७	२	१
लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	६५	१०६.८	२	१
उदयपुरगढी गाउँपालिका	३६	२६९.५	२	१
ताप्ली गाउँपालिका	१०४	११९.११	२	२
कटारी नगरपालिका	५४	४२४.९	२	२

स्रोत : स्थानीय तहहरुको वेभसाईटबाट लिएको

स्थानीयहरुको क्षेत्रफलहरुको योगफल जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०६३ वर्ग कि.मि. भन्दा धेरै बढी रहेको

खण्ड २ : जनसांख्यिक तथा पारिवारिक विवरण

२.१ जनसांख्यिक विवरण

२.१.१ जनसंख्याका विभिन्न पक्षहरु

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लाको जनगणना ३४०७२१ रहेको छ २०६८ मा ३,१७,५३२ र २०५८ मा २,८७,६८९, थियो । विगत दश वर्षको अबधिमा समग्र नेपालको जनसंख्या बृद्धिदरमा गिरावट आउदा उदयपुरको जनसंख्या बृद्धिदरमा पनि गिराबट आएको देखिन्छ । २०६८ को जनगणना अनुसार जिल्लामा ०.९९% रहेको बृद्धिदर हाल आएर ०.६८% मा सिमित भएको पाईएको छ । समग्र नेपालको जनसंख्या बृद्धिदर ०.९२% रहेको छ जुन २०६८ सालमा १.३५% रहेको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ उदयपुरमा पुरुष १,६३,७३८ (४८.०६%) र महिला १,७६,९८३ (५१.९४%) रहेको छ । परिवारको औसत आकार पनि बिगत १० बर्षको तुलनामा घटेको देखिन्छ । बितेको दश बर्षको अबधिमा उदयपुरको जनसंख्यामा ७.३० प्रतिशत थप भएको देखिन्छ भने परिवारको संख्यामा २१.८३ प्रतिशत थप भएको देखिन्छ । यसबाट समाजमा परिवारको खण्डिकरण हुने र साना परिवार बन्ने क्रम तिब्र भईरहेको देखिन्छ । नेपालको कुल जनसंख्यामा उदयपुरको हिस्सा १.१६ प्रतिशत रहेको छ भने जनसंख्याको आकारको दृष्टिकोणमा उदयपुर जिल्ला २९ औं स्थानमा तथा जनघनत्बको आधारमा ३९ औं स्थानमा रहेको छ । जनसंख्या सम्बन्धि मुख्य नतिजालाई तलको तालिकामा देखाईएको छ ।

क) जनसंख्या

बिबरण	जम्मा परिवार	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	औसत परिवार संख्या	लैंगिक अनुपात	जनघनत्व	बार्षिक बृद्धिदर
२०५८	५१६०३	२८७६८९	१४३७५६	१४३९३३	५.५८	९९.९	१३९	२.६३%
२०६८	६६५५७	३१७५३२	१४९७१२	१६७८२०	४.७७	८९.२	१५४	१%
२०७८	८१०८९	३४०७२१	१६३७३८	१७६९८३	४.२०	९२.५२	१६५	०.६८%
२०७८ नेपाल	६६६६९३७	२९१६४५७८	१४२५३५५१	१४९११०२७	४.३७	९५.५९	१९८	०.९२%

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ख) घरपरिवार

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा कूल घरपरिवार संख्या ८१,०८९ रहेका छन भने २०६८ मा ६६,५५७ रहेका थिए । विगत एक दशकमा २१.८३ प्रतिशत घरपरिवार थप भएको छ । त्यसैगरि राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा औषत परिवार सदस्य संख्या ४.२० रहेको छ । आठवटा स्थानीय तह रहेको यस जिल्लामा सबैभन्दा बढी जनसंख्या त्रियुगा नगरपालिकामा ३०.१५ प्रतिशत र सबैभन्दा कम लिम्चुङबुङ गाउँपालिकामा २.८४ प्रतिशत रहेको छ ।

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	जनसंख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६६९३७	२९१६४५७८	१४२५३५५१	१४९११०२७
कोशी प्रदेश	११९१५५६	४९६१४१२	२४१७३२८	२५४४०८४
उदयपुर जिल्ला	८१०८९	३४०७२१	१६३७३८	१७६९८३

बेलका नगरपालिका	१२१५८	५१०४३	२४४००	२६६४३
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	५३६३१	२५१५७	२८४७४
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	१०२७२५	४८४६३	५४२६२
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	२०३२४	९९७३	१०३५१
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	९६८९	४७९०	४८९९
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	१३३४४	६६०८	६७३६
कटारी नगरपालिका	१४१०६	५९५०७	२८८६८	३०६३९
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	२८९२६	१४०९७	१४८२९
संस्थागत	३८	१५३२	१३८२	१५०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ग) ग्रामिण तथा शहरी जनसंख्या

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	जनसंख्या			
		जम्मा	जम्मा %	पुरुष	महिला
नेपाल	**६६६६९३७**	**२९१६४५७८**	**१००**	**१४२५३५५१**	**१४९११०२७**
शहरी क्षेत्र/नगरपालिका	४४७९६६२	१९२९६७८८	६६।१७	९४५४५४५	९८४२२४३
ग्रामिण क्षेत्र/गाउँपालिका	२१८७२७५	९८६७७९०	३३।८३	४७९९००६	५०६८७८४
उदयपुर जिल्ला	**८१०८९**	**३४०७२१**	**१००**	**१६३७३८**	**१७६९८३**
उदयपुरका नगरपालिका	६४६२४	२६८४२३	७८।७८	१२८२५८	१४०१६५
उदयपुरका गाउँपालिका	१६४६५	७२२९८	२१।२२	३५४८०	३६८१८

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

घ) जनगणनाका बिभिन्न बर्षहरुमा उदयपुरको जनसंख्या

समय	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८	२०६८	२०७८
जनसंख्या	११२६२२	१५९८०५	२२१२५६	२८७६८९	३१७५३२	३४०७२१

२.१.२ उमेर लिङ्ग समुह अनुसार जनसंख्या

क) स्थानिय तह अनुसार उमेर लिङ्ग समुह अनुसार जनसंख्या

उमेर तथा लिंग अनुसार जनसंख्या बनावटको तलको तालिकाको अध्ययनबाट उदयपुरमा लैंगिक अनुपातमा ठुलो असन्तुलन देखिन्छ । पुरुष र महिला बिचको जनसंख्याको अन्तर बिशेष गरी युवा उमेर २०-२४ मा उल्लेख्य रुपमा देख्न सकिन्छ । यस उमेर समुहमा प्रति सय महिला बराबर केबल ८४ जना पुरुष पर्न आउने देखिन्छ जुन सामाजिक तथा लैंगिक सन्तुलनका दृष्टिकोणले अति संबेदनशिल देखिन्छ । यसको मूल कारणको रुपमा भने उक्त उमेर समुहका धेरै पुरुष युवाहरु बैदेशिक रोजगारीमा जानु रहेको छ । त्यस्तै शुरुको उमेर समूहमा (१४ बर्ष मुनि सम्म) पूरुष जनसंख्या बढि देखिन्छ भने ७० बर्षभन्दा माथिको उमेर समुहमा पुरुषको तुलनामा महिला जनसंख्या बढ्दो देखिन्छ । यसबाट पुरुष भन्दा महिलाहरु बढि उमेर सम्म जीबित रहेको देखिन्छ ।

उदयपुर जिल्ला

उमेर समुह	जनसंख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	**३४०७२१**	**१६३७३८**	**१७६९८३**
00-04 बर्ष	२७७३१	१४३८४	१३३४७
05-09 बर्ष	३२८२९	१६९८०	१५८४९
10-14 बर्ष	३४९३६	१७५६३	१७३७३
15-19 बर्ष	३५९८९	१७९६६	१८०२३
20-24 बर्ष	३१५५९	१४४४८	१७१११
25-29 बर्ष	२७६५६	१२१५१	१५५०५
30-34 बर्ष	२४६६६	१०८९८	१३७६८
35-39 बर्ष	२२९३५	१०४४१	१२४९४
40-44 बर्ष	१९२९९	८७८१	१०५१८
45-49 बर्ष	१६५४६	७८६१	८६८५
50-54 बर्ष	१७७५८	८६१६	९१४२
55-59 बर्ष	१२९८०	६४१९	६५६१
60-64 बर्ष	११५३७	५५२९	६००८
65-69 बर्ष	९१४६	४४५८	४६८८
70-74 बर्ष	७०९९	३३३९	३७६०
75-79 बर्ष	४४४०	२१३७	२३०३
80-84 बर्ष	१९९९	१०१८	९८१
85-89 बर्ष	१०७७	५३९	५३८
90-94 बर्ष	३७३	१५३	२२०
95+ बर्ष	१६६	५७	१०९

बेलका नगरपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	५१०४३	२४४००	२६६४३
00-04 बर्ष	४१६५	२१३७	२०२८
05-09 बर्ष	५०३९	२६०१	२४३८
10-14 बर्ष	५०३१	२५८५	२४४६
15-19 बर्ष	५२६३	२६०८	२६५५
20-24 बर्ष	४७६२	२१५७	२६०५
25-29 बर्ष	४२६४	१८३६	२४२८
30-34 बर्ष	३७०४	१६४६	२०५८
35-39 बर्ष	३४७९	१६०४	१८७५
40-44 बर्ष	२८६२	१२७०	१५९२

45-49 बर्ष	२३७९	११०५	१२७४
50-54 बर्ष	२६३१	१२७९	१३५२
55-59 बर्ष	१९१६	९१८	९९८
60-64 बर्ष	१६९५	७८९	९०६
65-69 बर्ष	१४२६	७२२	७०४
70-74 बर्ष	१०९९	५१२	५८७
75-79 बर्ष	७५८	३५३	४०५
80-84 बर्ष	३०७	१५४	१५३
85-89 बर्ष	१७६	९१	८५
90-94 बर्ष	५९	२४	३५
95+ बर्ष	२८	९	१९

चौदण्डीगढी नगरपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	५३६३१	२५१५७	२८४७४
00-04 बर्ष	४१५४	२१४०	२०१४
05-09 बर्ष	४८८१	२४७१	२४१०
10-14 बर्ष	५१५५	२५३२	२६२३
15-19 बर्ष	५६५८	२८०९	२८४९
20-24 बर्ष	४९१९	२१९१	२७२८
25-29 बर्ष	४१९५	१७६४	२४३१
30-34 बर्ष	३८०७	१६२८	२१७९
35-39 बर्ष	३५५६	१५८५	१९७१
40-44 बर्ष	३१५७	१३९८	१७५९
45-49 बर्ष	२६२२	१२३२	१३९०
50-54 बर्ष	२९२२	१३९८	१५२४
55-59 बर्ष	२११४	१००४	१११०
60-64 बर्ष	२०३४	८९५	११३९
65-69 बर्ष	१६२०	७८९	८३१
70-74 बर्ष	१२६५	५८९	६७६
75-79 बर्ष	८१३	३७३	४४०
80-84 बर्ष	४०९	१९९	२१०
85-89 बर्ष	२२५	११४	१११
90-94 बर्ष	८४	३२	५२
95+ बर्ष	४१	१४	२७

त्रियुगा नगरपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	१०२७२५	४८४६३	५४२६२
00-04 बर्ष	८२०२	४३७४	३८२८
05-09 बर्ष	९९४९	५२७३	४६७६
10-14 बर्ष	१०२६०	५२०९	५०५१
15-19 बर्ष	१०५३०	५२३९	५२९१
20-24 बर्ष	९३५६	४०१३	५३४३
25-29 बर्ष	८५६०	३४९६	५०६४
30-34 बर्ष	८०४२	३२७७	४७६५
35-39 बर्ष	७२२२	३०९७	४१२५
40-44 बर्ष	६०८७	२७२७	३३६०
45-49 बर्ष	५२२८	२४४२	२७८६
50-54 बर्ष	५३८३	२६२८	२७५५
55-59 बर्ष	३७८६	१९१५	१८७१
60-64 बर्ष	३२८९	१५६८	१७२१
65-69 बर्ष	२५९६	१२२७	१३६९
70-74 बर्ष	२०१८	९१०	११०८
75-79 बर्ष	१२२०	५८९	६३१
80-84 बर्ष	५६२	२८०	२८२
85-89 बर्ष	२९०	१४१	१४९
90-94 बर्ष	१०७	४४	६३
95+ बर्ष	३८	१४	२४

रौतामाइ गाउपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	२०३२४	९९७३	१०३५१
00-04 बर्ष	१८१७	९५५	८६२
05-09 बर्ष	२०१२	१००५	१००७
10-14 बर्ष	२२६२	११०८	११५४
15-19 बर्ष	२३४८	११८०	११६८
20-24 बर्ष	१९१७	९१५	१००२
25-29 बर्ष	१५२७	७६१	७६६
30-34 बर्ष	१२३१	५७८	६५३
35-39 बर्ष	११४७	५२९	६१८

40-44 बर्ष	१०७८	५१०	५६८
45-49 बर्ष	९८१	४५३	५२८
50-54 बर्ष	११०९	५२६	५८३
55-59 बर्ष	७७९	३८७	३९२
60-64 बर्ष	७१५	३४२	३७३
65-69 बर्ष	५४४	२८२	२६२
70-74 बर्ष	४०५	२०५	२००
75-79 बर्ष	२३९	१३३	१०६
80-84 बर्ष	१२३	६५	५८
85-89 बर्ष	५४	२८	२६
90-94 बर्ष	२५	९	१६
95+ बर्ष	११	२	९

लिम्चुङबुङ गाउपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	९६८९	४७९०	४८९९
00-04 बर्ष	८९५	४४८	४४७
05-09 बर्ष	९०६	४६६	४४०
10-14 बर्ष	१०६१	५२९	५३२
15-19 बर्ष	११२१	५५५	५६६
20-24 बर्ष	८७६	४४८	४२८
25-29 बर्ष	६९९	३३७	३६२
30-34 बर्ष	६०५	२९१	३१४
35-39 बर्ष	५००	२२९	२७१
40-44 बर्ष	४४८	२०४	२४४
45-49 बर्ष	४६४	२०८	२५६
50-54 बर्ष	५०१	२५८	२४३
55-59 बर्ष	४३९	२०७	२३२
60-64 बर्ष	४०४	२०५	१९९
65-69 बर्ष	२९२	१५४	१३८
70-74 बर्ष	२२०	११०	११०
75-79 बर्ष	१५६	८३	७३
80-84 बर्ष	६६	४०	२६
85-89 बर्ष	२०	१३	७
90-94 बर्ष	११	५	६
95+ बर्ष	५	०	५

ताप्ली गाउपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	१३३४४	६६०८	६७३६
00-04 बर्ष	१०७१	५३२	५३९
05-09 बर्ष	१३९५	७३९	६५६
10-14 बर्ष	१५९०	७८७	८०३
15-19 बर्ष	१६०७	८२२	७८५
20-24 बर्ष	१२०१	५७७	६२४
25-29 बर्ष	९९५	४८३	५१२
30-34 बर्ष	७७७	३६९	४०८
35-39 बर्ष	७४४	३५४	३९०
40-44 बर्ष	६७७	२९७	३८०
45-49 बर्ष	६२०	३०८	३१२
50-54 बर्ष	६७७	३४०	३३७
55-59 बर्ष	५६३	२८२	२८१
60-64 बर्ष	४६१	२४५	२१६
65-69 बर्ष	४००	१९४	२०६
70-74 बर्ष	२५९	१२७	१३२
75-79 बर्ष	१६१	८४	७७
80-84 बर्ष	८५	४०	४५
85-89 बर्ष	३७	१६	२१
90-94 बर्ष	१६	८	८
95+ बर्ष	८	४	४

कटारी नगरपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	५९५०७	२८८६८	३०६३९
00-04 बर्ष	४८३७	२४८५	२३५२
05-09 बर्ष	५८५०	२९७९	२८७१
10-14 बर्ष	६४२१	३२१५	३२०६
15-19 बर्ष	६३६०	३१७३	३१८७
20-24 बर्ष	५४४३	२५२३	२९२०
25-29 बर्ष	५००२	२२३४	२७६८
30-34 बर्ष	४४५९	२०५०	२४०९
35-39 बर्ष	४२२०	१९२५	२२९५
40-44 बर्ष	३२९०	१५६२	१७२८
45-49 बर्ष	२७३५	१३७१	१३६४
50-54 बर्ष	२९१७	१४१०	१५०७

55-59 बर्ष	२१८२	११०२	१०८०
60-64 बर्ष	१९१२	९६५	९४७
65-69 बर्ष	१४४७	६८६	७६१
70-74 बर्ष	११९४	५८४	६१०
75-79 बर्ष	७२३	३५२	३७१
80-84 बर्ष	२७२	१३९	१३३
85-89 बर्ष	१७१	८२	८९
90-94 बर्ष	४९	२२	२७
95+ बर्ष	२३	९	१४

उदयपुरगढी गाउपालिका

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	२८९२६	१४०९७	१४८२९
00-04 बर्ष	२५७८	१३०८	१२७०
05-09 बर्ष	२७८४	१४४०	१३४४
10-14 बर्ष	३१२७	१५७०	१५५७
15-19 बर्ष	३०८१	१५५९	१५२२
20-24 बर्ष	२६८४	१२६७	१४१७
25-29 बर्ष	२११७	९९१	११२६
30-34 बर्ष	१७८१	८२०	९६१
35-39 बर्ष	१७४२	८०९	९३३
40-44 बर्ष	१५९०	७०४	८८६
45-49 बर्ष	१४७७	७०५	७७२
50-54 बर्ष	१६०६	७६६	८४०
55-59 बर्ष	११९६	५९९	५९७
60-64 बर्ष	१०२२	५१५	५०७
65-69 बर्ष	८२०	४०४	४१६
70-74 बर्ष	६३८	३०१	३३७
75-79 बर्ष	३७०	१७०	२००
80-84 बर्ष	१७५	१०१	७४
85-89 बर्ष	१०४	५४	५०
90-94 बर्ष	२२	९	१३
95+ बर्ष	१२	५	७

संस्थागत

उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
कूल जम्मा	१५३२	१३८२	१५०
00-04 बर्ष	१२	५	७
05-09 बर्ष	१३	६	७
10-14 बर्ष	२९	२८	१
15-19 बर्ष	२१	२१	०
20-24 बर्ष	४०१	३५७	४४
25-29 बर्ष	२९७	२४९	४८
30-34 बर्ष	२६०	२३९	२१
35-39 बर्ष	३२५	३०९	१६
40-44 बर्ष	११०	१०९	१
45-49 बर्ष	४०	३७	३
50-54 बर्ष	१२	११	१
55-59 बर्ष	५	५	०
60-64 बर्ष	५	५	०
65-69 बर्ष	१	०	१
70-74 बर्ष	१	१	०
75-79 बर्ष	०	०	०
80-84 बर्ष			
85-89 बर्ष			
90-94 बर्ष			
95+ बर्ष			

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

उदयपुर जिल्लामा १५ वर्ष देखि ५९ वर्ष उमेर समुहको जनसंख्या ६१.४५ प्रतिशत भन्दा माथि रहेको छ । त्यसैगरि १५ वर्ष मुनिका बालबालिका २८ प्रतिशत र ६० वर्ष वा सोभन्दा माथिका जनसंख्या १०.५२ प्रतिशत रहेको छ । यसरी यस जिल्लाको आश्रित जनसंख्या ३८.५५ प्रतिशत रहेको छ भने आर्थिक रुपमा सक्रिय रहेको जनसंख्या ६१ प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ।

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१५ वर्ष मुनिका बालबालिका	९५४९६	२८।०३	४८९२७	२९।८८	४६५६९	२६।३१
१५ वर्षदेखि ५९ वर्षसम्म	२०९३८८	६१।४५	९७५८१	५९।६०	१११८०७	६३।१७
६० वर्ष वा सो भन्दा माथि	३५८३७	१०।५२	१७२३०	१०।५२	१८६०७	१०।५१

यस प्रकार जनसांख्यिक लाभांशको रुपमा आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्याको संख्या धेरै भएकाले यी सक्रिय जनसंख्यालाइ उदयपुर जिल्ला र समग्र मुलुकको विकासमा सदुपयोग गर्न सकेको अवस्थामा यस जिल्लाको साथै समग्र मुलुककै आर्थिक अवस्था सुदृढ हुन सक्छ । यसका लागि संघ , प्रदेश तथा स्थानीय तीनवटै सरकारले समयमै यी सक्रिय जनसंख्यालाइ विकास निर्माण तथा अन्य रोजगारीका क्षेत्रको काममा परिचालन गर्नु आवश्यक देखिन्छ ।

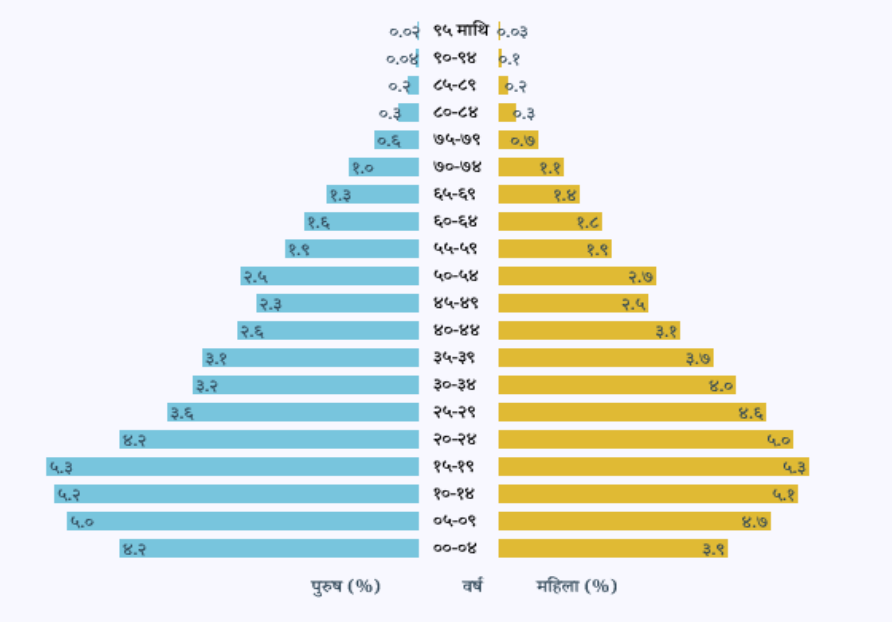
२.१.३ जनसंख्या पिरामिड

जनसंख्या संरचनाको महत्वपुर्ण पक्ष भनेको बर्तमान समयमा बालबालिका र बृद्धको तुलनामा युवा समुहको अनुपात बढ्दै गएको देखिन्छ । खासमा भन्दा नेपालको जनसंख्या बर्तमान समयमा जनसंख्या लाभांसको स्थिति (Stage of Demographic Divident) मा आईपुगेको छ । हाल शुरुको उमेर समुहको जनसंख्या घटेको तथा ठूलो जनसंख्या युवा उमेर समुहमा प्रबेश गरिरहेको अबस्थामा आश्रित जनसंख्या घटेको तथा श्रम तथा अर्थ उपार्जन गर्न सक्ने युवा जनसंख्या सापेक्षिक रुपमा बढ्दै गएको छ ।

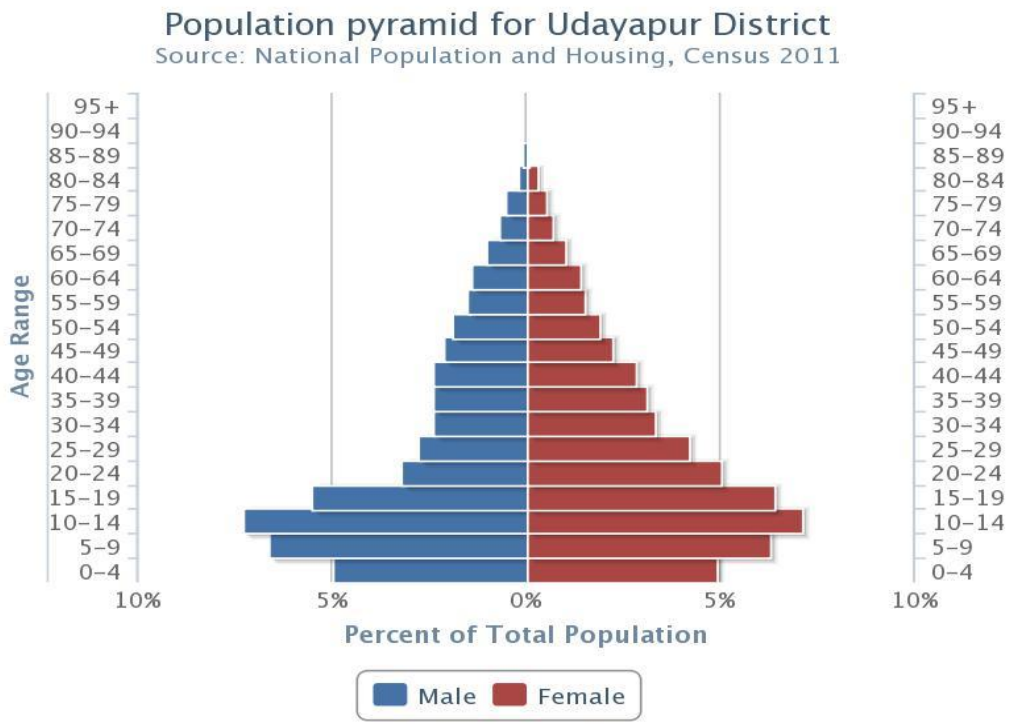
त्यसैगरि सबैभन्दा बढी जनसंख्या १५ देखि १९ वर्ष उमेर समुहको रहेको देखिन्छ भने १५ वर्षभन्दा मुनिका उमेर समूहका जनसंख्या क्रमशः घट्दै गइरहेको देखिन्छ । यसले अगामी ४०/५० वर्षमा वृध्दको जनसंख्या बढ्दै जाने, आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या घट्दै जाने तथा दीर्घकालमा आश्रित जनसंख्या धेरै भएर समग्र मुलुककै लागि आर्थिक रुपमा जोखिम हुन सक्ने देखिन्छ । तसर्थ जनसांख्यिक लाभाशंको रुपमा रहेको हालको यूवा जनशक्तिलाइ मुलुकको आर्थिक उत्पादनका क्रियाकलापमा परिचालन गरि द्रुत आर्थिक वृद्दि गरि यस उदयपुर जिल्ला र समग्र मुलुकलाइ विकसित बनाउनका लागि यूवा परिचालन, यूवा स्वरोजगार, यूवा उधमशीलताका लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले उपयुक्त नीति, योजना र कार्यक्रम बनाउनु आवश्यक रहेको देखिन्छ ।

जनसंख्या पिरामिड, उदयपुर (२०७८)

(बाँया तर्फ पुरुष तथा दाँया तर्फ महिला)

जनसंख्या पिरामिड, उदयपुर (२०६८)

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.१.४ वार्ड अनुसार जनसंख्या, लिङ्ग, औषत परिवार आकार, लैङ्गिक अनुपात र साक्षरता

वार्ड	परिवार संख्या	जनसंख्या			औषत परिवार आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता प्रतिशत		
		जम्मा	पुरुष	महिला			जम्मा	पुरुष	महिला
बेलका नगरपालिका									
सबै वडा	१२१५८	५१०४३	२४४००	२६६४३	४।२०	९१।५८	७७।४८	८४।१७	७१।४२
१	१२९२	५३९६	२५०३	२८९३	४।१८	८६।५२	७७।०३	८४।३७	७०।७१
२	१८४५	७७०६	३७११	३९९५	४।१८	९२।८९	७८।२४	८५।७६	७१।३०
३	१८४६	७४८३	३५८७	३८९६	४।०५	९२।०७	७३।७३	८२।२२	६६।०७
४	११७७	४६४४	२१२६	२५१८	३।९५	८४।४३	७६।८४	८२।३६	७२।२७
५	१७६७	७५१५	३५७३	३९४२	४।२५	९०।६४	७८।८४	८५।१६	७३।२३
६	९८९	४४८२	२२३८	२२४४	४।५३	९९।७३	७७।६४	८२।७६	७२।६०
७	६१८	२९३९	१४०५	१५३४	४।७६	९१।५९	७५।६१	८१।५२	७०।१६
८	१२४३	५३१४	२५९२	२७२२	४।२८	९५।२२	७८।२८	८४।९२	७२।००
९	१३८१	५५६४	२६६५	२८९९	४।०३	९१।९३	८०।७०	८६।४०	७५।५४
चौदण्डीगढी नगरपालिका									
सबै वडा	१२७०३	५३६३१	२५१५७	२८४७४	४।२२	८८।३५	७७।७०	८४।७२	७१।६०
१	७७३	३४४२	१६९१	१७५१	४।४५	९६।५७	७२।४५	७८।१७	६६।९४
२	११४४	५१३८	२३७८	२७६०	४।४९	८६।१६	७५।७५	८२।७९	६९।८१
३	१०००	४०१६	१८५३	२१६३	४।०२	८५।६७	७९।२६	८४।६२	७४।६७

४	१६६८	६९३६	३२३०	३७०६	४।१६	८७।१६	८०।११	८६।४१	७४।७२
५	१५२३	६३५९	२९९९	३३६०	४।१८	८९।२६	७४।४३	८१।९८	६७।८६
६	१३५२	५५५०	२६१०	२९४०	४।११	८८।७८	८२।४१	८९।३२	७६।४८
७	१४२७	६११७	२८८१	३२३६	४।२९	८९।०३	८३।६५	९०।३४	७७।७४
८	८६१	३७२९	१७७१	१९५८	४।३३	९०।४५	७५।१५	८१।४९	६९।४७
९	१८०६	७५४६	३५३९	४००७	४।१८	८८।३२	७४।८०	८३।३३	६७।३९
१०	११४९	४७९८	२२०५	२५९३	४।१८	८५।०४	७६।४८	८५।०५	६९।२२
त्रियुगा नगरपालिका									
सबै वडा	२५६२३	१०२७२५	४८४६३	५४२६२	४।०१	८९।३१	८०।०३	८६।९१	७४।०१
१	११२६	४६५८	२१८२	२४७६	४।१४	८८।१३	७२।८५	८१।३३	६५।६३
२	१४१७	५८३०	२७४४	३०८६	४।११	८८।९२	७९।४८	८७।३३	७२।६५
३	२५१५	९९९७	४६९२	५३०५	३।९७	८८।४४	८२।८९	८९।५९	७७।०७
४	१४१२	५६६६	२६१३	३०५३	४।०१	८५।५९	७८।०९	८५।९८	७१।४३
५	१७४१	६९८३	३३१७	३६६६	४।०१	९०।४८	७८।९१	८४।१८	७४।१७
६	२१४४	८८२०	४२६४	४५५६	४।११	९३।५९	७९।४६	८७।९२	७१।७२
७	१६८५	६७३३	३१४७	३५८६	४।००	८७।७६	७७।२७	८४।९९	७०।६६
८	१३७२	५४६८	२५५९	२९०९	३।९९	८७।९७	७५।१९	८३।२५	६८।२९
९	१३७३	५५७५	२६२०	२९५५	४।०६	८८।६६	७१।४८	७८।४२	६५।५३
१०	२१२५	८२६५	३८८४	४३८१	३।८९	८८।६६	८३।५२	८९।७०	७८।१३
११	२९७३	११४००	५३३५	६०६५	३।८३	८७।९६	८९।९३	९५।२३	८५।३७
१२	१८८२	७९०७	३७७०	४१३७	४।२०	९१।१३	८२।१७	८८।७४	७६।३०
१३	१६३८	६३८६	२९८२	३४०४	३।९०	८७।६०	७७।७६	८४।९५	७१।६६
१४	५९०	२३१२	१११२	१२००	३।९२	९२।६७	८१।२०	८५।९२	७६।८८
१५	८०७	३५४१	१७३६	१८०५	४।३९	९६।१८	७७।५३	८३।७८	७१।५८
१६	८२३	३१८४	१५०६	१६७८	३।८७	८९।७५	७४।८४	८१।८२	६८।६९
रौतामाइ गाउँपालिका									
सबै वडा	४५७२	२०३२४	९९७३	१०३५१	४।४५	९६।३५	७४।६२	८१।१९	६८।३६
१	४१६	१९६६	९६९	९९७	४।७३	९७।१९	७२।२५	७७।४२	६७।२९
२	५९०	२६२७	१२६७	१३६०	४।४५	९३।१६	७४।९५	८०।७७	६९।५७
३	५१०	२३१७	१११६	१११९	४।५४	९४।५४	७१।७६	७६।१७	६७।७०
४	५३५	२३४६	१११२	१११४	४।३९	९६।४८	७५।३४	८२।८३	६८।१२
५	५७७	२५०५	१२१२	१२९३	४।३४	९३।७४	७३।३४	८१।४१	६५।८८
६	३९८	१६५६	८०८	८४८	४।१६	९५।२८	७१।८२	७८।८०	६५।०८
७	१०६४	४६०६	२२८३	२३२३	४।३३	९८।२८	७८।९६	८५।९६	७२।२०
८	४८२	२३०१	११५६	११४५	४।७७	१००।९६	७३।०४	८०।०२	६६।२२
लिम्चुङबुङ गाउँपालिका									
सबै वडा	२२२७	९६८९	४७९०	४८९९	४।३५	९७।७८	७२।९७	८०।५४	६५।५९
१	४१२	१७६२	८८३	८७९	४।२८	१००।४६	७६।५९	८४।३०	६८।८५
२	४१०	१५७८	७७२	८०६	३।८५	९५।७८	७१।९४	८१।१५	६३।१२
३	५३९	२६१०	१२८६	१३२४	४।८४	९७।१३	७४।३३	८२।३३	६६।४७

४	४५६	१९९६	१००६	९९०	४।३८	१०१।६२	७०।८४	७९।१६	६२।५१
५	४१०	१७४३	८४३	९००	४।२५	९३।६७	७०।७१	७४।९३	६६।७९
ताप्ली गाउँपालिका									
सबै वडा	२८६२	१३३४४	६६०८	६७३६	४।६६	९८।१०	७४।७१	८१।०४	६८।५०
१	५३४	२६५८	१३११	१३४७	४।९८	९७।३३	७३।७८	७९।७४	६७।९०
२	४७४	२११२	१०२८	१०८४	४।४६	९४।८३	८३।५३	८८।३५	७८।९८
३	६२७	२९४५	१४२९	१५१६	४।७०	९४।२६	७४।८५	८१।४८	६८।६३
४	४९५	२३९२	१२०६	११८६	४।८३	१०१।६९	७०।४९	७५।८२	६५।१०
५	७३२	३२३७	१६३४	१६०३	४।४२	१०१।९३	७२।६८	८०।९३	६४।३०
कटारी गाउँपालिका									
सबै वडा	१४१०६	५९५०७	२८८६८	३०६३९	४।२२	९४।२२	७४।५६	८१।४०	६८।१८
१	१००३	४२३४	२०६५	२१६९	४।२२	९५।२१	७५।३१	८१।६३	६९।३८
२	११९८	५०२६	२४०४	२६२२	४।२०	९१।६९	७४।९७	८२।०६	६८।६४
३	१५८६	६३८५	३१२२	३२६३	४।०३	९५।६८	७९।७१	८६।४४	७३।३३
४	२६१०	१०३७८	४९९६	५३८२	३।९८	९२।८३	८२।००	८७।६०	७६।८७
५	१८२४	७७६७	३७०२	४०६५	४।२६	९१।०७	७३।७२	८१।५८	६६।६४
६	८५३	३५०७	१६२७	१८८०	४।११	८६।५४	७१।३३	८०।००	६४।०२
७	११६८	४४५३	२१०८	२३४५	३।८१	८९।८९	६९।२६	७७।७०	६१।७६
८	८३२	४३६९	२१३९	२२३०	५।२५	९५।९२	७१।५०	७८।८१	६४।४८
९	५३१	२४०२	११६२	१२४०	४।५२	९३।७१	६७।८५	७३।९३	६२।१२
१०	६६८	३०२५	१५३४	१४९१	४।५३	१०२।८८	७१।५६	७७।६८	६५।२८
११	३७४	१७१८	८५१	८६७	४।५९	९८।१५	७८।२२	८३।१२	७३।४२
१२	४७४	१९५६	९६६	९९०	४।१३	९७।५८	६७।९६	७५।२५	६०।७९
१३	४३३	१९६४	९८३	९८१	४।५४	१००।२०	६६।३२	७२।८३	५९।७६
१४	५५२	२३२३	१२०९	१११४	४।२१	१०८।५३	६९।२८	७६।३४	६१।७२
उदयपुरगढी गाउँपालिका									
सबै वडा	६८००	२८९२६	१४०९७	१४८२९	४।२५	९५।०६	७३।९९	८१।७०	६६।७३
१	८८६	३९३४	१९६०	१९७४	४।४४	९९।२९	६९।२३	७५।९१	६२।६२
२	५६२	२३८०	११५४	१२२६	४।२३	९४।१३	६८।३३	७५।७६	६१।३२
३	६१३	२७५०	१३१८	१४३२	४।४९	९२।०४	७१।८७	८१।५३	६३।१०
४	४६५	१९८४	९५६	१०२८	४।२७	९३।००	७९।१५	८८।५५	७०।४७
५	९४३	३७७५	१८१६	१९५९	४।००	९२।७०	७३।७२	८१।५५	६६।५०
६	१२५०	५१७८	२५३१	२६४७	४।१४	९५।६२	७६।१२	८३।९०	६८।७०
७	१३०८	५४८६	२६५७	२८२९	४।१९	९३।९२	७४।६५	८२।१०	६७।७७
८	७७३	३४३९	१७०५	१७३४	४।४५	९८।३३	७८।०४	८४।८८	७१।४०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.१.५ जातजाति

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा ८६ वटा जातजाती बसोबास गरेको देखिन्छ।। अघिल्लो जनगणनामा ६६ वटा जातजातीको बसोबास रहेको थियो। उदयपुर जिल्लाका जातजातिलाई समुहीकृत गर्दा जनजाति ५५.२ %, खस-आर्य २८.३% , दलित १३%, मधेशी करिब २.५%, मुस्लमान ०.८०% र अन्य ०.२० % रहेको देखिन्छ।

जातजाति	जनगणना २०७८	जम्मा%	जनगणना २०६८	जम्मा%	१० बर्षमा अन्तर प्रतिशत
सबै जातहरु	३४०७२१	१००	३१७,५३२	१००	७.३०
क्षेत्री	७६०१४	२२.३१	६८,३७२	२१।५३	११.१८
राई	५५७१२	१६.३५	५४,८१६	१७।२६	१.६३
मगर	४५४३७	१३.३४	४३,९९७	१३।८६	३.२७
थारु	२६१२५	७.६७	२४,२४०	७।६३	७.७८
तामाङ	२३३७५	६.८६	२१,७२४	६।८४	७.६०
विश्वकर्मा	१८६८३	५.४८	१६,३६२	५।१५	१४.१९
ब्राम्हण पहाड	१६३०९	४.७९	१९,०२१	५।९९	-१४.२६
नेवाः(नेवार)	१२०३८	३.५३	१०,९३७	३।४४	१०.०७
दुनुवार	१०३८८	३.०५	९,२७२	२।९२	१२.०४
परियार	९९१०	२.९१	८,९८८	२।८३	१०.२६
मिजार	९३१८	२.७३	८,३४२	२।६३	११.७०
मुसहर	४४७८	१.३१	३,६९२	१।१६	२१.२९
माझी	३५५८	१.०४	३,२३२	१।०२	१०.०९
सुनुवार	२९२०	०.८६	२,७९५	०।८८	४.४७
घर्ती/भुजेल	२७१८	०.८०	२,७६६	०।८७	-१.७४
मुसलमान	२६९४	०.७९	२,१६७	०।६८	२४.३२
ठमुरी	२३७५	०.७०	२,१६७	०।६८	९.६०
चाम्लिङ	२००२	०.५९	८७४	०।२८	१२९.०६
सन्यासी/दसनामी	१७४७	०.५१	१,९०७	०।६	-८.३९
तेली	१४०३	०.४१	१,२५५	०।४	११.७९
ब्राम्हण तराई	११८१	०.३५	१४४	०।०५	७२०.१४
हलुवाई	८१६	०.२४	१,०२७	०।३२	-२०.५५

शेर्पा	७३३	०.२२	५६३	०।१८	३०.२०
यादव	७१२	०.२१	५४३	०।१७	३१.१२
सुँडी	६०८	०.१८	५३५	०।१७	१३.६४
याक्थुङ/लिम्बु	५९७	०.१८	४५८	०।१४	३०.३५
हजाम/ठाकुर	५४९	०.१६	६६७	०।२१	-१७.६९
कथबनियाँ	५४१	०.१६	१,१२८	०।३६	-५२.०४
कलवार	५२४	०.१५	५५७	०।१८	-५.९२
बान्तवा	५१२	०.१५	१६६	०।०५	२०८.४३
गुरुङ	५१२	०.१५	४५०	०।१४	१३.७८
रौनियार	४९७	०.१५			
कोईरी/कुशवाहा	४६७	०.१४	१७४	०।०५	१६८.३९
सोनार	३७६	०.११	२५६	०।०८	४६.८८
डोम	३२६	०.१०	२१६	०।०७	५०.९३
केवट	२९८	०.०९	७०	०।०२	३२५.७१
थामी	२८६	०.०८	२२४	०।०७	२७.६८
थुलुङ	२७६	०.०८	४०	०।०१	५९०.००
बनियाँ	२२९	०.०७			
विदेशी	२२३	०.०७			
बोटे	२१८	०.०६	१९४	०।०६	१२.३७
डोने	२१३	०.०६			
चमार/हरिजन/राम	२०५	०.०६	१३२	०।०४	५५.३०
मल्लाह	१७०	०.०५	१५६	०।०५	८.९७
धानुक	१५८	०.०५	१५१	०।०५	४.६४
गडेरी/भेडियार	१४५	०.०४	५१	०।०२	१८४.३१
कायस्थ	१०६	०.०३	१५०	०।०५	-२९.३३
नुनिया	१०४	०.०३			
लोहार	१०२	०.०३			
कुमाल	९५	०.०३	१०८	०।०३	-१२.०४
उराँव/कुडुख	९५	०.०३	७०	०।०२	३५.७१

तत्मा/तत्वा	९५	०.०३	१७	०।०१	४५८.८२
बडही/बढई	८७	०.०३	१५२	०।०५	-४२.७६
अन्य	८६	०.०३	१११८	०।०५	-९२.३१
कुलुङ	८५	०.०२			
नाछिरिङ	७५	०.०२			
बाहिङ्ग	७१	०.०२	६७	०।०२	५.९७
खत्वे	७१	०.०२	१९	०।०१	२७३.६८
दुसाध/पासवान/पासी	६९	०.०२	५८	०।०२	१८.९७
कुर्मी	६७	०.०२	३०	०।०१	१२३.३३
पहरी	६६	०.०२			
साम्पाङ	६५	०.०२	३१	०।०१	१०९.६८
राजपूत	५८	०.०२	९०	०।०३	-३५.५६
बरई	५५	०.०२	१२६	०।०४	-५६.३५
याक्खा	४७	०.०१			
हायु	४५	०.०१	२३	०।०१	९५.६५
मुण्डा	४५	०.०१			
बिन	४४	०.०१			
कानु	४४	०.०१			
बङ्गाली	४१	०.०१	७१	०।०२	-४२.२५
राजधोब	३८	०.०१	२८	०।०१	३५.७१
घले	३६	०.०१			
देव	३४	०.०१			
माली	३३	०.०१			
बाँतर/सतार	२९	०.०१	४३	०।०१	-३२.५६
खालिङ्ग	२८	०.०१	१९	०।०१	४७.३७
मारवाडी	२७	०.०१	६१	०।०२	-५५.७४
राजबंशी	२६	०.०१			
कुम्हार	२४	०.०१	२३	०।०१	४.३५
अमात	२२	०.०१	१३	०	६९.२३

खवास	२२	०.०१	१२	०	८३.३३
उल्लेख नभएको	२२	०.०१	३१०	०।१	-९२.९०
धोबी	१८	०.०१	५१	०।०२	-६४.७१
कोरी	१८	०.०१			
भुमिहार	१४	०.००			
दराइ	१४	०.००			
सन्थाल	११	०.००	१४	०	-२१.४३
याम्फु	११	०.००			

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.१.६ धर्म

यस जिल्लामा हिन्दु धर्म मान्ने ७०.३७%, किराँत १२.९७%, बौद्ध ११.६८%, क्रिश्चयन २.९५%, प्रकृति १.२२%, र इस्लाम धर्म मान्ने ०.८% रहेका छन । विगत एक दशकमा यस जिल्लामा हिन्दु, बौद्ध र प्रकृति धर्म मान्ने मानिसहरुको संख्या घटेको देखिन्छ भने अरु धर्महरुको प्रभाव बढेको देखिन्छ ।

धर्म	जनसंख्या			
	कूल जम्मा २०७८	जम्मा%	कूल जम्मा २०६८	जम्मा%
जम्मा	३४०७२१	१००	३१७५३२	१००
हिन्दु	२३९७७३	७०।३७	२३०४२१	७२।५७
बौद्ध	३९७९१	११।६८	३८४७३	१२।१२
इस्लाम	२७२१	०।८०	२१६८	०।६८
किरात	४४१९१	१२।९७	३१४०१	९।८९
क्रिश्चियन	१००४९	२।९५	७५८९	२।३९
प्रकृति	४१७१	१।२२	६६९५	२।११
बोन	६	०।००	१७	०।०१
जैन	४	०।००		
बहाई	१२	०।००	१२	०
सिख	३	०।००	१	०
उल्लेख नभएको			७५५	०।२४

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.१.७ मातृभाषा

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा ६१ वटा मातृभाषा रहेको छ । यस जिल्लामा सबैभन्दा बढी बोलिने मातृभाषा नेपाली ५१.३०% रहेको छ ।

मातृभाषा	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
सबै मातृ भाषाहरु	३४०७२१	१००	१६३७३८	१७६९८३
नेपाली	१७४८००	५१।३०	८३६६६	९११३४
मगर ढुट	३७६३१	११।०४	१८१९२	१९४३९
थारु	२७१३२	७।९६	१२८२३	१४३०९
चाम्लिङ	२३३६१	६।८६	११२०९	१२१५२
तामाङ	१८५८३	५।४५	८९०३	९६८०
मैथिली	१३०९६	३।८४	६७७४	६३२२
बान्तवा	१२३८१	३।६३	५९१०	६४७१
राई	६५३३	१।९२	३०९५	३४३८
नेपालभाषा(नेवारी)	५६९३	१।६७	२७४६	२९४७
दुनुवार	४९७४	१।४६	२३७५	२५९९
पुमा	२१३३	०।६३	१००६	११२७
थुलुङ	१७१८	०।५०	८०३	९१५
माझी	१४६२	०।४३	७१५	७४७
सुनुवार	१४१४	०।४२	७०४	७१०
वाम्बुले	१२०८	०।३५	६०५	६०३
डोने	११३७	०।३३	५२९	६०८
बाहिङ/बायुङ	९२१	०।२७	४४४	४७७
उर्दु	५९४	०।१७	२९५	२९९
भुजेल	५३७	०।१६	२७६	२६१
याक्थुङ/लिम्बु	५१२	०।१५	२२१	२९१
सेर्पा	५००	०।१५	२३२	२६८
साम्पाङ	४९०	०।१४	२३९	२५१
भोजपुरी	४५८	०।१३	२५८	२००
डुमी	३२९	०।१०	१६१	१६८
संस्कृत	२७४	०।०८	१३८	१३६
तिलुङ	२६४	०।०८	१३२	१३२
खालिङ	२५३	०।०७	१२०	१३३
हिन्दी	२४१	०।०७	१२७	११४
गुरुङ्ग	२३८	०।०७	१२९	१०९
बोटे	२००	०।०६	१०३	९७
कुलुङ	१९४	०।०६	१००	९४
थामी	१७१	०।०५	८७	८४

नाछिरिङ	१४१	०।०४	५९	८२
अन्य	११५	०।०३	५७	५८
उरावँ/उराउ	११०	०।०३	५०	६०
कोयी	१०८	०।०३	५७	५१
अवधी	९७	०।०३	४९	४८
याक्खा	९६	०।०३	४४	५२
मुसलान	८४	०।०२	३२	५२
खस	७२	०।०२	३६	३६
बङ्गला	६१	०।०२	२८	३३
हायु/भायु	३७	०।०१	१८	१९
मनाङ्गे	३६	०।०१	१९	१७
डोटेली	३५	०।०१	१९	१६
याम्फु/याम्फे	२९	०।०१	१४	१५
कुमाल	२७	०।०१	१६	११
सांकेतिक भाषा	२३	०।०१	१४	९
माल्पाण्डे	२२	०।०१	१५	७
मगर खाम	२१	०।०१	९	१२
जुम्ली	२१	०।०१	६	१५
बज्जिका	१९	०।०१	१२	७
वालिङ/वालुङ	१९	०।०१	८	११
जेरो/जेरुङ	१८	०।०१	९	९
अंगिका	१७	०।००	७	१०
मेवाहाङ	१५	०।००	९	६
लिङखिम	१३	०।००	५	८
अठपहरिया	१२	०।००	४	८
सिन्धी	११	०।००	५	६
राजबंशी	१०	०।००	१०	०
मगही	१०	०।००	५	५
मगर काइके	१०	०।००	५	५

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.१.८ दोस्रो भाषा

मातृभाषा बाहेक अर्को बोलचालमा रहेको भाषालाइ दोस्रो भाषा भनिन्छ । यस उदयपुर जिल्लामा दोस्रो भाषा नभएका ५०.९८% रहेका छन भने दास्रो भाषा नेपाली ३९.९२%, बान्तवा २.१%, चाम्लिङ १.१८%, मगर ढुट १.०२%, थारु ०.७% रहेका छन ।

दोस्रो भाषा	जम्मा	जम्मा %	पुरुष	महिला
जम्मा	३४०७२१	१००	१६३७३८	१७६९८३
दोस्रो भाषा नभएको	१७३६८४	५०।९८	८२८७९	९०८०५
नेपाली	१३६०११	३९।९२	६५७०९	७०३०२
बान्तवा	७१५०	२।१०	३४५६	३६९४
चाम्लिङ	४०३२	१।१८	१९०२	२१३०
मगर ढुट	३४५९	१।०२	१७०८	१७५१
थारु	२३९५	०।७०	१२०८	११८७
तामाङ्ग	२०९५	०।६१	१०१७	१०७८
राई	१६६१	०।४९	८२०	८४१
मैथिली	११८३	०।३५	६०८	५७५
मगर खाम्पाङ	११७७	०।३५	५८६	५९१
पुमा	१११९	०।३३	५००	६१९
थुलुङ	८०२	०।२४	३७४	४२८
वाम्बुले	८०२	०।२४	३८०	४२२
हिन्दी	७०८	०।२१	४५३	२५५
तिलुङ	४९१	०।१४	२२८	२६३
अंग्रेजी	४५५	०।१३	२६५	१९०
अवधी	४११	०।१२	१९१	२२०
बाहिङ	३८९	०।११	१८६	२०३
उर्दु	३११	०।०९	१४७	१६४
नेपालभाषा(नेवारी)	२६७	०।०८	१३०	१३७
खालिङ	१७४	०।०५	८२	९२
सुनुवार	१६५	०।०५	७०	९५
नाछिरिङ	१५४	०।०५	६९	८५
याक्थुङ/लिम्बु	१४९	०।०४	७१	७८
साम्पाङ	१४२	०।०४	७४	६८
बैतडेली	१२३	०।०४	६७	५६
जेरो/जेरुङ	१०७	०।०३	५१	५६
दनुवार	१०३	०।०३	५०	५३
अन्य	१००	०।०३	४३	५७
माझी	९३	०।०३	४५	४८
भोजपुरी	८७	०।०३	३८	४९
कुलुङ	८६	०।०३	४१	४५
मगर काइके	६३	०।०२	३१	३२
शेर्पा	६२	०।०२	२३	३९
भुजेल	५६	०।०२	२३	३३

दुङमाली	५२	०।०२	२५	२७
भोटे	४२	०।०१	२०	२२
दुमी	४०	०।०१	१७	२३
वालिङ/वालुङ	३९	०।०१	१५	२४
मनाङ्गे	३४	०।०१	१६	१८
कोयी	२८	०।०१	१५	१३
संस्कृत	२७	०।०१	१८	९
मारवाडी	२४	०।०१	८	१६
सिन्धी	२४	०।०१	११	१३
छिलिङ	२३	०।०१	११	१२
गुरुङ	२२	०।०१	१३	९
मगही	१९	०।०१	६	१३
बज्जिका	१८	०।०१	७	११
पहरी	१७	०।००	८	९
अछामी	१४	०।००	८	६
हायु/भायु	१२	०।००	६	६
बोटे	१०	०।००	३	७
खस	१०	०।००	६	४

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.१.९ पुर्खाको भाषा

उदयपुर जिल्लामा पुर्खाको भाषा नेपाली ४१.९४%, मगर ढुट १२.९१%, थारु ७.९४%, चाम्लिङ ७.४९%, तामाङ ६.७४%, मैथली ३.९७% रहेका छन । यसप्रकार उदयपुर जिल्लामा पुर्खाका भाषा नेपाली बाहेक अन्य भाषाभाषीको जनसंख्या घट्दै राष्ट्रिय भाषा नेपाली मातृभाषीको जनसंख्या बढ्दै गएको देखिन्छ ।

पुर्खाको भाषा	जनसंख्या			
	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
जम्मा	३४०७२१	१००	१६३७३८	१७६९८३
नेपाली	१४२८९६	४१।९४	६८५०३	७४३९३
मगर ढुट	४४००२	१२।९१	२१२०७	२२७९५
थारु	२७०४६	७।९४	१२७७४	१४२७२
चाम्लिङ	२५५३२	७।४९	१२२४९	१३२८३
क़	२२९५७	६।७४	१०९१०	१२०४७
मैथिली	१३५२४	३।९७	७०१४	६५१०
बान्तवा	११९४५	३।५१	५७१४	६२३१
राई	११३५३	३।३३	५३८६	५९६७

नेपालभाषा(नेवारी)	१०१३४	२।९७	४८५४	५२८०
दनुवार	८२३०	२।४२	३९०९	४३२१
माझी	२७७८	०।८२	१३४३	१४३५
पुमा	२३२०	०।६८	१०८८	१२३२
सुनुवार	२२१४	०।६५	१०८८	११२६
थुलुङ	१८२०	०।५३	८३८	९८२
डोने	१३९२	०।४१	६४६	७४६
वाम्बुले	१३९०	०।४१	६८५	७०५
संस्कृत	११७२	०।३४	५६८	६०४
बाहिङ	१०७२	०।३१	५१९	५५३
उर्दु	१०४१	०।३१	५२१	५२०
भुजेल	१००७	०।३०	५०८	४९९
शेर्पा	६५१	०।१९	२९३	३५८
भोजपुरी	६१७	०।१८	३३७	२८०
याक्थुङ/लिम्बु	५७६	०।१७	२४७	३२९
साम्पाङ	५५६	०।१६	२७२	२८४
डुमी	३७३	०।११	१८१	१९२
अवधी	३५३	०।१०	१८०	१७३
गुरुङ	३५१	०।१०	१८३	१६८
खालिङ	३२८	०।१०	१५९	१६९
तिलुङ	३१०	०।०९	१४९	१६१
थामी	२५०	०।०७	१२५	१२५
हिन्दी	२४१	०।०७	१३२	१०९
बोटे	२२२	०।०७	११३	१०९
खस	२०९	०।०६	१०९	१००
कुलुङ	२०१	०।०६	१०२	९९
मुसलमान	१८५	०।०५	८०	१०५
नाछिरिङ	१६५	०।०५	७४	९१
कोयी	१११	०।०३	५९	५२
उरावँ/उराउ	११०	०।०३	५०	६०
याक्खा	१०६	०।०३	४७	५९
अन्य	१०३	०।०३	६३	४०
जुम्ली	८४	०।०२	३६	४८
बैतडेली	८३	०।०२	५१	३२
बज्जिका	७९	०।०२	४०	३९
बङ्गला	७५	०।०२	३६	३९
संथाली	६५	०।०२	३२	३३
डोटेली	५०	०।०१	२६	२४

मारवाडी	३६	०।०१	१६	२०
कुमाल	३६	०।०१	२१	१५
हायु/भायु	३६	०।०१	१७	१९
मनाङ्गे	३६	०।०१	१९	१७
याम्फु/याम्फे	३०	०।०१	१५	१५
वालिङ/वालुङ	३०	०।०१	१३	१७
घले	२४	०।०१	१२	१२
जेरो/जेरुङ	२३	०।०१	११	१२
माल्पाण्डे	२३	०।०१	१५	८
अंग्रेजी	२१	०।०१	११	१०
मेवाहाङ	१८	०।०१	१०	८
अंगिका	१७	०।००	७	१०
सांकेतिक भाषा	१६	०।००	६	१०
अछामी	१५	०।००	८	७
राजबंशी	१५	०।००	१३	२
दार्चुलेली	१३	०।००	१३	०
मगही	१२	०।००	६	६
मगर काइके	११	०।००	६	५
चेपाङ	१०	०।००	७	३
पहरी	१०	०।००	७	३
सिन्धी	१०	०।००	५	५

२.२ अपाङ्गता सम्बन्धि विवरण

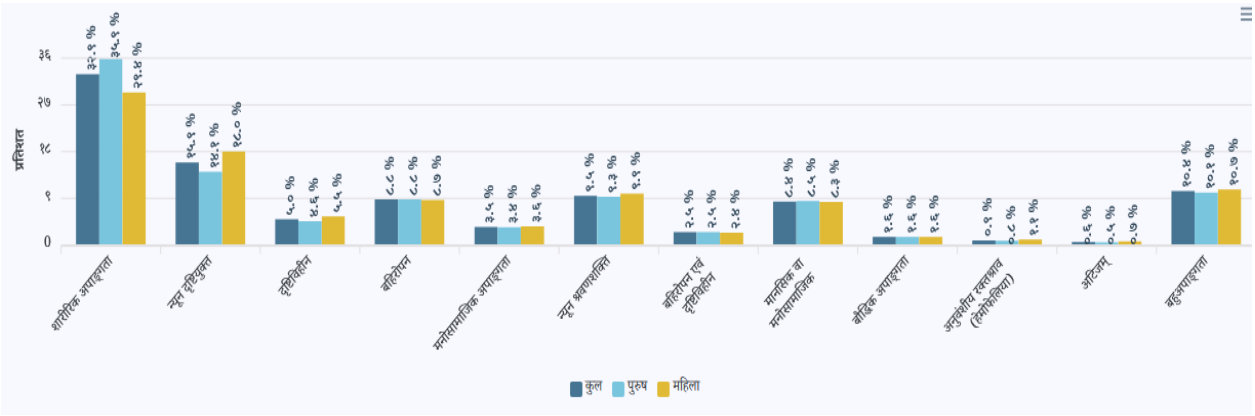
राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा कूल ९,२१८ जना अर्थात २.७% अपाङ्गता भएको जनसंख्या रहेको छ जसमा पुरुष ३% र महिला २.४% छन । आपाङ्गता मध्ये शारीरिक ३२.९%, न्यून दृष्टियुक्त १५.९%, पूर्ण दृष्टिविहिन ५%, सुस्त श्रवण ९.५%, स्वर र बोलाइ सम्बन्धि ८.४% र बहुअपाङ्गता १०.४ % रहेका छन ।

उमेर समुह.	जम्मा जनसंख्या	अपाङ्ताको प्रकार												अपाङ्गता नभएको	उल्लेख नभएको
		शारीरिक अपाङ्गता	न्यून दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टिविहीन	बहिरापन	सुस्तश्रवण	श्रवण दृष्टिविहीन	स्वर र बोलाइ	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया)	अटिजम	बहुअपाङ्गता		
उदयपुर जम्मा	**३४०७२१**	**३०३१**	**१४६७**	**४६४**	**८१०**	**८७९**	**२२६**	**७७७**	**३२२**	**१४७**	**८६**	**५३**	**९५६**	**३३१४९७**	**६**
00-04 बर्ष	२७७३१	१८१	९	५८	१०	८	११	१३	०	२	६	१८	४४	२७३७१	०
05-09 बर्ष	३२८२९	२२९	२०	५३	१३	१५	१८	४६	७	१३	४	५	७३	३२३३३	०
10-14 बर्ष	३४९३६	१२६	३३	५७	२२	१९	४	४७	२२	८	३	३	६१	३४५३१	०
15-19 बर्ष	३५९८९	२६७	६२	४०	४१	१८	१५	४१	२५	१५	५	३	५८	३५३९८	१
20-24 बर्ष	३१५५९	२००	३३	२९	११	१६	४	३४	४०	१२	२	२	४९	३११२७	०

25-29 बर्ष	२७६५६	१६०	४१	३०	१३	२१	९	३५	३८	१५	३	२	५६	२७२३२	१
30-34 बर्ष	२४६६६	१६५	३९	२४	१५	२०	३	३५	३८	१७	९	२	४९	२४२४९	१
35-39 बर्ष	२२९३५	१५२	४६	१९	१२	३४	६	३५	२७	५	१४	२	४६	२२५३७	०
40-44 बर्ष	१९२९९	१७६	६३	२३	१९	२९	३	४०	२०	१०	६	२	४४	१८८६३	१
45-49 बर्ष	१६५४६	१६०	७६	१४	५३	५९	८	८५	२१	१०	४	४	५४	१५९९७	१
50-54 बर्ष	१७७५८	२१०	१३८	२०	९७	९३	१६	१२०	२३	१३	८	३	७७	१६९४०	०
55-59 बर्ष	१२९८०	१८६	१३४	१२	११५	८७	१४	९१	१६	७	२	२	६५	१२२४९	०
60-64 बर्ष	११५३७	२१९	१६२	२४	१०१	१११	२०	६९	१३	७	३	१	५८	१०७४९	०
65-69 बर्ष	९१४६	२१४	१८३	२१	७४	९९	२०	३९	१०	२	५	२	५८	८४१९	०
70-74 बर्ष	७०९९	१८९	१७६	१५	७६	११२	१९	२९	१२	५	४	१	७१	६३८९	१
75+ वर्ष	८०५५	१९७	२५२	२५	१३८	१३८	५६	१८	१०	६	८	१	९३	७११३	०
पुरुष जम्मा	**१६३७३८**	**१७७०**	**६९३**	**२२७**	**४३५**	**४५६**	**१२५**	**४२०**	**१६६**	**७७**	**३८**	**२३**	**४९९**	**१५८८०५**	**४**
00-04 बर्ष	१४३८४	९९	४	२६	४	७	६	५	०	१	३	१०	२८	१४१९१	०
05-09 बर्ष	१६९८०	१२१	११	३२	७	५	१२	२८	६	७	३	४	३९	१६७०५	०
10-14 बर्ष	१७५६३	७०	२१	२९	१६	११	४	३०	१२	५	२	१	३९	१७३२३	०
15-19 बर्ष	१७९६६	१४३	३१	२१	२०	१०	७	२८	१४	७	१	१	३०	१७६५३	०
20-24 बर्ष	१४४४८	१३५	१८	१८	७	९	३	१८	२४	८	१	१	३१	१४१७५	०
25-29 बर्ष	१२१५१	१०१	२७	१०	१२	१२	६	२४	२६	८	१	१	२८	११८९४	१
30-34 बर्ष	१०८९८	१०६	२२	८	६	१२	१	२३	२१	१०	४	०	२२	१०६६२	१
35-39 बर्ष	१०४४१	१०६	१८	७	७	१८	६	१७	२१	२	३	१	२६	१०२०९	०
40-44 बर्ष	८७८१	११४	३०	१४	१०	१३	१	२१	१०	५	३	०	२५	८५३४	१
45-49 बर्ष	७८६१	११४	३३	८	३३	३३	७	४४	१०	५	१	३	२९	७५४१	०
50-54 बर्ष	८६१६	१२५	६७	१०	५७	५५	१०	५३	४	६	५	०	३९	८१८५	०
55-59 बर्ष	६४१९	१११	५३	६	६२	४२	७	४९	५	३	२	०	३५	६०४४	०
60-64 बर्ष	५५२९	११६	७०	६	४९	५९	९	३५	३	४	१	०	३०	५१४७	०
65-69 बर्ष	४४५८	११९	८४	११	३८	४६	९	२६	४	०	२	१	२४	४०९४	०
70-74 बर्ष	३३३९	९०	७८	११	३६	५३	९	१२	३	३	३	०	३१	३००९	१
75+ वर्ष	३९०४	१००	१२६	१०	७१	७१	२८	७	३	३	३	०	४३	३४३९	०
महिला जम्मा	**१७६९८३**	**१२६१**	**७७४**	**२३७**	**३७५**	**४२३**	**१०१**	**३५७**	**१५६**	**७०**	**४८**	**३०**	**४५७**	**१७२६९२**	**२**
00-04 बर्ष	१३३४७	८२	५	३२	६	१	५	८	०	१	३	८	१६	१३१८०	०
05-09 बर्ष	१५८४९	१०८	९	२१	६	१०	६	१८	१	६	१	१	३४	१५६२८	०
10-14 बर्ष	१७३७३	५६	१२	२८	६	८	०	१७	१०	३	१	२	२२	१७२०८	०
15-19 बर्ष	१८०२३	१२४	३१	१९	२१	८	८	१३	११	८	४	२	२८	१७७४५	१
20-24 बर्ष	१७१११	६५	१५	११	४	७	१	१६	१६	४	१	१	१८	१६९५२	०
25-29 बर्ष	१५५०५	५९	१४	२०	१	९	३	११	१२	७	२	१	२८	१५३३८	०
30-34 बर्ष	१३७६८	५९	१७	१६	९	८	२	१२	१७	७	५	२	२७	१३५८७	०
35-39 बर्ष	१२४९४	४६	२८	१२	५	१६	०	१८	६	३	११	१	२०	१२३२८	०
40-44 बर्ष	१०५१८	६२	३३	९	९	१६	२	१९	१०	५	३	२	१९	१०३२९	०

45-49 बर्ष	८६८५	४६	४३	६	२०	२६	१	४१	११	५	३	१	२५	८४५६	१
50-54 बर्ष	९१४२	८५	७१	१०	४०	३८	६	६७	१९	७	३	३	३८	८७५५	०
55-59 बर्ष	६५६१	७५	८१	६	५३	४५	७	४२	११	४	०	२	३०	६२०५	०
60-64 बर्ष	६००८	१०३	९२	१८	५२	५२	११	३४	१०	३	२	१	२८	५६०२	०
65-69 बर्ष	४६८८	९५	९९	१०	३६	५३	११	१३	६	२	३	१	३४	४३२५	०
70-74 बर्ष	३७६०	९९	९८	४	४०	५९	१०	१७	९	२	१	१	४०	३३८०	०
75+ वर्ष	४१५१	९७	१२६	१५	६७	६७	२८	११	७	३	५	१	५०	३६७४	०

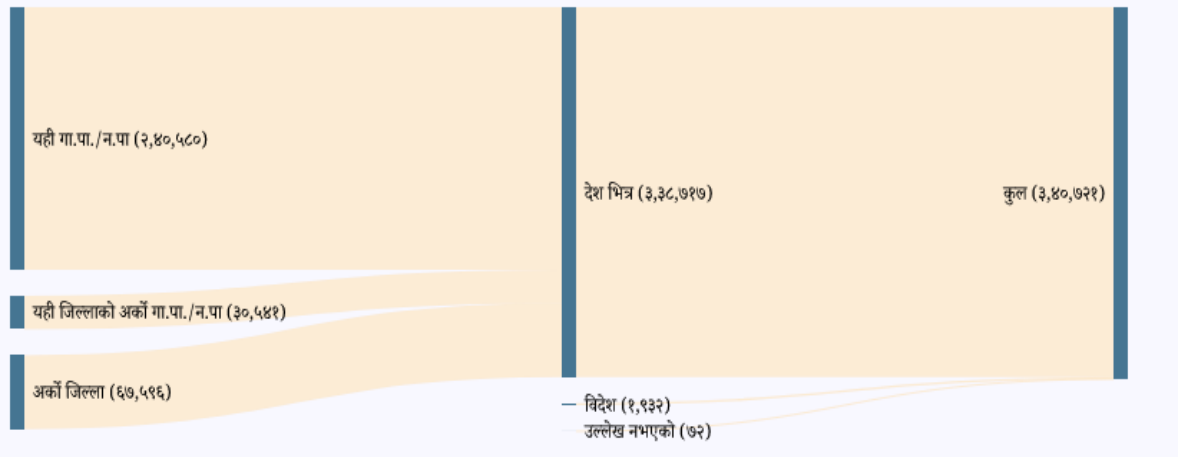
स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.३ बसाइँसराई

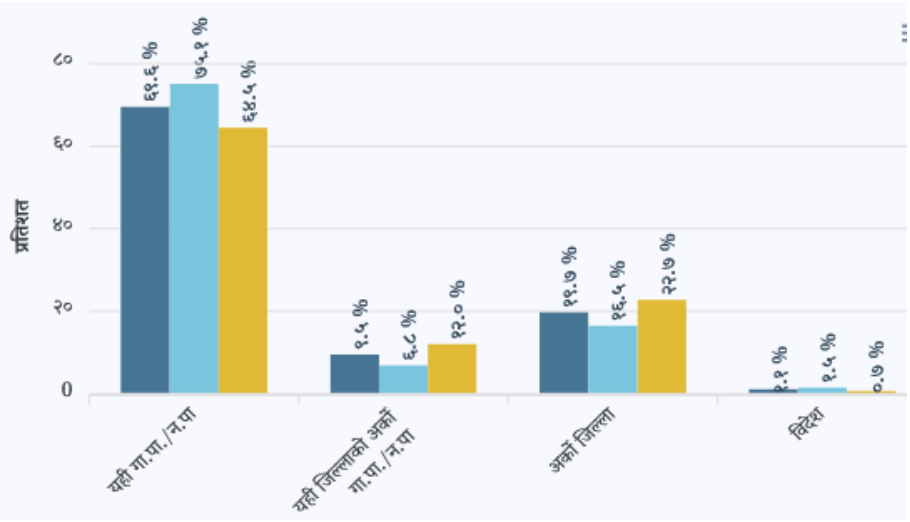
विगत एक दशकमा बेलका न.पा.मा २०.४२%, त्रियुगा न.पा.मा १७.३२%, चौदण्डीगढी न.पा.मा १०.४१% र कटारी न.पा.मा ५.९९% जनसंख्या बढेको छ भने लिम्चुङबुङ गा.पा.मा १९.२%, रौतामाई गा.पा.मा १३.४४%, ताप्ली गा.पा. ८.३६% र उदयपुरगढी गा.पा. मा ५.८७% जनसंख्या घटेको छ । यस जिल्लाको सबै नगरपालिकामा जनसंख्या बढेको छ भने सबै गाउँपालिकामा जनसंख्या घटेको देखिन्छ । जिल्लाको माथिल्लो भूभागबाट तल्लो समतल भूभागतिर बसाइसराइ तीव्र रुपमा भएको देखिन्छ । तसर्थ समन्यायिक दृष्टीले सबैतिर पूर्वाधारको विकास गर्दै बसाइसराइको दर न्यून गर्नु आवश्यक देखिन्छ । अर्कोतिर छिमिकी जिल्लाहरुबाट समेत यस जिल्लामा बसाइँसराइ गरी आउनेको संख्या धेरै छन । अर्को जिल्लाहरुबाट करिब २०% मानिसहरु यहाँ आएर बसोबास गरेको देखिन्छ ।

क) जन्मस्थानका आधारमा जनसंख्या

क्षेत्र	लिङ्ग	जनसंख्या	मूल जन्म						विदेशी	जन्मस्थान उल्लेख नभएको
			यही जिल्लामा जन्मेको		अर्को जिल्लामा जन्मेको					
			यही गा.पा./न.पा	यही जिल्लाको अर्को गा.पा./न.पा.	हिमाल	पहाड	तराई	उल्लेख नभएको		
उदयपुर	जम्मा	३४०७२१	२४०५८०	३०५४१	२९४०	४७८७६	१६७७३	७	१९३२	७२
	पुरुष	१६३७३८	१२५३१०	१०५८९	१२४३	२००४६	५८०२	२	७२५	२१
	महिला	१७६९८३	११५२७०	१९९५२	१६९७	२७८३०	१०९७१	५	१२०७	५१
बेलका न.पा.	जम्मा	५१०४३	३२६९०	२१४८	५९५	११९६४	३२४६	२	३८९	९
चौदण्डीगढी न.पा.	जम्मा	५३६३१	३३९३७	२४२३	८८७	१२९९९	२९८४	०	३९९	२
त्रियुगा न.पा.	जम्मा	१०२७२५	६४९७७	१५४८८	८५६	१३६८१	७०८३	१	६१४	२५
रौतामाइ गा.पा.	जम्मा	२०३२४	१७६१७	१७२५	३८	६४५	२४२	०	५४	३
लिम्चुङबुङ गा.पा.	जम्मा	९६८९	८८२९	४२३	१७	३७३	३२	०	१३	२
ताप्ली गा.पा.	जम्मा	१३३४४	१२२०८	५७९	२१	४५५	६९	०	१०	२
कटारी न.पा.	जम्मा	५९५०७	४५५२०	४५३३	३५५	६३२१	२३६८	१	३९८	११
उदयपुरगढी गा.पा.	जम्मा	२८९२६	२४५७५	३०००	७६	८५४	३५३	३	४८	१७
संस्थागत	जम्मा	१५३२	२२७	२२२	९५	५८४	३९६	०	७	१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ख) मूलुकको अन्य स्थानबाट उदयपुरको सम्बन्धित गा.पा./न.पा.मा बसाईँसराई आएको मुख्य कारणहरु

लिङ्ग	जनसंख्या	अन्य प्रदेशबाट उदयपुरमा बसाईँसराई आएको मुख्य कारणहरु									
		काम/ रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	९९६९९	१३३३५	३१२७	५५६२	३१८२८	२१४३७	१४९१	१२५४५	२६२५	७४७७	२७२
पुरुष	३८१७७	८९४४	१९६८	२८११	७०२	१०१२४	८८०	७३८२	१५३४	३६९८	१३४
महिला	६१५२२	४३९१	११५९	२७५१	३११२६	११३१३	६११	५१६३	१०९१	३७७९	१३८

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ग) बिदेशबाट उदयपुरमा बसाइँसराई आएको विवरण

उमेर समूह	population	Country/region of regidence preceding the census												
		India	SAARC country (except India)	ASEAN country	Middle East country	Other Asian country	European Union country	Other European country	North American country (USA & Canada)	South American/ Caribbean country	African country	Pacific Ocean region country	Other	Not stated
उदयपुर जम्मा	**१९३२**	**१८३०**	**३७**	**३५**	**९**	**१६**	**०**	**१**	**०**	**०**	**०**	**०**	**४**	**०**
० देखि १४ वर्षसम्म	२८७	२७९	१	१	६	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५ वर्षदेखि ५९ वर्षसम्म	१४७६	१३९९	३१	२४	३	१४	०	१	०	०	०	०	४	०
६० वर्ष वा सो भन्दा माथि	१६९	१५२	५	१०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	**७२५**	**६७०**	**१२**	**२५**	**८**	**८**	**०**	**१**	**०**	**०**	**०**	**०**	**१**	**०**
० देखि १४ वर्षसम्म	१३८	१३१	१	१	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५ वर्षदेखि ५९ वर्षसम्म	५२८	४९१	१०	१६	३	६	०	१	०	०	०	०	१	०
६० वर्ष वा सो भन्दा माथि	५९	४८	१	८	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला	**१२०७**	**११६०**	**२५**	**१०**	**१**	**८**	**०**	**०**	**०**	**०**	**०**	**०**	**३**	**०**
० देखि १४ वर्षसम्म	१४९	१४८	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५ वर्षदेखि ५९ वर्षसम्म	९४८	९०८	२१	८	०	८	०	०	०	०	०	०	३	०
६० वर्ष वा सो भन्दा माथि	११०	१०४	४	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

घ) बिदेशबाट उदयपुरमा बसाइँसराई आउनुका मुख्य कारणहरु

लिङ्ग तथा उमेर समुह	जम्मा	बिदेशबाट बसाइँसराई आउनुका मुख्य कारणहरु									
		काम/ रोजगारी	व्यापार /व्यवसाय	अध्ययन / तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्किएको	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	३८३२	२३४	१२८	८३	५१२	५५०	२०	९८	२०६६	१२८	१३
पुरुष	२५३२	१८१	९०	५१	१६	२७८	१०	५६	१७६८	७४	८
महिला	१३००	५३	३८	३२	४९६	२७२	१०	४२	२९८	५४	५

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.४ अनुपस्थित जनसंख्या सम्बन्धि बिबरण

उदयपुर जिल्लाको बिदेशमा रहेका अनुपस्थित जनसंख्या २१०१७ रहेको छ जसमा पुरुष १८५१५ र महिला २५०२ छन । जुन जनगणनामा प्रयोग गरिएको परिभाषा अनुसार उदयपुर जिल्लाको हालको कुल जनसंख्यामा गणना गरिएको छैन । रोचक पक्ष के छ भने जम्मा ८१०५१ परिवार मध्ये १७५१० परिवारका कम्तिमा एक जना सदस्य बिदेशमा रहेको देखिएको छ । विदेशमा रहेका उदयपुर जिल्लाका अनुपस्थित जनसंख्याहरु मध्ये ८०% भन्दा बढी १५ वर्षदेखि ३४ वर्ष उमेर समुहका रहेका छन । त्यसैगरी अनुपस्थित जनसंख्याहरुमध्ये ७८% ले एस.एल.सी/एस.ई.ई. वा सो भन्दा कम शैक्षिक योग्यताका रहेका छन । अनुपस्थित जनसंख्याहरु मध्ये ५५% मानिसहरु मध्य पूर्वी देशहरुमा रहेका छन भने २१% मानिसहरु आसियान देशहरुमा रहेका छन । करिब ९०% मानिसहरु बैदेशिक रोजगारीके सिलसिलामा विदेशमा रहेका छन ।

क) विदेश अनुपस्थित भएका जनसंख्या र घरपरिवार

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	कम्तिमा एक जना सदस्य बिदेश गएको परिवार	अनुपस्थित जनसंख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
कोशी प्रदेश	**११९०७५५**	**२६९८९२**	**३४३०३४**	**२८६६३१**	**५६४०३**
उदयपुर जिल्ला	**८१०५१**	**१७५१०**	**२१०१७**	**१८५१५**	**२५०२**
बेलका नगरपालिका	१२१५८	२९६४	३५३०	३१०७	४२३

चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	३२४१	४०१६	३४८२	५३४
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	६०६५	७०९२	६३३७	७५५
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	८४१	१०१८	९२०	९८
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	४७८	५८९	५०९	८०
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	३६४	४४७	४०५	४२
कटारी नगरपालिका	१४१०६	२५२९	३०६५	२६२३	४४२
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	१०२८	१२६०	११३२	१२८

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ख) विदेश अनुपस्थित भएका राष्ट्र अनुसार जनसंख्या

Sex	Age Group	Total	India	SAARC	ASEAN	Middle East	Other Asian	European Country	Other European	North American	South American	African	Pacific	Other	Not Stated
Total	**All Ages**	**21017**	**2472**	**58**	**4496**	**11495**	**884**	**375**	**356**	**430**	**11**	**50**	**269**	**79**	**42**
	00 - 14	607	332	3	36	77	30	10	34	70	1	0	11	3	0
	15 - 24	8840	1150	31	2088	4391	485	149	153	166	2	18	159	34	14
	25 - 34	8152	561	17	1636	5078	304	172	102	130	6	20	80	28	18
	35 - 44	2753	252	5	648	1656	44	39	33	30	2	11	15	11	7
	45 - 54	379	108	2	35	207	5	4	11	6	0	0	1	0	0
	55 - 64	52	20	0	4	5	2	0	12	9	0	0	0	0	0
	65 +	31	6	0	1	5	2	0	9	7	0	1	0	0	0
	Not stated	203	43	0	48	76	12	1	2	12	0	0	3	3	3
	Male	**18515**	**1818**	**46**	**4327**	**10632**	**649**	**255**	**223**	**252**	**9**	**41**	**162**	**69**	**32**
	Female	**2502**	**654**	**12**	**169**	**863**	**235**	**120**	**133**	**178**	**2**	**9**	**107**	**10**	**10**

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ग) बिदेशमा अनुपस्थित हुने कारणहरु

उमेर समुह/लिङ्ग	जम्मा	बिदेश जाने कारणहरु						उल्लेख नभएको
		तलब/ ज्याला	व्यपार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	कामको खोजी	आश्रित	अन्य	
Udayapur	**२१०१७**	**१६१९१**	**११५**	**९६८**	**२३८२**	**१०७०**	**१४२**	**१४९**
00 - 14	६०७	३८	०	४८	६	४८५	२९	१
15 - 24	८८४०	६७३०	४७	६४८	१०३६	२८४	४२	५३
25 - 34	८१५२	६७६६	४७	२४४	९६६	५६	३०	४३
35 - 44	२७५३	२३३०	१८	२६	३२३	१९	१७	२०
45 - 54	३७९	३०७	३	१	४३	१४	४	७
55 - 64	५२	१७	०	१	७	१६	८	३
65 +	३१	३	०	०	१	१३	९	५
Not stated	२०३	०	०	०	०	१८३	३	१७
Male	**१८५१५**	**१४७८७**	**९६**	**६०७**	**२१४७**	**६८७**	**७३**	**११८**
Female	**२५०२**	**१४०४**	**१९**	**३६१**	**२३५**	**३८३**	**६९**	**३१**

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

घ) बिदेशमा अनुपस्थित हुनेको शैक्षिक अवस्था (१० वर्ष वा सो भन्दा माथि उमेर)

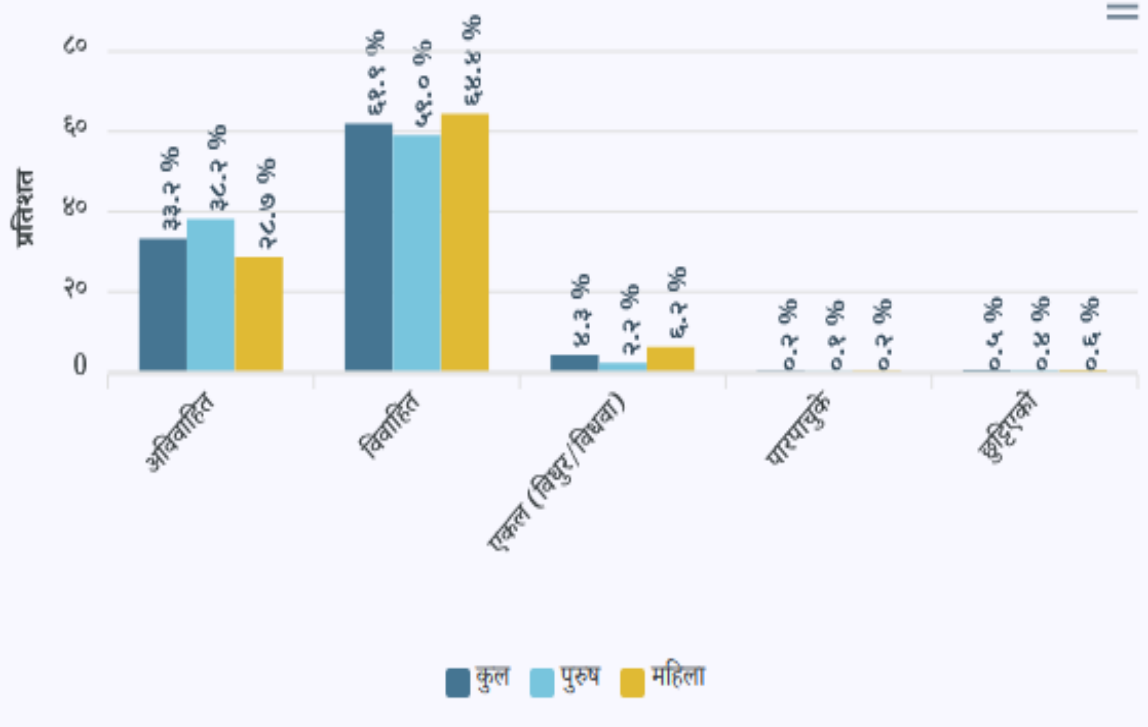
Sex	Age group	Total	Level of education										Not Stated
			Beginners	Primary	Lower Secondary	Secondary	SLC/ SEE	Intermediate	Graduate	Post Graduate	Other	No Level	
Total	All Ages	20760	492	3442	4350	5482	2427	2992	676	231	12	79	577
	00 - 14	350	66	184	56	7	0	0	0	0	0	2	35
	15 - 24	8840	110	1094	1959	2582	1014	1619	272	53	2	7	128
	25 - 34	8152	164	1352	1606	2103	1063	1139	348	146	7	39	185
	35 - 44	2753	108	658	626	669	293	189	46	28	3	16	117
	45 - 54	379	29	115	64	76	32	20	6	3	0	8	26
	55 - 64	52	6	15	8	3	4	0	1	0	0	3	12
	65 +	31	4	7	2	2	3	3	0	0	0	2	8
	Not stated	203	5	17	29	40	18	22	3	1	0	2	66
Male	All Ages	18360	381	3010	3991	5050	2232	2498	501	163	9	59	466
Female	All Ages	2400	111	432	359	432	195	494	175	68	3	20	111

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.५ वैवाहिक स्थिति तथा पहिलो विवाहको उमेर

क) बैबाहिक स्थिति (१० बर्ष वा सो भन्दामाथि)

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस उदयपुर जिल्लामा ६१.९ % मानिसहरु विवाहित रहेका छन । त्यस्तै जम्मा ४.३% मानिसहरु विधुर/विधवा छन जसमा २.२% पुरुष र ६.२% महिला रहेका छन भने ०.७% मानिसहरु पारपाचुके तथा छुट्टिएर बसेका छन । यस जिल्लामा ३३.२% मानिसहरु अविवाहित छन जसमा पुरुष ३८.२ % र महिला २८.७ % रहेका छन । पुरुषको तुलनामा अविवाहित महिला धेरै कम देखिएकाले निकट भविष्यमा पुरुषहरुको विवाहका लागि योग्य महिलाको कमी हुने देखिन्छ ।

उदयपुर

उमेरसमूह	जनसंख्या	वैवाहिक स्थिति				
		अविवाहित	विवाहित	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	छुट्टिएको
जम्मा	**२८०१६१**	**९३०१८**	**१७३२८९**	**११९५३**	**४४२**	**१४५९**
10-14 बर्ष	३४९३६	३४७७१	१६५	०	०	०
15-19 बर्ष	३५९८९	३२३३३	३६१७	१८	७	१४
20-24 बर्ष	३१५५९	१६०७०	१५३५४	४७	२४	६४
25-29 बर्ष	२७६५६	५६५०	२१७३२	१०६	४८	१२०
30-34 बर्ष	२४६६६	१७१२	२२५७८	१६३	६४	१४९
35-39 बर्ष	२२९३५	६३४	२१७३७	३२९	८३	१५२
40-44 बर्ष	१९२९९	३९२	१८२९८	३७१	६१	१७७
45-49 बर्ष	१६५४६	३३१	१५५०९	५३१	४७	१२८
50-54 बर्ष	१७७५८	३४९	१६२६५	९११	३०	२०३
55-59 बर्ष	१२९८०	२२७	११५४६	१०५६	२३	१२८
60-64 बर्ष	११५३७	२०६	९७९३	१३९०	२०	१२८
65-69 बर्ष	९१४६	१४१	७१८७	१७०१	१७	१००
70-74 बर्ष	७०९९	९३	४९२७	२०२०	९	५०
75+ वर्ष	८०५५	१०९	४५८१	३३१०	९	४६

पुरुष

उमेरसमूह	जनसंख्या	अविवाहित	विवाहित	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	छुट्टिएको
कूल पुरुष	१३२३७४	५०६०९	७८१५१	२८४८	१९८	५६८
10-14 बर्ष	१७५६३	१७४९१	७२	०	०	०
15-19 बर्ष	१७९६६	१७२००	७५०	५	४	७
20-24 बर्ष	१४४४८	९७३९	४६६२	९	१०	२८
25-29 बर्ष	१२१५१	३८०९	८२२७	३०	२०	६५
30-34 बर्ष	१०८९८	१११६	९६४४	२२	२९	८७
35-39 बर्ष	१०४४१	३६०	९९१५	५२	४६	६८
40-44 बर्ष	८७८१	१८५	८४५४	५२	२८	६२
45-49 बर्ष	७८६१	१६५	७५४१	८९	१९	४७
50-54 बर्ष	८६१६	१६४	८२०९	१६०	१२	७१
55-59 बर्ष	६४१९	११२	६०६१	१९८	९	३९
60-64 बर्ष	५५२९	१०७	५१०१	२८४	७	३०
65-69 बर्ष	४४५८	७१	३९२९	४२१	७	३०
70-74 बर्ष	३३३९	५०	२७८८	४८४	४	१३
75+ वर्ष	३९०४	४०	२७९८	१०४२	३	२१

महिला

उमेरसमूह	जनसंख्या	अविवाहित	विवाहित	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	छुट्टिएको
कूल महिला	१४७७८७	४२४०९	९५१३८	९१०५	२४४	८९१
10-14 बर्ष	१७३७३	१७२८०	९३	०	०	०
15-19 बर्ष	१८०२३	१५१३३	२८६७	१३	३	७
20-24 बर्ष	१७११९	६३३१	१०६९२	३८	१४	३६
25-29 बर्ष	१५५०५	१८४१	१३५०५	७६	२८	५५
30-34 बर्ष	१३७६८	५९६	१२९३४	१४१	३५	६२
35-39 बर्ष	१२४९४	२७४	११८२२	२७७	३७	८४
40-44 बर्ष	१०५१८	२०७	९८४४	३१९	३३	११५
45-49 बर्ष	८६८५	१६६	७९६८	४४२	२८	८१
50-54 बर्ष	९१४२	१८५	८०५६	७५१	१८	१३२
55-59 बर्ष	६५६१	११५	५४८५	८५८	१४	८९
60-64 बर्ष	६००८	९९	४६९२	११०६	१३	९८
65-69 बर्ष	४६८८	७०	३२५८	१२८०	१०	७०
70-74 बर्ष	३७६०	४३	२१३९	१५३६	५	३७
75+ वर्ष	४१५१	६९	१७८३	२२६८	६	२५

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ख) पहिलो बिबाहको उमेर

पहिलो बिबाहको उमेरमा उदयपुर जिल्लामा प्रष्ट रुपमा लैंगिक भिन्नता देखिन्छ । २० बर्षभन्दा कम उमेरमा पहिलो बिबाह गर्ने महिलाहरुको प्रतिशत ७४.६४ छ, जबकि पुरुषको हकमा यो प्रतिशत ४५.११ रहेको छ । यसरी १० देखि १४ बर्ष उमेर समुहमा पहिलो बिबाह गर्नेहरुमा लैंगिक भिन्नताको दर पनि बढि देखिन्छ । यस उमेर समुहमा पहिलो बिबाह गर्ने महिलाहरुको प्रतिशत ८.७१ रहेको छ, जबकि पुरुषमा यो ३.२९ प्रतिशत मात्र रहेको छ । पुरुषहरु मध्ये बढिले पहिलो बिबाह गरेको १५-२० उमेर समुहमा ४१.६८% रहेको देखिएको छ भने महिलाहरुका हकमा यहि १५-२० उमेर समुह ६५.४८% रहेको छ । यसबाट बिबाहितहरु मध्येका आधा भन्दा बढि महिलाको पहिलो बिबाह १५-२० उमेरमा भएको देखिन्छ ।

उदयपुर

उमेर समुह	जम्मा	पहिलो बिबाहको उमेर											
		10 बर्ष भन्दा कम	10–14 बर्ष	15 – 17 बर्ष	18 – 20 बर्ष	21 – 24 बर्ष	25 – 29 बर्ष	30 –34 बर्ष	35-39 बर्ष	40 – 44 बर्ष	45 – 49 बर्ष	50 + बर्ष	उल्लेख नभएको
10-14 बर्ष	१६५	३	१५५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७
15-19 बर्ष	३६५६	१	३४४	२२६१	१०३९	०	०	०	०	०	०	०	११
20-24 बर्ष	१५४८९	५	५३८	४३२५	७७०९	२८९२	०	०	०	०	०	०	२०
25-29 बर्ष	२२००६	७	६८४	४२३८	८०१०	६५७८	२४७८	०	०	०	०	०	११
30-34 बर्ष	२२९५४	९	७१८	४११४	७२३८	६२५१	३९२९	६८५	०	०	०	०	१०
35-39 बर्ष	२२३०१	७	७७९	४३३०	७२८९	५२२२	३४७९	१०२३	१६३	०	०	०	९

40-44 बर्ष	१८९०७	९	७९९	३६६२	६२५३	४६३४	२४८६	७९०	२३५	२९	०	०	१०
45-49 बर्ष	१६२१५	३	७१५	३०८२	५४६०	३९२७	२२४९	५६७	१४०	५२	८	०	१२
50-54 बर्ष	१७४०९	१०	९७०	३४४६	५४६०	४१६३	२४३८	५९९	१९५	८३	२३	९	१३
55-59 बर्ष	१२७५३	२६	८४०	२६६१	४०८४	२८९९	१५७७	४१७	१६७	४७	२०	६	९
60-64 बर्ष	११३३१	५७	१२३०	२६३८	३२७४	२२४५	१२६०	४०५	१३६	५७	८	१२	९
65-69 बर्ष	९००५	१०८	१२९६	२२४१	२५०१	१४१६	९४९	३०५	११०	३९	९	१७	१४
70-74 बर्ष	७००६	१२४	१२०६	१७४९	१८७०	१०३०	६३१	२४३	७०	३७	१०	१३	२३
75+ बर्ष	७९४६	२१८	१६०४	२२०६	१९४७	९६८	५९८	२२८	८४	४७	११	१३	२२

पुरुष

पुरुष	८१७६५	११४	२६९७	१०००४	२४०७६	२३८७२	१५५४९	३९९६	९६९	२९५	७४	५३	६६
10-14 बर्ष	७२	१	६६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५
15-19 बर्ष	७६६	०	६५	४०५	२९२	०	०	०	०	०	०	०	४
20-24 बर्ष	४७०९	०	८७	८०२	२४८५	१३२५	०	०	०	०	०	०	१०
25-29 बर्ष	८३४२	१	१२४	७८२	२४९०	३३१८	१६२२	०	०	०	०	०	५
30-34 बर्ष	९७८२	५	१४७	८४७	२४६३	३१७०	२६४७	५०१	०	०	०	०	२
35-39 बर्ष	१००८१	२	१५२	९६६	२७३५	२९२२	२४३६	७५९	१०८	०	०	०	१
40-44 बर्ष	८५९६	२	१७०	८३८	२४००	२५९३	१८०५	६०३	१६८	१४	०	०	३
45-49 बर्ष	७६९६	०	१२९	७५५	२२४५	२३५३	१६२१	४३३	११०	३७	५	०	८
50-54 बर्ष	८४५२	१	१८८	९३२	२३५९	२५४१	१७३७	४६२	१३६	६५	१९	७	५
55-59 बर्ष	६३०७	११	१९४	७४४	१८१६	१८९५	११४०	३२२	१३१	३०	१७	४	३
60-64 बर्ष	५४२२	११	२५४	७८६	१५४६	१४३४	९२७	३००	१०४	४२	६	१०	२
65-69 बर्ष	४३८७	२१	३२६	७१२	१२८६	९३३	७२१	२४४	८७	३५	७	११	४
70-74 बर्ष	३२८९	२३	३०९	५६०	९४५	७१०	४४३	१८८	५३	३२	९	९	८
75+ बर्ष	३८६४	३६	४८६	८७५	१०१४	६७८	४५०	१८४	७२	४०	११	१२	६

महिला

महिला	१०५३७८	४७३	९१८१	३०९४९	३८०५८	१८३५३	६५२५	१२६६	३३१	९६	१५	१७	११४
10-14 बर्ष	९३	२	८९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
15-19 बर्ष	२८९०	१	२७९	१८५६	७४७	०	०	०	०	०	०	०	७
20-24 बर्ष	१०७८०	५	४५१	३५२३	५२२४	१५६७	०	०	०	०	०	०	१०
25-29 बर्ष	१३६६४	६	५६०	३४५६	५५२०	३२६०	८५६	०	०	०	०	०	६
30-34 बर्ष	१३१७२	४	५७१	३२६७	४७७५	३०८१	१२८२	१८४	०	०	०	०	८
35-39 बर्ष	१२२२०	५	६२७	३३६४	४५५४	२३००	१०४३	२६४	५५	०	०	०	८
40-44 बर्ष	१०३११	७	६२९	२८२४	३८५३	२०४१	६८१	१८७	६७	१५	०	०	७
45-49 बर्ष	८५१९	३	५८६	२३२७	३२१५	१५७४	६२८	१३४	३०	१५	३	०	४
50-54 बर्ष	८९५७	९	७८२	२५१४	३१०१	१६२२	७०१	१३७	५९	१८	४	२	८

55-59 बर्ष	६४४६	१५	६४६	१९१७	२२६८	१००४	४३७	९५	३६	१७	३	२	६
60-64 बर्ष	५९०९	४६	९७६	१८५२	१७२८	८११	३३३	१०५	३२	१५	२	२	७
65-69 बर्ष	४६१८	८७	९७०	१५२९	१२१५	४८३	२२८	६१	२३	४	२	६	१०
70-74 बर्ष	३७१७	१०१	८९७	११८९	९२५	३२०	१८८	५५	१७	५	१	४	१५
75+ बर्ष	४०८२	१८२	१११८	१३३१	९३३	२९०	१४८	४४	१२	७	०	१	१६

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.६ प्रजनन सम्बन्धि विवरण

२.६.१. विवाहित प्रजनन उमेरका महिलाको उमेर समुह अनुसार हालसम्म जन्माएका बच्चाको संख्या

जनगणना भएको दिन देखि विगत १२ महिनामा जिवित जन्मेका बच्चा/लिङ्ग	जम्मा विवाहित महिला	आमाको उमेर समुह						
		15- 19	20- 24	25- 29	30- 34	35- 39	40- 44	45- 49
उदयपुर जिल्ला	**७१५५६**	**२८९०**	**१०७८०**	**१३६६४**	**१३१७२**	**१२२२०**	**१०३११**	**८५१९**
बच्चा नभएको	८३३८	१४८३	२६९२	१५९२	७८७	५९१	५२५	६६८
1 बच्चा	१७६६०	१२३३	५५४७	५००५	२८२८	१४९०	९०१	६५६
2 बच्चा	२३७५४	१५८	२१७०	५२९३	६००३	४९९३	३२६६	१८७१
3 बच्चा	१२१५१	१३	३११	१३८३	२४३३	३०९५	२७६८	२१४८
4 बच्चा	५४५४	३	५१	३२०	७९०	१२८८	१५५१	१४५१
5 बच्चा	२४१२	०	८	४९	२३६	५१४	७२९	८७६
6 बच्चा	१०६०	०	१	१९	६३	१६६	३३२	४७९
7 बच्चा	४५३	०	०	३	२१	५५	१४७	२२७
8 बच्चा	२०४	०	०	०	९	२३	७७	९५
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	७०	०	०	०	२	५	१५	४८
बेलका	**१०८८२**	**४३६**	**१७२०**	**२१४७**	**१९६८**	**१८१६**	**१५५२**	**१२४३**
बच्चा नभएको	१३७५	२३३	४५५	२६६	१३१	९८	८५	१०७
1 बच्चा	२८३८	१७५	९०४	८२८	४६०	२३८	१२९	१०४
2 बच्चा	३४७१	२७	३१५	८०२	८८५	७४१	४५५	२४६
3 बच्चा	१८०७	१	३७	१९४	३५२	४५२	४४२	३२९
4 बच्चा	७९३	०	७	४३	९७	१९६	२२७	२२३
5 बच्चा	३६०	०	२	१०	३३	६२	१३०	१२३
6 बच्चा	१४२	०	०	४	४	२३	५२	५९
7 बच्चा	६७	०	०	०	५	५	२३	३४
8 बच्चा	२१	०	०	०	१	१	८	११
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	८	०	०	०	०	०	१	७
चौदण्डीगढी न.पा.	**१११८४**	**४११**	**१६१०**	**२११२**	**२०५८**	**१९१४**	**१७२३**	**१३५६**
बच्चा नभएको	१२८८	१९९	४४३	२५६	१२९	७६	८२	१०३
1 बच्चा	२९९६	१८८	८४०	८५१	५३२	२७४	१९०	१२१
2 बच्चा	३८६१	२२	२९०	७७८	९५०	८७१	६१८	३३२

3 बच्चा	१८४१	१	३२	१७१	३२५	४४६	४८३	३८३
4 बच्चा	७१३	१	५	५०	८७	१६३	२०८	१९९
5 बच्चा	३१४	०	०	४	२९	५८	९६	१२७
6 बच्चा	१०९	०	०	२	६	१७	३१	५३
7 बच्चा	४५	०	०	०	०	६	११	२८
8 बच्चा	१०	०	०	०	०	३	३	४
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	७	०	०	०	०	०	१	६
त्रियुगा न.पा.	**२२९३१**	**६८७**	**३११८**	**४४२७**	**४५८०**	**४०६३**	**३३०४**	**२७५२**
बच्चा नभएको	२४६७	३७१	८३६	५२१	२२८	१६१	१५९	१९१
1 बच्चा	५९०९	२७४	१६३१	१८०६	१०८०	५४१	३५२	२२५
2 बच्चा	८५६२	३९	५४८	१६६३	२३०६	१९२३	१३०२	७८१
3 बच्चा	३७२८	३	८५	३५५	७१२	९७९	८४६	७४८
4 बच्चा	१४३८	०	१२	७०	१९०	३२८	४०८	४३०
5 बच्चा	५२१	०	५	१०	४६	९४	१४७	२१९
6 बच्चा	१९०	०	१	१	१४	२४	५०	१००
7 बच्चा	७८	०	०	१	२	८	२८	३९
8 बच्चा	२८	०	०	०	१	४	११	१२
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	१०	०	०	०	१	१	१	७
रौतामाइ गा.पा.	**३८९८**	**२१३**	**६९०**	**६८७**	**६२३**	**६०६**	**५६१**	**५१८**
बच्चा नभएको	३९३	९३	१४५	६९	२७	२१	१२	२६
1 बच्चा	८४६	१०९	३४५	२०९	८७	५३	२२	२१
2 बच्चा	१०८०	११	१६७	२७०	२५०	१८०	१३३	६९
3 बच्चा	७०८	०	२८	१०४	१५२	१८६	१३७	१०१
4 बच्चा	४३१	०	५	२८	६९	८७	१२४	११८
5 बच्चा	२३६	०	०	६	२३	५५	७१	८१
6 बच्चा	११९	०	०	१	११	१४	३०	६३
7 बच्चा	५६	०	०	०	४	८	१७	२७
8 बच्चा	२५	०	०	०	०	२	१२	११
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	४	०	०	०	०	०	३	१
लिम्चुङबुङ गा.पा.	**१७५३**	**१०६**	**२८७**	**३१८**	**३०३**	**२६०**	**२३३**	**२४६**
बच्चा नभएको	३०३	६२	७३	५४	३३	२२	२९	३०
1 बच्चा	३६८	४२	१४१	९२	४९	२५	५	१४
2 बच्चा	३८३	२	६३	११३	८४	५७	३३	३१
3 बच्चा	२७६	०	९	४३	७८	६६	४५	३५
4 बच्चा	१८८	०	१	१४	४०	४३	५१	३९
5 बच्चा	११३	०	०	२	१०	३३	२९	३९
6 बच्चा	६४	०	०	०	५	१०	२२	२७
7 बच्चा	२८	०	०	०	२	२	११	१३

8 बच्चा	१९	०	०	०	२	२	५	१०
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	११	०	०	०	०	०	३	८
ताप्ली गा.पा.	**२४०२**	**१२८**	**३८४**	**४४७**	**३८५**	**३७९**	**३७४**	**३०५**
बच्चा नभएको	२५२	६३	७७	३६	१५	१८	१७	२६
1 बच्चा	५१८	५९	१९२	१२५	५८	३२	३०	२२
2 बच्चा	६००	५	९१	१८०	१४३	९९	५०	३२
3 बच्चा	४२५	१	२३	७८	८७	९३	९०	५३
4 बच्चा	२७७	०	१	२१	४८	७५	७७	५५
5 बच्चा	१५७	०	०	३	२५	३३	४४	५२
6 बच्चा	१०३	०	०	४	७	१८	४६	२८
7 बच्चा	३८	०	०	०	२	५	१०	२१
8 बच्चा	२४	०	०	०	०	४	७	१३
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	८	०	०	०	०	२	३	३
कटारी न.पा.	**१२५१०**	**५४५**	**१९०७**	**२४६३**	**२३१२**	**२२५९**	**१६९१**	**१३३३**
बच्चा नभएको	१५६३	२८४	४६०	२८३	१७४	१४९	९३	१२०
1 बच्चा	२८४०	२२३	९४८	७९३	४०७	२५३	१२२	९४
2 बच्चा	४०४४	३२	४३२	१०१७	१०२३	८१६	४७०	२५४
3 बच्चा	२२४२	४	५४	२९१	५००	६०७	४८४	३०२
4 बच्चा	१०४८	२	१२	६३	१४७	२६९	३०२	२५३
5 बच्चा	४५५	०	१	११	४६	११४	१२५	१५८
6 बच्चा	१९३	०	०	४	७	३६	५६	९०
7 बच्चा	७२	०	०	१	४	९	२१	३७
8 बच्चा	४४	०	०	०	४	४	१८	१८
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	९	०	०	०	०	२	०	७
उदयपुरगढी गा.पा.	**५९०९**	**३६४**	**१०५१**	**१०२३**	**९२७**	**९०९**	**८७२**	**७६३**
बच्चा नभएको	६६५	१७८	१९८	९२	४३	४१	४८	६५
1 बच्चा	१३१४	१६३	५४०	२८८	१४९	६९	५०	५५
2 बच्चा	१७३६	२०	२६३	४६०	३५९	३०३	२०५	१२६
3 बच्चा	१११९	३	४२	१४६	२२७	२६५	२४१	१९५
4 बच्चा	५६६	०	८	३१	१११२	१२७	१५४	१३४
5 बच्चा	२५४	०	०	२	२४	६५	८७	७६
6 बच्चा	१४०	०	०	३	९	२४	४५	५९
7 बच्चा	६९	०	०	१	२	१२	२६	२८
8 बच्चा	३३	०	०	०	१	३	१३	१६
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	१३	०	०	०	१	०	३	९
संस्थागत	**८७**	**०**	**१३**	**४०**	**१६**	**१४**	**१**	**३**
बच्चा नभएको	३२	०	५	१५	७	५	०	०
1 बच्चा	३१	०	६	१३	६	५	१	०

2 बच्चा	१७	०	१	१०	३	३	०	०
3 बच्चा	५	०	१	१	०	१	०	२
4 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
5 बच्चा	२	०	०	१	०	०	०	१
6 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
7 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
8 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.६.२ आमाको उमेर समुह अनुसार १५ देखि ४९ बर्षका बिबाहित महिलाले जन्माएका, जिबित बच्चाको मध्ये मृत्यु भएका बच्चाको संख्या बिबरण

मृत्यु भएका बच्चा संख्या	जम्मा विवाहित महिला	आमाको उमेर समुह						
		१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
उदयपुर	**७१५५६**	**२८९०**	**१०७८०**	**१३६६४**	**१३१७२**	**१२२२०**	**१०३११**	**८५१९**
बच्चा नभएको	८३३८	१४८३	२६९२	१५९२	७८७	५९१	५२५	६६८
बच्चा मृत्यु नभएको	५९८०२	१३८४	७९१८	११७२९	११८६३	१०९३९	९००२	६९६७
1 बच्चा	२७६६	२२	१५६	३०२	४४४	५५४	६२५	६६३
2 बच्चा	५११	१	१३	३४	६१	१०७	१२५	१७०
3 बच्चा	११२	०	०	७	१३	२२	२९	४१
4 बच्चा	२४	०	०	०	४	६	५	९
5 बच्चा	३	०	१	०	०	१	०	१
6 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
7 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
8 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
9 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
बेलका न.पा.	**१०८८२**	**४३६**	**१७२०**	**२१४७**	**१९६८**	**१८१६**	**१५५२**	**१२४३**
बच्चा नभएको	१३७५	२३३	४५५	२६६	१३१	९८	८५	१०७
बच्चा मृत्यु नभएको	८९७४	१९८	१२४०	१८२३	१७५७	१५९८	१३५५	१००३
1 बच्चा	४१४	५	२२	४९	६८	९५	८७	८८
2 बच्चा	९५	०	३	७	९	२१	२०	३५
3 बच्चा	२१	०	०	२	३	३	४	९
4 बच्चा	३	०	०	०	०	१	१	१
चौदण्डीगढी न.पा.	**१११८४**	**४११**	**१६१०**	**२११२**	**२०५८**	**१९१४**	**१७२३**	**१३५६**
बच्चा नभएको	१२८८	१९९	४४३	२५६	१२९	७६	८२	१०३
बच्चा मृत्यु नभएको	९३७५	२०८	११४०	१७९८	१८६०	१७२७	१५१३	११२९
1 बच्चा	४३२	३	२४	५२	६१	८८	११०	९४

2 बच्चा	७२	१	३	६	८	१५	१५	२४
3 बच्चा	११	०	०	०	०	५	२	४
4 बच्चा	५	०	०	०	०	२	१	२
5 बच्चा	१	०	०	०	०	१	०	०
त्रियुगा न.पा.	**२२९३१**	**६८७**	**३११८**	**४४२७**	**४५८०**	**४०६३**	**३३०४**	**२७५२**
बच्चा नभएको	२४६७	३७१	८३६	५२१	२२८	१६१	१५९	१९१
बच्चा मृत्यु नभएको	१९५८३	३१२	२२३७	३८१५	४२०२	३७२४	२९५१	२३४२
1 बच्चा	७५१	४	४२	८२	१३०	१५२	१५६	१८५
2 बच्चा	१०४	०	२	७	१७	२०	३०	२८
3 बच्चा	२३	०	०	२	२	५	८	६
4 बच्चा	२	०	०	०	१	१	०	०
5 बच्चा	१	०	१	०	०	०	०	०
रौतामाइ गा.पा.	**३८९८**	**२१३**	**६९०**	**६८७**	**६२३**	**६०६**	**५६१**	**५१८**
बच्चा नभएको	३९३	९३	१४५	६९	२७	२१	१२	२६
बच्चा मृत्यु नभएको	३२५२	१२०	५३४	५९४	५६५	५३७	४८९	४१३
1 बच्चा	१९८	०	१०	२२	२७	३६	४४	५९
2 बच्चा	४३	०	१	१	३	१०	१४	१४
3 बच्चा	१०	०	०	१	१	१	२	५
4 बच्चा	१	०	०	०	०	१	०	०
5 बच्चा	१	०	०	०	०	०	०	१
लिम्चुङबुङ गा.पा.	**१७५३**	**१०६**	**२८७**	**३१८**	**३०३**	**२६०**	**२३३**	**२४६**
बच्चा नभएको	३०३	६२	७३	५४	३३	२२	२९	३०
बच्चा मृत्यु नभएको	१२९०	४२	२०२	२५४	२३८	२२०	१७५	१५९
1 बच्चा	११९	२	११	१०	२६	१४	२०	३६
2 बच्चा	२९	०	१	०	३	४	८	१३
3 बच्चा	८	०	०	०	२	०	१	५
4 बच्चा	४	०	०	०	१	०	०	३
ताप्ली गा.पा.	**२४०२**	**१२८**	**३८४**	**४४७**	**३८५**	**३७९**	**३७४**	**३०५**
बच्चा नभएको	२५२	६३	७७	३६	१५	१८	१७	२६
बच्चा मृत्यु नभएको	१९९८	६५	२९७	३९६	३५२	३३३	३१६	२३९
1 बच्चा	१०९	०	९	१२	१४	२२	२९	२३
2 बच्चा	३१	०	१	२	४	५	८	११
3 बच्चा	९	०	०	१	०	१	३	४
4 बच्चा	३	०	०	०	०	०	१	२
कटारी न.पा.	**१२५१०**	**५४५**	**१९०७**	**२४६३**	**२३१२**	**२२५९**	**१६९१**	**१३३३**
बच्चा नभएको	१५६३	२८४	४६०	२८३	१७४	१४९	९३	१२०

बच्चा मृत्यु नभएको	१०३४१	२५८	१४२१	२१२०	२०४०	१९७५	१४५४	१०७३
1 बच्चा	४९०	३	२४	५१	८०	१०४	११७	१११
2 बच्चा	९३	०	२	९	१२	२६	२०	२४
3 बच्चा	१८	०	०	०	५	४	५	४
4 बच्चा	५	०	०	०	१	१	२	१
उदयपुरगढी गा.पा.	**५९०९**	**३६४**	**१०५१**	**१०२३**	**९२७**	**९०९**	**८७२**	**७६३**
बच्चा नभएको	६६५	१७८	१९८	९२	४३	४१	४८	६५
बच्चा मृत्यु नभएको	४९३५	१८१	८३९	९०४	८४०	८१६	७४८	६०७
1 बच्चा	२५३	५	१४	२४	३८	४३	६२	६७
2 बच्चा	४३	०	०	२	५	६	१०	२०
3 बच्चा	१२	०	०	१	०	३	४	४
4 बच्चा	१	०	०	०	१	०	०	०
संस्थागत	**८७**	**०**	**१३**	**४०**	**१६**	**१४**	**१**	**३**
बच्चा नभएको	३२	०	५	१५	७	५	०	०
बच्चा मृत्यु नभएको	५४	०	८	२५	९	९	१	२
1 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
2 बच्चा	१	०	०	०	०	०	०	१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.६.३ जनगणना भएको दिन देखि बितेको १२ महिनामा १५ देखि ४९ बर्ष उमेरका महिलाले जन्माएका बच्चा सम्बन्धि बिबरण

जनगणना भएको दिन देखि विगत १२ महिनामा जिवित जन्मेका बच्चा/लिङ्ग	जम्मा विवाहित महिला	आमाको उमेर समुह						
		१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९
उदयपुर	७१५५६	२८९०	१०७८०	१३६६४	१३१७२	१२२२०	१०३११	८५१९
0 बच्चा	६६९६६	२३४९	९१३०	१२३५०	१२४९२	११९२१	१०२४२	८४८२
1 बच्चा	४५५१	५४०	१६३८	१३०२	६७६	२९१	६७	३७
2 बच्चा	३९	१	१२	१२	४	८	२	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**४६२९**	**५४२**	**१६६२**	**१३२६**	**६८४**	**३०७**	**७१**	**३७**
पुरुष	२३९६	२८१	८३३	७०१	३६१	१७४	३१	१५
महिला	२२३३	२६१	८२९	६२५	३२३	१३३	४०	२२
बेलका नगरपालिका	१०८८२	४३६	१७२०	२१४७	१९६८	१८१६	१५५२	१२४३
0 बच्चा	१०२४५	३६१	१४९५	१९५३	१८७९	१७७३	१५४२	१२४२
1 बच्चा	६३०	७५	२२१	१९२	८९	४३	९	१
2 बच्चा	७	०	४	२	०	०	१	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								

जम्मा	**६४४**	**७५**	**२२९**	**१९६**	**८९**	**४३**	**११**	**१**
पुरुष	३१२	२९	१०४	१००	४९	२२	७	१
महिला	३३२	४६	१२५	९६	४०	२१	४	०
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१११८४	४११	१६१०	२११२	२०५८	१९१४	१७२३	१३५६
0 बच्चा	१०५०३	३४५	१३६०	१९०९	१९५३	१८६९	१७१६	१३५१
1 बच्चा	६७६	६६	२४९	२००	१०५	४४	७	५
2 बच्चा	५	०	१	३	०	१	०	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**६८६**	**६६**	**२५१**	**२०६**	**१०५**	**४६**	**७**	**५**
पुरुष	३५८	३२	१२२	११५	६१	२५	३	०
महिला	३२८	३४	१२९	९१	४४	२१	४	५
त्रियुगा नगरपालिका	२२९३१	६८७	३११८	४४२७	४५८०	४०६३	३३०४	२७५२
0 बच्चा	२१५८८	५६३	२६६०	४००१	४३५६	३९७९	३२८६	२७४३
1 बच्चा	१३३१	१२४	४५५	४२१	२२२	८२	१८	९
2 बच्चा	१२	०	३	५	२	२	०	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**१३५५**	**१२४**	**४६१**	**४३१**	**२२६**	**८६**	**१८**	**९**
पुरुष	७१३	७०	२३२	२३९	१११	४८	७	६
महिला	६४२	५४	२२९	१९२	११५	३८	११	३
रौतामाइ गाउँपालिका	३८९८	२१३	६९०	६८७	६२३	६०६	५६१	५१८
0 बच्चा	३५५५	१५९	५६५	६००	५७४	५८६	५५७	५१४
1 बच्चा	३४२	५३	१२५	८७	४९	२०	४	४
2 बच्चा	१	१	०	०	०	०	०	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**३४४**	**५५**	**१२५**	**८७**	**४९**	**२०**	**४**	**४**
पुरुष	१९७	३१	७४	४५	३०	१४	१	२
महिला	१४७	२४	५१	४२	१९	६	३	२
लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	१७५३	१०६	२८७	३१८	३०३	२६०	२३३	२४६
0 बच्चा	१६१५	८५	२४९	२७७	२८४	२४५	२२९	२४६
1 बच्चा	१३७	२१	३८	४१	१९	१४	४	०
2 बच्चा	१	०	०	०	०	१	०	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**१३९**	**२१**	**३८**	**४१**	**१९**	**१६**	**४**	**०**
पुरुष	७२	१४	२०	१४	१२	९	३	०
महिला	६७	७	१८	२७	७	७	१	०
ताप्ली गाउँपालिका	२४०२	१२८	३८४	४४७	३८५	३७९	३७४	३०५
0 बच्चा	२२४६	१०८	३२७	४११	३६५	३७०	३६४	३०१
1 बच्चा	१५४	२०	५६	३६	२०	९	९	४

2 बच्चा	२	०	१	०	०	०	१	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**१५८**	**२०**	**५८**	**३६**	**२०**	**९**	**११**	**४**
पुरुष	७५	९	२८	१९	७	६	३	३
महिला	८३	११	३०	१७	१३	३	८	१
कटारी गाउँपालिका	१२५१०	५४५	१९०७	२४६३	२३१२	२२५९	१६९१	१३३३
0 बच्चा	११७३१	४४८	१६१८	२२५२	२२०१	२२०७	१६८३	१३२२
1 बच्चा	७७२	९७	२८८	२०९	११०	४९	८	११
2 बच्चा	७	०	१	२	१	३	०	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**७८६**	**९७**	**२९०**	**२१३**	**११२**	**५५**	**८**	**११**
पुरुष	४००	५३	१४४	१०५	६१	३१	३	३
महिला	३८६	४४	१४६	१०८	५१	२४	५	८
उदयपुरगढी गाउँपालिका	५९०९	३६४	१०५१	१०२३	९२७	९०९	८७२	७६३
0 बच्चा	५३९८	२८०	८४४	९०८	८६४	८७८	८६४	७६०
1 बच्चा	५०७	८४	२०५	११५	६२	३०	८	३
2 बच्चा	४	०	२	०	१	१	०	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**५१५**	**८४**	**२०९**	**११५**	**६४**	**३२**	**८**	**३**
पुरुष	२६९	४३	१०९	६४	३०	१९	४	०
महिला	२४६	४१	१००	५१	३४	१३	४	३
संस्थागत	८७	०	१३	४०	१६	१४	१	३
0 बच्चा	८५	०	१२	३९	१६	१४	१	३
1 बच्चा	२	०	१	१	०	०	०	०
2 बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
3 र सो भन्दा बढी बच्चा	०	०	०	०	०	०	०	०
जिवित जन्मेका बच्चा								
जम्मा	**२**	**०**	**१**	**१**	**०**	**०**	**०**	**०**
पुरुष	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला	२	०	१	१	०	०	०	०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.७ बालबालिका सम्बन्धि विवरण

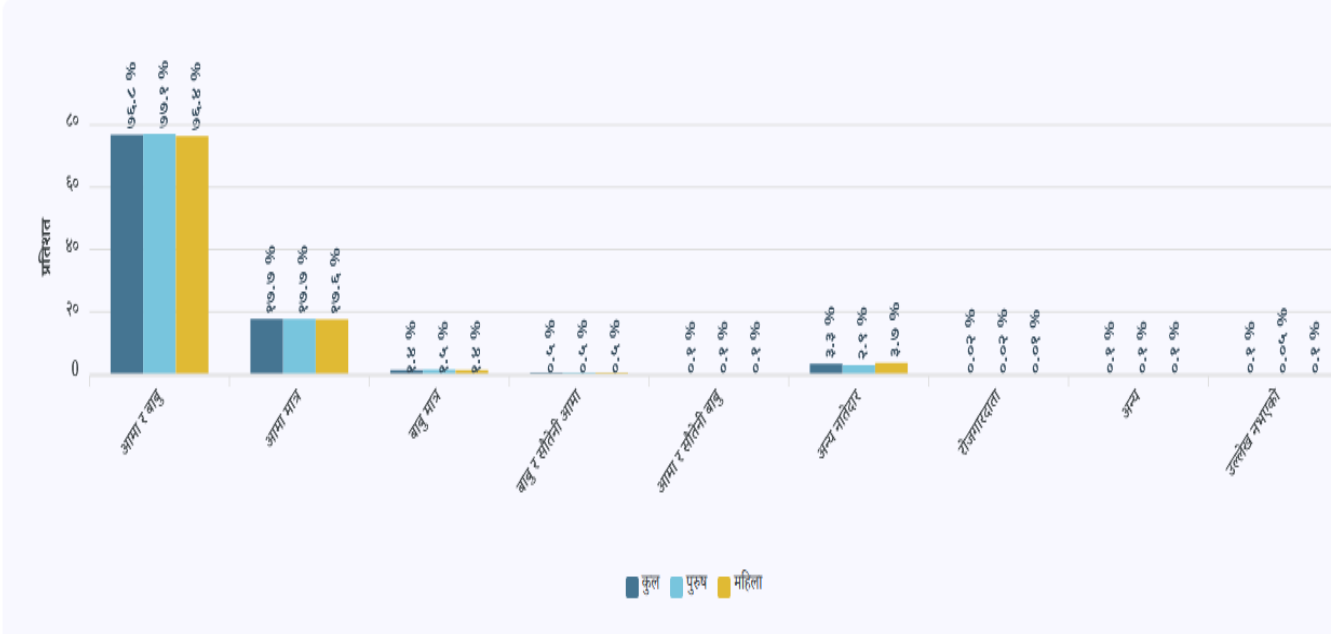
२.७.१ १८ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको बसोबासको स्थिति

१८ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरु मध्ये ७६.८% बालबालिका आमाबुवासँग, १७.७% बालबालिका आमा मात्रै सँग, १.४% बालबालिका बुवा मात्रै सँग, ३.३% बालबालिका अन्य नातेदारसँग बसेका छन ।

लिङ्ग र उमेर समुह	जम्मा	१८ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको बसोबासको संख्या								
		आमा र बुवा	आमा मात्र	बुवा मात्र	बुवा र सौतेनी आमा	आमा र सौतेनी बुवा	अन्य नातेदार	रोजगार दाता	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	**११७३४४**	**९००८७**	**२०७३६**	**१६७६**	**६२०**	**११२**	**३८७५**	**१८**	**१५१**	**६९**
1 वर्ष मुनि	४६४२	४०८३	५३०	३	१२	२	११	०	०	१
01-04 बर्ष	२३०८९	१८३३५	४३८२	१३५	४८	१३	१७४	०	१	१
05-09 बर्ष	३२८२९	२४६७६	६६१५	४६१	१६३	२५	८६३	०	१८	८
10-14 बर्ष	३४९३६	२६२९८	६०८०	६४३	२४३	५०	१५२६	९	६२	२५
15-19 बर्ष	२१८४८	१६६९५	३१२९	४३४	१५४	२२	१३०१	९	७०	३४
पुरुष	**५९९०२**	**४६१८९**	**१०५९९**	**८९५**	**३१३**	**५३**	**१७३०**	**१२**	**८२**	**२९**
1 वर्ष मुनि	२४३५	२१५३	२६७	२	६	१	५	०	०	१
01-04 बर्ष	११९४९	९४६५	२३०४	७१	२६	४	७९	०	०	०
05-09 बर्ष	१६९८०	१२८२८	३३८६	२५३	८२	१३	४०१	०	११	६
10-14 बर्ष	१७५६३	१३२६९	३०२८	३३६	१२०	२४	७२८	४	४४	१०
15-19 बर्ष	१०९७५	८४७४	१६१४	२३३	७९	११	५१७	८	२७	१२
महिला	**५७४४२**	**४३८९८**	**१०१३७**	**७८१**	**३०७**	**५९**	**२१४५**	**६**	**६९**	**४०**
1 वर्ष मुनि	२२०७	१९३०	२६३	१	६	१	६	०	०	०
01-04 बर्ष	१११४०	८८७०	२०७८	६४	२२	९	९५	०	१	१
05-09 बर्ष	१५८४९	११८४८	३२२९	२०८	८१	१२	४६२	०	७	२
10-14 बर्ष	१७३७३	१३०२९	३०५२	३०७	१२३	२६	७९८	५	१८	१५
15-19 बर्ष	१०८७३	८२२१	१५१५	२०१	७५	११	७८४	१	४३	२२

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

बालबालिकाको बसोबासको अवस्था

२.७.२ ५ देखि १८ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको बसोबासको स्थित र साक्षरता

लिंग र साक्षरता स्थिति	जम्मा	५ देखि १८ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको बसोबास संख्या								% b]lv !* aif{ d'lgsf afnaflnsfx? sf] a;f]af; ;+Vof
		आमा र बुवा	आमा मात्र	बुवा मात्र	बुवा र सौतेनी आमा	आमा र सौतेनी बुवा	अन्य नातेदार	रोजगार दाता	अन्य	उल्लेख नभएको
उदयपुर	**८९६१३**	**६७६६९**	**१५८२४**	**१५३८**	**५६०**	**९७**	**३६९०**	**१८**	**१५०**	**६७**
साक्षर	८७०४३	६५६८६	१५४३३	१४७३	५४१	९३	३५९३	१७	१४३	६४
निरक्षर	२५६७	१९८०	३९१	६५	१९	४	९७	१	७	३
उल्लेख नभएको	३	३	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष	**४५५१८**	**३४५७१**	**८०२८**	**८२२**	**२८१**	**४८**	**१६४६**	**१२**	**८२**	**२८**
साक्षर	४४१३२	३३५१०	७८१४	७७८	२६९	४५	१६०१	१२	७७	२६
निरक्षर	१३८४	१०५९	२१४	४४	१२	३	४५	०	५	२
उल्लेख नभएको	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला	**४४०९५**	**३३०९८**	**७७९६**	**७१६**	**२७९**	**४९**	**२०४४**	**६**	**६८**	**३९**
साक्षर	४२९१	३२१७	७६१९	६९५	२७२	४८	१९९२	५	६६	३८

	१	६								
निरक्षर	११८३	९२१	१७७	२१	७	१	५२	१	२	१
उल्लेख नभएको	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.७.३ पाँच बर्ष र सो भन्दा मुनिका बालबालिकाको जन्मदर्ता सम्बन्धी विवरण

५ वर्ष र सो भन्दा मूनीका बालबालिकाको संख्या ३३,९३३ मध्ये ७६.३७% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ भने २३.६३% जन्मदर्ता नभएको देखिन्छ । लिङ्ग अनुसार बालक २३.७५% जन्मदर्ता नभएको र बालिका २३.५१% जन्मदर्ता नभएको देखिन्छ ।

जन्मदर्ता गरेको/नगरेको	जम्मा	पुरा गरेको उमेर					
		०	१	२	३	४	५
उदयपुर	**३३९३३**	**४६४२**	**५३७९**	**५७०२**	**५८३७**	**६१७१**	**६२०२**
जन्मदर्ता गरेको	२५९१३	२४४१	३९२७	४२५०	४७१२	५२८९	५२९४
जन्मदर्ता नगरेको	८०२०	२२०१	१४५२	१४५२	११२५	८८२	९०८
पुरुष	**१७५७५**	**२४३५**	**२८४५**	**२९२४**	**३०५५**	**३१२५**	**३१९१**
जन्मदर्ता गरेको	१३४०१	१२८०	२०४२	२१७४	२४८१	२६८८	२७३६
जन्मदर्ता नगरेको	४१७४	११५५	८०३	७५०	५७४	४३७	४५५
महिला	**१६३५८**	**२२०७**	**२५३४**	**२७७८**	**२७८२**	**३०४६**	**३०११**
जन्मदर्ता गरेको	१२५१२	११६१	१८८५	२०७६	२२३१	२६०१	२५५८
जन्मदर्ता नगरेको	३८४६	१०४६	६४९	७०२	५५१	४४५	४५३
बेलका न.पा.	**५१२९**	**६४४**	**७९६**	**८९८**	**८७२**	**९५५**	**९६४**
जन्मदर्ता गरेको	३८३०	३१३	५६२	६५२	६८१	८११	८११
जन्मदर्ता नगरेको	१२९९	३३१	२३४	२४६	१९१	१४४	१५३
चौदण्डीगढी न.पा.	**५१०८**	**६८७**	**८००**	**८६५**	**९१६**	**८८६**	**९५४**
जन्मदर्ता गरेको	४१५७	४१६	६४९	६९९	७७६	७८२	८३५
जन्मदर्ता नगरेको	९५१	२७१	१५१	१६६	१४०	१०४	११९
त्रियुगा न.पा.	**१००२८**	**१३५७**	**१५९८**	**१६२१**	**१७४०**	**१८८६**	**१८२६**
जन्मदर्ता गरेको	७५८८	७०२	११४६	११७३	१४१९	१६२०	१५२८
जन्मदर्ता नगरेको	२४४०	६५५	४५२	४४८	३२१	२६६	२९८
रौतामाइ गा.पा.	**२१५७**	**३४५**	**३४०**	**३७०**	**३७२**	**३९०**	**३४०**
जन्मदर्ता गरेको	१५५३	१६५	२४६	२६५	२८६	३१५	२७६
जन्मदर्ता नगरेको	६०४	१८०	९४	१०५	८६	७५	६४
लिम्चुङबुङ गा.पा.	**१०६९**	**१३९**	**१७६**	**१८३**	**२०२**	**१९५**	**१७४**
जन्मदर्ता गरेको	८०९	६५	१२१	१४३	१६०	१६८	१५२
जन्मदर्ता नगरेको	२६०	७४	५५	४०	४२	२७	२२
ताप्ली गा.पा.	**१३५७**	**१६१**	**२३१**	**१९९**	**२२२**	**२५८**	**२८६**
जन्मदर्ता गरेको	१०२१	८०	१५३	१५०	१७१	२३०	२३७

जन्मदर्ता नगरेको	३३६	८१	७८	४९	५१	२८	४९
कटारी न.पा.	**५९२९**	**७९२**	**९३१**	**१००६**	**१०४०**	**१०६८**	**१०९२**
जन्मदर्ता गरेको	४६२८	४३६	६९७	७८५	८५१	९०८	९५१
जन्मदर्ता नगरेको	१३०१	३५६	२३४	२२१	१८९	१६०	१४१
उदयपुरगढी गा.पा.	**३१४२**	**५१६**	**५०५**	**५५८**	**४७०**	**५२९**	**५६४**
जन्मदर्ता गरेको	२३१४	२६३	३५१	३८१	३६६	४५१	५०२
जन्मदर्ता नगरेको	८२८	२५३	१५४	१७७	१०४	७८	६२
संस्थागत	**१४**	**१**	**२**	**२**	**३**	**४**	**२**
जन्मदर्ता गरेको	१३	१	२	२	२	४	२
जन्मदर्ता नगरेको	१	०	०	०	१	०	०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.८ नागरीकताका आधारमा जनसंख्या

जनगणनामा प्रयोग गरिएको अक्सर बसोबासको सिद्धान्त अनुसार नेपालमा अक्सर बसोबास गरिरहेका बिदेशी नागरिकहरुको समेत गणना गरिएको थियो । जस अनुसार उदयपुर जिल्लामा २२३ जना बिदेशी नागरिकहरु बसोबास गरिरहेको देखिएको छ ।

क्षेत्र	जम्मा	नेपाल	भारत	चीन	अन्य
जम्मा	३४०७२१	३४०४९८	२१४	०	९
पुरुष	१६३७३८	१६३६०८	१२६	०	४
महिला	१७६९८३	१७६८९०	८८	०	५

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.९ लिंग र उमेर समुह अनुसार परिवारमूलीको बिबरण

जनगणना प्रयोजनको लागि परिवारमूली भन्नाले परिवारमा नै अक्सर बसोबास गर्ने, परिवारमा परिआएका दैनिक कामकाज, खर्च र व्यवहार चलाउन व्यवस्था मिलाउने अर्थात घरको कामकाजमा चाँजोपाँजो मिलाउने व्यक्तिलाई बुझाउँछ । उदयपुर जिल्लामा ८१०८९ परिवार मध्ये ५३०४२ परिवारमा पुरुष र २८०४७ परिवारमा महिला परिवारमूली रहेको छ भने ७३ परिवारमा १०-१४ बर्षको बालबालिका परिवारमूली छ । उमेर समुहमा हेर्दा ३०-३९ बर्ष उमेर समुहको सबैभन्दा धेरै १९७८४ जना परिवारमूली रहेको छ । जबकि पुरुषहरु मध्ये सबैभन्दा बढि ५०-५९ बर्ष उमेर समुहको १२२०१ र महिलाहरु ३०-३९ बर्ष उमेरको ८६४७ जना रहेको छ ।

परिवारमुलीको लिंग	**जम्मा**	**परिवामुलीको उमेर समुह**							
		१०-१४	**१५-१९**	**२०-२९**	**३०-३९**	**४०-४९**	**५०-५९**	**६०-६९**	**७० +**
उदयपुर जम्मा	**८१०८९**	**७३**	**६५३**	**९८७४**	**१९७८४**	**१७७१७**	**१६१२९**	**१०६१०**	**६२४९**
पुरुष	५३०४२	३२	२९३	४७३३	१११३७	१२१५१	१२२०१	७९२१	४५७४
महिला	२८०४७	४१	३६०	५१४१	८६४७	५५६६	३९२८	२६८९	१६७५
बेलका जम्मा	**१२१५८**	**८**	**६८**	**१५३७**	**३१५९**	**२५७८**	**२३६८**	**१५५१**	**८८९**
पुरुष	७५१७	२	३१	६४६	१७१३	१६४९	१७०६	११२७	६४३
महिला	४६४१	६	३७	८९१	१४४६	९२९	६६२	४२४	२४६
चौदण्डीगढी जम्मा	**१२७०३**	**१५**	**८४**	**११८८**	**२७६९**	**२८८०**	**२६४९**	**१९१७**	**१२०१**
पुरुष	७८८०	४	३६	५१९	१४१७	१८१९	१९०७	१३३१	८४७
महिला	४८२३	११	४८	६६९	१३५२	१०६१	७४२	५८६	३५४

त्रियुगा जम्मा	**२५६२३**	**३२**	**२५७**	**३३७९**	**६७८२**	**५७२४**	**४८६५**	**२९२३**	**१६६१**
पुरुष	१५९८८	१५	११५	१४१७	३४३८	३८४७	३७०९	२२२०	१२२७
महिला	९६३५	१७	१४२	१९६२	३३४४	१८७७	११५६	७०३	४३४
रौतामाइ जम्मा	**४५७२**	**१**	**२७**	**५४९**	**९९१**	**१००९**	**९७५**	**६५५**	**३६५**
पुरुष	३३०३	०	१२	३३२	६७१	७४६	७७०	४८७	२८५
महिला	१२६९	१	१५	२१७	३२०	२६३	२०५	१६८	८०
लिम्चुडबुङ जम्मा	**२२२७**	**३**	**१९**	**२२९**	**४३९**	**४४१**	**५०५**	**३६६**	**२२५**
पुरुष	१६९५	३	११	१५८	३२६	३४१	३९५	२९९	१६२
महिला	५३२	०	८	७१	११३	१००	११०	६७	६३
ताप्ली जम्मा	**२८६२**	**०**	**१५**	**३१९**	**५७७**	**६१३**	**६३९**	**४५५**	**२४४**
पुरुष	२२६३	०	१३	२२५	४४४	४९०	५३८	३७१	१८२
महिला	५९९	०	२	९४	१३३	१२३	१०१	८४	६२
कटारी जम्मा	**१४१०६**	**९**	**१२४**	**१७८२**	**३६०८**	**२९६५**	**२६९०**	**१७९९**	**१११९**
पुरुष	९५६७	४	४७	९१४	२१५७	२१८४	२०७३	१३५९	८२९
महिला	४५३९	५	७७	८६८	१४५१	७८१	६१७	४४०	३००
उदयपुरगढी जम्मा	**६८००**	**५**	**५९**	**८७९**	**१४४४**	**१४९८**	**१४३६**	**९४४**	**५३५**
पुरुष	४७९५	४	२८	५१२	९५८	१०६६	११०१	७२७	३९९
महिला	२००५	१	३१	३६७	४८६	४३२	३३५	२१७	१३६
संस्थागत जम्मा	**३८**	**०**	**०**	**१२**	**१५**	**९**	**२**	**०**	**०**
पुरुष	३४	०	०	१०	१३	९	२	०	०
महिला	४	०	०	२	२	०	०	०	०

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.१० परिवार सदस्य संख्याका आधारमा परिवारको स्थिति

उदयपुर जिल्लामा सबभन्दा बढि परिवार ४ जना सदस्य भएका रहेको देखिन्छ भने १ जना भन्दा कम तथा ९ वा ९ भन्दा बढि सदस्य भएका परिवार पनि उल्लेख्य संख्यामा देखिन्छन् । पाँच वा सो भन्दा कम सदस्य भएका परिवारको प्रतिशत ६८.३ रहेको छ भने ५ भन्दा बढि सदस्य भएका परिवारको प्रतिशत ३१.७ रहेको छ ।

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	सदस्य संख्या अनुसार घरपरिवार संख्या								
		एक जना	दुइ जना	तिन जना	चार जना	पाँच जना	छ जना	सात जना	आठ जना	नौ जना वा सो भन्दा बढि
नेपाल	६६६६९३७	३५७३१५	८८६२२१	१२३५८००	१५२१९३०	११०७२१८	६९५४८४	३७१९२९	२२००६६	२७०९७४
कोशी प्रदेश	११९१५५६	५९२६६	१५९९५४	२४४८९३	२९२७५०	२०१०५५	११८१८८	५७१३९	२९८३०	२८४८१
उदयपुर जिल्ला	८१०८९	३६७७	११०५२	१६१९६	१९४७०	१३९२०	८३००	४२८७	२२५०	१९३७
बेलका न.पा.	१२१५८	५२२	१६०४	२४११	२९६२	२१३९	१२४१	६८९	३३०	२६०
चौदण्डीगढी न.पा.	१२७०३	५९५	१६५४	२४६२	३११९	२१७८	१३२६	६८०	३२६	३६३
त्रियुगा न.पा.	२५६२३	११०७	३७४२	५८१०	६४४२	४१७१	२३३३	१०५७	५१६	४४५
रौतामाई गा.पा.	४५७२	२०८	५४०	७५७	१०१४	८४८	५७१	३०८	१८३	१४३
लिम्चुडबुङ गा.पा.	२२२७	१३४	३४०	३६१	४२३	३७३	२४४	१८९	१००	६३
ताप्ली गा.पा.	२८६२	११३	३२१	४५१	५६९	५४६	३७९	२१६	१४८	११९
कटारी न.पा.	१४१०६	७३४	१८५५	२७०७	३४२९	२३८१	१४५२	७३८	४१०	४००
उदयपुरगढी गा.पा.	६८००	२६४	९९१	१२३२	१५०७	१२८२	७५३	४०९	२३७	१२५
संस्थागत	३८	०	५	५	५	२	१	१	०	१९

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.११ पारिवारिक बिबरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा जम्मा घरपरिवार संख्या ८१,०८९ रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा ६६५५७ घरपरिवार संख्या रहेको थियो । यसरी विगत एक दशकमा २१.८३ प्रतिशत घरपरिवार थप भएको छ। त्यसैगरि राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा औषत परिवार सदस्य संख्या ४.२० रहेको छ भने राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा ४.७७ र राष्ट्रिय जनगणना २०५८ मा ५.५८ थियो। मुलुक भरि नै संयुक्त परिवारबाट अल्गिएर श्रीमान श्रीमती र छोराछोरी भएको एकल परिवारमा बसोबासको बढ्दो प्रवृतिसंगै यस जिल्लामा पनि एकल परिवारमा बसोबास गर्ने परिवारहरुमा निरन्तर वृध्दि हुदै गएको तथ्यांकले पुष्टि गर्छ।

२.११.१ परिवारले प्रयोग गरेको घर सम्बन्धि बिबरण

क) घरको स्वामित्व

घरको स्वामित्व भन्नाले परिवार बसोबास गर्ने घर वा बासस्थानको स्वामित्व अर्थात मालिक को रहेछ भन्ने बुझाउछ । जनगणनाको नतिजा अनुसार उदयपुर जिल्लामा जम्मा १,१५,५९३ वटा घर संरचना रहेको छ, जसमध्ये मुख्यरुपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ६३.७ प्रतिशत, गोठ/धन्सार/मतान १७.६ प्रतिशत रहेका छन भने ४.५ प्रतिशत घरहरु खाली रहेका छन । त्यसैगरि ६ प्रतिशत करिब ७ हजार घरहरुमा व्यापार व्यावसाय, बैंक तथा वित्तीय संस्था, सरकारी कार्यालय, होटल, विद्यालयहरु संचालन भएको देखिएको छ । उदयपुरमा बसोबास रहेको जम्मा ८१०८९ घरपरिवार मध्ये ३८ संस्थागत घरपरिवार बाहेक ८१०५१ सामान्य घरपरिवार बस्ने घरको स्वामित्वबारे तलको तालिकामा देखाइएको छ । यस जिल्लामा ९४.७ प्रतिशत मानिसहरु आफ्नै घर र ४.३ प्रतिशत मानिसहरु भाडाको घरमा बसोबास गरेके देखिन्छ।

क्षेत्र	जम्मा	घरको स्वामित्व			
		आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	५७२८५८६	८५०५६२	३६८०९	४४८८४
कोशी प्रदेश	११९०७५५	१०६७२४०	१०३५८६	८२५८	११६७१
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	७६७३८	३४८९	४२१	४०३
बेलका नगरपालिका	१२१५८	११८८७	१९७	२९	४५
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	१२०६९	४०२	६६	१६६
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	२३६०८	१६६८	२५७	९०
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	४४६२	८३	१३	१४
लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	२२२७	२२०२	८	३	१४
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	२८३२	२५	१	४
कटारी नगरपालिका	१४१०६	१२९४९	१०६८	४३	४६
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	६७२९	३८	९	२४

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ख) घरको जग

घरको जग भन्नाले जमिनमुनि खाल्टो खनी विभिन्न प्रकारका निर्माण सामग्रीहरू प्रयोग गरेर घरको सम्पूर्ण भारलाई थेग्ने गरी बनाइएको जमिनमुनिको संरचना हो ।

क्षेत्र	जम्मा सामान्य	जगको प्रकार

	घरपरिवार	माटोको जोडाइ भएको इटा/ ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाइ भएको इटा/ ढुङ्गा	ढलान सहितको पिल्लर	काठ वा बाँसको खम्बा गाडेको	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	२२००८८६	१९८४०२९	१४९२६९३	९४४१४८	३९०८५
कोशी प्रदेश	११९०७५५	३८२०५५	२९९२६८	२४९८९३	२५०३५७	९१८२
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	२३१४७	२०४५९	९७६२	२७३७१	३१२
बेलका नगरपालिका	१२१५८	१९५५	१९२९	९४३	७२३३	९८
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	२०६६	२४३७	१४५१	६७०१	४८
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	३३२८	११५१२	५१२५	५६०७	५१
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	२८४४	५६५	८१	१०७४	८
लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	२२२७	२१६५	५१	४	३	४
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	२६७९	८६	४	५७	३६
कटारी नगरपालिका	१४१०६	४७३७	३१४०	२०५३	४१४०	३६
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	३३७३	७३९	१०१	२५५६	३१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ग) बाहिरी गाह्रो

परिवारले प्रयोग गरेको घरको बाहिरी गाह्रोको प्रकार

क्षेत्र	जम्मा सामान्य घरपरिवार	घरको गाह्रोको प्रकार							
		माटोको जोडाइ भएको इटा/ ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाइ भएको इटा/ ढुङ्गा	काठ वा फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काचो इटा	जस्ता/ टिन	प्रिफ्याब	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	२०४२९७८	३४७४९५७	२१०६९४	७७९९२२	२८१४१	८०९८९	२०६४	४१०९६
कोशी प्रदेश	११९०७५५	३४५६१०	५०५४५४	६०७१६	२३७९८१	२०५२	३४३५०	२०६	४३८६
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	२०५५५	२८८२६	९१६६	२०७१७	१२१	१२६३	८	३९५
बेलका नगरपालिका	१२१५८	१२९५	२२८५	३६०९	४०९५	४३	७०५	२	१२४
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	११६१	३६२२	२६२७	४८९४	३७	३३१	०	३१
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	२७६९	१५९८७	१०३९	५५४४	१७	११२	५	१५०
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	३३३८	६९१	११५	४१५	२	५	१	५
लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	२२२७	२१२८	६५	९	२४	०	१	०	०
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	२५८०	१२८	२४	९३	१	३	०	३३
कटारी नगरपालिका	१४१०६	४४४१	५२४३	७७५	३५५७	१४	५२	०	२४
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	२८४३	८०५	९६८	२०९५	७	५४	०	२८

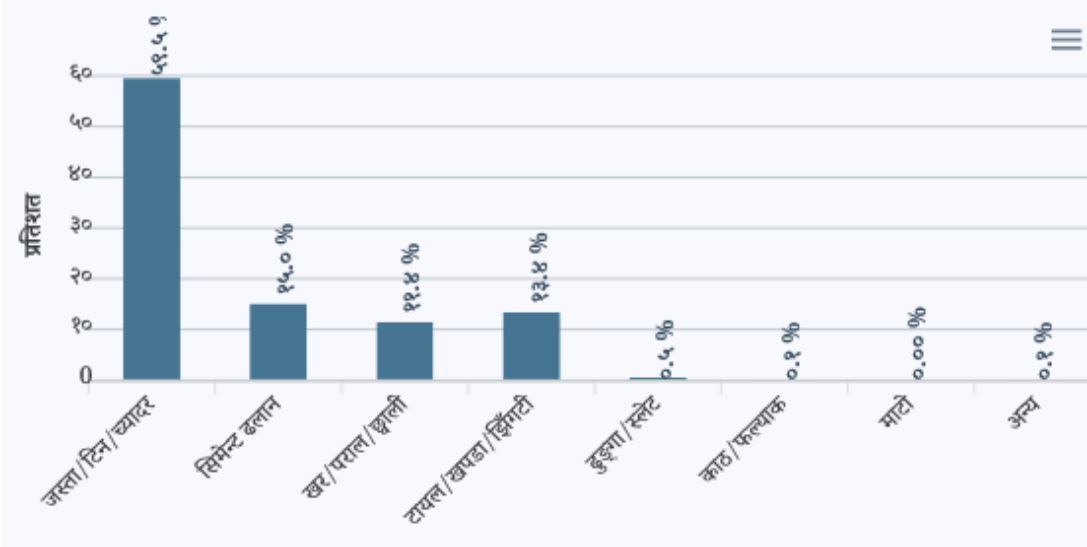
स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

घ) परिवारले प्रयोग गरेको घरको छानोको प्रकार

क्षेत्र	जम्मा सामान्य घरपरिवार	छानोको प्रकार							
		जस्ता/ टिन/च्यादर	सिमेन्ट ढलान	खर/ छवाली / पराल	टाइल/ खपडा/ झिंगटी	ढुङ्गा/ स्लेट	काठ/फल्याक	माटो	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	२७९३१७९	२५१५३९७	२५९४१६	६१३८९९	४०५७९०	१८१८७	४८०८८	६८८५
कोशी प्रदेश	११९०७५५	८३०७५६	२६४०६७	६६७८१	१८३२८	६५०५	२७८९	०	१५२९
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	४८२२०	१२१९७	९२०४	१०८८०	३७६	१०३	०	७१
बेलका नगरपालिका	१२१५८	१०६२९	६६९	७०९	८७	१५	४२	०	७
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	१०६३२	१३४२	३१२	३४६	४६	१७	०	८

त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	१३६७०	७१९८	५५०	३९५१	२२५	१४	०	१५
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	२७८४	११९	१३७४	२८३	८	०	०	४
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	८१६	१६	१३६१	२१	२	११	०	०
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	११४५	४६	१६१८	४६	४	२	०	१
कटारी नगरपालिका	१४१०६	५२०९	२६५०	१३०७	४८२८	६९	१२	०	३१
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	३३३५	१५७	१९७३	१३१८	७	५	०	५

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ङ) परिवारले प्रयोग गरेको घरको भुइको प्रकार

क्षेत्र	जम्मा सामान्य घरपरिवार	भुइको प्रकार					
		माटो	काठ फल्याक/ बाँस	इटा/ढुङ्गा	सेरामिक टाइल	सिमेन्ट ढलान	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	३०७४५१०	१३५५०३	९१२३६	१८०६०३	३१५११४०	२७८४९
कोशी प्रदेश	११९०७५५	५७४७९१	३३१९२	१६१४७	२३६४४	५३८२९८	४६८३
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	४३३१३	१४२९	१२८८	८०८	३३९२६	२८७
बेलका नगरपालिका	१२१५८	७१६१	१६२	१४१	७४	४५७५	४५
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	६८८३	१८५	२७२	७४	५२४४	४५
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	८२८१	४५२	५३५	३५०	१५९०८	९७
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	३६०५	९१	३४	१९	८०८	१५
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	२०५९	३६	३१	५	७९	१७
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	२६३३	७४	३८	११	१०२	४
कटारी नगरपालिका	१४१०६	७४७३	२७२	१६४	२४९	५९०१	४७
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	५२१८	१५७	७३	२६	१३०९	१७

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

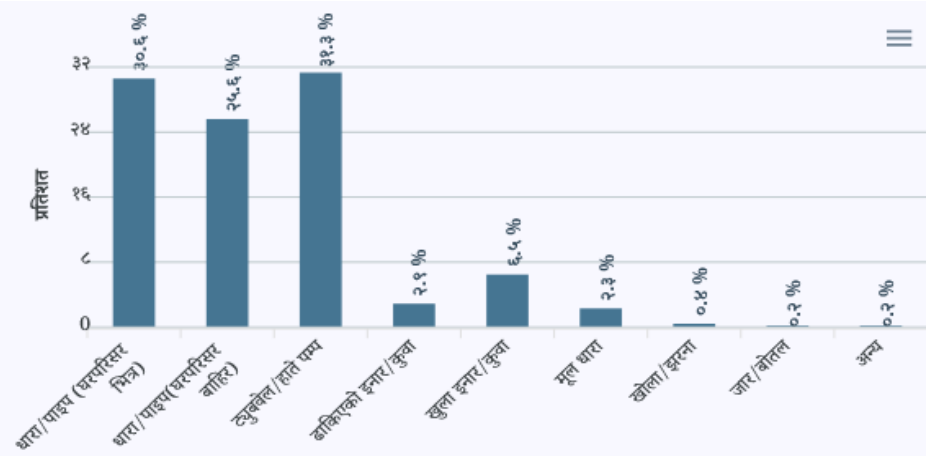
२.११.२ जिल्लामा परिवारले प्रयोग गरेको पिउने पानी, खाना पकाउने ईन्धन, बत्तिको स्रोत तथा शौचालय सम्बन्धि बिबरण

क) पिउने पानीको स्रोत

यस जिल्लामा पिउने पानीको मुख्य स्रोत ट्युबवेल/हाते पम्प ३१.३% परिवारले प्रयोग गर्ने गरेको छ भने ३२७ परिवारले अझै नदी/खोला प्रयोग गर्दछ । रा.ज. २०७८ अनुसार ८७.५% परिवारहरु धारा/पाइप तथा ट्युवबेल/हातेपम्मको पानी खानेपानीको रुपमा प्रयोग गरेको छ भने करिब ९% परिवारहरु खुला इनार/कुवा, मूल धारा र नदी/खोलाको पानी प्रयोग गरेको देखिन्छ ।

क्षेत्र	जम्मा सामान्य घरपरिवार	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
		धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	खुला इनार/कुवा	मूल धारा	नदी/खोला	जार/बोतल	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	२३०४०१५	१४९०८४६	१९८२१८०	१०२२३५	१४१८५७	२६२०४४	२३८२७	३०८३८८	४५४४९
कोशी प्रदेश	११९०७५५	४०७६४५	२३९६८६	४७६६५८	९९७९	१९६१३	२६४२०	२७२५	४८१६	३२१३
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	२४८०९	२०७७४	२५३४७	२३२७	५३०८	१८४३	३२७	१२५	१९१
बेलका नगरपालिका	१२१५८	२५२९	२८७४	५५४५	३२८	७८२	१०	४१	३	४६
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	४०६९	२५३०	४३९६	६२८	९०७	६८	२९	७	६९
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	७४३२	३३७८	१३०१०	२११	९९१	३८९	८६	८२	४४
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	१५१६	२४९७	३०३	२१	६२	१३१	३८	०	४
लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	२२२७	८८५	११३१	६	२	३८	१५०	१४	१	०
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	१७७४	९०५	७	२१	१०३	१७	२५	६	४
कटारी नगरपालिका	१४१०६	४६२३	४४४१	१८९९	९३६	१७४३	३७३	४८	२५	१८
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	१९८१	३०१८	१८१	१८०	६८२	७०५	४६	१	६

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ख) खाना पकाउन प्रयोग गरिने ईन्धनको स्रोत

नेपालमा घरपरिवारले खाना पकाउन मुख्य इन्धनको रुपमा दाउरा र एल. पि. ग्यासको प्रयोग गरे पनि बिजुली, गुइठा, बायोग्यास, मट्टितेल लगायत अन्य स्रोतको पनि प्रयोग गर्दछ । नेपाल भरीमा खाना पकाउनका लागि दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार ५१.०१% रहेको छ दोश्रो स्थानमा एल.पि. ग्यास ४४.२८% रहेको छ । उदयपुरको सन्दर्भमा दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार ६९.७८% रहेको छ दोश्रो स्थानमा एल.पि. ग्यास २८.५८% प्रतिशत रहेको छ । खाना पकाउन ईन्भनको रुपमा बिजुली प्रयोग गर्ने परिवारको संख्या नेपालमा अत्यन्त न्युन ०.४९% प्रतिशत र उदयपुरमा ०.९३% रहेको देखिन्छ । वैदेशिक

मुलुकबाट एल.पी. ग्याँस लगाएतको इन्धनको आयात मार्फत ठूलो धनराशी बाहिर गइ रहेको सन्दर्भमा अगामी दिनमा एल.पी. ग्याँसको प्रयोग घटाउदै आफ्नै मुलुकमै उत्पादन भएको बिजुलीको प्रयोग बढाउनु पर्ने देखिन्छ भने अर्को तर्फ सुधारिएको चुलोमार्फत सामुदायिक वनको खेर जाने काठ दाउरा र आफ्नै निजी वन/जग्गामा उत्पादन भएको काठ/दाउराको प्रयोग गर्न तर्फ उत्प्रेरित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	इन्धनको प्रकार						
		दाउरा	एल. पि. ग्यास	बिजुली	गुइठा	बायोग्यास	मटितेल	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	३३९८३१६	२९४९९५१	३२५७४	१९१५३१	७८४५०	३२९७	६७२२
कोशी प्रदेश	११९०७५५	६३५६७२	४९०२९७	६१७७	४०२०७	१५६८२	४६८	२२५२
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	५६५६५	२३१६४	७५५	२१	४६८	४८	३०
बेलका नगरपालिका	१२१५८	९८१८	२१३०	९१	५	१०६	०	८
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	९२६३	३१९५	८४	३	१४८	१	९
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	१३३२२	११६८५	५०२	७	९२	९	६
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	४१६१	३९७	४	०	२	६	२
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	२११८	८७	१	०	११	१०	०
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	२७३३	१२४	०	१	२	२	०
कटारी नगरपालिका	१४१०६	८९६९	४९६५	६५	३	९०	११	३
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	६१८१	५८१	८	२	१७	९	२

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

ग) परिवारले प्रयोग गरेको बत्तिको स्रोत

नेपालमा बत्ति बाल्नको लागि बिभिन्न स्रोतहरुको प्रयोग गर्ने गर्दछ । मुख्यरुपमा बिजुली प्रयोग गर्ने भए पनि बिजुली बाहेक सोलार, मट्टितेल, बायोग्यास लगायत अन्य स्रोतहहरु पनि प्रयोग गरेको देखिन्छ । नेपालमा बत्ति बाल्नको लागि ९२.१७%, सोलार ६.५९%, मट्टितेल ०.५८% प्रयोग गर्दछ भने उदयपुरमा ८४.१७%, सोलार १४.२४%, मट्टितेल ०.६२% प्रयोग गर्दछ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा करिब ५१ प्रतिशत घरपरिवारमा मात्रै बिजुली पुगेकोमा विगत एक दशकमा ३३ प्रतिशत थप परिवारमा बिजुलीको सुविधा थप भएको छ ।

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	बत्तिको स्रोत				
		बिजुली	सोलार	मटितेल	बायोग्यास	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	६१३९१३१	४३९२८२	३८९०७	२०४२	४१४७९
कोशी प्रदेश	११९०७५५	१११५६८६	५९८६४	९७६५	२९५	५१४५
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	६८२२०	११५४९	५०७	१७	७५८
बेलका नगरपालिका	१२१५८	१०४६६	१३९५	१२१	२	१७४
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	१२०४९	४५७	५६	३	१३८
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	२४८४१	६१४	७१	५	९२
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	२८६२	१५७४	५२	०	८४
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	६०३	१५४०	४९	०	३५
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	३७४	२३६१	४८	१	७८
कटारी नगरपालिका	१४१०६	११७५१	२२०९	६४	२	८०
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	५२७४	१३९९	४६	४	७७

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

घ) शौचालयको स्थिति

परिवारले प्रयोग गरेको शौचालयको स्थिति हेर्दा फ्लस भएको (सार्बजनिक ढल) २.१%, फ्लस भएको (सेप्टि ट्यांक) ५०.२%, साधारण चर्पी ४४%, सार्वजनिक शौचालय ०.५% रहेको छ भने अझै ३.२% परिवारमा शौचालय नभएको देखिन्छ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा उदयपुर जिल्लामा सौचालय नभएका परिवार ४८.३५ प्रतिशत रहेका थिए ।

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	चर्पीको प्रकार				शौचालय नभएका
		फ्लस भएको (सार्बजनिक ढल)	फ्लस भएको (सेप्टि ट्यांक)	साधारण चर्पी	सार्वजनिक शौचालय	
नेपाल	६६६०८४१	६५३७१०	३६६७७८०	२००५४८०	३२३८१	३०१४९०
कोशी प्रदेश	११९०७५५	२६५४२	७२६५७७	३९४६९८	५३६२	३७५७६
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	१७०८	४०६७४	३५६९५	३९४	२५८०
बेलका नगरपालिका	१२१५८	३५६	३५७७	७४८२	६०	६८३
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	३५९	३६८९	८२४१	६९	३४५
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	५६४	१५०९३	९३०२	७७	५८७
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	४४	२८७२	१५२९	२२	१०५
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	२३	१०३२	११२७	४	४१
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	३५	१७६२	९६६	१६	८३
कटारी नगरपालिका	१४१०६	२६१	८६७६	४६०७	११७	४४५
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	६६	३९७३	२४४१	२९	२९१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.११.३ परिवारले प्रयोग गरेको सुबिधा स्थिति

घरपरिवारका प्रयोगका निम्ति आवश्यक हुने घरायसी सुविधा तथा साधानहरुलाइ समृध्दिका सुचकका रुपमा लिने गरिन्छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा कम्तिमा एउटा सुविधा तथा साधन हुने घरपरिवार यस जिल्लामा ९४.५ % रहेका छन । कुनै पनि साधन तथा सुविधा नहुने घरपरिवार ५.५ % रहेका छन । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा करिब २१ प्रतिशत घरपरिवारमा कुनै पनि साधन रहेको थिएन। हाल यस जिल्लाको करिब ७७ प्रतिशत घरपरिवारमा साधारण र ६८ प्रतिशत परिवारमा स्मार्ट मोबाइल फोन रहेको छ । करिब २१ प्रतिशत परिवारमा इन्टरनेटको सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	उल्लेखित कुनै नभएका	कम्तिमा एउटा भएका	घरायसी सुविधा तथा साधनहरुको प्रकार													
				रेडियो	टेलिभिजन	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	मोबाइल फोन (साधारण)	मोबाइल फोन (स्मार्ट)	कम्प्युटर/ ल्यापटप	इन्टरनेट	कार/जिप/भ्यान	मोटरसाइकल/ स्कुटर	साइकल	बिद्युतीय पंखा	रेफ्रिजेरेटर	वाशिङ्ग मेसिन	एयर कन्डिसन
नेपाल	६६६०८४१	२५८५४०	६४०२३०१	२२८०१२३	३२९११८५	३०१६०४	४८७६५६१	४८६२८८५	९९८४७८	२५१४५१०	२०४९९०	१८१६१२१	२३४७४३३	३५३५३३८	१५७७१५५	२७९६३७	५६६०१
कोशी प्रदेश	११९०७५५	४४३५१	११४६४०४	४४३०१४	६४९५९४	३६६३२	८६४१०७	८८३७२३	१४०५८०	४५३८५८	२५९६०	२९४८९७	४८५९४९	६६५११३	३०६८५४	२९१८९	९४४९
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	४४९४	७६५५७	१६०६७	३२४१४	१३१६	६२१८३	५५३७२	७२३५	१७५५१	१४००	१३९७१	२२१२६	३९६१५	१५८२२	३४५	१३३
बेलका नगरपालिका	१२१५८	५८३	११५७५	२२३१	४६६४	४७	९३११	८००९	४५६	९५४	९५	१४८६	४१०१	६०८४	१७६३	८	९

चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	५४५	१२१५८	२४०६	६०३०	२११	९९२६	८४२३	७८०	२३६४	१७४	२५९०	५४६१	८३७८	३५१२	४०	२२
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	८३१	२४७९२	४९१२	१३९८७	६६०	१८६६८	२०४३३	३७४९	९९८९	६८४	६७९४	१०३५६	१७६५१	७२९५	२३०	७८
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	३९७	४१७५	६९८	५८९	४२	३८६६	२६६२	३२९	४३१	२१	३३५	९६	४७७	२४६	१	०
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	२६०	१९६७	५७५	२९	१	१८२१	९४२	३७	१११	५	१०८	७	०	०	०	०
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	२३२	२६३०	१०६७	१६२	९	२४१०	१४५०	३८	१८	११	११५	३	३१	१२	०	०
कटारी नगरपालिका	१४१०६	८८६	१३२२०	२४७९	५८५९	३१९	१०७३९	९७०५	१५४३	२५६८	३७१	२९६३	१९५५	६४६४	२८३५	६६	२३
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	७६०	६०४०	१६९९	१०९४	२७	५४४२	३७४८	३०३	७१६	३९	३८०	१४७	५३०	१५९	०	१

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

२.११.४ महिलाका नाममा घर जग्गा भएका घरपरिवार

उदयपुर जिल्लाको कुल ८१ हजार ५१ परिवार मध्ये केवल २१.४४ प्रतिशतमा मात्रै महिलाको नाममा घरजग्गा छ । घर तथा जग्गा दुवै महिलाको नाममा रहेका परिवारको संख्या १०.११ प्रतिशत , १.२० प्रतिशत परिवारमा घर मात्रै र १०.१३ प्रतिशत परिवारमा जग्गा मात्रै महिलाको नाममा रहेको देखिन्छ । परिवारमा महिलाको नाममा घरजग्गाको स्वामित्व रहेको यो अंक २०६८ को जनगणनामा २३.११ प्रतिशत थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्यांकले महिलाको आर्थिक हैसियत तथा सम्पत्तिको स्वामित्वमा पछिल्लो १० वर्षमा खासै सुधार नभएको देखाएको छ । यस उदयपुर जिल्लाको ७७.६% परिवारमा अझै महिलाका नाममा घर र जग्गा नभएको देखिन्छ ।

क्षेत्र	जम्मा	स्वामित्व				
		घर मात्र भएका	जग्गा मात्र भएका	घर र जग्गा दुबै भएका	घर र जग्गा दुबै नभएका	उल्लेख नभएका
नेपाल	६६६०८४१	१५६३७६	६४३६७५	७८८९१७	४९६६५४८	१०५३२५
कोशी प्रदेश	११९०७५५	१८७१८	१४९७०३	१६९७०७	८४१५६४	११०६३
उदयपुर जिल्ला	८१०५१	९७६	८२०७	८१९८	६२९१८	७५२
बेलका नगरपालिका	१२१५८	६३	९७१	६३६	१०३८१	१०७
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	२२७	१५५२	१२५१	९५८१	९२
त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	३६२	२९७०	४२७६	१७८५६	१५९
रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	८७	४५९	२९२	३६९१	४३
लिम्चुडबुङ गाउँपालिका	२२२७	१०	१५७	१०१	१८३९	१२०
ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	९	१८२	२५६	२३७२	४३
कटारी नगरपालिका	१४१०६	१८७	१३५८	१०५४	११३९५	११२
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	३१	५५८	३३२	५८०३	७६

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

खण्ड ३ : शैक्षिक तथ्याङ्क

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लाको कूल साक्षरता ७७.२%, पुरुष साक्षरता ८४.१% र महिला साक्षरता ७०.९% रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ मा उदयपुर जिल्लाको कूल साक्षरता ६८.८१%, पुरुष साक्षरता ७७.१८% र महिला साक्षरता ६१.४७% रहेको थियो । यस जिल्लाका स्थानीय तहहरुमध्ये सबैभन्दा बढी साक्षरता त्रियुगा नगरपालिका ८०% रहेको छ भने सबैभन्दा कम साक्षरता लिम्चुङबुङ गाउँपालिका ७३% रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार समग्र नेपालको कूल साक्षरता ७६.२%, पुरुष साक्षरता ८३.६% र महिला साक्षरता ६९.४% रहेको छ ।त्यसैगरि कोशी प्रदेशको कूल साक्षरता दर ७९.६८%, पुरुष साक्षरता ८६.१२% र महिला साक्षरता ७३.६३% रहेको छ । कोशी प्रदेशमा सबैभन्दा बढी साक्षरता भएको जिल्ला इलामको साक्षरता दर ८३.३७ प्रतिशत र सबैभन्दा कम साक्षरता भएको जिल्ला ओखलढुंगाको साक्षरता दर ७३.८९ प्रतिशत रहेको छ । यसरी समग्र मूलुकको शैक्षिक अवस्थाभन्दा उदयपुर जिल्लाको साक्षरता राम्रो भएको तर कोशी प्रदेशको कूल साक्षरता भन्दा यस जिल्लाको साक्षरतादर कम रहेको देखिन्छ भने विगत एक दशकमा यस जिल्लाको साक्षरतामा राम्रो वृध्दि भए पनि अझै पूर्णता प्राप्त गर्न सकेको छैन ।

३.१ स्थानीय तह अनुसार साक्षरता प्रतिशत

बेलका नगरपालिका	चौदण्डीगढी नगरपालिका	त्रियुगा नगरपालिका	कटारी नगरपालिका
• जम्माः ७७.५ %	• जम्माः ७७.७ %	• जम्मा ८०.० %	• जम्मा ७४.६ %
• पुरुषः ८४.२ %	• पुरुषः ८४.७ %	• पुरुष ८६.९ %	• पुरुष ८१.४ %
• महिलाः ७१.४ %	• महिलाः ७१.६ %	• महिला ७४.० %	• महिला ६८.२ %
रौतामाइ गाउँपालिका	**लिम्चुङबङ गाउँपालिका**	**ताप्ली गाउँपालिका**	**उदयपुरगढी गाउँपालिका**
• जम्माः ७४.६ %	• जम्माः ७३.० %	• जम्माः ७४.७%	• जम्मा ७४.० %
• पुरुषः ८१.२ %	• पुरुषः ८०.५ %	• पुरुष ८१.० %	• पुरुष ८१.७ %
• महिलाः ६८.४ %	• महिलाः ६५.६ %	• महिला ६८.५ %	• महिला ६६.७ %

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८,राष्ट्रिय तथ्यांङ्क कार्यालय

३.२ खण्डीकृत साक्षरता तथ्याङ्क

क) प्रत्येक स्थानिय तहमा कक्षागत रुपमा पढिरहेका विधार्थीहरु

कक्षा	बेलका नगरपालिका	चौदण्डीगढी नगरपालिका	त्रियुगा नगरपालिका	रौतामाई गाउँपालिका	उदयपुरगढी गाउँपालिका	लिम्चुङगबु ङ्गा गाउँपालिका	कटारी नगरपालिका	ताप्ली गाउँपालिका
०	विवरण प्राप्त नभएको				९१०	३७३	२७१६	६२१
१		१२९९	१५६३		९८२	२८३	१७६३	५४८
२		११०६	१३७५		८२४	२५३	१७८४	४८५
३		१२०६	१३७१		८१९	२६२	१७५१	४८७
४		१२१८	१४१३		७४१	२२९	१७३६	४१९

५		११९९	१३३८		७२३	२५१	१६५५	३८१
६		११६२	१४०४		६३९	२३०	१४९५	३८१
७		१११३	१४०६		५६६	२००	१४१५	३६६
८		११३५	१४९४		६६२	२६३	१३२०	३७७
९		१०९७	१७१४		५३२		१३३४	३२९
१०		१०५२	१४८८		४३९		११५४	३०१
११		८०५	१५७४		२७८		६४५	१५८
१२		८०५	१०६८		१७९		५८५	१४३

स्रोतः संबन्धित स्थानीय तह

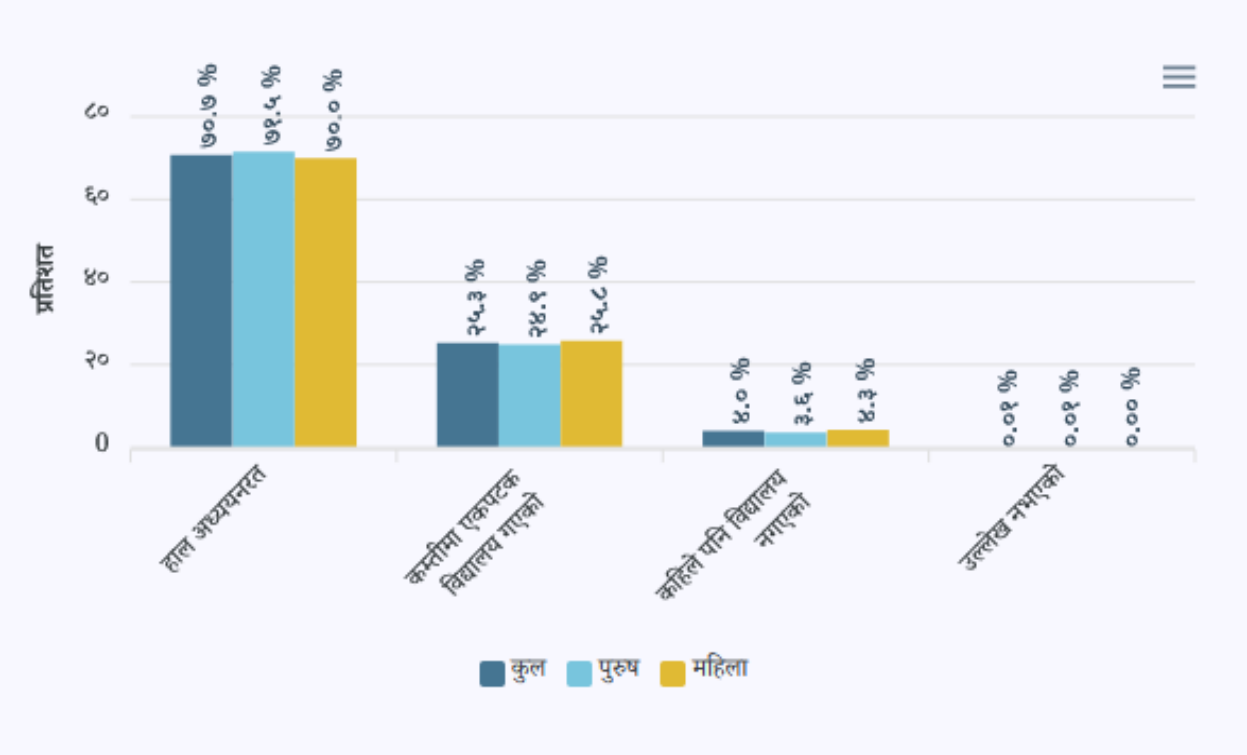
ख) साक्षरताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा माथिका व्यक्तिको साक्षरताको अवस्था अनुसारको जनसंख्या

बितेको दश वर्षमा उदयपुरमा साक्षरता ६८.८ प्रतिशतबाट ८.३७ प्रतिशतले बढेर ७७.१७ प्रतिशल पुगेको देखिएको छ । समग्रमा राष्ट्रको साक्षरता हाल ७६.२ प्रतिशत रहेको तथा दश वर्षमा १०.३ प्रतिशतले प्रगति भएको देखिन्छ। उदयपुरमा हाल पनि पुरुष र महिलाको साक्षरता दरमा ठुलो फरक देखिन्छ । अहिले महिलाको साक्षरता दर भन्दा पुरुषको साक्षरता दर १४.२ प्रतिशत भन्दा बढिले फरक रहेको छ ।

ग) ५ देखि २५ वर्षसम्म एस.एल.सी./एस.ई.ई. तहभन्दा मुनिको शैक्षिक तह उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तहअनुसार जनसंख्या

घ) १५ वर्ष र सोभन्दा माथीको जनशक्तीले अध्ययन गरेको विषय क्षेत्र

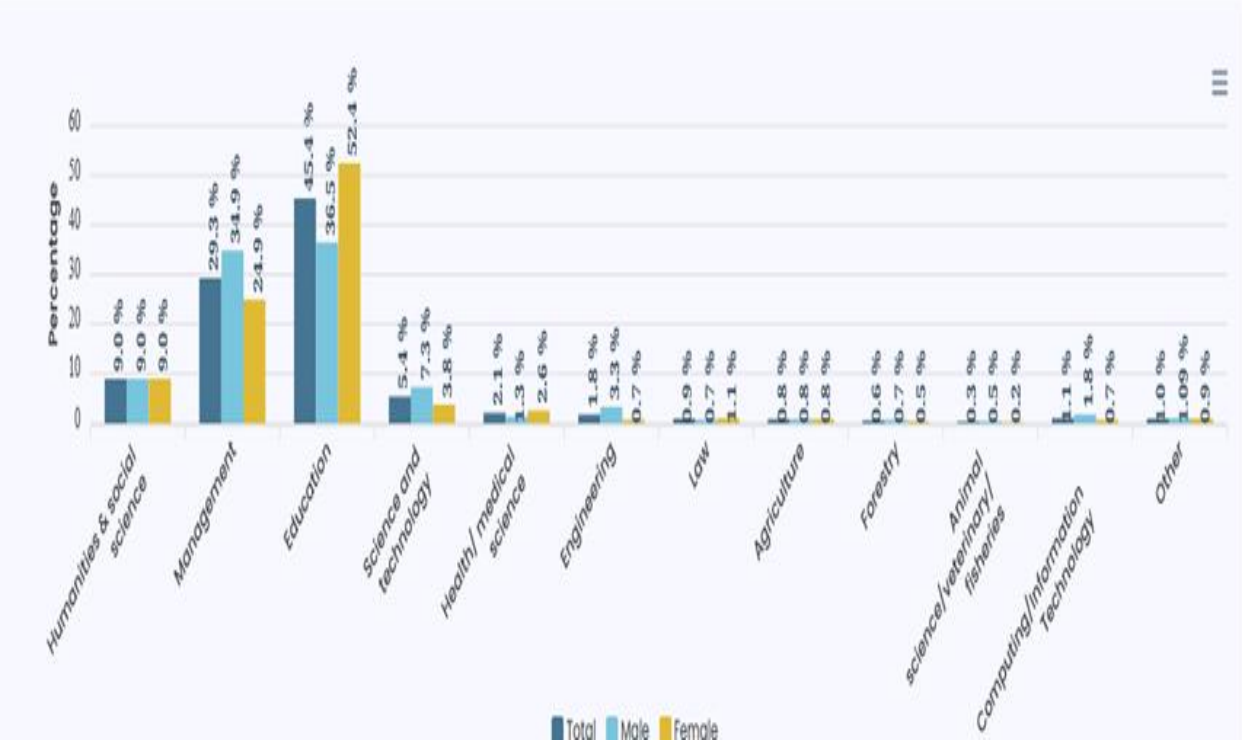
उदयपुर जिल्लामा १०+२ वा सो सरह र उच्च शिक्षा अध्ययन गरिरकेका कूल जनसंख्या ३३,७१९ मध्ये आधाभन्दा बढी ५१.४६% मानिसहरु शिक्षा संकाय अध्ययन गरेका छन भने करिब एक चौथाइ २४.१% मानिसहरु व्यवस्थापन संकाय अध्ययन गरेका छन । कृषि तथा पशु विज्ञान सम्बन्धि अध्ययन गरेका जनसंख्या १ % भन्दा पनि कम रहेका छन ।

Age group	Total	Major field of study												
		Humanities & social sciences	Management	Education	Science and technology	Health/ medical sciences	Engineering	Law	Agriculture	Forestry	Animal sciences/ Veterinary/ fisheries	Computing and information technology	Other	Not stated
Total	**33719**	**3395**	**8127**	**17355**	**1338**	**902**	**559**	**310**	**180**	**144**	**83**	**237**	**311**	**778**
15-19 Yrs	4505	393	1212	2118	265	59	99	76	29	31	16	42	44	121
20-24 Yrs	9573	875	2906	4279	489	232	160	53	83	51	25	119	91	210
25-29 Yrs	6534	532	1778	3289	233	232	127	21	35	28	13	32	60	154
30-34 Yrs	5582	436	954	3613	131	156	52	7	11	17	8	21	42	134
35-39 Yrs	3081	342	563	1882	56	96	28	10	5	1	2	9	26	61
40-44 Yrs	1699	278	299	940	36	52	15	13	1	4	6	4	18	33
45-49 Yrs	1004	187	144	470	43	39	16	47	4	8	6	4	7	29
50-54 Yrs	878	195	141	380	42	19	33	34	2	0	1	1	11	19

55-59 Yrs	445	84	64	193	25	10	25	22	4	3	1	1	5	8
60-64 Yrs	203	39	28	90	7	1	2	19	4	1	4	3	3	2
65-69 Yrs	124	18	18	63	7	2	2	6	1	0	1	1	1	4
70-74 Yrs	52	11	10	22	3	3	0	0	1	0	0	0	0	2
75+ Yrs	39	5	10	16	1	1	0	2	0	0	0	0	3	1

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८,राष्ट्रिय तथ्यांङ्क कार्यालय

ङ) १० जोड २ वा सोसरह वा उच्च तह उत्तीर्ण गरेका व्यक्तिको अध्ययनको क्षेत्र अनुसारको जनसंख्या (१५-२४ वर्षको लागि)

च) हाल विद्यालय/क्यामपस गइरहेका ५ देखी २५ वर्ष उमेर समूहका विद्यार्थीको संख्या

Age in years	Population aged 5-25 years		Population who are						Not stated	
			Currently attending (formal/ informal/self)		Currently not attending (Ever attended)		Never attended			
	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female
8 Year	3500	3347	3403	3263	18	19	79	65	0	0
9 Year	3408	3181	3332	3125	23	11	53	45	0	0
10 Year	3549	3464	3198	3113	311	305	40	46	0	0
11 Year	3130	3069	2894	2885	187	145	49	39	0	0
12 Year	3747	3649	3507	3469	153	126	87	54	0	0
13 Year	3493	3481	3286	3282	161	131	46	68	0	0
14 Year	3644	3710	3341	3518	237	145	66	47	0	0
15 Year	3601	3415	3103	3074	421	267	76	74	1	0
16 Year	2852	2659	2260	2186	499	406	92	67	1	0
17 Year	2115	1772	1344	1141	693	561	78	70	0	0

18 Year	2157	1895	889	755	1171	1011	97	129	0	0
19 Year	1496	1425	348	323	1070	1008	78	94	0	0
20 Year	1768	1848	134	126	1532	1547	101	175	1	0
21 Year	1558	1657	57	65	1423	1446	78	145	0	1
22 Year	1755	1963	44	49	1595	1727	116	187	0	0
23 Year	1632	1910	33	50	1501	1694	98	166	0	0
24 Year	1613	2059	23	29	1483	1858	107	172	0	0
25 Year	1792	2302	4	2	1639	2027	149	273	0	0

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८,राष्ट्रिय तथ्यांङ्क कार्यालय

छ) उत्तीर्ण गरेको तह

Age	Total	Educational level completed									No level	Level not stated
		Early childhood	Primary	Lower secondary	Upper secondary	S.L.C./ SEE & equivalent	Intermediate & equivalent	Graduate & equivalent	Post graduate equivalent & above	Other		
Total	**240874**	**10054**	**74289**	**51366**	**40466**	**25310**	**25285**	**5991**	**2443**	**206**	**4288**	**1176**
05 Year	5641	5639	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
06 Year	6350	2608	3740	0	0	0	0	0	0	0	1	1
07 Year	6334	1025	5309	0	0	0	0	0	0	0	0	0
08 Year	6703	314	6386	0	0	0	0	0	0	0	3	0
09 Year	6491	97	6392	0	0	0	0	0	0	0	0	2
10 Year	6927	34	6893	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 Year	6111	18	4485	1608	0	0	0	0	0	0	0	0
12 Year	7255	11	3206	4038	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Year	6860	10	1525	5325	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Year	7241	8	895	4848	1489	0	0	0	0	0	0	1
15 Year	7499	1	339	3504	2987	633	0	0	0	0	6	29
16 - 19 Years	27635	3	1868	5787	7918	7464	4390	115	0	0	19	71
20 - 24 Years	30214	38	3036	6397	6797	4223	7912	1480	181	4	52	94
25 - 29 Years	25634	38	3339	4957	7011	3535	4555	1480	499	12	105	103
30 - 34 Years	21375	29	4311	3994	4024	3079	3832	1200	550	17	244	95
35 - 39 Years	17903	40	5056	3612	3431	2129	1914	698	469	21	411	122
40 - 44 Years	13040	31	4113	2541	2458	1523	1034	364	301	28	538	109
45 - 49 Years	9239	16	3342	1642	1596	963	581	249	174	22	550	104
50 - 54 Years	8381	26	3291	1311	1295	810	528	199	151	28	625	117
55 - 59 Years	5146	25	2282	690	679	409	279	98	68	19	505	92
60 - 64 Years	3645	19	1860	442	361	235	131	46	26	15	427	83
65 - 69 Years	2500	7	1253	337	202	170	74	34	16	18	330	59
70 - 74 Years	1534	7	768	217	133	82	30	19	3	13	225	37
75+ Years	1216	10	600	116	85	55	25	9	5	9	247	55

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८,राष्ट्रिय तथ्यांङ्क कार्यालय

माथिको तालिका हेर्दा साक्षरहरु मध्ये अधिकांशले सामान्य,प्राथमिक,निम्नमाध्यमिक तहको शिक्षामात्र हासिल गरेका छन् । अर्को शब्दमा भन्दा खेरी माध्यमिक, उच्च माध्यमिक हुँदै माथिल्लो तह पार गर्नेको संख्या थोरै रहेको छ । कुल २४०८७४ जनामा जम्मा २४४३ जना (-१.०१ प्रतिशत) ले स्नातकोत्तर तह पुरा गरेको देखिएको छ भने स्नातक तह पुरा गर्नेको संख्या ५९९१ जना (-२.५ प्रतिशत) रहेको देखिएको छ । यसले तल्लो स्तरमा भर्नादर उच्च देखिए पनि माथिल्लो स्तरमा जाँदाजाँदै धेरैले पढाई छोडने प्रवृती देखाउँछ ।

३.३ उदयपुर जिल्लाभित्र संचालित विद्यालय, प्राविधिक धारका विद्यालय र क्याम्पसको विवरण

क) प्राविधीक धारका विद्यालयः-

क्र.स.	विद्यालयको नाम	स्थानीय तह	सञ्चालित धार
१	श्री जनता नमुना माबि गुरुङचौरी	बेलका नपा	सिभिल ईन्जिनियरिङ
२	नारद आदर्श माबि बसाहा(०-१२) बर्षेडाँडा	चौदण्डीगढी नपा	सिभिल ईन्जिनियरिङ
३	त्रियुगा नमुना माबि गाईघाट	त्रियुगा नपा	सिभिल ईन्जिनियरिङ
४	नमुना माबि मुर्कुची	रौतामाई गापा	सिभिल ईन्जिनियरिङ
५	त्रिवेणी माबि कटारी	कटारी नपा	बाली विज्ञान
६	क्या. पर्शुराम पदमा राई माबि बलम्ता	लिम्चुडबुङ गापा	कम्प्युटर ईन्जिनियरिङ

स्रोतः शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, उदयपुर

ख) यस जिल्लामा संचालनमा रहेको क्याम्पसहरु

१. त्रियुगा जनता बहुमुखी क्याम्पस, त्रि.न.पा. ३
२. बरुवा बहुमुखी क्याम्पस त्रि.न.पा. १२
३. रामपुर बहुमुखी क्याम्पस बेलका न.पा.
४. नारद आदर्श बहुमुखी क्याम्पस बसाहा, चौदण्डीगढी न.पा.
५. ज्योति बहुमुखी क्याम्पस बेल्टार, चौदण्डीगढी न.पा.
६. त्रिवेणी बहुमुखीक्याम्पस कटारी, कटारी नगरपालिका
७. रौता बहुमुखी क्याम्पस मुर्कुची, रौतामाई गा.पा.

ग) माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE) २०७८ को नतिजा विवरणः-

एस. इ. इ. परीक्षा २०७८ को नतिजा सारांश

सि नं	पालिका	जम्मा विद्यार्थी	3.6<4.0	3.2<3.60	2.8<3.20	2.4<2.80	2.0<2.40	1.6<2.0	below 1.6	ABSENT	Total
१	उदयपुरगढीगा.पा.	३८०	०	०	१२	६९	१५३	९०	४०	१६	३८०
२	कटारीन.पा.	१०४२	३	३५	१३८	१८५	२९४	२६०	१००	२७	१०४२
३	चौदण्डीगढीन.पा.	१०५७	१	३६	१०५	१६२	२३९	३२२	१७८	१४	१०५७
४	ताप्लीगा.पा.	२६५	०	२	४	२४	६७	९६	६३	९	२६५
५	त्रियुगान.पा.	२१०६	१९	१६२	३१०	३६३	५६७	५१८	११९	४८	२१०६
६	बेलका नपा	९५३	३	२७	१०६	१७६	३००	२६३	४६	३२	९५३
७	रौतामाईगापा	३१२	०	४	३	१८	८१	१३५	६०	११	३१२
८	लिम्चुङगबुङगगापा	२३३	०	१	३	२२	२०	९५	८५	७	२३३
	जम्मा	**६३४८**	**२६**	**२६७**	**६८१**	**१०१९**	**१७२१**	**१७७९**	**६९१**	**१६४**	**६३४८**

सामुदायिक तर्फ

क्र सं	पालिका	जम्मा बिध्यार्थी	3.6<4.0	3.2<3.60	2.8<3.20	2.4<2.80	2.0<2.40	1.6<2.0	below 1.6	ABSENT	Total
१	उदयपुरगढी	३८०	०	०	१२	६९	१५३	९०	४०	१६	३८०
२	कटारी	८३३	०	७	५२	११४	२७५	२५९	९९	२७	८३३
३	चौदण्डीगढी	९१४	०	१८	५३	९८	२३२	३२१	१७८	१४	९१४
४	ताप्ली	२६५	०	२	४	२४	६७	९६	६३	९	२६५
५	त्रियुगा	१५६७	२	१६	१०६	२२२	५४२	५१५	११७	४७	१५६७
६	बेलका	८२०	०	५	५३	१३९	२८४	२६३	४६	३०	८२०
७	रौतामाइ	३०४	०	०	१	१७	८१	१३५	६०	१०	३०४
८	लिम्चुडबुङ	२३३	०	१	३	२२	२०	९५	८५	७	२३३
	जम्मा	५३१६	२	४९	२८४	७०५	१६५४	१७७४	६८८	१६०	५३१६

स्रोतः शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ,उदयपुर

घ) शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

विवरण	उदयपुर जिल्ला			
	दुई वर्ष अघि	गत अवधि	हाल	गत अवधि र हालको प्रतिशत परिवर्तन
	२०७७ असार मसान्तसम्म	२०७८ असार मसान्तसम्म	२०७९ असार मसान्तसम्म	
१. सरकारी/ सामुदायिक विद्यालय				
विद्यालय संख्या	४५२	४४९	४४९	०.०
विद्यार्थी संख्या	११०३९०	१०२५६६	१०५८५६	३.१
शिक्षक संख्या	२०९५	२१०१	२१६९	३.१
२. संस्थागत/ निजी विद्यालय				
विद्यालय संख्या	११४	१०१	११०	८.२
विद्यार्थी संख्या	५१२५५	२५२७६	३८५२८	३४.४
शिक्षक संख्या				
३. प्राविधिक शिक्षालय				
शिक्षालय संख्या	६	८	८	०.०
विद्यार्थी संख्या	७०५	५५१	६५४	१५.७
शिक्षक संख्या		४२	४२	०.०
४. विश्व विद्यालयमा आबद्ध भएका क्याम्पस				
क्याम्पस संख्या	७	७	७	०.०
विद्यार्थी संख्या				
शिक्षक संख्या				

स्रोत: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, उदयपुर

ङ) सामुदायिक बाल विकास केन्द्र, विद्यालय, क्याम्पस र सामुदायिक सिकाइकेन्द्र (प्राविधिक धार समेत)

क्र. स.	स्थानीय तहको नाम	आधारभूत विद्यालय		माध्यमिक विद्यालय		जम्मा	वा.वि.के .जम्मा	सा.अ.के. जम्मा	प्रा. तथा व्या. विद्यालय	कैफियत
		कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२					
१	बेलका न.पा.	२५	१२	७	८	५२	५२	२	१	
२	चौदण्डी न.पा.	१९	१०	११	८	४८	५०	४	१	१ धार्मिक विद्यालय समेत
३	त्रियुगा न.पा.	३२	१५	१४	१०	७१	१११	४	१	५ धार्मिक विद्यालय समेत
४	कटारी न.पा	४८	१३	१३	६	८२	६४	६	१	१ धार्मिक विद्यालय समेत
५	रौतामाई गा.पा.	२८	१८	११	४	६०	५४	४	१	१ धार्मिक विद्यालय समेत
६	उदयपुरगढी गा.पा.	३३	१६	८	४	६१	३९	२	०	१ धार्मिक विद्यालय समेत
७	ताप्ली गा.पा.	२५	१०	३	३	४१	३५	१	०	
८	लिम्चुडबुङ गा.पा.	२१	८	२	३	३४	३०	३	१	
	जम्मा	२३१	१०२	६९	४६	४४९	४३५	२६	६	

स्रोत: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ,उदयपुर

च) उदयपुर जिल्लाभित्र संचालित संस्थागत विद्यालय

क्र. स.	स्थानीय तहको नाम	आधारभूत विद्यालय		माध्यमिक विद्यालय		जम्मा
		कक्षा १-५	कक्षा ६-८	कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२	
१	बेलका न.पा.	११	४	५	०	२०
२	चौदण्डी न.पा.	५	७	८	२	२२
३	त्रियुगा न.पा.	१२	११	१५	४	४२
४	कटारी न.पा	९	६	४	१	२०
५	रौतामाई गा.पा.	१	१	०	०	२
६	उदयपुरगढी गा.पा.	२	१	१	०	४
७	ताप्ली गा.पा.	०	०	०	०	०
८	लिम्चुङबुङ गा.पा.	०	०	०	०	०
	जम्मा	**४०**	**३०**	**३३**	**७**	**११०**

स्रोतः शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, उदयपुर

खण्ड ४: स्वास्थ्य तथ्याङ्क

४.१ स्वास्थ्य संस्था :

क) अस्पताल (सरकारी, सामुदायिक, निजी, बाल, आयुर्वेद, प्राकृतिक चिकित्सा), प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, क्लिनिक, प्रसुती केन्द्र, ल्याबहरुको संख्या, एम्बुलेन्सको संख्या

क्र.स.	*संस्था*	वेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न. पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	ताप्ली गा.पा.	कटारी न.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.
१	सरकारी अस्पताल	१		१		१		१	
२	निजी अस्पताल		३					१	
३	स्वास्थ्य चौकी	३	५	६	६	४	५	८	५
४	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	५				१	१	४	२
५	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	२	५	६	२			२	
६	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ				१	१		१	१
७	प्रथमिक स्वास्थ्य केन्द्र		१						
८	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र			१					
९	आयुर्वेद औषधालय	१						२	
१०	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र	१			१				१
११	सर्ष दंश उपचार केन्द्र	१		१					
१२	खोप केन्द्र	३०	३२	३५	२९	१६	१८	३१	३४
१३	गाउघर क्लिनिक	३०	२१	२२	१६	१५	१६	२७	२९
१४	औषधी पसल (थोक तथा खुद्रा)	१७			५		०	११	
१५	क्लिनिक		३			०	०	२	
१६	प्रसुती केन्द्र	२	४			५	४	६	४
१७	ल्याबहरूको संख्या			१		१	१	१	२
१८	एम्बुलेन्सहरूको संख्या	५	९	२		१	०	१०	५

स्रोतः स्थानीय तहहरु / जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

४.२ स्वास्थ्यकर्मीको संख्यात्मक विववरण

क्र.स.	**पद**	वेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न. पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	ताप्ली गा.पा.	कटारी न.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.
१	मे. सु./ मेडिकल अधिकृत	१ (करार)		०		१		३	
२	ना.सु.							१	
३	स्टाफ नर्स/ अ.न.मी.	९स्थायी+ १३ (करार)		१३		१६	११	२४	
४	अ.हे.व./ हे.अ.	१४स्थायी + ८ (करार)		१९		१९	१६	२८	
५	रेडियो ग्राफर	१ (करार)	५१			१		१	स्थायी २७ करार ६
६	ल्या.टे./ल्या.अ.	२ (करार)				१			
७	एनेस्थेसिया सहायक							१	
८	का.स./स्विपर	१४(करार)						६	
९	डेन्टल हाइजिनिस्ट					१			
१०	फार्मेसी सहायक	१(करार)				१			
११	कविराज					१			
१२	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	४४	५४	९६	५४	५०	४५	८३	६१

स्रोतः स्थानीय तहहरु

४.३ स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत र दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत (पछिल्लो ३ आ.व. को तथ्याङ्क)

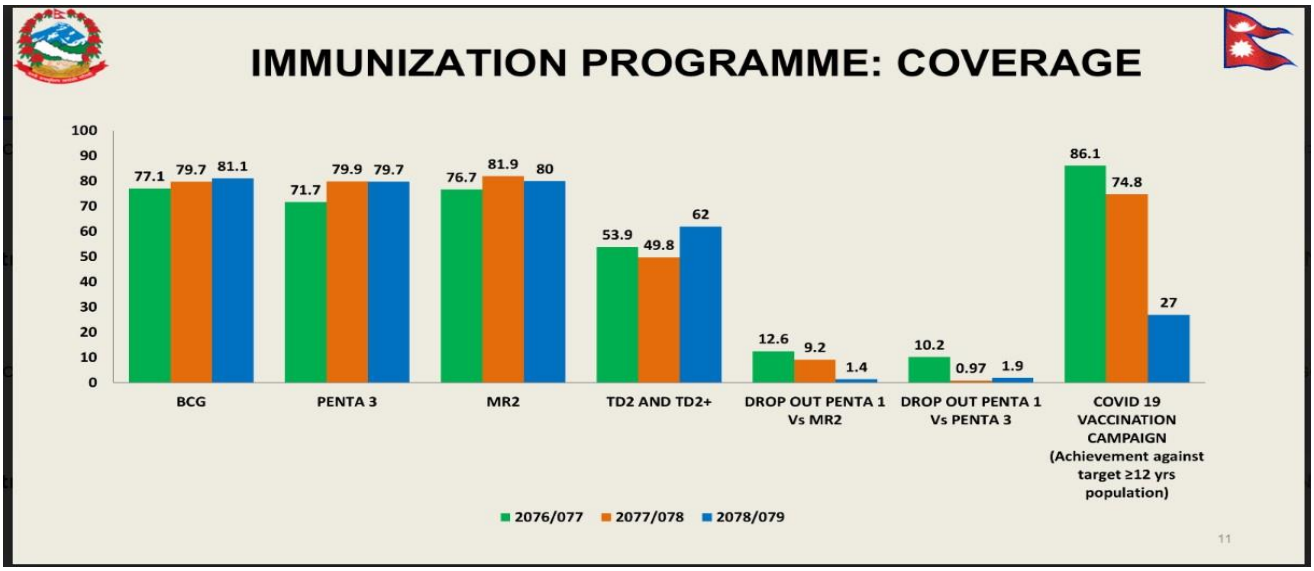
क्र.स.	स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत			दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत		
		२०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९	२०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९
१	वेलका न.पा.						
२	चौदण्डीगढी न. पा.						
३	त्रियुगा न.पा.	९१.४	११८.१			९०.७	११७.८
४	रौतामाई गा.पा.			३७.६			२९.४
५	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	५६	६०	५९	६४	९५	४४
६	ताप्ली गा.पा.	१८	२६	३०			
७	कटारी न.पा.	३९	४२.४	५१.३	३८.१	४१	५०.४
८	उदयपुरगढी गा.पा.	१४.४	२.७	१३.३	१२	१२.३	७.७

स्रोतः स्थानीय तहहरु

४.४ खोप कभरेज (बी.सी.जी., डी.पी.टी., हेपाटाइटिस बी, दादुरा, पोलियो, टी.टी.)

क्र.स.	*खोप*	उदयपुर	वेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न. पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	ताप्ली गा.पा.	कटारी न.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.
१	बी.सी.जी	८१.१				८५.८३	५५	५५	७८.८	६४.२
२	डी.पी.टी.	७९.७					६८	८१	८२.९	६२.७
३	हेपाटाइटिस बी	७९.७					६८	८		
४	दादुरा	८०					७१	७७.४	८२.२	६३.८
५	टी.टी.	६२					६६	४९	५३.१	४०
६	जे.ई.	९३.३					६२	६७.२	८४.८	०
७	पोलियो	७९.७					६८	८१		६३.३
८	कोभिड							७८		

स्रोतः स्थानीय तहहरु

स्रोतः जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, उदयपुर

४.५ तौल अनुगमन (प्रतिशतमा)

स्थानिय तह	सूचक	२०७६/७७	०७७/७८	०७८/७९
वेलका न.पा.				
चौदण्डीगढी न. पा.				
त्रियुगा न.पा.	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको तौल अनुगमन र कुपोषित प्रतिशत		85.7	77.3
रौतामाई गा.पा.	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको तौल अनुगमन र कुपोषित प्रतिशत	७७	४८.६	६४.४
लिम्चुम्वुङ गा.पा.	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको तौल अनुगमन	५९	६०	६०
	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको कुपोषित प्रतिशत	४३	५४	६०
ताप्ली गा.पा.	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको तौल अनुगमन			६३
	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको कुपोषित प्रतिशत			३.९
कटारी न.पा.	०-११ महिनाका बालबालिकाहरुको तौल अनुगमन गरेका(नयाँ)	२.६	०.३	०.३
	०-२३ महिनाका बालबालिकाहरुको तौल अनुगमन गरेका	२.८	०.३	०.४
उदयपुरगढी गा.पा.	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको तौल अनुगमन	७७.९	९०.२	७२.२
	५ बर्ष मुनिका बच्चाहरुको कुपोषित प्रतिशत	२.७	१.१	१.१

स्रोतः स्थानीय तहहरु

४.६ परिवार नियोजन (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.स.	सूचक	एकाइ	वेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न. पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	ताप्ली गा.पा.	कटारी न.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.
१	परिवार नियोजनको नयाँ आधुनिक साधन प्रयोगकर्ता(प्रजनन् उमेर समुहका महिला)	प्रतिशत							१०.६	CPR ३१.२० New Acceptor १०.४०
२	परिवार नियोजन साधनको प्रयोगदर	प्रतिशत							२१.६	
३	हाल कण्डम प्रयोगकर्ता	संख्या				२७.६	४०		४३०	
४	हाल डिपो प्रयोगकर्ता	संख्या							१०३५	
५	हाल आइ.यु.सि.डि प्रयोगकर्ता	संख्या							१९९	
६	हाल इम्प्लान्ट प्रयोगकर्ता	संख्या							१०९७	

स्रोतः स्थानीय तहहरु

४.७ प्रमुख रोगहरू (आ.व. २०७८/०७९)

क्र.स.	रोग	वेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न. पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	ताप्ली गा.पा.	कटारी न.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.
१	कोभिड					०	११४	३३१	०
२	निमोनिया					११८	१८	३९०	५१
३	झाडापखाला					१८४	९५२	१११०	२९६
४	कुष्ठरोग					०	१	२	०
५	क्षयरोग					४	४	३९	३१
६	औलो रोग					०	०		०
७	डेंगु रोग					०	०	१३५	०
८	एच आई भि एड्स					०	०	०	०
९	मेनेन्जाईटिस					०	०	०	०

स्रोतः स्थानीय तहहरु

४.८ पोषणसम्बन्धी तथ्याङ्क (भिटामिन ए, आइरन चक्की, जुकाको औषधी)

सूचक	एकाइ	वेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न. पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	लिम्चुम्बुङ गा.पा.	ताप्ली गा.पा.	कटारी न.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.
पहिलो चरण भिटामिन ए वितरण	प्रतिशत				४६५ संख्यामा	२१.७७ जना	८९ प्रतिशत	७९.०८	५४.५
दोस्रो चरण भिटामिन ए वितरण	प्रतिशत							६९.०८	
पहिलो चरण जुकाको औषधि वितरण	प्रतिशत					३५८ जना		६०.६१	५४.५
दोस्रो चरण जुकाको औषधि वितरण	प्रतिशत							७७.११	
४५ दिन आइरन चक्कि खाने गर्भवति महिलाहरु	प्रतिशत					१९७५ जना			२७.१
१८० दिन आइरन चक्कि खाने गर्भवति महिलाहरु	प्रतिशत							३६.७	३०३५८

स्रोतः स्थानीय तहहरु

खण्ड ५ : आर्थिक क्रियाकलाप र रोजगारी

५.१ राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार जिल्लाको अर्थतन्त्रको संरचनात्मक स्वरूप

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार उदयपुर जिल्लामा संचालनमा रहेका कूल आर्थिक प्रतिष्ठानहरुको संख्या ११,५१५ रहेका छन । यी प्रतिष्ठानहरुमा संलग्न कूल जनशक्ति २७,८९३ मध्ये पुरुष १६,२७९ र महिला ११,६१४ रहेका छन । यहाँ संचालित आर्थिक प्रतिष्ठानहरुमध्ये ३२.१०% प्रतिष्ठानहरु भाडाको घरमा संचालन भएका छन । यसरी आर्थिक प्रतिष्ठानहरुका लागि भाडामा लगाएका घरधनीहरुलाइ समेत करको दायरामा समट्न सकेको खण्ड स्थानीय सरकारहरुले ठूलो राजस्व संकलन गर्न सक्ने देखिन्छ । त्यस्तै उदयपुर जिल्लामा संचालित प्रतिष्ठानहरु मध्ये ४३.२% प्रतिष्ठानहरु कुनै पनि सरकारी निकायमा दर्ता नगरी संचालन भएको देखिन्छ । यसरी दर्ता नगरी संचालनमा रहेका प्रतिष्ठानहरुलाइ सम्बन्धित निकायमा अनिवार्य रुपमा दर्ता गराउन लगाइ राजस्वको दायरामा समेट्न सकेमा आन्तरिक राजस्व कार्यालयले राम्रै राजस्व संकलन गर्न सक्ने देखिन्छ ।

क) औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार प्रतिष्ठानहरुको संख्या

स्थानीय तह	कूल प्रतिष्ठान संख्या	कृषि,वन तथा माछापालन	औद्योगिक उत्पादन	खानी तथा उत्खनन्, विद्युत,ग्याँस, पानीको आपुर्ति तथा निर्माण	थोक तथा खुद्रा व्यापार	यातायात तथा भण्डारण, सचना तथा संचार	आवास तथा भोजन सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरु	वित्तीय तथा विमा सम्बन्धी क्रियाकलाप	शिक्षा	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	घरजग्गा कारोवार, पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप, कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद, अन्य सेवाहरु
वेलका न.पा.	१४५३	९२	१४४	१०	७८९	१	७४	४५	७२	१४	२१२
चौदण्डीगढी न. पा.	१६०२	९५	१७३	१३	९०३	५	१७१	२७	७०	२५	१२०
त्रियुगा न.पा.	४१६९	१६९	४५७	९१	२,१७०	२७	४६८	९७	१३४	१५१	४०५
रौतामाई गा.पा.	६२३	२०	६८	२०	२६८	५	४०	७	७०	४१	८४
लिम्चुम्वुङ गा.पा.	२६७	१३	४४	२	११३	५	१	०	३८	२१	३०
ताप्ली गा.पा.	३७३	४५	३९	१४	१५८	४	८	०	४३	२४	३८
कटारी न.पा.	२२१६	१०९	३२४	१७	१,१९३	१४	२४४	४६	९९	४२	१२८
उदयपुरगढी गा.पा.	८१२	६५	१२३	७	३२६	२	३६	९	६७	६६	१११
उदयपुर	११५१५	**६०८**	**१३७२**	**१७४**	**५,९२०**	**६३**	**१०४२**	**२३१**	**५९३**	**३८४**	**११२८**
नगरपालिका	९४४०	४६५	१,०९८	१३१	५,०५५	४७	९५७	२१५	३७५	२३२	८६५
गाउँपालिका	२०७५	१४३	२७४	४३	८६५	१६	८५	१६	२१८	१५२	२६३

स्रोतः आर्थिक गणना २०७५

ख) औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार व्यक्तीहरुको संलग्नताको संख्या

स्थानीय तह	सलग्न कूल व्यक्ति संख्या	कृषि,वन तथा माछापालन	औद्योगिक उत्पादन	खानी तथा उत्खनन्, बिद्युत,ग्यास, पानीको आपुर्ति तथा निर्माण	थोक तथा खुद्रा व्यपार	यातायात तथा भण्डारण, सुचना तथा संचार	आवास तथा भोजन सेवा सम्बन्धी क्रियाकलापहरु	वित्तीय तथा विमा सम्बन्धी क्रियाकलाप	शिक्षा	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	घरजग्गा कारोवार, पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप, कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद, अन्य सेवाहरु
वेलका न.पा.	३१२२	२२०	३३३	२५	१,२८६	५	१४०	१२२	६८६	४२	२६३
चौदण्डीगढी न. पा.	३९४३	२२२	३८९	९२	१,५२७	२१	३२५	१२१	९२१	९८	२२७
त्रियुगा न.पा.	११६९०	४०१	१,८६४	६६९	३,९७६	१७७	१,०११	३९९	१,८५५	४१७	९२१
रौतामाई गा.पा.	१३७१	२६	११३	८६	४०४	१६	७४	२२	४५९	७५	९६
लिम्चुम्वुङ गा.पा.	६०९	२२	५७	३	१९९	१६	१	०	२२८	४६	३७
ताप्ली गा.पा.	७८१	७२	४५	२७	२४८	१३	१५	०	२६९	४८	४४
कटारी न.पा.	४७९५	१६४	५३६	७२	२,०३२	५१	४९५	१६४	८८६	१७९	२१६
उदयपुरगढी गा.पा.	१५८२	८८	१७५	७	५०७	१३	६९	१७	४८६	९७	१२३
जम्मा (उदयपुर जिल्ला)	**२७८९३**	**१२१५**	**३५१२**	**९८१**	**१०१७९**	**३१२**	**२१३०**	**८४५**	**५७९०**	**१००२**	**१९२७**

स्रोतः आर्थिक गणना २०७५

ग) औद्योगिक प्रतिष्ठानमा १ वर्ष (संर्दभ वर्ष) भित्र काम गर्ने कार्य दिनका आधार व्यक्तीहरुको संलग्नताको संख्या

क्र. स.	स्थानीय तह	३०० भन्दा कम दिन	३०० देखि ३१९ दिन	३२० देखि ३४९ दिन	३५० वा सो भन्दा वढी दिन	नखुलेको
१	वेलका न.पा.	२८६	१०७	१९४	१३२	२,४०३
२	चौदण्डीगढी न. पा.	१,३४५	३०३	१,१०५	९२५	२५१
३	त्रियुगा न.पा.	४,१७०	२,८७७	१,७५१	२,६०६	२६०
४	रौतामाई गा.पा.	६८७	७८	२८३	२५५	०
५	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	४११	४८	८४	६६	०
६	ताप्ली गा.पा.	४५६	६२	५६	२०७	०
७	कटारी न.पा.	१,७७४	७६१	१,३०२	८८१	४७
८	उदयपुरगढी गा.पा.	७८९	५१	३४३	३९९	०
जम्मा (उदयपुर जिल्ला)		९,९१८	४,२८७	५,११८	५,४७१	२,९६१

स्रोतः आर्थिक गणना २०७५

घ) व्यवसाय सुरु गरेको वर्षका आधारमा प्रतिष्ठानहरुको संख्या

क्र. स.	स्थानीय तह	जम्मा	२०५९ साल वा सो भन्दा अघि	२०६० देखि २०६९ सालसम्म	२०७० देखि २०७१ सालसम्म	२०७२ देखि २०७५ साल सम्म	नखुलेको
१	वेलका न.पा.	१,४५३	२००	२९३	२१०	७३८	१२
२	चौदण्डीगढी न. पा.	१,६०२	२०८	४४०	२५८	६६६	३०
३	त्रियुगा न.पा.	४,१६९	५०६	१,०६७	६४४	१,८२२	१३०
४	रौतामाई गा.पा.	६२३	१५६	१९०	९५	१८०	२
५	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	२६७	५०	७९	२६	८३	२९
६	ताप्ली गा.पा.	३७३	७२	१०६	६८	११५	१२
७	कटारी न.पा.	२,२१६	३७७	५५६	३५२	८८७	४४
८	उदयपुरगढी गा.पा.	८१२	१६०	२२२	१२३	२९९	८
जम्मा (उदयपुर जिल्ला)		११,५१५	१,७२९	२,९५३	१,७७६	४,७९०	२६७

स्रोतः आर्थिक गणना २०७५

ङ) भवनहरुको स्वामित्वका आधारमा प्रतिष्ठानहरको संख्या

क्र.स.	स्थानीय तह	जम्मा	आफ्नै	भाडामा	अन्य (लिज +अन्य)	लागु नहुने
१	वेलका न.पा.	१,४५३	९१८	३३८	४३	१५४
२	चौदण्डीगढी न. पा.	१,६०२	९८६	५०९	६६	४१
३	त्रियुगा न.पा.	४,१६९	२,००६	१,७१५	१५८	२९०
४	रौतामाई गा.पा.	६२३	४३४	११५	७०	४
५	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	२६७	२२५	३५	४	३
६	ताप्ली गा.पा.	३७३	२९५	६६	०	१२
७	कटारी न.पा.	२,२१६	१,३९६	७७७	४२	१
८	उदयपुरगढी गा.पा.	८१२	६२५	१४३	२७	१७
जम्मा (उदयपुर जिल्ला)		११,५१५	६,८८५	३,६९८	४१०	५२२

स्रोत: आर्थिक गणना २०७५

च) व्यवसाय संचालन गरेको जग्गाको स्वमित्वका आधारमा प्रतिष्ठानहरुको संख्या

क्र. स.	स्थानीय तह	जम्मा	आफ्नै	भाडामा	अन्य (लिज +अन्य)	लागु नहुने
१	वेलका न.पा.	१,४५३	७६८	२६२	२०	४०३
२	चौदण्डीगढी न. पा.	१,६०२	५१०	३०९	२१	७६२
३	त्रियुगा न.पा.	४,१६९	१,०१८	१,१७९	११९	१,८५३
४	रौतामाई गा.पा.	६२३	९८	१२०	५	४००
५	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	२६७	८०	७	१	१७९
६	ताप्ली गा.पा.	३७३	७६	२	०	२९५
७	कटारी न.पा.	२,२१६	१४१	४५	९	२,०२१
८	उदयपुरगढी गा.पा.	८१२	८७	४	२	७१९
जम्मा (उदयपुर जिल्ला)		११,५१५	२,७७८	१,९२८	१७७	६,६३२

स्रोतः आर्थिक गणना २०७५

छ) व्यवसायले ओगटेको क्षेत्रफलका आधारमा प्रतिष्ठानको संख्या:

क्र.स.	स्थानीय तह	जम्मा	१०० वर्ग फिट भन्दा कम	१०० देखि २९९ वर्ग फिट सम्म	३०० देखि ४९९ वर्ग फिट सम्म	५०० वर्ग फिट वा सो भन्दा वढी	नखुलेको
१	वेलका न.पा.	१,२६६	३१५	६८७	११९	१४५	०
२	चौदण्डीगढी न. पा.	१,५४९	५०८	७६३	१०९	१६४	५
३	त्रियुगा न.पा.	३,८५६	६७६	२,२१९	३८५	५७६	०
४	रौतामाई गा.पा.	६१९	१७२	२३९	७४	१३२	२
५	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	२६४	८६	१११	३६	३१	०
६	ताप्ली गा.पा.	३६१	३	२३१	५३	७४	०
७	कटारी न.पा.	२,२१५	१००	१,५७४	१८८	३५३	०
८	उदयपुरगढी गा.पा.	७९१	५८	४८९	८४	१३८	२२
जम्मा (उदयपुर जिल्ला)		१०,९२१	१,९१८	६,३१३	१,०४८	१,६१३	२९

स्रोतः आर्थिक गणना २०७५

ज) व्यवसायिक स्थानका आधारमा प्रतिष्ठानहरु

क्र. स.	स्थानीय तह	जम्मा	सडक तथा गल्ली	आवसिय घर	व्यपारिक भवन	परम्परागत बजार	आधुनिक सपिङ मल्ल + Exclusive Block or Building	अन्य	नखुलेको
१	वेलका न.पा.	१,४५३	४९	६९६	२८९	१३५	९८	१८६	०
२	चौदण्डीगढी न. पा.	१,६०२	३०	९८०	४२२	४७	१०६	१५	२
३	त्रियुगा न.पा.	४,१६९	१४८	१,४६७	१,५१३	५६०	३०१	१७८	२
४	रौतामाई गा.पा.	६२३	२	३३८	२०६	२	७४	१	०
५	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	२६७	०	१००	११८	२	४३	४	०
६	ताप्ली गा.पा.	३७३	०	१७५	१३८	०	४७	१३	०
७	कटारी न.पा.	२,२१६	१	१,२४७	६६२	१३८	१४१	२७	०
८	उदयपुरगढी गा.पा.	८१२	०	३३९	३७५	१६	६३	१९	०
जम्मा (उदयपुर जिल्ला)		११,५१५	२३०	५,३४२	३,७२३	९००	८७३	४४३	४

स्रोतः आर्थिक गणना २०७५

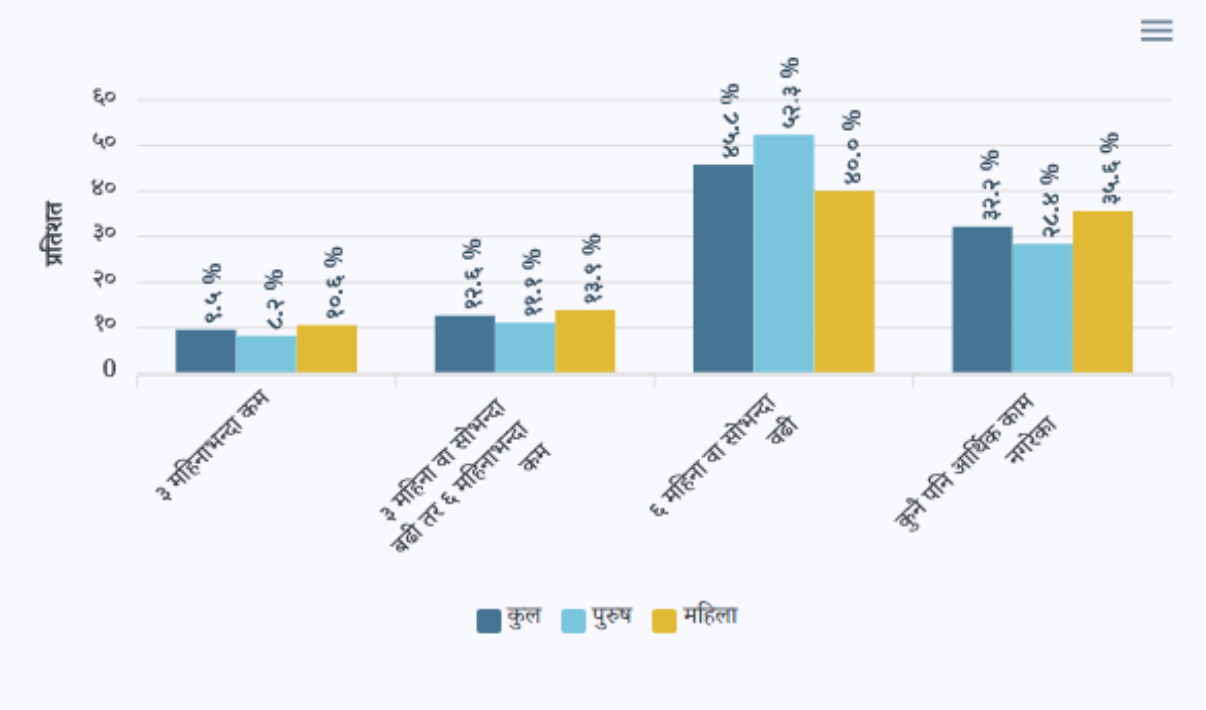
५.२ राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धि विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लाको १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको कूल जनसंख्या २,८०,१६१ मध्ये ३२.२% ले कुनै पनि आर्थिक कार्य गरेको छैन भने ४५.८% ले ६ महिना वा सो भन्दा बढी समय काम गरेको देखिन्छ । त्यस्तै ९.५% ले ३ महिनाभन्दा कम र बाकी १६.६% ले ३ देखि ६ महिना काम गरेको देखिन्छ । यसरी १० वर्ष माथिका आधाभन्दा कम जनसंख्याले मात्रै पूर्ण रुपमा रोजगारमा रहेको देखिन्छ । यस जिल्लामा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या ७०.१% र आर्थिक रुपमा निष्कृय जनसंख्या २९.८% रहेका छन । त्यसैगरी १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या १,४०,३०५ मध्ये ५.१% मानिसहरु अक्सर बेरोजगार रहेका छन । विगत एक वर्षमा आर्थिक क्रियाकलाप गरेका १० वर्ष वा सो भन्दा माथि जनसंख्यामध्ये यस उदयपुर जिल्लामा ७०.१% जनसंख्या कृषि सम्बन्धि कार्यमा संलग्न रहेका छन । जसमा पुरुष ६४.२% र महिला ७६% छन । त्यसैगरि ७३.५% मानिसहरु घरपरिवार क्षेत्र, २२.२% गैर वित्तीय संस्था र बाकी अन्य आर्थिक क्षेत्रमा संलग्न भएको देखिन्छ ।

क) आर्थिक काममा संलग्नता भएको समयका आधारमा १० वर्ष भन्दा माथि जनसंख्या

आर्थिक क्रियाकलाप गरेको महिना	उदयपुर			वेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न. पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	लिम्चुम्वुङ गा.पा.	ताप्ली गा.पा.	कटारी न.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.	संस्थागत
	जम्मा	पुरुष	महिला									
जम्मा संख्या	**२८०१६१**	**१३२३७४**	**१४७७८७**	**४१८३९**	**४४५९६**	**८४५७४**	**१६४९५**	**७८८८**	**१०८७८**	**४८८२०**	**२३५६४**	**१५०७**
६ महिना वा सो भन्दा बढी	१२८३४१	६९२७०	५९०७१	१८१४७	१७७६५	३६२९७	९२६९	४३१८	४८३६	२३१८३	१३२८७	१२३९
३ देखि ६ महिना सम्म	३५१७५	१४६४६	२०५२९	६१६१	५८०३	८७७६	१८५९	१०६२	२०५६	५७१२	३७२७	१९
३ महिना भन्दा कम	२६४७६	१०८४९	१५६२७	३६८१	५४३३	८९९९	११०६	६०४	८८४	३९८८	१७५४	२७
कुनै काम नगरेको	९०१६९	३७६०९	५२५६०	१३८५०	१५५९५	३०५०२	४२६१	१९०४	३१०२	१५९३७	४७९६	२२२

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ख) पेशाको वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्याः

पेशा		जम्मा	पेशा										
			शसस्त्र सैनिकहरु	व्यवस्थापक	पेशाविद	प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	कार्यालय सहायकहरु	वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यापार गर्ने कामदारहरु	यन्त्र तथा मेसिन अपेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	नखुलेको
उदयपुर	जम्मा	१८९९९२	१०९९	६५००	५२६६	१८५५	१३१३	६७७०	१२२७३८	८२६३	४६८५	३१४२४	७९
	महिला	९५२२७	९७	२५४९	२३४५	७२०	५०५	२९९३	६६९४४	१४३३	१९८	१७४१९	२४
	पुरुष	९४७६५	१००२	३९५१	२९२१	११३५	८०८	३७७७	५५७९४	६८३०	४४८७	१४००५	५५
वेलका न.पा.		२७९८९	८२	६४४	५२०	१४९	११२	६१०	२०३७६	६५७	३५३	४४८४	२
चौदण्डीगढी न. पा.		२९००१	७६	७८१	७७१	२२६	१५९	१०९६	१८५४८	११८८	५४९	५५९६	११
त्रियुगा न.पा.		५४०७२	१४५	३०४०	२०६६	९६०	६७५	२६६७	२७१६२	३६७६	१९२८	११७०४	४९

रौतामाई गा.पा.	१२२३४	५	२८५	३२१	६४	६६	२९२	९२९०	४२५	१५३	१३३०	३
लिम्चुम्वुङ गा.पा.	५९८४	४	७९	१४२	४२	२९	८२	५०१६	८७	२३	४८०	०
ताप्ली गा.पा.	७७७६	७	९०	२२९	३८	२१	८८	६१८६	१८५	८४	८४८	०
कटारी न.पा.	३२८८३	५३	१३१३	८३८	२६२	१९५	११९७	२०३१७	१६९९	१३८६	५६११	१२
उदयपुरगढी गा.पा.	१८७६८	१५	२४२	३५४	७६	५६	३००	१५८४३	३४६	२०९	१३२५	२
संस्थागत	१२८५	७१२	२६	२५	३८	०	४३८	०	०	०	४६	०

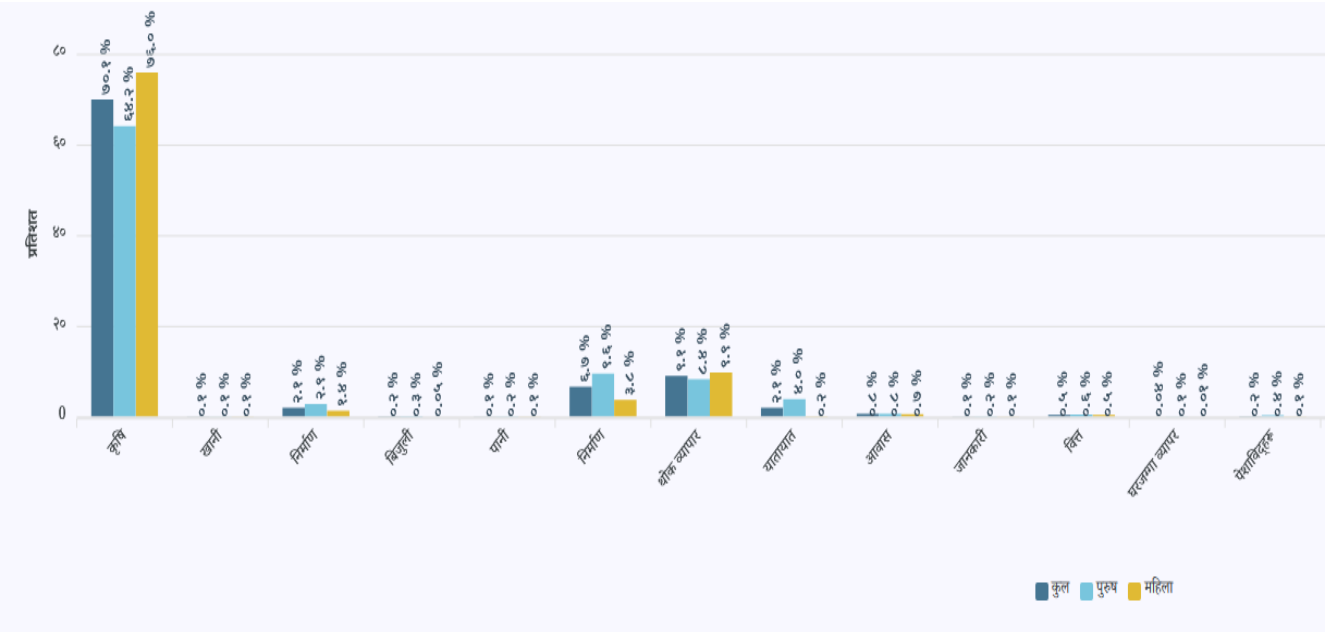
स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ग) औद्योगिक क्षेत्र वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या:

औद्योगिक क्षेत्र	उदयपुर			वेलका	चौदण्डीगढी	त्रियुगा	रौतामाई	लिम्चुम्वुङ	ताप्ली	कटारी	उदयपुरगढी	संस्थागत
	जम्मा	पुरुष	महिला	न.पा.	न. पा.	न.पा.	गा.पा.	गा.पा.	गा.पा.	न.पा.	गा.पा.	
	१८९९९२	९४७६५	९५२२७	२७९८९	२९००१	५४०७२	१२२३४	५९८४	७७७६	३२८८३	१८७६८	१२८५
कृषि,वन तथा माछापालन	१३३१७३	६०८२४	७२३४९	२२०८६	२०४८९	३०९४१	९६७८	५१४६	६३८९	२२४०	१६२८९	१५
खानी तथा उत्खनन्	२५०	१३३	११७	१९	४२	१२३	६	२	२	४८	८	०
औद्योगिक उत्पादन	४०४६	२७१८	१३२८	३३८	५६७	२०२४	१९४	३५	६०	६७८	१५०	०
विद्युत,ग्याँस,वाफ तथा वातानुकुलित सेवा	३५०	३००	५०	२५	५३	१५३	१०	७	१	८७	१४	०
पानीको आपुर्ति,ढलनिकास,फोहर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक क्रियाकलाप	२४३	१५२	९१	२३	३०	११०	७	९	४	५५	५	०
निर्माण	१२७४८	९०९९	३६४९	१२२१	१९७७	५३०३	६८२	१६५	३५०	२५२६	५१८	६
थोक तथा खुद्रा व्यपार, मोटर गाडी र मोटरसाइकलको मर्मत संभार कार्य	१७३८०	७९७४	९४०६	२१७०	२८२२	६८६२	७५७	२७०	४०९	३२७८	७९३	१९
यातायात तथा भण्डारण	३९५६	३७९०	१६६	२८८	४०२	१६३२	१३५	२४	७५	१२३८	१६२	०
आवास तथा भोजन सेवा सम्वन्धी क्रियाकलापहरु	१४५९	७७३	६८६	१३८	२०५	६३५	६७	८	१८	३३८	५०	०
सूचना तथा संचार	२६७	१९२	७५	९	४६	१४०	१४	५	५	३९	९	०
वित्तीय तथा विमा सम्वन्धी क्रियाकलाप	१००५	५३३	४७२	८६	१४०	५२०	२५	७	१२	१८६	२९	०
घरजग्गा कारोवारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरु	७८	६९	९	६	५	५८	०	१	१	६	१	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	४३२	३५७	७५	३९	४४	२३७	२०	७	११	६०	१२	२
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका	२२८	१७३	५५	१३	२२	१२६	१४	८	५	२८	१२	०

क्रियाकलाप												
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा ,अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी क्रियाकलाप	३०५४	२५५६	४९८	२१२	२५८	८४८	६२	३५	२५	३१४	७५	१२२५
शिक्षा	४४४४	२२९८	२१४६	४५८	६९८	१५९९	३०५	१३७	२०७	६९५	३३६	९
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	१०९६	५०९	५८७	१०२	१४५	४७९	४९	३१	५०	१८५	५३	२
कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद	१९२	१६६	२६	२२	२५	१०१	२	३	५	२५	९	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	४५४६	१७९५	२७५१	६३९	७७०	१७०८	१८४	७६	१३९	८१५	२०८	७
रोजगारदाताका रुपमा घरपरिवारका घरायासी क्रियाकलापहरु, आफ्नो प्रयोगकालागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरु उत्पादन गर्ने	८९४	२६९	६२५	८०	२५२	४०६	१८	४	२	११९	१३	०
वाह्य संघसंस्था एवं यसका अंगहरुका क्रियाकलापहरु	११६	६०	५६	१०	९	४९	५	३	६	१५	१९	०
नखुलेको	३५	२५	१०	५	०	१८	०	१	०	८	३	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

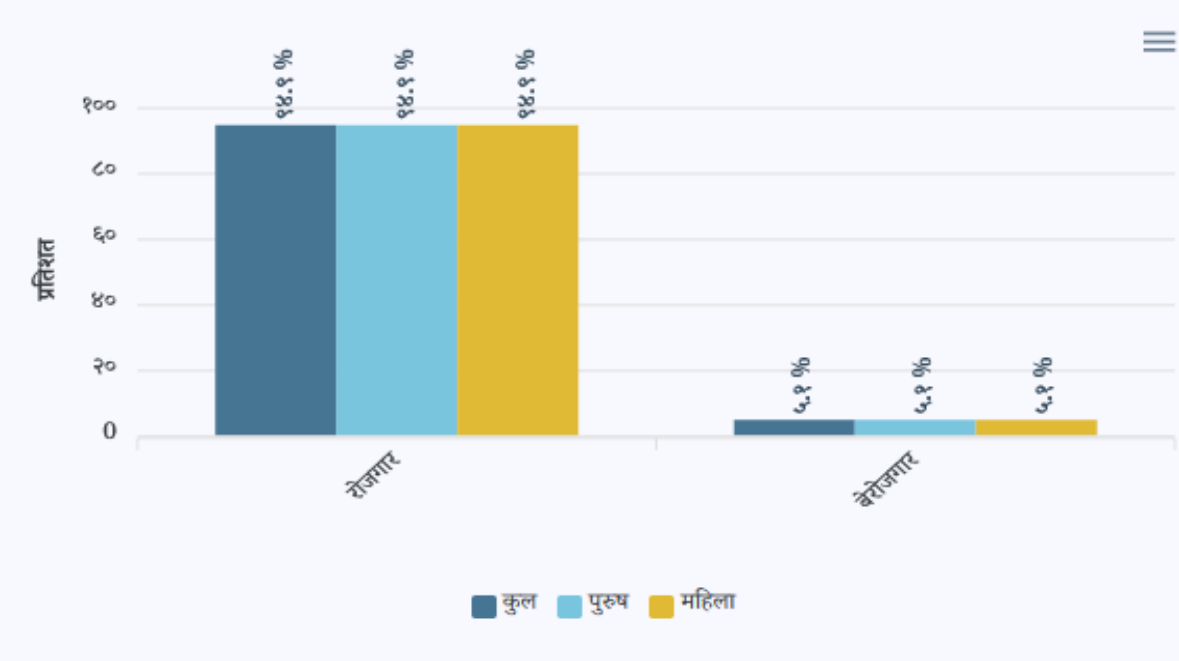

नेपाल स्तरीय औद्योगिक क्षेत्र वर्गीकरण अनुसार आर्थिक काममा संलग्न १८९९९२ जना मध्ये सबैभन्दा धेरै कृषि, वन र माछापालन क्षेत्रमा ७०.०९ प्रतिशत रहेका छन् । यसपछि क्रमशः थोक एवं खुद्रा व्यापार, मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मतका कार्यहरुमा ९.१५ प्रतिशत, निर्माणमा ६.७१ प्रतिशत, औद्योगिक उत्पादनमा २.१३ प्रतिशत, यातायात तथा भण्डारमा २.०८ प्रतिशत जनसंख्या संलग्न रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा कृषि, वन तथा माछा क्षेत्रमा संलग्न ७४.२४ % रहेका थिए ।

घ) आर्थिक रुपमा सक्रिय र निस्कृय जनसंख्या (१० वर्ष भन्दा माथि)

स्थानिय तह	१० वा सो भन्दा माथिको जनसंख्या		आर्थिक कियाकलाप									
			आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या						आर्थिक रुपमा निस्कृय		आर्थिक कियाकलाप नखुलेको	
			अक्सर सक्रिय				अक्सर सक्रिय नभएको					
			रोजगार		वेरोजगार							
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
उदयपुर	१३२३७४	१४७७८७	७१८१८	६१२९१	३८७०	३३२६	२२०९४	३३९३३	३४४६२	४९०९२	१३०	१४५
वेलका न.पा.	१९६६२	२२१७७	१०१५३	९०१९	६०७	४२८	३४११	५३३४	५४६७	७३७५	२४	२१
चौदण्डीगढी न. पा.	२०५४६	२४०५०	९८०९	८७०२	८४९	७१३	४०२४	६२२४	५८२६	८३८०	३८	३१
त्रियुगा न.पा.	३८८१६	४५७५८	२०५२७	१६८०७	११२७	११५१	६२६८	१०५४३	१०८६१	१७२१२	३३	४५
रौतामाई गा.पा.	८०१३	८४८२	४८८८	४६८९	१९७	१६६	११६९	१३९७	१७५४	२२२८	५	२
लिम्चुम्वुङ गा.पा.	३८७६	४०१२	२२३४	२२३०	१६७	५६	६२६	७४१	८३६	९६५	१३	२०
ताप्ली गा.पा.	५३३७	५५४१	२६८९	२२८६	१२०	८९	१२४३	१५०२	१२८२	१६५९	३	५
कटारी न.पा.	२३४०४	२५४१६	१३२३३	१०६८७	५४७	५६०	३४९५	५३४५	६१२०	८८१७	९	७
उदयपुरगढी गा.पा.	११३४९	१२२१५	७१६१	६७५६	२४८	१६३	१८१७	२८४३	२११८	२४३९	५	१४
संस्थागत	१३७१	१३६	११२४	११५	८	०	४१	४	१९८	१७	०	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

उदयपुर जिल्लामा १० वर्ष र सोभन्दा माथिका अक्सर आर्थिक रुपमा सक्रिय व्यक्तिहरुको रोजगार जनसंख्या ९४.९ % र अक्सर बेरोजगार ५.९% रहेका छन । समग्र मुलुकको अक्सर बेरोजगार जनसंख्या ६.९५% रहेका छन ।

ङ) शिक्षा र आर्थिक क्रियाकलाप अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको जनसंख्या

शिक्षा / आर्थिक क्रियाकलाप	जम्मा		अक्सर सक्रिय		अक्सर निस्क्रिय		आर्थिक रुपमा निस्क्रिय		निस्क्रिय	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
जम्मा	**१३२३७४**	**१४७७८७**	**७५६८८**	**६४६१७**	**२२०९४**	**३३९३३**	**३४४६२**	**४९०९२**	**१३०**	**१४५**
अशिक्षित	२२९२७	४६९०९	१३८११	२२६८१	३९३४	१०५८३	५१६०	१३५८९	२२	५६

पढ्न र लेख्न नसक्ने	२२६८२	४६४९९	१३६६९	२२४६९	३८९४	१०४८४	५०९७	१३४९०	२२	५६
पढ्न मात्र सक्ने	२४५	४१०	१४२	२१२	४०	९९	६३	९९	०	०
साक्षार	१०९४४५	१००८७५	६१८७७	४१९३४	१८१६०	२३३५०	२९३००	३५५०२	१०८	८९
बाल कक्षा	१७१	१८५	८४	८२	३२	४६	५४	५७	१	०
प्राथमिक कक्षा(१-५)	२८७५३	२३४४५	१५६५६	९७४८	४७७५	५११४	८३०१	८५५२	२१	३१
नि. मा.वि. (६-८)	२७५५४	२३८१२	१३५५०	८०८९	५१३२	५८३८	८८४३	९८७२	२९	१३
मा.वि. (9-10)	२०५४४	१९९२२	१२३६२	८५५५	३४१९	४९५५	४७३५	६३९७	२८	१५
SLC वा सो सरह	१३०२२	१२२८८	७४९१	४७०२	२०९६	२९४९	३४१८	४६२९	१७	८
१० जोड २ वा सो सरह	११८५८	१३४२७	७१३७	६०६१	१८९२	३०५१	२८२४	४२९८	५	१७
स्नातक वा सो सरह	३१३५	२८५६	२३१३	१५९०	३०८	४९८	५११	७६८	३	०
स्नातकोत्तर वा सो सरह	१६२३	८२०	१४०१	५८४	८८	१००	१३४	१३६	०	०
अन्य	६७	१३१	४३	८६	१३	२५	१०	१९	१	१
तह नभएको	१४९३	२४६४	१०५७	१६३८	१९२	४२१	२४४	४०५	०	०
तह नखुलेको	५०७	५९२	३१४	३१७	१०२	१४८	८९	१२४	२	३
स्कुल कहिल्यै नगएको	७१८	९३३	४६९	४८२	१११	२०५	१३७	२४५	१	१
साक्षरता तह नखुलेको	२	३	०	२	०	०	२	१	०	०

च) पेशा वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष माथिको उमेर समुहको जनसंख्या

Sex and occupation	उमेर समुह											
	10-14 years	15 -19 years	20-24 years	25 - 29 years	30-34 years	35-39 years	40-44 years	45-49 years	50-54 years	55-59 years	60-64 years	65 years & above
जम्मा	**१०२४३**	**१६१७३**	**२१९३९**	**२२०४४**	**२०८१८**	**२००४६**	**१७०४५**	**१४५८३**	**१५३९३**	**१०७९९**	**८६४१**	**१२२६८**
शसस्त्र सैनिकहरु	०	२	३२५	२०२	१६५	२९४	७१	२६	९	५	०	०
व्यवस्थापक	०	१०७	३३७	७४७	१०३५	११५७	९८४	६८५	६३६	३९६	२०२	२१४
पेशाविद	१	११५	५१९	८५३	१०६०	८५४	६३७	४४२	४०६	२४१	७९	५९
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	११	८०	२६२	३६५	२९४	२४०	१५८	१४३	१४५	७७	२६	५४
कार्यालय सहायकहरु	३	८७	१९६	२४३	१९३	१६६	१४१	८९	८८	५१	२७	२९
वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	२४	२७२	७७३	९६०	१०८४	१११४	७९४	५७९	४८३	२६९	१८६	२३२
कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	५०६७	९७३१	१३३७४	१३३६४	१२३७८	१२२५८	१११७०	१०१७२	११३५५	८२४६	६८९६	८७२७
शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	११	३८२	११७९	१४१६	१२८२	१२०३	९११	७११	५७१	२८९	१७३	१३५
यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	२	२९३	९७४	८६७	८२९	६४७	४६४	३०८	१६१	८२	३५	२३
सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	५११९	५०९६	३९८९	३०१६	२४९१	२१०३	१७१०	१४२२	१५३३	११४१	१०१३	२७९१
नखुलेको	५	८	११	११	७	१०	५	६	६	२	४	४

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

छ) मुख्य पेशा र मुख्य औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको सक्रिय जनसंख्या

Industry	पेशा										
	शसस्त्र सैनिकहरु	व्यवस्थापक	पेशाविद	प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	कार्यालय सहायकहरु	वस्तु तथा सेवा बिक्री गर्ने कामदारहरु	कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	यन्त्र तथा मेसिन अपेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	नखुलेको
जम्मा	**१०९९**	**६५००**	**५२६६**	**१८५५**	**१३१३**	**६७७०**	**१२२७३८**	**८२६३**	**४६८५**	**३१४२४**	**७९**
कृषि,वन तथा माछापालन	०	४६८	४८	११०	१२४	१७२	१२२६५५	०	७०२	८८७९	१५
खानी तथा उत्खनन्	०	४०	२१	१५	२९	१५	०	०	२६	९९	५
औद्योगिक उत्पादन	०	३८५	९९	१५२	७१	१४४	०	२७२०	२९१	१८२	२
विद्युत,ग्याँस,वाफ तथा वातानुकुलित सेवा	०	१९	५	३९	४०	१९	०	२४	१९३	११	०
पानीको आपुर्ति,ढलनिकास,फोहर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक क्रियाकलाप	०	२९	१४	५१	२१	५१	०	४४	९	२४	०
निर्माण	०	४९९	१२५	९६	१९	३१	०	४४२३	९४	७४४४	१७
थोक तथा खुद्रा व्यपार, मोटर गाडी र मोटरसाइकलको मर्मत संभार कार्य	०	२९५४	३२	४२	१८	४५४४	०	५९२	२७	९१६७	४
यातायात तथा भण्डारण	०	७०	४	१०	६२	६८	०	२९	३२३९	४५९	१५
आवास तथा भोजन सेवा सम्वन्धी क्रियाकलापहरु	०	८८५	१३	२१	४१	३१७	०	४०	१०	१३०	२
सूचना तथा संचार	०	२३	७२	५७	६१	९	०	१४	१५	१४	२
वित्तीय तथा विमा सम्वन्धी क्रियाकलाप	०	१२६	१००	१२१	३४०	२८१	०	३	६	२८	०
घरजग्गा कारोवारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरु	०	३	४	५१	६	७	०	२	२	३	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	०	३०	२२९	१३६	१७	७	०	८	१	४	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	०	१८	१२	५२	९५	२५	०	४	८	१४	०
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा ,अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी क्रियाकलाप	१०९०	४४०	१२०	२५४	२३५	८२७	०	९	२१	५६	२
शिक्षा	६	२१९	३८५२	१२८	७२	२४	०	४	८	१३०	१
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	३	७९	३६७	४५०	३९	३७	०	४	११	१०६	०
कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद	०	१२	३३	३१	१	५	०	१०१	६	३	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	०	१८८	१०७	२६	१४	१८३	४	१९९	५	३८२०	०
रोजगारदाताका रुपमा घरपरिवारका घरायासी क्रियाकलापहरु , आफ्नो प्रयोगकालागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरु उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरु	०	०	०	०	०	०	०	३४	६	८४३	११
वाह्य संघसंस्था एवं यसका अंगहरुका क्रियाकलापहरु	०	५	९	१३	५	२	७४	०	०	७	१
नखुलेको	०	८	०	०	३	२	५	९	५	१	२

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ज) शिक्षा र मुख्य पेशा वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या

शिक्षा / मुख्य पेशा	जम्मा	मुख्य पेशा										
		शसस्त्र सैनिकहरु	व्यवस्थापक	पेशाविद	प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	कार्यालय सहायकहरु	वस्तु तथा सेवा बिक्री गर्ने कामदारहरु	कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	शिल्पकार तथा कारिगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	नखुलेको
जम्मा	१८९९९२	१०९९	६५००	५२६६	१८५५	१३१३	६७७०	१२२७३८	८२६३	४६८५	३१४२४	७९
अशिक्षित	५०२८३	७	७१६	७८	९०	७०	८०२	३८२४१	१४११	३४८	८४९२	२८
पढ्न र लेख्न नसक्ने	४९७९७	७	७००	७५	८९	६९	७८६	३७८७९	१३९४	३४१	८४२९	२८
पढ्न मात्र सक्ने	४८६	०	१६	३	१	१	१६	३६२	१७	७	६३	०
साक्षार	१३९७०७	१०९२	५७८४	५१८८	१७६५	१२४३	५९६८	८४४९५	६८५२	४३३७	२२९३२	५१
बाल कक्षा	२३१	०	१०	३	१	०	८	१४९	१०	९	४१	०
प्राथमिक कक्षा(१-५)	३४५३७	४४	८५४	१४०	१११	१०१	८२९	२३५५७	१९५०	८३८	६१००	१३
नि. मा.वि. (६-८)	३१५५६	१९९	८०१	१०८	११५	१०१	९७१	१९९७७	१८८०	१२१४	६१७८	१२
मा.वि. (9-10)	२८२३६	१०५	१०९८	२५९	१७८	१५५	१२९५	१८४२४	१४०१	११०४	४२०६	११
SLC वा सो सरह	१६३८४	४०१	१०१५	४४४	२१६	२१६	११०३	८८२०	८२०	६८७	२६५५	७
१० जोड २ वा सो सरह	१६७४३	२८९	११२७	१८९९	६४६	३६८	१२८२	७७१७	५०४	३७३	२५३४	४
स्नातक वा सो सरह	४३६२	४१	४५१	१२८७	३१५	१७९	२६२	१२०९	८६	४७	४८४	१
स्नातकोत्तर वा सो सरह	२०९२	१२	२६२	१०१४	१६३	९५	७३	३४६	१९	१३	९३	२
अन्य	१६९	०	३	७	३	२	६	१२४	९	१	१४	०
तह नभएको	३२८४	०	१०१	१२	९	१०	७९	२६५७	९३	२३	३००	०
तह नखुलेको	८७२	१	२६	८	४	३	३१	६२७	३८	१७	११७	०
स्कुल कहिल्यै नगएको	१२४१	०	३६	७	४	१३	२९	८८८	४२	११	२१०	१
साक्षरता तह नखुलेको	२	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

झ) शिक्षा र मुख्य औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्याः

शिक्षा /औद्योगिक क्षेत्र	अशिक्षित	साक्षार	कक्षा १ - SLC	१० जोड २ वा सो सरह	स्नातक वा सो सरह	स्नातकोत्तर वा सो सरह	अन्य	तह नभएको	तह नखुलेको
	५०२८३	१३९७०७	११०७१३	१६७४३	४३६२	२०९२	१६९	३२८४	८७२
कृषि,वन तथा माछापालन	४१३७५	९१७९६	७६७९३	८५४३	१३४९	३८८	१२८	२७७५	६७७
खानी तथा उत्खनन्	६७	१८३	१२७	२८	१३	४	१	५	१
औद्योगिक उत्पादन	६०८	३४३८	२७६९	४४४	१०४	२५	४	५३	१५
विद्युत,ग्याँस,वाफ तथा वातानुकुलित सेवा	२३	३२७	२२१	६६	१८	१०	०	३	१
पानीको आपुर्ति,ढलनिकास,फोहर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक क्रियाकलाप	६३	१८०	१३०	३४	९	४	०	१	१
निर्माण	२९६०	९७८८	८५३५	७७१	१७३	४६	७	११६	५३
थोक तथा खुद्रा व्यपार, मोटर गाडी र मोटरसाइकलको मर्मत संभार कार्य	३०६७	१४३१३	१११०७	२२००	४८७	११७	१३	२०९	६४
यातायात तथा भण्डारण	२८१	३६७५	३२९०	२८८	३२	९	०	२२	१४
आवास तथा भोजन सेवा सम्वन्धी क्रियाकलापहरु	२०८	१२५१	९८४	१९०	३५	१३	२	२०	४
सूचना तथा संचार	१०	२५७	१०६	८२	४८	२१	०	०	०

वित्तीय तथा विमा सम्वन्धी क्रियाकलाप	१६	९८९	२७०	३४२	२३२	१४०	१	२	२
घरजग्गा कारोवारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरु	६	७२	५०	१३	५	४	०	०	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	६	४२६	१३४	१४०	९३	५४	१	२	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	१९	२०९	९७	५५	२८	२४	०	३	१
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा ,अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी क्रियाकलाप	४८	३००६	१६५९	८६२	२९८	१६६	३	५	५
शिक्षा	६४	४३८०	७१७	१६२७	१०६८	९४४	६	६	५
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	३५	१०६१	३३५	४२७	१९८	८१	२	११	४
कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद	१६	१७६	१२५	४१	७	१	०	१	१
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	९९४	३५५२	२७८१	५१७	१३३	२३	१	४०	१७
रोजगारदाताका रुपमा घरपरिवारका घरायासी क्रियाकलापहरु , आफ्नो प्रयोगकालागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरु उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरु	३८७	५०७	४०६	५७	१८	५	०	१०	६
वाह्य संघसंस्था एवं यसका अंगहरुका क्रियाकलापहरु	२४	९२	५२	१५	११	१३	०	०	१
नखुलेको	६	२९	२५	१	३	०	०	०	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ञ) रोजगारीको अवस्था र उमेर समुह अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या

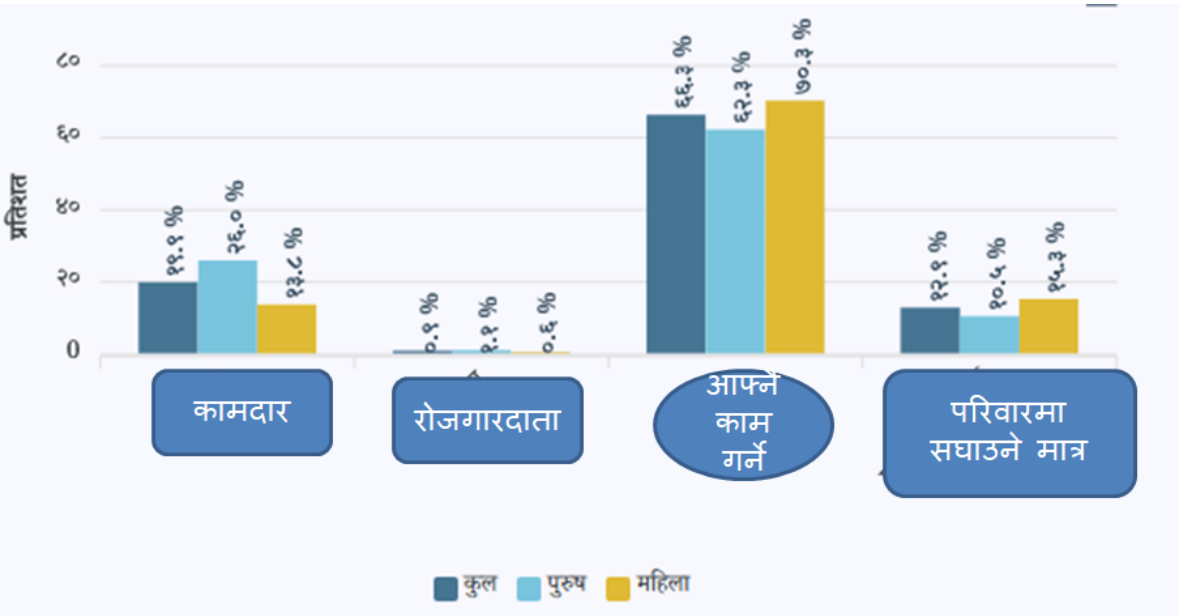
रोजगारीको अवस्था / उमेर समुह	All ages	**उमेर समुह**											
		10 - 14 years	15 - 19 years	20 - 24 years	25 - 29 years	30 - 34 years	35 - 39 years	40 - 44 years	45 - 49 years	50 - 54 years	55 - 59 years	60 - 64 years	65 years & above
जम्मा													
सवै समुह	१८९९९२	१०२४३	१६१७३	२१९३९	२२०४४	२०८१८	२००४६	१७०४५	१४५८३	१५३९३	१०७९९	८६४१	१२२६८
कामदार	३७७४४	९४६	२५९५	५६८६	५९४३	५५४१	४८६६	३५८०	२७४८	२४७७	१५१६	८२२	१०२४
रोजगार दाता	१६१५	०	२४	१३७	२१७	२८७	२६७	२३२	१५२	१३४	७७	४०	४८
आफ्नै काम गर्ने	१२६०२३	३८४९	७५९३	१२७३०	१३९८७	१३७१८	१३९४३	१२४७०	११०३४	१११८४	८५४९	७०७१	९०९५
परिवारमा सघाउने	२४५९०	५४४८	५९५८	३३८३	१८९५	१२७२	९६८	७६०	६४६	७९७	६५६	७०८	२०९९
नखुलेको	२०	०	३	३	२	०	२	३	३	१	१	०	२
पुरुष													
सवै समुह	९४७६५	५१४५	८१८५	१०६५९	१०४५३	९९०६	९६८७	८२६५	७३५५	७९७२	५७४७	४५६२	६८२९
कामदार	२४६२७	५०२	१७१९	३८१८	३८५८	३५२४	३१७६	२३८२	१८३८	१७३०	१०३५	४७४	५७१
रोजगार दाता	१०८१	०	१५	७९	१२१	१८४	१८१	१७०	१०७	१०३	५७	३३	३१
आफ्नै काम गर्ने	५९०५३	१९०२	३६१५	५३३५	५८७५	५८३८	६०७१	५५४८	५२४१	५९२७	४४७७	३८४२	५३८२
परिवारमा सघाउने	९९९२	२७४१	२८३४	१४२५	५९९	३६०	२५८	१६३	१६६	२१२	१७७	२१३	८४४
नखुलेको	१२	०	२	२	०	०	१	२	३	०	१	०	१
महिला													
सवै समुह	९५२२७	५०९८	७९८८	११२८०	११५९१	१०९१२	१०३५९	८७८०	७२२८	७४२१	५०५२	४०७९	५४३९
कामदार	१३११७	४४४	८७६	१८६८	२०८५	२०१७	१६९०	१११८	९१०	७४७	४८१	३४८	४५३
रोजगार दाता	५३४	०	९	५८	९६	१०३	८६	६२	४५	३१	२०	७	१७
आफ्नै काम गर्ने	६६९७०	१९४७	३९७८	७३९५	८११२	७८८०	७८७२	६९२२	५७९३	६०५७	४०७२	३२२९	३७१३
परिवारमा सघाउने	१४५९८	२७०७	३१२४	१९५८	१२९६	९१२	७१०	५९७	४८०	५८५	४७९	४९५	१२५५
नखुलेको	८	०	१	१	२	०	१	१	०	१	०	०	१

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ट) रोजगारीको अवस्था र मुख्य पेशा वर्गिकरणका आधारमा १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या

रोजगारीको अवस्था / मुख्य पेशा	जम्मा	रोजगारको अवस्था				
		कामदार	रोजगार दाता	आफ्नै काम गर्ने	परिवारमा सघाउने	नखुलेको
जम्मा	**१८९९९२**	**३७७४४**	**१६१५**	**१२६०२३**	**२४५९०**	**२०**
शसस्त्र सैनिकहरु	१०९९	१०९९	०	०	०	०
व्यवस्थापक	६५००	१६४९	६३९	४२०९	०	३
पेशाविद	५२६६	४७२४	१७४	३५५	१३	०
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	१८५५	१५३५	७०	२३६	१३	१
कार्यालय सहायकहरु	१३१३	१०८५	३१	१७९	१६	२
वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	६७७०	२१९१	१०२	३६९५	७८०	२
कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	१२२७३८	१६८९	२७१	१०७६७९	१३०९२	७
शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	८२६३	६००३	१५०	२०२४	८६	०
यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	४६८५	३६६७	१०८	८८७	२१	२
सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	३१४२४	१४०५१	६९	६७३९	१०५६२	३
नखुलेको	७९	५१	१	२०	७	०
पुरुष	**९४७६५**	**२४६२७**	**१०८१**	**५९०५३**	**९९९२**	**१२**
शसस्त्र सैनिकहरु	१००२	१००२	०	०	०	०
व्यवस्थापक	३९५१	११८६	४७१	२२९२	०	२
पेशाविद	२९२१	२५५२	९८	२६६	५	०
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	११३५	९४६	४१	१४४	४	०
कार्यालय सहायकहरु	८०८	६७९	१७	१००	११	१
वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	३७७७	१६३६	५०	१७७२	३१८	१
कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	५५७९४	८५५	१२३	४९५९१	५२२१	४
शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	६८३०	५५२१	१२७	११४५	३७	०
यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	४४८७	३५३६	१०४	८२९	१६	२
सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	१४००५	६६७५	४९	२९०२	४३७७	२
नखुलेको	५५	३९	१	१२	३	०
महिला	**९५२२७**	**१३११७**	**५३४**	**६६९७०**	**१४५९८**	**८**
शसस्त्र सैनिकहरु	९७	९७	०	०	०	०
व्यवस्थापक	२५४९	४६३	१६८	१९१७	०	१
पेशाविद	२३४५	२१७२	७६	८९	८	०
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	७२०	५८९	२९	९२	९	१
कार्यालय सहायकहरु	५०५	४०६	१४	७९	५	१
वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	२९९३	५५५	५२	१९२३	४६२	१
कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	६६९४४	८३४	१४८	५८०८८	७८७१	३
शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	१४३३	४८२	२३	८७९	४९	०
यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	१९८	१३१	४	५८	५	०
सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	१७४१९	७३७६	२०	३८३७	६१८५	१
नखुलेको	२४	१२	०	८	४	०

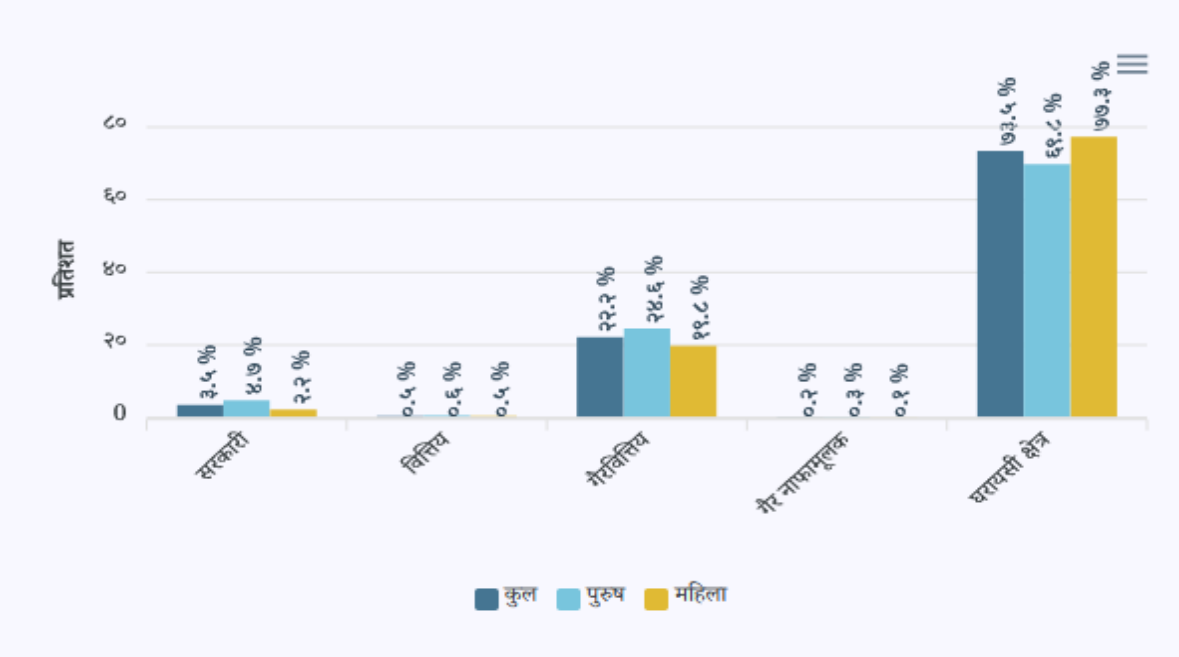
स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ठ) रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र स्थानीय तह अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या:

संस्थागत क्षेत्र		जम्मा	रोजगारीको क्षेत्र					
			सरकारी	वित्तीय संस्था	गैर वित्तीय सुस्था	नाफा नकमाउने संस्था	घरयासी क्षेत्र	नखुलेको
उदयपुर	जम्मा	१८९९९२	६५७३	१००६	४२२०३	४४९	१३९७३५	२६
	पुरुष	९४७६५	४४४७	५३४	२३३०९	३२३	६६१३०	२२
	महिला	९५२२७	२१२६	४७२	१८८९४	१२६	७३६०५	४
वेलका न.पा.		२७९८९	५६५	८६	४८१६	३०	२२४८८	४
चौदण्डीगढी न. पा.		२९००१	७४२	१४०	६६७०	८९	२१३५७	३
त्रियुगा न.पा.		५४०७२	२०९६	५२१	१७२६९	१८२	३३९८८	१६
रौतामाई गा.पा.		१२२३४	३२२	२५	१९४५	१२	९९३०	०
लिम्चुम्वुङ गा.पा.		५९८४	१९४	७	७०६	१०	५०६६	१
ताप्ली गा.पा.		७७७६	२३०	१२	१०११	१३	६५०९	१
कटारी न.पा.		३२८८३	८१४	१८६	७९५९	९३	२३८३१	०
उदयपुरगढी गा.पा.		१८७६८	३८०	२९	१७८१	२०	१६५५७	१
संस्थागत		१२८५	१२३०	०	४६	०	९	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ड) रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र पेशा वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या:

संस्थागत क्षेत्र /पेशा	जम्मा	रोजगारीको क्षेत्र					
		सरकारी	वित्तीय संस्था	गैर वित्तीय सुस्था	नाफा नकमाउने संस्था	घरयासी क्षेत्र	नखुलेको
कूल जम्मा	**१८९९९२**	**६५७३**	**१००६**	**४२२०३**	**४४९**	**१३९७३५**	**२६**
शसस्त्र सैनिकहरु	१०९९	१०९९	०	०	०	०	०
व्यवस्थापक	६५००	६४९	१२६	३५८०	७३	२०६७	५
पेशाविद	५२६६	२७४०	१००	२१२९	६४	२३२	१
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	१८५५	५९४	१२१	९६३	३४	१४३	०
कार्यालय सहायकहरु	१३१३	३२४	३४०	५७६	१६	५६	१
वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	६७७०	८५२	२८१	३२१६	२९	२३९१	१
कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	१२२७३८	५३	१	२४९८	२७	१२०१५६	३
शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	८२६३	१४	३	४५९५	७४	३५७४	३
यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	४६८५	४४	६	३४११	५०	११६७	७
सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	३१४२४	२०१	२८	२१२०५	८२	९९०३	५
नखुलेको	७९	३	०	३०	०	४६	०
पुरुष	**९४७६५**	**४४४७**	**५३४**	**२३३०९**	**३२३**	**६६१३०**	**२२**
शसस्त्र सैनिकहरु	१००२	१००२	०	०	०	०	०
व्यवस्थापक	३९५१	४९२	९०	२२८३	५२	१०३१	३
पेशाविद	२९२१	१४८९	६३	११७१	३४	१६३	१
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	११३५	३१९	६७	६३३	२०	९६	०
कार्यालय सहायकहरु	८०८	२०१	१७९	३८३	११	३३	१
वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	३७७७	७३३	११४	१७९१	१८	११२०	१
कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	५५७९४	३१	१	१२०३	१९	५४५३८	२

शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	६८३०	१०	१	४०५७	७०	२६८९	३
यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	४४८७	४३	६	३२७४	५०	११०७	७
सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	१४००५	१२४	१३	८४९२	४९	५३२३	४
नखुलेको	५५	३	०	२२	०	३०	०
महिला	**९५२२७**	**२१२६**	**४७२**	**१८८९४**	**१२६**	**७३६०५**	**४**
शसस्त्र सैनिकहरु	९७	९७	०	०	०	०	०
व्यवस्थापक	२५४९	१५७	३६	१२९७	२१	१०३६	२
पेशाविद	२३४५	१२५१	३७	९५८	३०	६९	०
प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद्हरु	७२०	२७५	५४	३३०	१४	४७	०
कार्यालय सहायकहरु	५०५	१२३	१६१	१९३	५	२३	०
वस्तु तथा सेवा विक्री गर्ने कामदारहरु	२९९३	११९	१६७	१४२५	११	१२७१	०
कृषि,वन तथा माछा पालन कार्यका कामदारहरु	६६९४४	२२	०	१२९५	८	६५६१८	१
शिल्पकार तथा कारीगर र यस सम्वन्धी व्यपार गर्ने कामदारहरु	१४३३	४	२	५३८	४	८८५	०
यन्त्र तथा मेसिन अप्रेटर र जडान गर्ने कामदारहरु	१९८	१	०	१३७	०	६०	०
सामान्य र प्राथमिक पेशाका कामदारहरु	१७४१९	७७	१५	१२७१३	३३	४५८०	१
नखुलेको	२४	०	०	८	०	१६	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ढ) रोजगारीको संस्थागत क्षेत्र र मुख्य औद्योगिक वर्गिकरण अनुसार १० वर्ष भन्दा माथिको आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्याः

संस्थागत क्षेत्र / औद्योगिक क्षेत्र	जम्मा	रोजगारीको क्षेत्र					
		सरकारी	वित्तीय संस्था	गैर वित्तीय सुस्था	नाफा नकमाउने संस्था	घरयासी क्षेत्र	नखुलेको
जम्मा	**१८९९९२**	**६५७३**	**१००६**	**४२२०३**	**४४९**	**१३९७३५**	**२६**
कृषि,वन तथा माछापालन	१३३१७३	१६८	०	८३७८	६५	१२४५५५	७
खानी तथा उत्खनन्	२५०	०	०	१२८	६	११६	०
औद्योगिक उत्पादन	४०४६	०	०	२३५२	१६	१६७६	२
विद्युत,ग्याँस,वाफ तथा वातानुकुलित सेवा	३५०	०	०	२९९	६	४५	०
पानीको आपुर्ति,ढलनिकास,फोहर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक क्रियाकलाप	२४३	०	०	१७३	५	६५	०
निर्माण	१२७४८	०	०	८१७९	१०२	४४६३	४
थोक तथा खुद्रा व्यपार, मोटर गाडी र मोटरसाइकलको मर्मत संभार कार्य	१७३८०	०	०	१३७३२	२५	३६१९	४
यातायात तथा भण्डारण	३९५६	०	०	३०३४	४१	८७६	५
आवास तथा भोजन सेवा सम्वन्धी क्रियाकलापहरु	१४५९	०	०	१०२२	१०	४२६	१
सूचना तथा संचार	२६७	०	०	२५४	२	११	०
वित्तीय तथा विमा सम्वन्धी क्रियाकलाप	१००५	०	१००५	०	०	०	०
घरजग्गा कारोवारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरु	७८	०	०	६७	०	११	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	४३२	०	०	३८६	६	४०	०

प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	२२८	०	०	२१०	६	११	१
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा ,अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी क्रियाकलाप	३०५४	३०५४	०	०	०	०	०
शिक्षा	४४४४	२७८०	०	१५६८	२८	६८	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	१०९६	५१३	०	५०५	२१	५७	०
कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद	१९२	९	०	१२२	४	५६	१
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	४५४६	३१	०	१६८१	६१	२७७३	०
रोजगारदाताका रुपमा घरपरिवारका घरायासी क्रियाकलापहरु , आफ्नो प्रयोगकालागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरु उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरु	८९४	१०	०	८६	२६	७७१	१
वाह्य संघसंस्था एवं यसका अंगहरुका क्रियाकलापहरु	११६	६	०	१४	१९	७७	०
नखुलेको	३५	२	१	१३	०	१९	०
पुरुष	**९४७६५**	**४४४७**	**५३४**	**२३३०९**	**३२३**	**६६१३०**	**२२**
कृषि,वन तथा माछापालन	६०८२४	१०६	०	३८८३	४२	५६७८८	५
खानी तथा उत्खनन्	१३३	०	०	७६	२	५५	०
औद्योगिक उत्पादन	२७१८	०	०	१८२१	१४	८८१	२
विद्युत,ग्याँस,वाफ तथा वातानुकुलित सेवा	३००	०	०	२५९	४	३७	०
पानीको आपुर्ति,ढलनिकास,फोहर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक क्रियाकलाप	१५२	०	०	११५	३	३४	०
निर्माण	९०९९	०	०	५१२३	८२	३८९०	४
थोक तथा खुद्रा व्यपार, मोटर गाडी र मोटरसाइकलको मर्मत संभार कार्य	७९७४	०	०	६२२४	१७	१७३०	३
यातायात तथा भण्डारण	३७९०	०	०	२९११	४१	८३३	५
आवास तथा भोजन सेवा सम्वन्धी क्रियाकलापहरु	७७३	०	०	५५९	८	२०६	०
सूचना तथा संचार	१९२	०	०	१८६	१	५	०
वित्तीय तथा विमा सम्वन्धी क्रियाकलाप	५३३	०	५३३	०	०	०	०
घरजग्गा कारोवारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरु	६९	०	०	६०	०	९	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	३५७	०	०	३२३	२	३२	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	१७३	०	०	१५८	५	९	१
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा ,अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी क्रियाकलाप	२५५६	२५५६	०	०	०	०	०
शिक्षा	२२९८	१५३४	०	७१३	११	४०	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	५०९	२०८	०	२५१	११	३९	०
कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद	१६६	५	०	१०८	३	४९	१
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	१७९५	२५	०	४७१	४९	१२५०	०

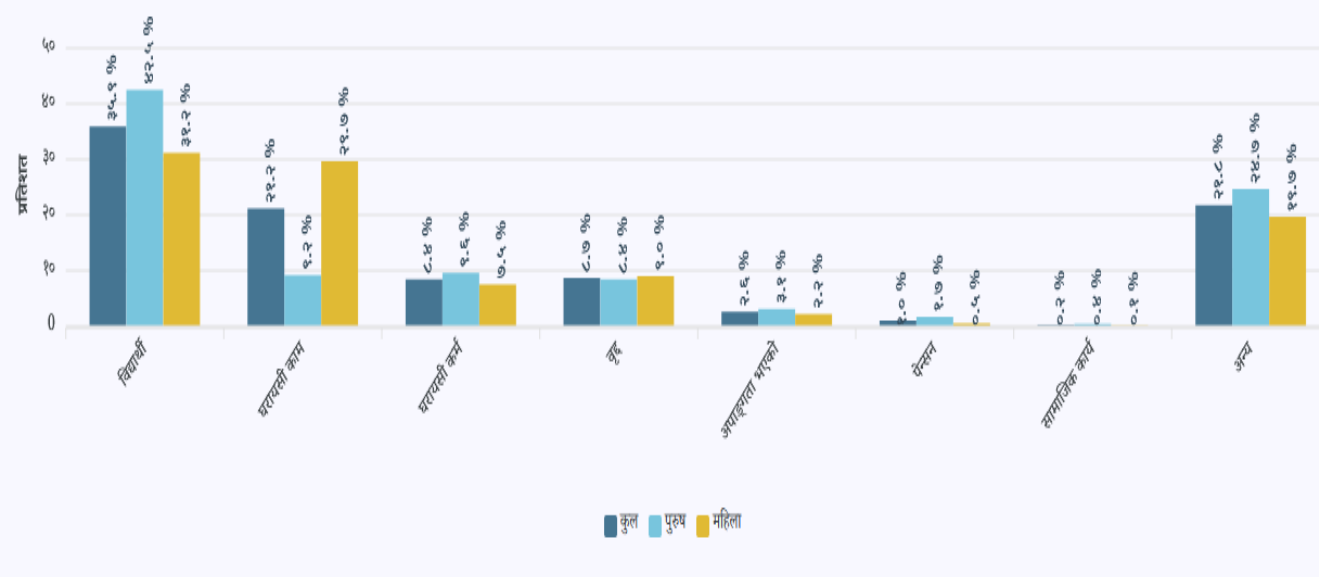
रोजगारदाताका रुपमा घरपरिवारका घरायासी क्रियाकलापहरु , आफ्नो प्रयोगकालागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरु उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरु	२६९	६	०	५०	१५	१९७	१
वाह्य संघसंस्था एवं यसका अंगहरुका क्रियाकलापहरु	६०	५	०	७	१३	३५	०
नखुलेको	२५	२	१	११	०	११	०
महिला	**९५२२७**	**२१२६**	**४७२**	**१८८९४**	**१२६**	**७३६०५**	**४**
कृषि,वन तथा माछापालन	७२३४९	६२	०	४४९५	२३	६७७६७	२
खानी तथा उत्खनन्	११७	०	०	५२	४	६१	०
औद्योगिक उत्पादन	१३२८	०	०	५३१	२	७९५	०
विद्युत,ग्याँस,वाफ तथा वातानुकुलित सेवा	५०	०	०	४०	२	८	०
पानीको आपुर्ति,ढलनिकास,फोहर व्यवस्थापन र त्यसको उपचारात्मक क्रियाकलाप	९१	०	०	५८	२	३१	०
निर्माण	३६४९	०	०	३०५६	२०	५७३	०
थोक तथा खुद्रा व्यपार, मोटर गाडी र मोटरसाइकलको मर्मत संभार कार्य	९४०६	०	०	७५०८	८	१८८९	१
यातायात तथा भण्डारण	१६६	०	०	१२३	०	४३	०
आवास तथा भोजन सेवा सम्वन्धी क्रियाकलापहरु	६८६	०	०	४६३	२	२२०	१
सूचना तथा संचार	७५	०	०	६८	१	६	०
वित्तीय तथा विमा सम्वन्धी क्रियाकलाप	४७२	०	४७२	०	०	०	०
घरजग्गा कारोवारका व्यवसायिक क्रियाकलापहरु	९	०	०	७	०	२	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	७५	०	०	६३	४	८	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलाप	५५	०	०	५२	१	२	०
सार्वजनिक प्रशासन तथा सुरक्षा ,अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी क्रियाकलाप	४९८	४९८	०	०	०	०	०
शिक्षा	२१४६	१२४६	०	८५५	१७	२८	०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्यका क्रियाकलाप	५८७	३०५	०	२५४	१०	१८	०
कला,मनोञ्जन तथा मनोविनोद	२६	४	०	१४	१	७	०
अन्य सेवा प्रदान गर्ने क्रियाकलाप	२७५१	६	०	१२१०	१२	१५२३	०
रोजगारदाताका रुपमा घरपरिवारका घरायासी क्रियाकलापहरु , आफ्नो प्रयोगकालागि छुट्याउन नसकिने विभिन्न वस्तु तथा सेवाहरु उत्पादन गर्ने क्रियाकलापहरु	६२५	४	०	३६	११	५७४	०
वाह्य संघसंस्था एवं यसका अंगहरुका क्रियाकलापहरु	५६	१	०	७	६	४२	०
नखुलेको	१०	०	०	२	०	८	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

ण) आर्थिक रुपमा वढि सक्रिय नहुनुको कारणका आधारमा वर्षमा ६ महिना भन्दा कम वा काम नै नगरेका १० वर्ष भन्दा वढी उमेरको जनसंख्या

कारण	जम्मा	आर्थिक काम नगर्नुको मुख्य कारण								
		विद्यार्थी	घरधन्दा	पारिवारिक हेरचाह	वृद्ध अवस्था	अशक्त/ विरामी	पेन्सन/ आयस्ता	सामाजिक कार्य /स्वयं सेवा	अन्य	नखुलेको
उदयपुर	१५१८२०	५४५५७	३२११६	१२७१६	१३२६७	३९१०	१४८५	३५१	३३०४१	३७७
वेलका न.पा.	२३६९२	८१००	४८८९	२२९६	२२०२	६४०	८७	४०	५३६३	७५
चौदण्डीगढी न. पा.	२६८३१	८६७१	५९४४	२५३९	२५१०	७०४	२७७	६२	६०४८	७६
त्रियुगा न.पा.	४८२७७	१७३२५	१०३४७	३६३३	३९११	११५६	७३१	१३७	१०९३३	१०४
रौतामाई गा.पा.	७२२६	३४४७	११०१	२३१	७२३	२२३	३३	२५	१४३४	९
लिम्चुम्वुङ गा.पा.	३५७०	१५०८	५६४	१८८	३४२	१२१	१४	२१	७८१	३१
ताप्ली गा.पा.	६०४२	२२२९	१५५४	६५९	४०९	१३२	१२	९	१०२९	९
कटारी न.पा.	२५६३७	९१७७	५६५०	२२५७	२१५७	५५२	२७०	३९	५४८२	५३
उदयपुरगढी गा.पा.	१०२७७	४०७४	२०६१	९१३	१०१३	३८२	६१	१८	१७३५	२०
संस्थागत	२६८	२६	६	०	०	०	०	०	२३६	०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड ६ कृषि, वन तथा वातावरण तथ्यांक

६.१ कृषि

६.१.१ जिल्लाको भू उपयोग स्थिति

क्र. सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत	कैफियत
१	जिल्लाको कुल क्षेत्रफल	२०६३००	१००	
१.१	कुल खेति योग्य जमिन	२८१६२.३	१३.६५	
	खेत	१६४५९.४	७.९७	
	पाखो	११७०२.९	५.६८	
१.१.१	कुल खेति गरिएको जमिन	२५७९४	१२.५	कुल क्षेत्रफल जमिन मध्ये
१.१.२	खेति नगरिएको खेति योग्य जमिन	२३६८.३	१.१४	
१.१.३	वर्ष भरि सिंचित जग्गाको क्षेत्रफल	१२४२१	४८.१५	
१.१.४	मौसमी सिंचित जग्गाको क्षेत्रफल	१३३७१	५१.८३	
१.२	वन जंगल	१२०७०५	५८.५१	
१.३	चरन क्षेत्र	३२०	०.१६	
१.४	नदिनाला तथा अन्य	५७११२.७	२७.६८	

स्रोत: कृषि मन्त्रालय, बिराटनगर

६.१.२ स्थानीय तह अनुसार कृषि तथा पशु सम्बन्धि विवरण

१) कटारी नगरपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल : १०,००० हेक्टर

ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी) :

स्थायी बालीहरु : १) धान २) मकै ३)गहु ४) कोदो ५) सुन्तला

अस्थायी बालीहरु : १) बेसार २) भटमास ३) अदुवा ४) जुट ५) तेलहन

ग) सिञ्चित क्षेत्रफल : ७८३७ हेक्टर

घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या : ६० प्रतिशत

ङ) एग्रोभेटहरूको संख्या : ५ वटा

च) पशुपन्छीको प्रकारअनुसार संख्या :

सि.नं.	पशु किसिम	संख्या
१	माउ भैसी	३००
२	माउ गाई	६००
३	माउ बाख्रा	२१५००

छ) दुध तथा मासुको उत्पादनसम्बन्धी विवरण :

दुध उत्पादन : १४४०० लि. (वार्षिक)

मासु उत्पादन वार्षिक : रागा/भैसीको मासु (६० क्युटल मासिक)

२) वेलका नगरपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल : ६४३६.५६ हे.

ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी):धान,मकै,कोदि,आलु,बेसार,तरकारी

ग) सिञ्चित क्षेत्रफल : १३.२६%(बाह्रै महिना)

घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या : २२१०५(६४.२९%)

ङ) दुध तथा मासुको उत्पादनसम्बन्धी विवरण:

बिबरण	ईकाई	परिमाण	कैफियत
मासु	के.जि	५९४१२१	
दुध	लिटर		
मह	के.जि	९५२४	
अण्डा	गोटा	१६०००९	

३) चौदण्डीगढी नगरपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल: २२०० हे.
ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी):.....
ग) सिञ्चित क्षेत्रफल:१,००० हे.
घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या:४१,००० (७५%)
ङ) एग्रोभेटहरूको संख्या: ८
च) पशुपन्छीको प्रकारअनुसार संख्या:
छ) दुध तथा मासुको उत्पादनसम्बन्धी विवरण:
दुध: ४२,००० लि. (मासिक),
मासु: १५,००० के.जी.

४) त्रियुगा नगरपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल: ८३९४ हे.
ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी):.धान, मकै, गहु, तरकारी, दलहन.....
ग) सिञ्चित क्षेत्रफल:४३३४ हे.
घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या:११००२
ङ) एग्रोभेटहरूको संख्या: १०

५) उदयपुरगढी गाउंपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल:- ३४६१ हेक्टर
ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी):धान, मकै, कोदो, गहुँ, फापर
ग) सिञ्चित क्षेत्रफल:-१२११. ३५ हेक्टर
घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या:६५%
ङ) एग्रोभेटहरूको संख्या:४ वटा
च) कृषि अनुदान र ऋणसम्बन्धी विवरण(पछिल्लो ३ आ.व. को तथ्याङ्क)
छ) पशुपन्छीको प्रकारअनुसार संख्या:

विवरण	गाई	भैसी	बाख्रा	बंगुर	कुखुरा
संख्या	३८८१६	२३६३३	६१८९१	७७३७	५००२५

६) रौतामाई गाउंपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल घघछद्ध.ढज्ञ (१६.४४%)
ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी): धान, मकै, कोदो, आलु, सुन्तला राजमा, तोरी आदी
ग) सिञ्चित क्षेत्रफल: घडड हेक्टर
घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या: ७५%
ङ) एग्रोभेटहरूको संख्या: ६ वटा
च) कृषि अनुदान र ऋणसम्बन्धी विवरण(पछिल्लो ३ आ.व. को तथ्याङ्क) ६
छ) पशुपन्छीको प्रकारअनुसार संख्या: २० प्रकार

७) लिम्चुङबुङ गाउंपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल

ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी): मकै, धान, कोदो, आलु, गहु

ग) सिञ्चित क्षेत्रफल:

घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या: ७०००

ङ) एग्रोभेटहरूको संख्या: छैन

८) ताप्ली गाउंपालिका

क) विभिन्न बालीले ढाकेको क्षेत्रफल ३८७२ हेक्टर

ख) उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी): धान, मकै, कोदो ,दलहन, तेलहन

ग) सिञ्चित क्षेत्रफल: १९३.६

घ) कृषिमा संलग्न जनसंख्या: ८६९४

ङ) एग्रोभेटहरूको संख्या: ५

६.१.३ जिल्ला बाहिर निकासी भएका कृषिजन्य वस्तुहरुको विवरण

क्र. सं.	कृषि जन्य बाली बस्तु	जम्मा	
		निकासी परिमाण (मे. टन)	मुल्य (रु हजारमा)
१	तरकारी	३५०	७०००
२	आलु	१२००	३६०००
३	फलफुल		
३.१	सुन्तला	१५५९	७०१५५
३.२	किवी	०	०
३.३	आँप	०	०
३.४	लिची	०	०
३.५	केरा	१००	५००
३.६	अन्य फलफुल	०	०
४	अलौंची	०	०
५	अदुवा वेसार	१००००	६०००००
जम्मा		१३२०९	७१५६५५

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, उदयपुर

६.१.४ आ. ब. २०७८/७९ मा उत्पादन भएका बालीहरु

क्र सं	विवरण	परिमाण			
		प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक
१	धान	१२०७७	४९६७०		७१४९
२	मकै	४८९१		११७७१	३१२९८
३	गहुँ			१२८३०	१२८३४
४	कोदो		१२२८०		
५	तोरी		१२८२	३१९०	
६	आलु		३७९.३	६३४३	१०१५१
७	फापर				
८	जौ				४२

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, उदयपुर

६.१.५ आ. ब. २०७९/८० मा उत्पादन भएका बालीहरु

क्र सं	विवरण	परिमाण			
		प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक
१	धान	१२५०५	२८२४०		
२	मकै	८९२५		३५६८५	
३	गहुँ			१२८२८	
४	कोदो		६३६०		
५	तोरी		२५५२	६३९	
६	आलु		२५३७.४	६९८२	
७	फापर				
८	जौ				

स्रोत: कृषि ज्ञान केन्द्र, उदयपुर

६.१.६ आ. ब. २०७८/७९ को दुधजन्य तथा मासुजन्य पदार्थको उत्पादन परिमाण र मुल्य

विवरण	ईकाइ	प्रथम त्रैमासिक		दोस्रो त्रैमासिक		तेस्रो त्रैमासिक		चौथो त्रैमासिक	
		उत्पादन परिमाण	प्रति ईकाई किसानले पाउने मुल्य	उत्पादन परिमाण	प्रति ईकाई किसानले पाउने मुल्य	उत्पादन परिमाण	प्रति ईकाई किसानले पाउने मुल्य	उत्पादन परिमाण	प्रति ईकाई किसानले पाउने मुल्य
दुध (गाई, भैसी आदिको जम्मा)	लिटर	२०३०२६४	७०	२०३०५१२	७५	२०३०५९६	८०	२०३०५९६	८०
खसि /बोका	के जि	६९२५६२	८००	६९१९६४	८००	६९३०३९	८००	६९३०३९	८००
भेडा /च्याङ्ग्रा	के जि	०	०	०	०	०	०	०	०
राँगो	के जि	५५९३२३	३५०	५५८४१५	३५०	५५८५०१	३५०	५५८५०३	३५०
कुखुरा	के जि	९१३२६४	५००	७१३६६१	५००	७१५७३४	४००	७१५७३४	४००
बंगुर /सुंगुर	के जि	४३२६७०	३००	४३३७७३	३००	४३८५४४	३००	४३८५४४	३००
अण्डा (कुखुरा)	गोटा	१६१४२५१	१५	२४४७१६८	२०	२६२१५८७	२०	२६२१५८७	२०

स्रोत: भेटेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, उदयपुर

६.१.७ आ. ब. २०७९/८० को दुधजन्य तथा मासुजन्य पदार्थको उत्पादन परिमाण र मुल्य

क्र सं	विवरण	ईकाइ	प्रथम त्रैमासिक		दोस्रो त्रैमासिक		तेस्रो त्रैमासिक	
			उत्पादन परिमाण	प्रति ईकाई किसानले पाउने मुल्य	उत्पादन परिमाण	प्रति ईकाई किसानले पाउने मुल्य	उत्पादन परिमाण	प्रति ईकाई किसानले पाउने मुल्य
१	दुध (गाई, भैसी आदिको जम्मा)	लिटर	२०३१२७२	९०	२०३१३९२	९०	२०३१८४३	९०
२	खसि /बोका	के जि	६९५१५६	९००	६९५४७३	९००	६९५६६९	९००
३	भेडा /च्याङ्ग्रा	के जि	०	०	०	०	०	०
४	राँगो	के जि	५५८८३७	३५०	५५९०१६	३५०	५५९३९३	३५०
५	कुखुरा	के जि	७२७४२७	६००	७२९२१८	६००	७३२२१०	३५०
६	बंगुर /सुंगुर	के जि	४६१९८१	३५०	४६८५४३	३५०	४८०९४३	३५०
७	अण्डा (कुखुरा)	गोटा	२८८७०४२	२०	२९५५११०	२०	३१६०३४९	२०

स्रोत: भेटेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, उदयपुर

६.१. ८ जिल्लामा रहेका एग्रोभेटहरुको विवरण

क्र.सं.	ईजाजत पत्र नं.	एग्रोभेटहरुको नाम	ठेगाना	बिक्रेताहरुको नाम	सम्पर्क नं.
१	५६२८	श्रीजना एग्रोभेट	त्रि.न.पा-११, उदयपुर	श्री सत्य नारायण चौधरी	९८४३०१६०९६
२	७५३	गौरी एग्रोभेट	त्रि.न.पा-११, उदयपुर	गौरी शंकर साह	९८४२८३७२३४
३	७५०	बसन्त एग्रोभेट	त्रि.न.पा-११, उदयपुर	इन्द्र देव चौधरी	
४	७५१	अभिसेख एग्रोभेट	त्रि.न.पा-११, उदयपुर	दुर्गानन्द चौधरी	९८४२८३७४१६
५	५६३०	थापा एग्रोभेट	त्रि.न.पा-११, उदयपुर	कालीदाश थापा	९८४२९०७५२०
६	५६२७	चौधरी एग्रोभेट	त्रि.न.पा-८, उदयपुर	भगवति चौधरी	
७	५६२५	शिव विनायक एग्रोभेट	त्रि.न.पा-१०, उदयपुर	लुधि लाल चौधरी	
८		औलो विजय एग्रोभेट	त्रि.न.पा-११, उदयपुर	तुलसा दनवार	९८१९९७३९२०
९		खार्पाली एग्रोभेट	त्रि.न.पा-८, उदयपुर	दिनेश पोखरेल	९८४२९०२०४३
१०		अनिल एग्रोभेट	त्रि.न.पा-७, उदयपुर	अनिल घिमिरे	९८१८९७५१८५
११	१५३४३	सुदिप एग्रोभेट	त्रि.न.पा-११, उदयपुर	रामप्रसाद चौधरी	९८४२८२४२२८
१२	५६०९	रौता एग्रोभेट	त्रि.न.पा-२, उदयपुर		
१३	५६२१	कन्काई एग्रोभेट	कटारी-४, उदयपुर	अनु कुमारी साह	९८५२८३२३९२
१४	१५९७५	किसान एग्रोभेट	कटारी-४, उदयपुर	कुसल राउत	९८६३९७९५५५
१५	१०८२३	गीता एग्रोभेट कन्सर्न	कटारी-४, उदयपुर	रामाकान्त चौधरी	
१६	१२७४	कटारी एग्रोभेट	कटारी-४, उदयपुर	विशाल कार्की	९८४२९८९१४९
१७		त्रियुगा एग्रोभेट	त्रि.न.पा-६, उदयपुर	निर्मला बुढाथोकी	९८४२८२६६४८
१८	५६२२	सुमन एग्रोभेट	तावाश्री-६, उदयपुर	खिल बहादुर तामागं	
१९	५६२४	श्रेष्ठ एग्रोभेट	उदयपुरगढी -६	टंक बहादुर श्रेष्ठ	९८५२८३५२१४
२०		आले एग्रोभेट	उदयपुरगढी -६	नईन्द्र आले	९८६२७३३६१३
२१		तामाङ एग्रोभेट	उदयपुरगढी -६	धनविर तामागं	९८४२५३७७९०
२२	५६१२	चण्डिका एग्रोभेट	रौतामाई -७, उदयपुर	बिनोद कुमार दाहाल	९८०२२१५९२८
२३	११९००	खड्का एग्रोभेट	चौदण्डीगढी -२	हरि बहादुर खड्का	९८४२९२७५४७
२४	५६१५	पंचमी किसान सेवा	बेलका -२, उदयपुर	मनोज सेढाई	
२५	५६११	अनिकेता एग्रोभेट	हडिया -६, उदयपुर	श्रावन कुमार चौधरी	
२६	५६१६	जनचेतना एग्रोभेट	सुन्दरपुर -२, उदयपुर	रमेश कुमार चौधरी	
२७		हाम्रो एग्रोभेट	बेलका -४, उदयपुर	आकाश घिमिरे	
२८		ललित एग्रोभेट	बेलका -२, उदयपुर	ललित चौधरी	
२९	११४१५	एन. एच. एग्रोभेट	बेलका -९, उदयपुर	नबिन गोजेबर	
३०	५६१७	श्रेष्ठ एग्रोभेट	बेलका -९, उदयपुर	गौरी श्रेष्ठ	
३१		पौडेल एग्रोभेट	बेलका -२, उदयपुर	पुन्य प्रसाद पौडेल	
३२		कार्की एग्रोभेट	बेलका -९, उदयपुर	नईद्र कुमार कार्की	

स्रोतः कृषि ज्ञान केन्द्र, उदयपुर

६.२ वन

परापुर्वक कालदेखि नै वन जंगलको धनि उदयपुर जिल्लामा केहि वर्ष अगाडी सम्म पनि ७० प्रतिशत भू-भागमा वनक्षेत्र रहेकोमा हाल आएर करिब ५९ प्रतिशत मात्र वनक्षेत्र रहेको रेकर्डबाट देखिन्छ। सन् १९७८/७९ को हवाई चित्रको आँकडा अनुसार ६८.३४ प्रतिशत वन क्षेत्र रहेकोमा सन् १९९४ मा कृषि परियोजना सेवा केन्द्र ले तयार गरेको यस जिल्लाको वन व्यवस्थापन योजनामा उल्लेख भए अनुसार वन क्षेत्र ५९.४ प्रतिशत रहेको छ। अन्य क्षेत्रवाट वसाई सरी आउने तथा जिल्लाको जनसंख्या वृद्दिले वनपैदावरको आवश्यकता र कृषि उत्पादनको लागि वन फडानी गर्ने बढ्डो क्रम एकातर्फ रहेको छ भने अर्कोतर्फ

अव्यवस्थित वनको उपयोग, उचित वन व्यवस्थापनको अभाव, गरिवी र दक्षिण तर्फको मानिसको समेत यतैको वन क्षेत्रमा निर्भरताले गर्दा यस जिल्लाको प्राकृतिक वन क्षेत्र प्रभावित हुदैँ गएको पाइन्छ ।

६.२.१ वनको किसिम

६.२.१.१ भौगोलिक वितरणको आधारणमा

क) तराई वन : यस जिल्लाको पूर्वि क्षेत्र तपेश्वरी र रामपुर ठोक्सिला गा.वि.स. वरपर कोशी नदीको आसपासमा खयर, सिसौको वन केहि मात्रामा पाईन्छ। बाँकी क्षेत्रमा मुख्य रुपमा साल र साज, कर्मा, सिमल, वोटधंगेरोको मिश्रीत वन पाईन्छ ।

ख) चुरे वन क्षेत्र : जिल्लाको पश्चिमी सिमाना देखि सुन्दरपुरसम्म फैलिएको यस क्षेत्रमा मुख्यतया: साल र तराईका अन्य चौडापात प्रजाति र खयर पाईन्छ। चुरेको अग्लो टुप्पो र उत्तरी मोहडामा खोटे सल्लो पनि पाईन्छ ।

ग) दुन क्षेत्र : त्रियुगा तावाश्री कमला र कोशी नदीको आसपासमा फैलिएको तुलनात्मक रुपमा समथर जग्गा भएकोले यस क्षेत्रमा साल, अस्ना, कर्मा, सिमल, जामुन, आदी मिश्रीत चौडापाते जंगल पाईन्छ र फाटफुट रुपमा खयरको जंगल पनि पाईन्छ।

घ) मध्य पहाडी क्षेत्र : भित्रि मधेश देखी उत्तर तर्फ महाभारत श्रृखला र तल्लो मध्य पहाडी क्षेत्र भएको यस क्षेत्रमा पनि साल प्रमुख जाति र त्यसको अलवा अन्य मिश्रीत चौडापात जस्तै चिलाउने, उतिस, मौवा, वोटधँगेरो, पाईन्छ भने ठाउँ ठाउँमा सल्लो जातिमा समेत पाईन्छ ।

६.२.१.२ जलवायु तथा उचाईको आधारमा

उदयपुर जिल्ला तराई देखी मध्य पहाडी क्षेत्रसम्म फलिएकाले यहा विभिन्न प्रकारका वन पाईन्छन्। वनको फैलावट, पाइने प्रजाति,वनको उपयोग आदीको आधारमा यस जिल्लाको वनलाई विभिन्न किसिममा वर्गिकरण गर्न सकिन्छ। मुख्य प्रजाति र वितरणको आधारमा वनको किसिम र मुख्य प्रजातिहरु यस प्रकार छन् ।

क) उष्ण सदावहार जंगल : १००० मि. सम्मको उचाइ र खोलाको किनारमा खास प्रकारको माटो भएको ठाउंमा यस्तो वन पाईन्छ। जसमा चाँप, सान्दन, सिरीस, टुनी, प्रमुख प्रजातीकहरु रहेका छन् ।

ख) साल वन : १००० मि. सम्मको पारिलो निकाससिल जमिनमा पाइने यस प्रकारको वनमा नेपालको बहुमुल्य काठको प्रजाति साल प्रमुख रुपमा रहेको छ। चुरे, भित्रि मधेश, तल्लो महाभारत श्रृंखलामा यस्तो जंगल पाईन्छ ।

ग) सिसौ खयर वन : नदीको दाँया बाँया बलौटे हल्का माटोमा हुने यस प्रकारको वनको प्रमुख प्रजातिमा फर्निचर काठको रुपमा प्रयोग हुने सिसौ र कत्थाको रुपमा प्रयोग हुने बहुमुल्य काठ खयर रहेको छ।

घ) उष्ण पतझड नदी तटीय वन : साल वन तथा सिसौ, खयर वनको वीचमा नदी किनारको परिपक्व माटोमा पाइने यस्तो वनको मुख्य प्रजातिमा सिमल, राजवृक्ष र वुटयान पर्दछन ।

ङ) उपोष्ण पतझड वन : १३०० मि. को उचाई भएको सुख्खा दक्षिण मोहडामा पाईने यस्तो वनको मुख्य प्रजातिमा साँदन, साज रहेका छन ।

च) खोटे सल्ला वन : सामान्यतया ११०० मिटर भन्दा बढि उचाई भएको सुख्खा जमिनमा पाइने यस प्रकारको वनमा काठ, दाउरा र खोटोको लागी प्रसिद्द खोटेसल्लाको वन पाईन्छ। चुर् क्षेत्रको उत्तरी मोहडामा पनि कहींकहीं यो वन पाइएको छ ।

छ) वाँझ खस्रु वन : १४०० मिटर भन्दा माथिको उचाई भएको महाभारतको दक्षिण सुख्खा क्षेत्रमा पाइने यस वनमा वाँझ खस्रु सल्ला गुराँसको वन पाइन्छ।

ज) चिलाउने कटुस वन : ७०० देखी २००० मिटर सम्मको उचाई र मुख्यतया उत्तरी मोहडामा चिलाउने कटुसको वन पाइन्छ।

झ) तल्लो समशितोष्ण मिश्रीत चौडापाते वन : १००० मिटर भन्दा माथि पाईने यस वनमा चाँप पाइन्छ।
ञ) कटुस वन : २००० मिटर देखि २३०० मिटरसम्म शुद्द पात्ले तथा मुसुरे कटुसको जंगल पाइन्छ।
ट) उत्तिस वनः महाभारतको उच्च भागमा खोल्सीहरुको चिस्यानमा उत्तिसको वन पाइन्छ।

६.२.२ डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गतको विभिन्न किसिमका वनहरुको विवरण

१ सामुदायिक वन सम्बन्धि विवरण : यस डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत हाल २०२ वटा सामुदायिक वन हस्तान्तरण भई स्थानिय समुदाय मार्फत संरक्षण, सम्बर्द्दन एवं सदुपयोग गर्दै आइरहेका छन् ।

२ धार्मिक वन सम्बन्धि विवरण : यस डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत हाल सम्म १ वटा धार्मिक वन हस्तान्तरण भई स्थानिय धार्मिक समुह मार्फत संरक्षण, सम्बर्द्दन एवं सदुपयोग गर्दै आइरहेको छन। त्रियुगा नगरपालिका वडा नं २ अन्तर्गत पर्ने यो धार्मिक वनको क्षेत्रफल २ हेक्टर रहेको छ भने यसबाट लाभान्वित हुने घरधुरी ७५ रहेका छन्।

३ निजि वन सम्बन्धि विवरण : यस डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत हाल ५५ वटा निजि वन दर्ता भई करीब २४/०५ हेक्टर निजी वनबाट स्थानिय किसानहरु लाभान्वित हुँदै आइरहेका छन् ।

६.२.३ नगरपालिका/गाउंपालिका अनुसार वन तथा खानी र खनिज सम्बन्धि विवरण :

१) कटारी नगरपालिका

क) स्थानीय तहमा रहेका वनको किसिम र संख्याः

वनको किसिम र संख्या	
१.प्रजातीको आधारमा	क) खर सिसौको वन ख) सालको वन ग) कटुसको वन घ) उत्तीसको वन ङ) खोटेसल्लाको वन
२. भुगोलको आधारमा	क) चुरे वन ख) भित्री वन ग) महाभारत वन

क) वन पैदावर : जडिबुटी, ढुङ्गा, बालुवा, काठदाउरा, घास, निगालो, तेजपत्ता, अम्लिसो

ख) सामुदायिक वनको संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने) : ५१ वटा

ग) नदि ताल सिमसार क्षेत्र :

संख्या	नदि/गाड	ताल	सिमसार क्षेत्र
	१३	९	२

ङ) निकुञ्ज संरक्षण क्षेत्र (नाम) : छैन

च) खानी र खनिज (नाम उल्लेख गर्ने) : चुनढुङ्गा खानी

२) बेलका नगरपालिका

क) स्थानीय तहमा रहेका वनको किसिम र संख्याः

बिबरण	संख्या	क्षेत्रफल(हे)	कैफियत
राष्ट्रिय वन	१	२८८६	
सामुदायिक वन	५३	१०५१४	
कबुलियति वन	०	०	
धार्मिक वन	०	०	
निजि वन	२०	७५३७	

ख) वन पैदावारःसाल,काठ,खयर,सिसौ,करम,साज,जमुना,

ग) सामुदायिक वनको संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने):५३ वटा (१०५१४ हेक्टर)

घ) नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र

	नदी/गाड	ताल	सिमसार क्षेत्र
संख्या	१४ वटा मुख्य नदि	७ वटा	

ङ) निकुञ्ज,संरक्षण क्षेत्र (नाम):कोशि टप्पु वन्यजन्तु आरक्षण क्षेत्र

च) खानी र खनिज (नाम उल्लेख गर्ने):

३) चौदण्डीगढी नगरपालिका

क) स्थानीय तहमा रहेका वनको किसिम र संख्या:सामुदायिक वन, राष्ट्रिय वन, धर्मिक वन

ख) वन पैदावार:

ग) सामुदायिक वनको संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने):५३

घ) नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र

	नदी/गाड	ताल	सिमसार क्षेत्र
संख्या	२५	५	५

ङ) निकुञ्ज,संरक्षण क्षेत्र (नाम): छैन

च) खानी र खनिज (नाम उल्लेख गर्ने): १

४) त्रियुगा नगरपालिका

1) वनपैदावार:

2) सामुदायिकवनकोसंख्या (नामनामेसीआवश्यकनपर्ने)

3) नदी, ताल, सिमसारक्षेत्र

	नदी/गाड	ताल	सिमसारक्षेत्र
संख्या	दोश्रोतह-२ तेस्रोतह-७	मानवनिर्मित-१	

4) निकुञ्ज,संरक्षणक्षेत्र (नाम):

5) खानीरखनिज (नामउल्लेखगर्ने): चुनढुङ्गाखानी त्रिनपा१६

५) उदयपुरगढी गाउंपालिका

क) स्थानीय तहमा रहेका वनको किसिम र संख्या :सामुदायिक वन, सरकारी वन

ख) वन पैदावार:

ग) सामुदायिक वनको संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने):- ६३ वटा

घ) नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र

	नदी/गाड	ताल	सिमसार क्षेत्र
संख्या	४	१	०

ङ) निकुञ्ज,संरक्षण क्षेत्र (नाम):

च) खानी र खनिज (नाम उल्लेख गर्ने):चुनढुङ्गा

६) रौतामाई गाउंपालिका

क) स्थानीय तहमा रहेका वनको किसिम र संख्या:

ख) वन पैदावार:

ग) सामुदायिक वनको संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने)

घ) नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र

संख्या	नदी/गाड	ताल	सिमसार क्षेत्र
	८	१	२

ङ) निकुञ्ज,संरक्षण क्षेत्र (नाम):

च) खानी र खनिज (नाम उल्लेख गर्ने): तामा खानी, फलाम खानी, चुनढुङ्गा खानी आदी।

७) लिम्चुङबुङ गाउंपालिका

क) स्थानीय तहमा रहेका वनको किसिम र संख्या:

ख) वन पैदावार:

ग) सामुदायिक वनको संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने): ५

घ) नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र

संख्या	नदी/गाड	ताल	सिमसार क्षेत्र
	१	१	०

ङ) निकुञ्ज,संरक्षण क्षेत्र (नाम): छैन

च) खानी र खनिज (नाम उल्लेख गर्ने):

८) ताप्ली गाउंपालिका

क) स्थानीय तहमा रहेका वनको किसिम र संख्या:
समशितोष्ण सदावहार कोणधारी वन २ वटा
समशितोष्ण पतझर वन १२ वटा
उष्ण प्रदेशीय सदावहार वन २ वटा

ख) वन पैदावार: काठ, दाउरा, घाँस, खोटो, पात, स्याउला

ग) सामुदायिक वनको संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने)

घ) निकुञ्ज,संरक्षण क्षेत्र (नाम):

ङ) खानी र खनिज (नाम उल्लेख गर्ने):

६.३ फोहोरमैला उत्पादन तथा व्यवस्थापन

यस उदयपुर जिल्लाका विभिन्न नगरपालिका गाउंपालिका फोहोरमैला उत्पादन तथा व्यवस्थापनका लागी गरिएका प्रयासहरु:

१) कटारी नगरपालिका

फोहोरमैला उत्पादन हुने क्षेत्र	फोहोरमैलाको किसिम	परिमाण (एकाइ सहित)	जम्मा	व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु
कटारी वजार क्षेत्र वडा नं.३ र ४	कुहिने/नकुहिने/फलाम जन्य/सिसा जन्य	टन	७२८६.४ वार्षिक	१. टोल विकास समिति परिचालन । २.सार्वजनिक स्थानमा विभिन्न संघ सस्थाद्वारा सरसफाई ।
डम्पिङ साइट	कुहिने/नकुहिने/फलाम जन्य/सिसा जन्य		उत्पादित फोहोरमैला डम्पीङ साईटमा व्यवस्थापन गर्ने गरेको	

२) बेलका नगरपालिका

फोहोरमैलाको किसिम	परिमाण (एकाइ सहित)	व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु
जैविक फोहोर	७१५ के.जि	
प्लाष्टिक	१२१	
कागज	५२३	
शिशा	१०१०.५	
धातु	२०	
छाला/खर	२०८	
अन्य	८१	
जम्मा	२६८८.५	

३) चौदण्डीगढी नगरपालिका

फोहोरमैला उत्पादन हुने क्षेत्र	फोहोरमैलाको किसिम	परिमाण (एकाइ सहित)	व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु
वडा नं १ देखि वडा नं १० सम्म	ठोस, तरल	११.३७ मेट्रिक टन	१.अस्थायी डम्पिङ्ग साइट बनाई बजार क्षेत्रबाट दैनिक रुपमा फोहर संकलन गरिने गरेको, २.फोहर संकलनको लागि न.पा.ले टिप्पर र ट्याक्टर सहित सरसफाई कामको व्ववस्था गरेको, ३.स्थायी डम्पीङ्ग साइटको व्यवस्थाको लागि कार्य अगाडी बढाइएको।

४) उदयपुरगढी गाउंपालिका

फोहोरमैला उत्पादन हुने क्षेत्र	फोहोरमैलाको किसिम	परिमाण (एकाइ सहित)	व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु
घर,स्वास्थ्य चौकी,विद्यालय, अस्पताल, साना घरेलु कारखानाहरु, तरकारी बजारहरु र अन्य स्रोतहरु ।	कुहिने/ नकुहिने		डम्पिङ साईडको व्यवस्था गरिएको वडा नं ६

५) रौतामाई गाउंपालिका

फोहोरमैला उत्पादन हुने क्षेत्र	फोहोरमैलाको किसिम	परिमाण (एकाइ सहित)	व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु
मुर्कुची बजार	कुहिने नकुहिने	१० टन	डम्पिङ्ग
रौता पर्यटकीय	कुहिने नकुहिने	५ टन	डम्पिङ्ग

६) लिम्चुङबुङ गाउंपालिका

फोहोरमैला उत्पादन हुने क्षेत्र	फोहोरमैलाको किसिम	परिमाण (एकाइ सहित)	व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु
कट्टुवाल भन्ज्यान	सड्ने फोहोर		
स्कुल, हस्पिटल क्षेत्र	कुहिने र नकुहिने फोहोर		

खण्ड ७ : उद्योग तथा बाणिज्य

७.१ घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, उदयपुरमा आ.व.२०७८/०७९ दर्ता भएका प्रतिष्ठानको प्रकृति संख्या

प्रतिष्ठानको प्रकृति	प्रतिष्ठान संख्या
उत्पादनमुलक	९४
उर्जामुलक	२
कृषि तथा वनजन्य	३५०
सेवा	४९०

स्रोतः- घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, उदयपुर।

७.२ उदयपुर सिमेण्ट उद्योग लि. बाट त्रैमासिक रुपमा उत्पादन हुने सिमेण्ट मुल्य (रु हजारमा) मु.अ.क. र प्रति बोरा एकाई मुल्य (भ्याट र अन्त शुल्क बाहेक)-

आ.व. ०७८।०७९ को गैडा छाप सिमेण्ट को त्रैमासिक उत्पादन रुपैया (रु हजारमा) र प्रति बोरा एकाई मुल्य (भ्याट र अन्त शुल्क बाहेक)

पहिलो त्रैमासिक		दोस्रो त्रैमासिक		तेस्रो त्रैमासिक		चौथो त्रैमासिक	
उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य	उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य	उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य	उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य
२११६३६.८१	६६९	३९०५९७.६६	६६९	५७९०३३.६	७२३.२	२८६००४.५८	६२३.२

स्रोतः- उ.सि.उ.लि, जलजले।

आ.व. ०७९।०८० को गैडा छाप सिमेण्ट को त्रैमासिक उत्पादन रुपैया (रु हजारमा) र प्रति बोरा एकाई मुल्य (भ्याट र अन्त शुल्क बाहेक)

पहिलो त्रैमासिक		दोस्रो त्रैमासिक		तेस्रो त्रैमासिक		चौथो त्रैमासिक	
उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य	उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य	उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य	उत्पादन (रु हजारमा)	प्रति बोरा एकाई मुल्य
१८१९४८.६५	६६९	१८८६७२.७	७०१.८	२०६३३८.६	७००.६	---	---

स्रोतः- उ.सि.उ.लि, जलजले।

७.३ उदयपुर जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहहरुमा रहेका उद्योग, बाणिज्य,सहकारी तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि विवरण :-

१. बेलका नगरपालिका

क) स्थानीय तहमा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायहरूको संख्या: ४१५

ख) सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
वित्तिय संस्था वा संघ	८
बहु उदेश्यीय संस्था सघं	९
उत्पादक संस्था वा संघ	३४
उपभोक्ता संस्था वा संघ	२
श्रमिक संस्था वा संघ	०

स्रोतः- बेलका नगरपालिका।

ग) प्रमुख बजार, सपिङ कम्प्लेक्स/मलः- आम्बासी, सुपाडे, लालबजार, रामपुर बजार, कोशी पूल, कोठू।

घ) बैंक तथा वित्तीय संघ संस्थाहरूको विवरणः- कुमारी बैंक लि., सपोट लघुबित्त, समिट लघुबित्त, सिर्जना लघुबित्त, जिबन बिकास लघुबित्त, महुली लघुबित्त, फरवार्ड लघुबित्त, ग्लोबल लघुबित्त, साहारा लघुबित्त ।

२. चौदण्डीगढी नगरपालिका

क) स्थानीय तहमा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायहरूको संख्याः १९३

ख) सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या (नामनामेसी आवश्यक नपर्ने)

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी संस्था	२७
बचत तथा ऋण स.संस्था	१७
बहुउद्देशिय स.संस्था	९
उपभोक्ता स.संस्था	४
साझा सहकारी संस्था	३
साना किसान सहकारी संस्था	७

स्रोतः- चौदण्डीगढी नगरपालिका।

ग) प्रमुख बजार, सपिङ कम्प्लेक्स/मल : बेल्टार, हडिया

घ) बैंक तथा वित्तीय संघसंस्थाहरूको विवरणः रा.बा.बैक.लि बेलटार, सिद्धार्थ.प्रा.लि. बैंक बेल्टार, कृषि विकास बैंक बेल्टार

३. त्रियुगा नगरपालिका

क) स्थानीय तहमा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायहरूको संख्याः- ७६००

ख) सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बहुउदेश्शीय	१९
वचता तथा	४३
कृषि	४२
दुग्ध उत्पादक र संचार सहकारी	७
जम्मा	१११

स्रोतः- त्रियुगा नगरपालिका

ग) प्रमुख बजार , सपिङ कम्प्लेक्स / मल : गाईघाट वजार, जलजले

घ) स्थानीय हाट बजारः २

ङ) बैंक तथा वित्तीय संघसंस्थाहरूको विवरण :

SN	Bank Name	Branch Name	Location
1	Jyoti Life Insurance Company Limited	Gaighat – Branch	Gaighat
2	Agricultural Development Bank Limited (ADBL)	Branch Gaighat	Triyuga -11, BANK LINE
3	Rastriya Banijya Bank Limited (RBBL)	Branch Office Gaighat	Gaighat, Udayapur
4	Shrijanshil Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.	Branch office Gaighat	Triyuga Municipality, Udayapur
5	Mithila Laghubitta Bittiya Sanstha Limited	Branch Office, Motigada	Triyuga Municipality-7, Motigada, Udaypur
6	National Microfinance Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.	Deuri Branch	Udaypur
7	Reliance Life Insurance Limited	Gaighat	Gaighat, Udayapur
8	Nagbeli Laghubitta Bittiya Sanstha Limited	Gaighat Branch	Triyuga-12 Udayapur

9	Suryajyoti life Insurance Company Limited	Gaighat Branch	Gaighat Bazar
10	Premier insurance Company Ltd.	Gaighat branch	Shanti Tole, Gaighat
11	Deprosc Laghubitta Bittiya Sanstha Limited (DDBL)	Gaighat Branch	Udayapur
12	Shangri-la Development Bank Limited (SADBL)	Gaighat Branch	Gaighat, Triyuga Municipality-11,
13	IME Life Insurance	Gaighat Branch	Gaighat
14	NIC ASIA Bank Limited (NICA)	Gaighat Branch	Triyuga Municipality - 02, Gaighat
15	Summit Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.	Gaighat Branch	Triyuga-12, Udayapur
16	Prabhu Life Insurance Limited	Gaighat Branch	Gaighat
17	Civil Bank Limited (CBL)	Gaighat Branch	Triyuga-11, Bank Road, Gaighat
18	Sanima Bank Limited (SANIMA)	GAIGHAT BRANCH	Triyuga-11, Udayapur
19	Reliable Nepal Life Insurance Limited	Gaighat Branch	Gaighat, Triyuga – 11 b.p Chok
20	Machhapuchchhre Bank Limited (MBL)	Gaighat Branch	D.M. Gate, Gaighat, Triyuga-11
21	Sajilo Laghubitta Bittiya Santha Ltd.	Gaighat Branch	Triyuga-5, Udayapur
22	Life Insurance Corporation Nepal (LICN)	Gaighat Branch	Triyuga NP-3, Udayapur
23	Mega Bank Nepal Limited (MEGA)	Gaighat Branch	Triuga Municipality-11,Gaighat,
24	Gurans life Insurance Company Limited (GLICL)	Gaighat Branch	Triyuga -2, Udayapur
25	Kumari Bank Limited (KBL)	Gaighat Branch	Gaighat Udayapur
26	Kamana Sewa Bikash Bank Ltd.	Gaighat Branch	Gaighat, Udayapur
27	Global IME Bank Limited (GBIME)	Gaighat Branch	Triyuga-11, Shantimarga Gaighat
28	Shikhar Insurance Company Limited (SICL)	Gaighat Branch	Gaighat-11, Udaypur
29	Prabhu Bank Limited (PRVU)	Gaighat Branch	Triyuga Municipality-11, Udayapur
30	Siddhartha Bank Limited (SBL)	Gaighat Branch	Gaighat Bazar, Triyuga-11
31	Nepal Investment Mega Bank Limited (NIMB)	GAIGHAT BRANCH	Gaighat, Udayapur
32	Everest Bank Limited (EBL)	Gaighat Branch	Udayapur
33	Swabalamban Laghubitta Bittiya Sanstha	Gaighat Branch	Udaypur
34	Himalayan Life Insurance Limited	Gaighat Branch	Gaighat
35	Sunrise Bank Limited (SRBL)	GAIGHAT BRANCH	Gaighat-4
36	Laxmi Bank Limited (LBL)	Gaighat Branch	Gaighat - 11, Triyuga
37	Siddhartha Premier Insurance Limited	Gaighat Branch	Gaighat, Udayepur
38	NMB Bank Limited (NMB)	Gaighat Branch	Triyuga Municipality-11
39	Forward Microfinance Laghubitta Bittiya Sanstha ltd	Gaighat Branch	Udayapur, Triyuga Municipality
40	Citizens Bank International Limited (CZBIL)	GAIGHAT BRANCH	Triyuga Municipality-11,Gaighat
41	Citizen Life Insurance Company Ltd	Gaighat Branch	Udayapur ,Gaighat
42	Nabil Bank Limited (NABIL)	GAIGHAT BRANCH	Triyuga-11, Himali Tole, Gaighat,
43	NCC Bank Limited (NCCB)	Gaighat Branch	Triyuga Muncipality -11, Udayapur
44	Nepal Bank Limited (NBL)	Gaighat Branch (172)	Gaighat, Udayapur
45	American Life Insurance Company Limited (MetLife)	Gaighat Office	Gaighat, Ward No 11, Udayapur
46	NLG Insurance Company Limited (NLG)	Gaighat Sub Branch	Bidhut marga - 11, Gaighat
47	Nepal life insurance Company Ltd.	Gaighat Sub Branch	Triyuga. Na.Pa. Ward no 3 , Triyuga
48	Sagarmatha Lumbini Insurance Company Ltd.	Gaighat Sub Branch	Gaighat, Udayapur
49	National life insurance Company Limited (NLICL)	Gaighat, Udayapur Office	Triyuga Na Pa- 2, Gaighat,
50	City Express Finance Company	Gaighat, Udaypur Branch	Gaighat, Udaypur

Resource:- https://www.financialnotices.com

४. रौतामाई गाउँपालिका

क) ठुला, मझौला तथा साना उद्योगहरूको संख्या

अवस्था उधोग	संचालित	निर्माणाधीन	विस्थापित	बन्द
ठुला				
मझौला	२			
साना	१०			

स्रोतः- रौतामाई गाउँपालिका।

ख) सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
उपभोक्ता समिति	५०
सहकारी संस्था	२०
कृषि तथा पशुपंन्छी फर्म	२२

स्रोतः- रौतामाई गाउँपालिका।

ग) प्रमुख बजार(नाम उल्लेख गर्ने) , सपिङ कम्प्लेक्स / मलः- मुर्कुची बजार

घ) बैंक तथा वित्तीय संघसंस्थाहरूको विवरणः .मेघा बैङ्क, प्रभु बैङ्क, सृजना लघु विकास सहकारी, साहारा सहकारी, छिमेकी सहकारी, निर्धन सहकारी, डिप्रोस सहकारी आदी

५. लिम्चुङ्बुङ गाउपालिका

क) स्थानीय तहमा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायहरूको संख्याः (विवरण प्राप्त नभएको)

ख) सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी संस्था	३
बचत सहकारी संस्था	१
बहुउदेशीय सहकारी संस्था	२
साझा सहकारी संस्था	१

स्रोतः- लिम्चुङबुङ गाउँपालिका।

ग) प्रमुख बजार (नाम उल्लेख गर्ने) , सपिङ कम्प्लेक्स / मल : उल्लेख नभएको

घ) बैंक तथा वित्तीय संघसंस्थाहरूको विवरणः नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड

ङ) स्थानीय हाट बजारः कटुवाल भन्ज्याङ्ह(राईचोक) स्थानीय हाट बजार

६. कटारी नगरपालिका

क) स्थानीय तहमा दर्ता भएका व्यापार व्यवसायहरूको संख्याः २८५

ख) सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण	१७
कृषि	१६
बहुउदेश्यीय	९
उपभोक्ता सहकारी	६
अन्य	५
जम्मा	५३

स्रोतः- कटारी नगरपालिका।

ग) प्रमुख बजार(नाम उल्लेख गर्ने), सपिङ कम्प्लेक्स/मल: गँरास बजार, कटारी बजार, सोमबारे बजार, बेतिनी बजार, लेखानी बजार, घुर्मी बजार, कुमलटार बजार

घ) बैंक तथा वित्तीय संघसंस्थाहरूको विवरण:

सि.नं.	बैंकहरुको विवरण	सि.नं.	वित्तिय संस्थाहरूको विवरण
१	माछापुच्छे बैक	१	डिप्रोक्स लघुवित्त संस्था
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	२	एन आईसी लघुवित्त संस्था
३	कृषि विकास बैंक	३	जिवन विकास लघुवित्तिय संस्था
४	NMB Bank	४	फरवार्ड लघुवित्तिय संस्था
५	सिद्धार्थ बैक	५	स्वालम्बि लघुवित्तिय संस्था
६	नबिल बैंक	६	विजया लघुवित्तिय संस्था
७	सेन्चुरी बैंक	७	राष्ट्रिय उत्थान लघुवित्तिय संस्था लि.
८	NCC Bank	८	छिमेकी लुघुवित्तिय संस्था लि.
९	जिवन विकास बैक		
१०	Global IME Bank		

स्रोतः- कटारी नगरपालिका।

७. उदयपुरगढी गाउपालिका

क) सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण सहकारी	५
कृषि सहकारी संस्था	१५
जडीबुटी सहकारी संस्था	२
बहुउद्देशीय सशकारी संस्था	१
जम्मा	**२३ वटा**

स्रोतः- उदयपुरगढी गाउँपालिका।

ख) प्रमुख बजार(नाम उल्लेख गर्ने) , सपिङ कम्प्लेक्स / मल : नेपालटार, जरुवा, मासिन्टार

ग) बैंक तथा वित्तीय संघसंस्थाहरूको विवरण: सानिमा बैङ्क

८. ताप्ली गाउँपालिका

Local and annual fair trading commodities in some wards of the Tapli RM are Okhale, Lekhgaun, Iname, Thanagaun, Rupatar

A.Trade

The major traded items from the municipality are agriculture products such as vegetables, fruits, potato, blackgram, soyabean, bayleaf, large cardamom, ginger, broom grass andgoats. Trading of milk products (especially the Ghee) also has been reported. However, fresh milk and milk products are not sold outside the municipality. Although a few cases of 85 commercial production of vegetable, fruits, cash crops, poultry, goat and pig are happening in the municipality, by and large agriculture is subsistence type and commercialization is not organized. There are no cooperatives or trade promoting institutions focusing exclusively for agricultural products, and tools and equipment's related

to the agriculture. However, vegetable collection center has been initiated in Narimala of Lekhgaun. Some products from the municipality can be promoted as niche products such as blackgram, soyabean, potatoes etc.

B. Mines

Tapli Rural Municipality has both metallic and industrial mineral deposits. The metallic minerals are Pyrite [FeS_2] which is an ore of Sulphur deposits in small quantity near Gahate Khola and Gideri Gaun and Malachite [$Cu_2CO_3(OH)_2$] a green colored copper is present in Khani Danda and Iname.

As industrial minerals, Limestone is present in the Thanagaun and Tare Vir area. It is grayish white to grey, found in thin to medium beds slightly weathered usable as a cement grade limestone. Quartzite and Granite are good source of construction material present in lower and middle parts of Tapli Rural municipality. Further, a detail geological assessment survey is required to determine both the quality and quantity content CaO, MgO andSiO_2, and commercial exploration of these mines are next step to go forward. In addition to these mineral resources, the municipality is rich in sand mines. Sustainable extraction of sand mines located along the bank of Yari khola, Sorung khola, and Sunkoshi river can contribute in generating resources for the municipality. In these areas, there is reserve of 4,09,422 m^3river oriented common construction materials such as sand, gravel, boulder etc. Of this 81,151 m^3 currenly extractable without very minimum negative impact in local environment (TRM 2075) The rural municipality has infect conducted IEE for the sustainable management of these sand mines.

खण्ड ८ : भौतिक पूर्वाधार

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार उदयपुर जिल्लामा जम्मा १,१५,५९३ वटा घर संरचना रहेको छ, जसमध्ये मुख्यरुपमा आवासको लागि प्रयोग भएका घर ६३.७ प्रतिशत, गोठ/धन्सार/मतान १७.६ प्रतिशत रहेका छन भने ४.५ प्रतिशत घरहरु खाली रहेका छन । त्यसैगरि ६ प्रतिशत करिब ७ हजार घरहरुमा व्यापार व्यावसाय, बैंक तथा वित्तीय संस्था, सरकारी कार्यालय, होटल, विधालयहरु संचालन भएको देखिएकाले उदयपुर जिल्लाको आयको स्रोत मध्ये घर वहाल कर समेत एक महत्वपूर्ण राजस्वको स्रोत हुन सक्ने देखिन्छ । राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार उदयपुर जिल्लामा बसोबास गर्ने ८१,०८९ घरपरिवारहरुमध्ये ३,४८९ (४.३%) परिवार घरभाडा लिएर बसेको देखिन्छ । घर वहाल कर स्थानीय सरकारको अधिकार क्षेत्र परेकाले स्थानीय सरकारले घरभाडामा लगाएका घरधनीहरुसंग १०% घरवहाल कर संकलन गरि राम्रै राजस्व संकलन गर्न सक्ने देखिन्छ ।

भू-बनोटको आधारमा पहाड, बेशी, टार र तराई समेतको भू-भाग ओगटने यो जिल्ला भौगोलिक बनौट बिषम रहेको छ । जसले गर्दा प्रत्यक्ष रुपमा ९ वटा जिल्लासँग सिमाना जोडिए पनि सडकको पँहुच प्रत्यक्ष रुपमा सबै जिल्लासँग रहेको छैन। अहिले पनि यसै जिल्लाका पहाडी क्षेत्रका स्थानिय तहहरुमा बाटो पुगे पनि वर्षायाममा त्यो बाटो हिड्न नसक्ने भएका हुन्छन ।

८.१ यातायात

क) सडक (राजमार्ग, लोकमार्ग, सहायक राजमार्ग, हुलाकी मार्ग, जिल्ला स्तरीय सडक, नगर स्तरीय सडक)

क. स.	जम्मा लम्बाई	लम्बाई (कि.मि.मा)	क. स.	जम्मा लम्बाई	लम्बाई (कि.मि.मा)
१	मुर्कुची भुट्टार सडक	२२	२६	रानीवास-रौतापोखरी पुवारेभन्ज्याङ्ग सडक	२०
२	फत्तेपुर बसाहा बेल्टार सडक	१५	२७	रिस्कु देउलीकुना सडक	५
३	बेल्टार चौदण्डीसडक	१२	२८	लालपत्ता घनचक्रे मैनटार सडक	१९
४	चुहाडे कौवै मुर्कची सडक	९	२९	चिसापानी सल्ले रसुवाघाट (रौता सल्ले कुर्लेटार सडक)	१४
५	नेपालटार उदयपुरगढी सडक	७.५	३०	बर्रे साजवोटे डुम्रे सडक	३०
६	तारामार्ग चाँदनीटोल सडक	४	३१	माझखर्क ठानागाउं सडक	१२
७	गाईघाट हडिया फत्तेपुर सडक	२९	३२	रानीवास वांघखोर कुभिण्डे सडक	६
८	गाइघाट(बेल्टार बसाहासडक)	२८	३३	फत्तेपुर बसाहा सडक	१०
९	तपेश्वरी रामपुर कृषि सडक	२२	३४	बाराहा-बासवोटे -ताम्लिछा बलम्ता सडक	५
१०	गाईघाट नेपालटार सडक	३६	३५	बसाहा चौदण्डी रानीटार सडक	१२
११	बेल्टार साउने सडक	१८	३६	बेल्टार माडिबास लालबजार सडक	१५
१२	बाबरी बेलीदोभान सडक,	६।५	३७	बसाहा रामपुर चतरासडक	२५
१३	देउरी श्रीपुर दमौति सडक	८	३८	सोमवारे बक्पति नेपालटार सडक	१३
१४	नूनथला रुपाटार सडक	२४	३९	कटारी दश बिघे सडक	६
१५	बेतिनी माझखर्क सिमकाउले	५९	४०	राउतखर्क बतासे चौकीभंज्यांग सडक	६.५
१६	पुवारे भन्ज्याङ्ग माझखर्क सडक	१८	४१	सुन्दरपुर बेल्टार सडक	६
१७	बेतिनी सोरुङ छविसे सडक	१०	४२	रिस्कू-विहिवारे-तपी मोटरवाटो	७

१८	सिरिस वसेरी सडक	१५	४३	बेल्टार बिरैन्दबजार बुआजोरघाट	२०
१९	बतासे लिम्पाटार सडक	३	४४	उदयपुरगढी डुम्रे बर्रे सडक	१२
२०	जलजले मोहनपुर ककनी नेपालटार सडक	१४	४५	माझखर्क मिनासिका जांते सडक	९
२१	चतरा मैनामैनी माचुटार सडक	१४	४६	रौता बोलुम्खा ज्यामिरे सडक	५
२२	कटारी-बाहुनीटार सडक	१५	४७	साउने धाप्लांग सडक	५
२३	गहुंवारी -मयांखु-चित्रेनागी सडक	१६	४८	कोल्टे नेपालटार सडक	२०
२४	माझखर्क-बराह-बांसवोटे सडक	२४	४९	उदयपुर र्कुकुनटार सडक	१०
२५	कटारी रिस्कू नेपालटार	२५			

ख) सडकको स्तर (सडकको लम्बाइ कि.मी. मा रहेको)

सडकको प्रकार	बेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न.पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.	लिम्चुङ्गबुङ्ग गा.पा.	कटारी न.पा.	ताप्ली गा.पा.
कालोपत्रे	६०	५०	२७	१	१७	-	८.३४	विवरण प्राप्त नभएको
ग्राभेल	४००	२००	१५६	२	४४	-	११४	
कच्ची	४००	३००	२७	१३३	६५०	२१४	४५६	
पदमार्ग		१००	२	१	५००	४००	छैन	

स्रोतः सम्बन्धित स्थानीय तह

ग) अन्य भोतिक पूर्वाधार

स्थानिय तहको नाम	बेलका न.पा.	चौदण्डीगढी न.पा.	त्रियुगा न.पा.	रौतामाई गा.पा.	उदयपुरगढी गा.पा.	लिम्चुङ्गबुङ्ग गा.पा.	कटारी न.पा.	ताप्ली गा.पा.
हवाईमैदान	०	०	१	०	०	०	०	०
रङ्गशाला/खेलमैदान	२८	११	१	०	४	०	१४	०
सार्वजनिक पुस्तकालय	०	०	१	०	०	०	०	०
पुलसंख्या	४	२०	२	२	५६	०	३३	०
बस/जिप पार्क	१	२	२	०	१	०	३	०
इन्टरनेट प्रदायक	२	५	३	२	३	०	५	०
सार्वजनिक शौचालय	२	३	५	२	५	१	९	०
नगर यातायातका साधन	छैन	छैन	छैन	१०	०	५	०	०
विधुत	छ	छ	छ	बस्तीमा पुग्न बाँकी	छ	छ	छ	०
टेलिफोन	छ	छ	१००	छैन	छ	छैन	छ	०

स्रोतः सम्बन्धित स्थानीय तह

घ) स्थानीय तहहरूको अवस्थिति

सडक संजालको पँहुचको अधारमा उदयपुर जिल्ला भरीको सबै गा.पा.तथा न.पा.हरुको कार्यालयबाट बर्तमान अवस्थामा जिल्ला सदरमुकाम सम्मको दुरी र ती गा.पा. तथा न.पा.हरुको कार्यालयबाट सम्बिन्धित वडा सम्मको दुरी लगायत प्रत्येक स्थानिय तहहरुमा भौतिक पुर्वाधारहरुको अबस्था देहाय अनुसार देखिएको छ।

स्थानिय तहको नाम	बेलका नगरपालिका	चौदण्डीगढी नगरपालिका	त्रियुगा नगरपालिका	रौतामाई गाउँपालिका	उदयपुरगढी गाउँपालिका	लिम्चुङ्गबुङ्ग गाउँपालिका	कटारी नगरपालिका	ताप्ली गाउँपालिका
जिल्ला सदरमुकाम सम्मको दूरी	४५	२२	०	६५	३६	६५	५४	१०४
वाड नं.	पालिका कार्यालयदेखी मातहतका वडा कार्यालयहरु सम्मको दुरी							
१	२०	२४	१५	१२	१३	८	१७	१०
२	१५	५	७	१.५	१२	३	१३	१२
३	३	९	२	१७.९	१७	१	१	१५
४	४	६	५	६.९	८	१२	१.५	५
५	७	११	७	२२	०	२०	३	१
६	१४	४	८.५	१२	८		६	
७	२०	०.०५	९	२३	२०		७	
८	१०	१५	६	१२	११		१८	
९	०.५	५	३				३१	
१०		९	२.५				३३	
११			०.१				२५	
१२			१.५				१४	
१३			५				३६	
१४			२२				३५	
१५			२७					
१६			३३					

स्रोतः सम्बन्धित स्थानीय तह

८.२ विधुत

उदयपुरमा जम्मा ४ वटा न.पा.तथा ४ वटा ग.पा.हरुमा राष्ट्रिय प्रणालीबाट विधुतिकरण भए पनि सबैमा रहेका सम्पूर्ण बस्तीहरु सम्म विधुतको पहँच पुग्न सकेको छैन । नेपाल विधुत प्राधिकरण गाईघाट शाखाबाट प्राप्त विवरण अनुसार उदयपुर जिल्लाको विधुत ग्राहक तथा उपयोगको स्थिति यस प्रकार रहेको छ।

क) बिधुतीकरण सम्बन्धि विबरण

क्र.सं.	बिधुतीकरण भएको क्षेत्र	विधुतीकरण प्रतिशतमा	विधुतकरण सम्बन्धि अन्य विबरण	
१	बेलका नगरपालिका	७१	३३ के.भि. लाइन बिस्तार	५१.७ कि.मि.
२	चौदण्डी नगरपालिका	७८	११ के.भि. लाइन विस्तार	८४४.१८ कि.मि.
३	त्रियुगा नगरपालिका	९०	४००/२३० लाइन विस्तार	१९१६.३९ कि.मि.
४	रौतामाई गाउँपालिका	६२	उपभोक्ता संख्या	५९३६९
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	४२	ट्रान्सफर्मर संख्या	६५२

६	लिमचुङबुङ गाउँपालिका	६०	
७	ताप्ली गाउँपालिका	५२	
८	कटारी नगरपालिका	७५	

स्रोतःनेपाल बिधुत प्राधिकरण गाईघाट शाखा*(२०८०)*

ख) प्रकाशको स्रोत

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार प्रकाशको स्रोतमा उदयपुर जिल्लाको ९८.४२% परिवार विधुत वा सौर्य उर्जाको पहुँचमा पुगेको देखिन्छ भने अझै करिब १.५% मट्टितेल वा अन्य स्रोतको प्रयोग गर्न बाध्य रहेकाले यस खालको परिवारमा विधुत वा सौर्य उर्जाको पहुँच पुर्याउन स्थानीय सरकार लगायत अन्य विभिन्न निकायले काम गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

क्षेत्र		जम्मा घरपरिवार	उर्जाका विभिन्न स्रोतहरु				
			विधुत	सौर्य उर्जा	मट्टितेल	वायोग्यास	अन्य
नेपाल	**नेपाल**	**६६६०८४१**	**६१३९१३१**	**४३९२८२**	**३८९०७**	**२०४२**	**४१४७९**
	कोशी	**११९०७५५**	**१११५६८६**	**५९८६४**	**९७६५**	**२९५**	**५१४५**
	उदयपुर	**८१०५१**	**६८२२०**	**११५४९**	**५०७**	**१७**	**७५८**
१	बेलका नगरपालिका	१२१५८	१०४६६	१३९५	१२१	२	१७४
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	१२७०३	१२०४९	४५७	५६	३	१३८
३	त्रियुगा नगरपालिका	२५६२३	२४८४१	६१४	७१	५	९२
४	रौतामाई गाउँपालिका	४५७२	२८६२	१५७४	५२	०	८४
५	लिम्चुङगबुङग गाउँपालिका	२२२७	६०३	१५४०	४९	०	३५
६	ताप्ली गाउँपालिका	२८६२	३७४	२३६१	४८	१	७८
७	कटारी नगरपालिका	१४१०६	११७५१	२२०९	६४	२	८०
८	उदयपुरगढी गाउँपालिका	६८००	५२७४	१३९९	४६	४	७७

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०७८,राष्ट्रिय तथ्यांङ्क कार्यालय

८.३) टेलिफोन

क) उदयपुर जिल्लामा वितरित मोबाइल तथा टेलिफोन लाइनको विवरण

क्र.सं.	विवरण	जिल्लाको ग्राहक संख्या
१	PSTN टेलिफोन सेवा	१०४१
२	प्रिपेड मोबाईल सेवा	७१६४७
३	पोस्टपेड मोबाइल सेवा	१४२०
४	ADSL ईन्टरनेट	६०६
५	FTTH ईन्टरनेट सेवा	५६४
६	IPTV	६९
७	मोबाईल टावर संख्या	४९

स्रोतः नेपाल टेलिकम शाखा कार्यालय गाईघाट उदयपुर आ.व.२०७९/८० बैशाख मसान्तसम्मको स्थिति

खण्ड ९ : पर्यटन र मनोरञ्जन

यस जिल्लामा केही मात्रामै भए पनि पर्यटकीय क्षेत्रहरु रहेका छन् । तीमध्ये केही धार्मिक एवं सांस्कृतिक महत्वका पर्यटकीय क्षेत्र छन् भने केही ऐतिहासिक एवं अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरु रहेका छन् । यस जिल्लाका केही प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु क) त्रिवेणी मेला (ख) उदयपुर सिमेन्ट फयाक्ट्री (ग) ताप्ली पोखरी (घ) चौदण्डी दरबार (ङ) उदयपुरगढी (च) रौता पोखरी (छ) गिद्धगया (ज) बेलका दरबार (भग्नावशेष) (झ) राजदह (ञ) पातले छाँगो (ट) चित्रेथाम
रहेका छन ।
धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका स्थलहरु :- रौता भगवती, पञ्चावती मन्दिर, चौदण्डी शिवालय, इन्द्रेश्वर महादेव ढिम्की, खाट मन्दीर, बागचौरी, असारीको शिवालय, चुरिया माई, राम जानकी मन्दिर, मोतिगडा, शिद्धेश्वर महादेव चुहाडे, गणेश र भगवती मन्दिर, शिव मन्दिर जलजले, राधा कृष्ण मन्दिर गाईघाट, दनुवार जातिको इष्ट देवको मन्दिर कटारी, गुप्तेश्वर महादेवको मन्दिर, ककनी मन्दिर कालीखोला आदि धार्मिक महत्वका स्थलहरु हुन भने चौदण्डीगढी, उदयपुरगढी, बेलकातरी दरवार, खाट बजार, रंग महल, टंकेला गुफा यस जिल्लाका प्रमुख ऐतिहासिक महत्वका स्थलहरु हुन् ।

९.१ यस जिल्लाको विभिन्न स्थानिय तहमा रहेका केही पर्यटकिय स्थलहरु :-

१) कटारी नगरपालिका

- ऐतिहासिक स्थलहरू: त्रिवेणी मेला धाम, ताराघारी महादेव गुफा, ककनी मेला,जगदेश्वरी महादेव गुफा
- धार्मिक स्थलहरू: त्रिवेणी मेला धाम, ताराघारी महादेव गुफा, साङ्गे छोलिङ्ग गुम्बा, भगवती मन्दिर, राधा कृष्ण मन्दिर, शिव मन्दिर, वनदेवी मन्दिर, चर्च अफ गड, मज्जिद, सरस्वती माताको मन्दिर

क) स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: चुलाथुम, राउतखर्क, चौकी भन्जाङ, राउतखर्क, गहुबारी, त्रिवेणी मेला
ख) प्रमुख पदमार्गहरू: सिद्धिचरण राजमार्ग, मदन भण्डारी राजमार्ग
ग) पर्यटक होटल: ४८
घ) होमस्टे: छैन
ङ) मनोरञ्जन पार्क, उद्यान: ५ वटा
च) सिनेमा हल, नाटक घर, प्रदर्शनीस्थल, स्मारक, जिपलाइन, स्वीमिङ पुल, प्याराग्लाइडिङ: मर्जेपुर प्याराग्लाइडीङ, चन्द्र टाकिज सिनेमा हल

२) बेलका नगरपालिका

- ऐतिहासिक स्थलहरू : मैना राजा मैना रानी, पित्लाङ झरना, रानी कुवा, साकेला थान, सुनखानी:, बेलका राजा बेलका रानी, टंकेला गुफा, बाँखा पुवाचण्डिथान
- धार्मिक स्थलहरू : भवरी देबी मन्दिर, बेलका देउराली मन्दिर, जाल्पादेबि मन्दिर, माङतेन, मांकाली थान ।

क) स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू:भवरी देवि मन्दिर,बेलका बाटिका चिल्ड्रेन पार्क,कोशि टप्पु बन्यजन्तु आरक्षण,भुतिया दह,टंकेला गुफा,सीता रानि भिर,रानी छागा झरना,प्रीति चौतारी,मैनाराजा मैनारानी मन्दिर,कोलुङ झरना,पित्लाङ झरना(गुफा),माङकालि थान,कोठू पूल,सप्तकोशी नदि किनार,सुगाचरी आहाले भिरबोक्ताङ (प्याराग्लाईडिङ)

ख) पर्यटक होटल : करुणा रंगमहल होटल, होटल पलेटि, होटल एकान्त एण्ड लज, होटल ओण्डर हिल एण्ड लज, होटल दिदि भेना, होटल गन्तब्य, ग्यालेक्सी, पञ्च गेष्ट हाउस,

ग) होमस्टे : पुरन्दह होमस्टे, प्रगति टोल होमस्टे, बेलाहा होमस्टे, पुँवरे थुम्का होमस्टे

घ) मनोरञ्जन पार्क, उद्यान : बेलका बार्टिका चिल्रेण्ड पार्क, प्रिति चौतारी ।

ङ) सिनेमा हल, नाटक घर, प्रदर्शनी स्थल, स्मारक, जिपलाइन, स्वीमिङ पुल, प्याराग्लाइडिङ : बोक्ताङ प्याराग्लाइडिङ

३) चौदण्डीगढी नगरपालिका

क्रम	पर्यटकीय स्थलहरुको नाम	वडा नं	स्थलको महत्व
१	चौदण्डीगढी	१	ऐतिहासिक स्थल
२	फुर्केगढी	१	ऐतिहासिक स्थल
३	नागदह	१	दह/पोखरी
४	परासर गुफा	१	गुफा
५	रानीपाईला रानीटार	१	टार
६	विसासयकालिकामन्दिर	१	
७	साकेलाथान	३/४/७	धार्मिक क्षेत्र
८	वसाहथान	४	धार्मिक क्षेत्र
९	शिवालयमन्दिर	४	धार्मिक क्षेत्र
१०	तिनदोवाने	४	पर्यटकीय क्षेत्र
११	भुट्टापोखरी	५	संरक्षण क्षेत्र
१२	राजाजीमन्दिर / विहिवार थान	५	मेलातथाविवाहकार्यक्रमहुने
१३	कैलास थुम्कीशिवालयमन्दिर	६	धार्मिक महत्व
१४	कौवाखोज पर्यटकीय स्थल	६	पर्यटकीय स्थल
१५	वुधकन्यादेवीमन्दिर	६	धार्मिक स्थल
१६	भीमसेन स्थान / मन्दिर	७/८	मन्दिर
१७	दुर्गा मन्दिर	७	धार्मिक स्थल
१८	देवीथानमन्दिर	९	देवीथान
१९	थानपोखरी थान	९	पोखरी
२०	भीमसेनथानमन्दिर देवधार	१०	मन्दिर
२१	गडहिथान मन्दिर खैराहा	१०	मन्दिर

धार्मिक स्थलहरू:

क्र.सं	साविकगाविस/ नपाको नाम	मन्दिर	मस्जिद	गुम्वा	चर्च
१	वेल्टार वसाहा न.पा	१५	-	५	१०
२	चौदण्डी	४		१	
३	सिद्धिपुर	१			
४	हडिया	३	१		२
५	सुन्दरपुर	४	१		

क) स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: चौदण्डी दरवार, तिन्दोभाने पार्क, कुवाखानी पिक्निक पार्क,
ख) प्रमुख पदमार्गहरू: गंगटे देखि चेदण्डीगढी दरवार,
ग) पर्यटक होटल: लाफा होटल वडा नं.१,
घ) होमस्टे: लाफा होटल,
ङ) मनोरञ्जन पार्क, उद्यान: हाति खह्रो पार्क, कुवाखानी, बेलपार्क,
च) सिनेमा हल,नाटक घर, प्रदर्शनीस्थल,स्मारक, जिपलाइन, स्वीमिङ पुल, प्यारागलाइडिङ: छैन

४) त्रियुगा नगरपालिका

ऐतिहासिक स्थलहरू : जोगिदह, परेवाखोप

धार्मिक स्थलहरू:

- जाल्पादेवी
- कुन्तीमन्दिर
- धमियाइनभवरी
- त्रिपुरेश्वरशिवमन्दिर
- शिवालयमन्दिर

स्थानीयतहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू:

- परेवाखोप सिमसारक्षेत्र
- तालपोखरी
- वेलदोभान झरना त्रिनपा १६
- प्राकृतिक टौवा त्रिनपा १५
- आहालेडाँडा दृश्यावलोकन केन्द्र
- निर्मलीछाँगा
- कालीखोला पिकनिक स्पट
- प्रमुख पदमार्गहरू:.....
- पर्यटक होटल:.....

होमस्टे :

- थारु सामुदायिक घरवास त्रिनपा१
- मैनाहा थारु सामुदायिक घरवास त्रिनपा१
- वहेर्वा थारु सामुदायिक घरवास त्रिनपा१३
- दनुवार सामुदायिक घरवास त्रिनपा८
- पञ्चकोशी धाप्लाङ्ग सामुदायिक घरवास त्रिनपा१४
- किराँत सामुदायिक घरवास त्रिनपा१५हुवास
- मनोरञ्जनपार्क, उद्यान:..
- सुनुवाचाप पोखरी हरितपार्क
- चप्पनजनज्योति हरितस्मृतिपार्क
- हरितपार्क
- सिनेमाहल :- २

५) उदयपुरगढी गाउंपालिका

ऐतिहासिक स्थलहरू : उदयपुरगढी, ताप्ली पोखरी, परेवा झरना, अधेरी झरना

धार्मिकस्थलहरू : पञ्चावती मन्दिर, हाडेटार महादेव मन्दिर, छिरेश्वर महादेव मन्दिर, काभ्रेपानी महादेव मन्दिर, केउरेनी मन्दिर, एकादशी ककनी मन्दिर, गुम्बा

- स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू : उदयपुरगढी दरवार, ताप्ली पोखरी
- प्रमुख पदमार्गहरू : नेपालटार गुम्बा जाने बाटो
- पर्यटक होटल :.....
- होमस्टे : पञ्चावती सामुदायिक
- मनोरञ्जन पार्क, उद्यान : गढी भ्यू टावर, अर्जुन डहर
- सिनेमा हल, नाटक घर, प्रदर्शनी स्थल, स्मारक, जिपलाइन, स्वीमिङ पुल, प्यारागलाइडिङः.....

६) रौतामाई गाउंपालिका

ऐतिहासिक स्थलहरू : रौता, सुकेपोखरी, चित्रेथाम आदी

धार्मिकस्थलहरू : रौता रानी पोखरी, सुकेपोखरी, महादेव मन्दिर, आदी

- स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूः रौता पोखरी, चित्रे टावर, ओडारे झर्ना
- प्रमुख पदमार्गहरूः ओडारे झर्ना
- पर्यटक होटल :रौता भ्यूरिस्वट
- होमस्टे : रौता निकास र नामन्ता
- मनोरञ्जन पार्क, उद्यान : छैन
- सिनेमा हल, नाटक घर, प्रदर्शनीस्थल, स्मारक, जिपलाइन, स्वीमिङ पुल, प्यारागलाइडिङ छैन तर सम्भावना छ

७) लिम्चुङबुङ गाउंपालिका

ऐतिहासिक स्थलहरू : बाराहा पोखरी, एलम्बर पार्क बलम्ता, दोबाटे डाँडा, सति भन्ज्याङ्ग, मिनासिका, सालथुम्का, भित्ते ढुङ्गा

धार्मिक स्थलहरू : बाँसबोटे देविथान, ज्यामिरे महादेब स्थान, बाराहा पोखरी

- स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूः दोबाटे डाँडा (Everest View Top), एलम्बर पर्क, कुनाई कोशी किनार
- प्रमुख पदमार्गहरू:बाँसबपटे-ताम्लिछा-बलम्ता-जाँते- सुनकोशी सम्म
- पर्यटक होटलः छैन
- होमस्टेःमगर होमस्टे, राई होमस्टे, शेर्पा होमस्टे, तामाङ्ग होमस्टे
- मनोरञ्जन पार्क, उद्यानःएलम्बर पार्क बलम्ता, चिउरी पार्क बाँसबोटे
- सिनेमा हल, नाटक घर, प्रदर्शनी स्थल, स्मारक, जिपलाइन, स्वीमिङ पुल, प्यारागलाइडिङः छैन

८) ताप्ली गाउंपालिका

ऐतिहासिक स्थलहरू : ताप्ली पोखरी, राँकुला झरना

धार्मिकस्थलहरू : जोर ढुँगा, पञ्चकन्या, मन्दिर ककनी

- स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूः .....
- प्रमुख पदमार्गहरूः.....
- पर्यटक होटलः.....
- होमस्टेः.....
- मनोरञ्जन पार्क, उद्यानः.....
- सिनेमा हल,नाटक घर,प्रदर्शनीस्थल, स्मारक, जिपलाइन, स्वीमिङ पुल, प्यारागलाइडिङः.....

भाग १० : न्याय, शान्ति तथा सुरक्षा

१०.१ उदयपुर जिल्ला अदालतमा दर्ता भएका मुद्दाको किसिम, संख्या र फर्छ्यौट सम्बन्धि बिवरण

सि.न.	मुद्दाको किसिम	दर्ता भएका मुद्दा संख्या	फर्छ्यौट भएका मुद्दा संख्या
१	देवानी	१२२८	८१५
२	फौजदारी	७९५	५६६
जम्मा		**२०२३**	**१३८१**

स्रोतः- जिल्ला अदालत, उदयपुर।

१०.२ स्थानीय तहमा न्यायिक समितिमा विगत आ.व.२०७८/७९ मा परेका मुद्दा संख्या तथा किनारा लागेका मुद्दा संख्या

क्र.स.	स्थानीय तह	परेका मुद्दा संख्या	किनारा लागेका मुद्दा संख्या	कैफियत
१	बेलका न.पा.	१८८	२४	
२	चौदण्डीगढी न.पा.	४३	७	
३	त्रियुगा न.पा.	बिवरण प्राप्त नभएको	बिवरण प्राप्त नभएको	
४	रौतामाई गा.पा.	बिवरण प्राप्त नभएको	बिवरण प्राप्त नभएको	
५	लिम्चुङ्बुङ गा.पा.	बिवरण प्राप्त नभएको	बिवरण प्राप्त नभएको	
६	ताप्ली गा.पा.	बिवरण प्राप्त नभएको	बिवरण प्राप्त नभएको	
७	कटारी न.पा.	३२	२०	
८	उदयपुरगढी गा.पा.	२१	१९	

स्रोतः- जिल्ला स्थित सम्पूर्ण स्थानीय तहहरु, उदयपुर।

१०.३. जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुरबाट प्राप्त बिवरण

१०.३.१ आ.ब.२०७८।०७९ मा दर्ता भएका मुद्धा सम्बन्धि बिबरणः-

मुद्धा शिर्षक	दर्ता संख्या	पक्राउ संख्या		जम्मा	फरार संख्या		जम्मा	मृत्यु			
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला	बालक	बालिका
अभद्र ब्यबहार गर्न नहुने कसुर	१०४	१४४	१	१४५	२८		२८				
बहुविबाह	९	८	७	१५	१	२	३				
बालबिवाह	१	१	१	२							
जबरजस्ती करणी उध्योग	९	८		८	१		१				
जबरजस्ती करणी	३५	३२		३२	३		३				
झुण्डी आत्महत्या ज्यान	८५							५३	२३	२	७
बिष सेवन गरी आत्महत्या	८							४	४		

मुद्धा शिर्षक	दर्ता संख्या	पक्राउ संख्या		जम्मा	फरार संख्या		जम्मा	मृत्यु			
								पुरुष	महिला	बालक	बालिका
बिष सेवन तथा झुण्डी आत्महत्या	१							१	१		
चोरी	२६	२९	१	३०	३		३				
कर्तब्य ज्यान	११	१७	२	१९	१		१	४	५		२
लागु औषध	५३	८०		८०	३		३				
सवारी ज्यान	३४	३१		३१	३		३	२४	८	१	
ज्यान सम्बन्धि	७							२	१	२	
गर्भपतन	१	१		१							
ज्यान मार्ने उध्योग	१७	१८		१८	१२		१२				
बाल यौन दुरूपयोग	३	३		३							
हातहतियार खरखजना	४	४		४							
फुटकर ज्यान	३							२			
भबितब्य ज्यान	६३							३८	१६	७	२
बेवारिसे ज्यान	२							२			
ठगी	२	२		२	२		२				
जुवा	१	४		४							
सवारीबाट भबितब्य ज्यान	७							११			
अपहरण	१	१		१							
कुटपिट अंगभंग	१	१		१							
अपराधिक उपद्रव	३	७		७							
आत्महत्या दुरूत्साहन	१	१		१					१		
सवारी अंगभंग	१	१		१							
बाधा बिरोध गर्न हनुने कसुर	३	७		७							
नागरिकता किर्ते	१	१		१							
लिखत सम्बन्धि	२	२		२		२	२				
गौबध	१	१		१							
जम्मा	**५००**	**४०४**	**१२**	**४१६**	**५७**	**४**	**६१**	**१४१**	**५९**	**१२**	**११**

स्रोतः- जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर।

१०.३.२ सवारी ज्यान सम्बन्धि त्रिबर्षिय बिबरण

सि.नं.	आ.व.	मुद्धा शिर्षक	दर्ता संख्या	पक्राउ संख्या		मृत्यु			
				पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	बालक	बालिका
१	२०७६।०७७	सवारी ज्यान	२२	२२	-	१८	२	३	-
		सवारी अंगभंग	१	१	-	-	-	-	
		सवारीबाट भबितब्य ज्यान	४	-	-	४	-	-	-
२	२०७७।०७८	सवारी ज्यान	२९	२७	-	२३	३	२	१
		सवारी अंगभंग	१	१	०	-	-	-	
		सवारीबाट भबितब्य ज्यान	२	-	-	२	-	-	-
३	२०७८।०७९	सवारी ज्यान	६	६	-	६	-	-	-
		सवारी अंगभंग	-	-	-	-	-	-	
		सवारीबाट भबितब्य ज्यान	२	-	-	२	-	-	-

स्रोतः- जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर।

१०.३.३ पानीमा डुबेर मृत्यु सम्बन्धि त्रिबर्षिय विवरण :-

सि. नं.	आ.व.	घटना संख्या	मृत्यू			
			पुरुष	महिला	बालक	बालिका
१	२०७६।०७७	११	५	१	३	२
२	२०७७।०७८	७	५	-	१	१
३	२०७८।०७९	३	२	१	-	-

स्रोतः- जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर।

१०.३.४ चोरी सम्बन्धि त्रिबर्षिय विवरण :

सि.नं.	आ.व.	घटना संख्या	पक्राउ		फरार	
			पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	२०७७।०७८	५२	७१	१	८	-
२	२०७८।०७९	२६	२९	१	३	-
३	२०७९।०८०	८	१२	२	-	-

स्रोतः- जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर।

१०.४ उदयपुर जिल्लामा रहेका प्रहरी कार्यालयहरुको बिवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	रहेको स्थान	कार्यालयको सम्पर्क नं.
१	जिप्रका उदयपुर	त्रियुगा न.पा. १० उदयपुर	९८५२८१५५५५
२	जिट्राप्रका उदयपुर	त्रियुगा न.पा. १३ उदयपुर	९८५२८३५५१२
३	ईप्रका रौतामाई उदयपुर	रौतामाई गा.पा. २ उदयपुर	९८४४३८३९६२
४	ईप्रका लिम्चुङबुङ उदयपुर	लिम्चुङबुङ गा.पा. ३ उदयपुर	९८४४३८२७५८
५	ईप्रका जलजले	त्रियुगा न.पा. ६ उदयपुर	९८५२८३५९३३
६	नप्रका त्रियुगा उदयपुर	त्रियुगा न.पा. ११ उदयपुर	९८४४३८३७६६
७	प्रचौ जोगिदह उदयपुर	त्रियुगा न.पा. २ उदयपुर	९८५२८३५५१७
८	प्रहरी चौकी लालपत्ता उदयपुर	त्रियुगा न.पा. ६ उदयपुर	९८५२८३५७७०
९	प्रचौ उदयपुरगढी उदयपुर	उदयपुरगढी गा.पा. ५ उदयपुर	९८५२८३५८७०
१०	प्रहरी चौकी साउने उदयपुर	त्रियुगा न.पा. १४ उदयपुर	९८५२८३५५९६
११	अ प्र पोष्ट तरकारी बजार उदयपुर	त्रियुगा न.पा. १३ उदयपुर	९८४४३८३९४४
१२	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बसपार्क उदयपुर	त्रियुगा न.पा. ३ उदयपुर	९८६५२३७२५२
१३	अस्थाई प्रहरीपोष्ट चुहाडे उदयपुर	त्रियुगा न.पा. ७ उदयपुर	९८५२८३५२८७
१४	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बगाहा उदयपुर	त्रियुगा न.पा. ४ उदयपुर	९८५२८३५९९७
१५	अस्थाई प्रहरीपोष्ट नेपालटार उदयपुर	उदयपुरगढी गा.पा. ६ उदयपुर	९८४३३३०६४४
१६	कासुगार्ड उदयपुर	त्रियुगा न.पा. १० उदयपुर	९८५२८३५७०८
१७	प्रजिअनि गार्ड	त्रियुगा न.पा. १० उदयपुर	९८१९००१७५३
१८	जिल्ला अदालत	त्रियुगा न.पा. १० उदयपुर	९८४२८०५३१२
१९	ईप्रका कटारी उदयपुर	कटारी न.पा. ३ उदयपुर	९८५२८३६३१५
२०	प्रहरी चौकी बेलश्रोत उदयपुर	कटारी न.पा. १ उदयपुर	९८५२८३६२७७
२१	प्रहरी चौकी रिस्कु उदयपुर	कटारी न.पा. ७ उदयपुर	९८५२८३६०५२
२२	प्रहरी चौकी बसेरी उदयपुर	कटारी न.पा. १२ उदयपुर	९८५२८३६२८५
२३	प्रचौ सोरुङ छबिसे उदयपुर	कटारी न.पा. १० उदयपुर	९८५२८३६५२५
२४	प्रहरी चौकी घुर्मी उदयपुर	कटारी न.पा. १४ उदयपुर	९८५२८३६२३३
२५	प्रहरी चौकी रुपाटार उदयपुर	ताप्ली गा.पा. ५ उदयपुर	९८५२८३६२८३
२६	प्रचौ रामपुरझिल्के उदयपुर	ताप्ली गा.पा. ३ उदयपुर	९८५२८३६२८४
२७	अप्रपोष्ट बेतिनी उदयपुर	कटारी न.पा. ११ उदयपुर	९८५२८३६२८६
२८	ईप्रका रामपुरठोक्सिला उदयपुर	बेलका न.पा. ९ उदयपुर	९८५२८३५१९९
२९	प्रहरी चौकी भागलपुर उदयपुर	बेलका न.पा. २ उदयपुर	९८५२८४४०५०
३०	प्रहरी चौकी लालबजार उदयपुर	बेलका न.पा. ४ उदयपुर	९८५२८२९०४३

सि.नं.	कार्यालयको नाम	रहेको स्थान	कार्यालयको सम्पर्क नं.
३१	अप्रचौ कोठु उदयपुर	बेलका न.पा. ८ उदयपुर	९८५२८२९०४२
३२	ईप्रका बेल्टार उदयपुर	चौदण्डिगढी न.पा. ७ उदयपुर	९८५२८४४०८८
३३	ईप्रका सुन्दरपुर उदयपुर	चौदण्डिगढी न.पा. ५ उदयपुर	९८५२८४४०८०
३४	प्रहरी चौकी हडिया उदयपुर	चौदण्डिगढी न.पा. ९ उदयपुर	९८५२८३५७३९
३५	प्रहरी चौकी बसाहा उदयपुर	चौदण्डिगढी न.पा. ४ उदयपुर	९८५२८४४०९०
३६	प्रहरी चौकी सुकौरा उदयपुर	त्रियुगा न.पा. १६ उदयपुर	९७४६९८११६०
३७	अप्रचौ संचमचोक उदयपुर	रौतामाई गा.पा. ७ उदयपुर	९८४४३८३९१६

स्रोतः- जिल्ला प्रहरी कार्यालय, उदयपुर।

१०.५ नागरिकता तथा राहदानी जारी भएको संख्या

		आ.व. ०७८।०७९					आ.व. ०७९।०८०			
	नाबालाक	पुरुष	महिला	जम्मा	कैफियत	नाबालक	पुरुष	महिला	जम्मा	कैफियत
नागरिकता	--	५२०३	५६२१	१०८२४		--	४२४६	४६९९	८९४५	जेष्ठ मसान्त सम्म
राहदानी	--	४३६६	१६११	५९७७		१७	५१४८	१८११	६९७६	चैत मसान्त सम्म

स्रोतः- जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर।

१०.६ कैदी बन्दीहरु सम्बन्धि बिबरण
(मिति २०८०/०२/२९ सम्मको स्थिति)

कारागारको कैदी/बन्दी क्षमता			कारागारको कैदी/बन्दीहरुको संख्या			
			कैदी		बन्दी	
पुरुष	महिला		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
८०	१५		१४०	६	९२	७

स्रोतः- कारागार कार्यालय, उदयपुर।

खण्ड ११ : सार्वजनिक सेवा प्रवाह

११.१ जिल्लास्थित सरकारी कार्यालयहरूको विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नाम, थर	टेलिफोन	मोवाइल नं. सरकारी
१	उदयपुर जिल्ला अदालत	जिल्ला न्यायाधिस	मा. कृष्ण प्रसाद सुवेदी मा. हरिकृष्ण श्रेष्ठ मा. नवराज दुलाल	४२२१९५, ४२२१९४	
		श्रेस्तेदार	श्री धन बहादुर कार्की		९८५२८२०१९४
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	श्री जनार्दन गौतम	४२२१३३, ४२२१३१	९८५२८१७७७७
३	श्री नं. १८ बाहिनी	वाहिनीपति सहायक रथी	श्री सन्तोष राज पाण्डे	४०२९९, ४२०५५८	९८६३०२८८३२
४	पशुपति प्रसाद गण	प्रमुख सेनानी (गणपति)	श्री विजय भण्डारी	४२२५७४, ४२२५७५	९८६३०२८८४२
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रहरी उपरीक्षक	श्री ज्ञानेन्द्र प्रसाद फुयाल	४२२२१५,१९९,१००	९८५२८१५५५५
६	स.प्र.बल ५ नं. गण हे.क्वा. त्रियुगा	स.प्र.उपरीक्षक (गणपति)	श्री कृष्णराज अधिकारी	४२३६४०	९८५१२७२२१०
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	उप.अनुसन्धान निर्देशक	श्री कुलचन्द्र नेपाल	४२२१२३	९८५२८८८८८६
८	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	श्री नवराज खडका	४२२१४४,४६९,२४९	९८५२८८७२२२
९	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	जिल्ला न्यायाधिवक्ता	श्री राज कुमार राउत	४२२१३८	९८५२८३५६३८
१०	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	प्रमुख कोष नियन्त्रक	श्री महेश कुमार दाहाल	४२२१४०,४२३४२९	९८५२८३५४२९
११	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	शिक्षा समन्वय अधिकारी	श्री बाबुराम पोखरेल	४२२१०७, १०५	
१२	वन डिभिजन कार्यालय गाईघाट	डिभिजन प्रमुख	श्री अम्बिका प्रसाद पौडेल	४२२७४८, १३४	९८५२८३५१३४
१३	कृषि ज्ञान केन्द्र	कार्यालय प्रमुख	श्री योगेन्द्र यादव	४२२१३०, २६३	९८५२८३५०६७
१४	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण आयोजना	कार्यालय प्रमुख	श्री प्रदिप ठाकुर वरही	४२२८३८	९८५२८३५५६१
१५	जि.खा.पा.डि सरसफाई सम्पर्क कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	श्री सत्य नारायण साह	४२२३६०, ११०	९८५२८२०४४९
१६	पूर्वधार विकास कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	श्री गंगा सागर यादव	४२२१३७	९८५२८२९०८८
१७	स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य कार्यालय प्रमुख	श्री वृज कुमार दास	४२२०१८८	९८५२८३५३४५
१८	जिल्ला अस्पताल	मे.सु.	डा. ज्ञानेन्द्र कुमार झा	४२२१८७, ४२२२६१, ४२३७००	९८५२८३९८००
१९	गाईघाट दिक्तेल सडक योजना	योजना प्रमुख	श्री गोपालप्रसाद खकुरेल	४२२४९२	९८५२८३२४९२
२०	बृहत जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र	व.ज.अधिकृत	श्री रामकृष्ण राजथला	४२२२०४	९८५२८३५२०४
२१	त्रियुगा नगरपालिका	कार्यकारी अधिकृत	श्री मान बहादुर वन	४२२३६८, १०८	९८५२८३८१११
२२	मालपोत कार्यालय	प्रमुख मालपोत अधिकृत	श्री कुमार बहादुर खडका	४२२२०१, १३६	९८५२८३५८०१
२३	जिल्ला हुलाक कार्यालय	हुलाक अधिकृत	श्री हरिलाल खत्री	४२२१३९	९८५२८२९७७७
२४	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	जिल्ला निर्वाचन अधिकारी	श्री खेमराज कोइराला	४२२२६२	९८५२८२२२६२

२५	सगरमाथा अयुर्वेद औषधालय	आयुर्वेदिक चिकित्सक	डा. सरोज प्रसाद विशाल	४२२१०४	९८५२८३५४८९
२६	तथ्याङ्क कार्यालय	तथ्याङ्क अधिकृत	श्री शिवनारायण महतो	४२२१०९	९८५२८२९१०९
२७	भेटेनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	कार्यालय प्रमुख	श्री घट्टराज कटेल	४२२१२९	९८५२८३५००६
२८	जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास कार्यालय	नि.डिभिजन प्रमुख	श्री देव नन्दन मण्डल	४२२१७५,७०३	९८५२८३५६४८
२९	करदाता सेवा कार्यालय	नि. कर अधिकृत	श्री टेक बहादुर कार्की	४२३५४१	९८५२८३५५४१
३०	नापी कार्यालय	नापी अधिकृत	श्री लालबाबु यादव	४२२१३५	९८५२८२९१३५
३१	कारागार कार्यालय	निमित्त (जेलर)	श्री डिगम बहादुर कार्की	४२२१०२	९८५२८७२७७७
३२	शहरी विकास तथा भ.नि.का. विराटनगर सम्पर्क कार्यालय गाईघाट	इन्जिनियर	श्री केशव यादव		
३३	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	श्री श्याम बहादुर लिम्बु	४२३६६३	९८५२८३५७२७
३४	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	श्री नरेन्द्र पराजुली	४२२२०२	९८५२८३५६०६
३५	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन	कार्यालय प्रमुख	श्री मेनश श्रेष्ठ		९८५२८३५००३
३६	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	श्री जीवन राजभण्डारी	४२२१७७	९८५२८३७१७७
३७	जिल्ला खेलकुद विकास समिति	कार्यालय प्रमुख	श्री प्रकाशराम राई		
३८	विमा कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	श्री हिमालय पौडेल		
३९	त्रियुगा नदी व्यवस्थापन आयोजना	कार्यालय प्रमुख	श्री रेवाकान्त यादव		९८५२०५६७१४

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुर

ईलाका प्रशासन कार्यालय कटारी क्षेत्रमा रहेका कार्यालयहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	दर्जा दर्जा	नाम, थर	टेलिफोन	मोवाइल नं. सरकारी
१	ईलाका प्रशासन कार्यालय कटारी	कार्यालय प्रमुख	श्री चेतराज बराल	४५०३३५	९८५२८३६२८८
२	डिभिजन वन कार्यालय त्रिवेणी कटारी	डिभिजन प्रमुख	श्री विष्णुलाल घिमिरे	४५०५६१	९८५२८३६५६१
३	मालपोत कार्यालय, कटारी	नि.कार्यालय प्रमुख	श्री नेत्रराज भण्डारी	०३५४५०५१२	९८५२८३६४१२
४	नापी कार्यालय, कटारी	कार्यालय प्रमुख	श्री पशुपति सिंह	०३५४२०४१७	९८५२८३६२१६
५	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, कटारी	शाखा प्रबन्धक		४५००९६	
६	कृषि विकास बैंक, कटारी	शाखा प्रबन्धक	श्री अभिनाश राना मगर	४२०५१३	९८५१३१५२६७

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय , उदयपुर

स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नाम, थर	टेलिफोन	मोवाइल नं. सरकारी
१	वेलका नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री रमेश गौतम		९८५२८२९०१९
२	चौदण्डीगढी नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री चित्र प्रसाद गुरागाई		९८५२८४४०४७
३	त्रियुगा नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री विष्णुभक्त सिग्देल	४२०३६८, १०८	९८५२८३८१११
४	कटारी नगरपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री अनिल किराँती		९८५२८३९१११
५	उदयपुरगढी गाउँपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री रमेश राई		९८५२८३५२७८
६	रौतामाई गाउँपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री जनक बस्नेत		
७	लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री योगेन्द्र राज गुरुङ्ग		९८५२८२९०२०
८	ताप्ली गाउँपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	श्री भक्त बहादुर राई	६९१३३६	९८४५०७७१७७

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय , उदयपुर

११.२ जिल्लास्थित सार्वजनिक संस्थानहरूको विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नाम, थर	टेलिफोन	मोवाइल नं.
१	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक	शाखा प्रबन्धक	श्री विष्णु भट्टराई	४२०१५५, ३७४,७५४	९८५२८३२३७४
२	नेपाल बैंक लिमिटेड	शाखा प्रवन्धक	श्री गोबिन्द त्रिपाठी	४२२३७८, ४२३३७८	९८५२८३०७७८
३	कृषि विकास बैंक	शाखा प्रवन्धक	श्री सन्तोष कुमार कार्की	४२२१६६	९८५१३१५२६६
४	नेपाल टेलिकम	कार्यालय प्रमुख	श्री नरेन्द्र बस्नेत	४२०४४४,२२२	९८५२०२५५८८
५	नेपाल विद्युत प्रधिकरण	कार्यालय प्रमुख	श्री पंकज कुमार गोइत	४२२६२९,४२२२०३	९८५२८३५६६८
६	कृषि समाग्री कम्पनी	कार्यालय प्रमुख	श्री सन्तोष कुमार यादव	४२०१०३	
७	उदयपुर सिमेन्ट उधोग लि.			४११०१७	

स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय , उदयपुर

११.३ स्थानीय तहको विगत पाँच वर्षको आय र व्ययको विवरण

बेलका नगरपालिका

आ.व.	आय	व्यय	कैफियत
२०७६/०७७	३४१७५२६१७.००	३४१७५२६१७.००	
२०७७/०७८	२०७३५१६४३.००	२०७३५१६४३.००	
२०७८/०७९	७२५४७५९४८.००	७२५४७५९४८.००	
२०७९/०८०	७४०७३६१५०.००		अनुमानित

चौदण्डीगढी नगरपालिका

आ.व.	आय	व्यय
२०७५/०७६	६४३९६६३५२.०९	६७०७०३२९२.५५
२०७६/०७७	५७४७६६८३०.८२	५५४४०७७४२.३९
२०७७/०७८	६८२१३४१५३.९३	६५५६४८२०८.४८
२०७८/०७९	६८९४१७६५०.५४	६८३१३७३५४.५३

त्रियुगा नगरपालिका

आ.व.	आय	व्यय	कैफियत
२०७७/०७८	१०४२२२३०००.००	५१७६६५०००.००	
२०७८/०७९	१२०८९४३०००.००	४९८१८३०००.००	
२०७९/०८०	१४६४६१६५९५.००	८२६४९७८२२.००	२०८० वैशाख सम्मको खर्च

कटारी नगरपालिका

आ.व.	आय	व्यय	कैफियत
२०७५/०७६	७७९०२२५०६.३१	७७९०२२५०६.३१	
२०७६/०७७	८२१८६६१८६.००	८१७५५६३१४.००	
२०७७/०७८	९२,६७,४२,३०७.१९	९२,६०,३१,८३७.४५	
२०७८/०७९	८०४६५०५६४.००	७२३६१२९५८.००	

उदयपुरगढी गाउँपालिका

आ.व.	आय	व्यय	कैफियत
२०७६/०७७	४५११९९४७८	४६६८८०२७४.६२	
२०७७/०७८	५८८८३५४३६.३२	४६४९६८१८४.४५	
२०७८/०७९	६३३८१४९१३.८१	५४२२००८८४.४२	
आ.व.२०७९/०८०	४९७१४७५६०.३६		अनुमानित

लिम्चुङबुङ गाउँपालिका

आ.व.	आय	व्यय	कैफियत
२०७४/०७५	१९९२५२०००.००	१९९२५२०००.००	
२०७५/०७६	२३६११२४००.००	२३६११२४००.००	
२०७६/०७७	२७१९९३०००.००	२२०९१८०००.००	
२०७७/०७८	३०,९५,५७,०००.००	३८,३१,४७,०००.००	अनुमानित
२०७८/०७९	३३८७०८०००.००	४३५९२८०००.००	अनुमानित

रौतामाई गाउँपालिका

आ.व.	आय	व्यय	कैफियत
२०७६/०७७	५३१६३८५३७.००	४५९३८७२२९.००	
२०७८/०७९	५२८७२९९२०.००	३०००६६१३७.००	

ताप्ली गाउँपालिका

आ.व.	आय	व्यय	कैफियत
२०७६/०७७	२९६९४२५५१.००	२०५६१२७४६.००	
२०७९/०८०	३६६४५६०००.००		अनुमानित

११.४ सूचना तथा संचार

उदयपुर जिल्लामा संचालनमा रहेका सञ्चार माध्यमहरु

रेडियो तर्फ

१) रेडियो त्रियुगा (सामुदायिक)
२) रेडियो उदयपुर (सामुदायिक
३. रेडियो अमुर्त (निजी)
४. रेडियो उपहार (निजी)
५) रेडियो साईमन (निजी)
६) रेडियो समावेसी (निजी)
७) युके एफएम (निजी)
८) रेडियो चौदण्डि (निजी)
९) रेडियो बेलका (निजी)

दैनिक पत्रिका वर्गिकरणमा परेका

१) वरुवा टाईम्स दैनिक
२) त्रियुगा एक्सप्रेस दैनिक
३) गढीखवर दैनिक

दैनिक पत्रिका निस्किएका तर वर्गिकरणमा नपरेका

१) उदयपुर सिम्रिक दैनिक
२) मुलुकी दैनिक
३) जनभाव दैनिक
४. एकता खवर दैनिक

साप्ताहिक तर्फ वर्गिकरणमा परेका

१) नागरिक आह्वान
२) त्रियुगा टाईम्स
३) पुर्णपुष्टि साप्ताहिक
४) नयाँ पुर्वक्षितिज साप्ताहिक
५) पुर्वतारा साप्ताहिक
६. हाम्रो खवर साप्ताहिक
७. सगरमाथा खवर साप्ताहिक
८. हाम्रो बेलका साप्ताहिक
९. चौदण्डिगढी साप्ताहिक
१०. दुरदर्शी साप्ताहिक
११. माझखर्क साप्ताहिक
१२. दुर्गम एक्सप्रेस साप्ताहिक

अनलाईनतर्फ

१. निगरानी पोष्ट डटकम
२. पुर्वेलीदपर्ण डटकम
२. खुलासा डटकम
३. पुर्णपुष्टि डटकम
४. नागरिक वहस डटकम
५. गाउँपालिका डटकम
६. जनता भ्वाईस डटकम
७. उदयश्री डटकम
८. सोलुसन खवर डटकम
९. कान्छो खवर डटकम
१०. उपहार डटकम
११. आवरखवर डटकम
१२. माझखर्क डटकम
१३. मुलुकी खवर डटकम
१४. अमुर्त डटकम
१५. मसलापाटी डटकम
१६. पव्लिक खवर डटकम
१७. गढीखवर डटकम
१८. इकनिका डटकम
१९. बेलका नेटवर्क डटकम

स्रोत : नेपाल पत्रकार महासंघ, शाखा उदयपुर

खण्ड १२ : निर्बाचन

१२.१ यस उदयपुर जिल्लाको मतदाताको संख्या संम्बन्धि बिबरण

(२०८० साल जेष्ठ मसान्तसम्मको मतदाता सम्बन्धि विवरण)

जिल्ला	महिला	पुरुष	अन्य	जम्मा
उदयपुर	१,१२,८४९	१,१६,०९५	२	२,२८,९४६

स्रोत www.election.gov.np

१२.२ उदयपुर जिल्लाको स्थानिय तह निर्बाचन, २०७९

यस उदयपुर जिल्लाको विभिन्न स्थानिय तहबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको विवरण

स्थानीय तह	वडा	पद	उम्मेदवारको नाम	लिङ्ग	उमेर
उदयपुरगढी गाउँपालिका		अध्यक्ष	मान वहादुर केप्छाकी मगर	पुरुष	५५
उदयपुरगढी गाउँपालिका		उपाध्यक्ष	जित वहादुर खड्का	पुरुष	५५
उदयपुरगढी गाउँपालिका	१	वडा अध्यक्ष	दिल बहादुर राना मगर	पुरुष	५२
उदयपुरगढी गाउँपालिका	२	वडा अध्यक्ष	इन्द्र बहादुर राउत	पुरुष	५१
उदयपुरगढी गाउँपालिका	३	वडा अध्यक्ष	मनोज कुमार कार्की	पुरुष	३९
उदयपुरगढी गाउँपालिका	४	वडा अध्यक्ष	राम वहादुर घले	पुरुष	७०
उदयपुरगढी गाउँपालिका	५	वडा अध्यक्ष	कुमार अधिकारी	पुरुष	४४
उदयपुरगढी गाउँपालिका	६	वडा अध्यक्ष	कृष्ण बहादुर खत्री	पुरुष	५०
उदयपुरगढी गाउँपालिका	७	वडा अध्यक्ष	भुवन केप्छाकी मगर	पुरुष	३६
उदयपुरगढी गाउँपालिका	८	वडा अध्यक्ष	थिर बहादुर राउत	पुरुष	६१
कटारी नगरपालिका		प्रमुख	राजेस चन्द्र श्रेष्ठ	पुरुष	४४
कटारी नगरपालिका		उपप्रमुख	गिता खड्का	महिला	४४
कटारी नगरपालिका	१	वडा अध्यक्ष	पदम लाल मगर	पुरुष	३१
कटारी नगरपालिका	२	वडा अध्यक्ष	प्रेम बहादुर क्षेत्री	पुरुष	४२
कटारी नगरपालिका	३	वडा अध्यक्ष	पुस्कर खड्का	पुरुष	४५
कटारी नगरपालिका	४	वडा अध्यक्ष	भूपेन्द्र सिंह तामाङ्ग	पुरुष	४०
कटारी नगरपालिका	५	वडा अध्यक्ष	मोहन बहादुर तामाङ्ग	पुरुष	२९
कटारी नगरपालिका	६	वडा अध्यक्ष	प्रेम बहादुर मगर	पुरुष	५४
कटारी नगरपालिका	७	वडा अध्यक्ष	सुविन ढुंगाना	पुरुष	४३
कटारी नगरपालिका	८	वडा अध्यक्ष	नविन्द्र कुमार तामाङ	पुरुष	२३
कटारी नगरपालिका	९	वडा अध्यक्ष	वेग बहादुर आलेमगर	पुरुष	४७
कटारी नगरपालिका	१०	वडा अध्यक्ष	क्षेत्र बहादुर खड्का	पुरुष	३७
कटारी नगरपालिका	११	वडा अध्यक्ष	अनन्त हायु	पुरुष	३८
कटारी नगरपालिका	१२	वडा अध्यक्ष	यम्बर बहादुर कटुवाल	पुरुष	४६
कटारी नगरपालिका	१३	वडा अध्यक्ष	शम्भु श्रेष्ठ	पुरुष	३५
कटारी नगरपालिका	१४	वडा अध्यक्ष	अम्बर बहादुर मगर	पुरुष	३८

चौदण्डीगढी नगरपालिका		प्रमुख	कालु मान लामा	पुरुष	४४
चौदण्डीगढी नगरपालिका		उपप्रमुख	मणिका देवी दुलाल	महिला	६१
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१	वडा अध्यक्ष	सीता राम राई	पुरुष	४७
चौदण्डीगढी नगरपालिका	२	वडा अध्यक्ष	हरि वहादुर खड्का	पुरुष	४९
चौदण्डीगढी नगरपालिका	३	वडा अध्यक्ष	पर्शु राम राई	पुरुष	५८
चौदण्डीगढी नगरपालिका	४	वडा अध्यक्ष	लुङ्गा राज राई	पुरुष	४२
चौदण्डीगढी नगरपालिका	५	वडा अध्यक्ष	तुलसी राम ढकाल	पुरुष	५५
चौदण्डीगढी नगरपालिका	६	वडा अध्यक्ष	अम्वर वहादुर खड्का	पुरुष	५९
चौदण्डीगढी नगरपालिका	७	वडा अध्यक्ष	केशव अधिकारी	पुरुष	४६
चौदण्डीगढी नगरपालिका	८	वडा अध्यक्ष	भगनाथ कुमार मगर	पुरुष	३४
चौदण्डीगढी नगरपालिका	९	वडा अध्यक्ष	प्रकाश राउत	पुरुष	४८
चौदण्डीगढी नगरपालिका	१०	वडा अध्यक्ष	धर्मेन्द्र कुमार खड्का	पुरुष	५१
ताप्ली गाउँपालिका		अध्यक्ष	ढुङ्ग राज विश्वकर्मा	पुरुष	४७
ताप्ली गाउँपालिका		उपाध्यक्ष	धनमाया मगर	महिला	३०
ताप्ली गाउँपालिका	१	वडा अध्यक्ष	उद्धव हमाल	पुरुष	३२
ताप्ली गाउँपालिका	२	वडा अध्यक्ष	छत्र बहादुर श्रेष्ठ	पुरुष	५३
ताप्ली गाउँपालिका	३	वडा अध्यक्ष	रंग मान तामाङ	पुरुष	५९
ताप्ली गाउँपालिका	४	वडा अध्यक्ष	उमेश कुमार मगर	पुरुष	४०
ताप्ली गाउँपालिका	५	वडा अध्यक्ष	विष्णु कुमार श्रेष्ठ	पुरुष	५२
त्रियुगा नगरपालिका		प्रमुख	वसन्त कुमार बस्नेत	पुरुष	५१
त्रियुगा नगरपालिका		उपप्रमुख	महेश्वरी राई	महिला	५०
त्रियुगा नगरपालिका	१	वडा अध्यक्ष	मनोज कुमार चौधरी	पुरुष	४२
त्रियुगा नगरपालिका	२	वडा अध्यक्ष	घमान सिं खत्री	पुरुष	५९
त्रियुगा नगरपालिका	३	वडा अध्यक्ष	तिलक बहादुर कटुवाल	पुरुष	५२
त्रियुगा नगरपालिका	४	वडा अध्यक्ष	बद्रि बस्नेत	पुरुष	५६
त्रियुगा नगरपालिका	५	वडा अध्यक्ष	उदव कुमार थापा	पुरुष	४४
त्रियुगा नगरपालिका	६	वडा अध्यक्ष	योगेन्द्र वहादुर दाहाल	पुरुष	४४
त्रियुगा नगरपालिका	७	वडा अध्यक्ष	अमर बहादुर दनुवार	पुरुष	५८
त्रियुगा नगरपालिका	८	वडा अध्यक्ष	राज कुमार राउत	पुरुष	४२
त्रियुगा नगरपालिका	९	वडा अध्यक्ष	राज कुमार दनुवार	पुरुष	४९
त्रियुगा नगरपालिका	१०	वडा अध्यक्ष	किरण पाण्डे	पुरुष	४२
त्रियुगा नगरपालिका	११	वडा अध्यक्ष	सुमन्त कोईराला	पुरुष	४२
त्रियुगा नगरपालिका	१२	वडा अध्यक्ष	चुडाराज काफ्ले	पुरुष	५५
त्रियुगा नगरपालिका	१३	वडा अध्यक्ष	नविन कुमार चौधरी	पुरुष	५१
त्रियुगा नगरपालिका	१४	वडा अध्यक्ष	हिम राज मगर	पुरुष	३७
त्रियुगा नगरपालिका	१५	वडा अध्यक्ष	गणेश प्रसाद तिम्सीना	पुरुष	४७
त्रियुगा नगरपालिका	१६	वडा अध्यक्ष	मान बहादुर राई	पुरुष	५०
रौतामाई गाउँपालिका		अध्यक्ष	विरेन्द्र कुमार मगर	पुरुष	५४

रौतामाई गाउँपालिका		उपाध्यक्ष	भुपिन्द्र बहादुर थापा	पुरुष	५३
रौतामाई गाउँपालिका	१	वडा अध्यक्ष	रुद्र बहादुर कार्की	पुरुष	४५
रौतामाई गाउँपालिका	२	वडा अध्यक्ष	होम बहादुर दाहाल खत्री	पुरुष	५८
रौतामाई गाउँपालिका	३	वडा अध्यक्ष	दिपेन्द्र दाहाल	पुरुष	४०
रौतामाई गाउँपालिका	४	वडा अध्यक्ष	रविन्द्र कुमार वत्री	पुरुष	३९
रौतामाई गाउँपालिका	५	वडा अध्यक्ष	पाण्डोब राई	पुरुष	४६
रौतामाई गाउँपालिका	६	वडा अध्यक्ष	पृथ्वी कुमार राई	पुरुष	४६
रौतामाई गाउँपालिका	७	वडा अध्यक्ष	मनोज कुमार राना मगर	पुरुष	४५
रौतामाई गाउँपालिका	८	वडा अध्यक्ष	घमान सिह थापा	पुरुष	४२
वेलका नगरपालिका		प्रमुख	अशोक कार्की	पुरुष	५२
वेलका नगरपालिका		उपप्रमुख	जीरा राई	महिला	४२
वेलका नगरपालिका	१	वडा अध्यक्ष	दिनेश्वर प्रसाद चौधरी	पुरुष	५५
वेलका नगरपालिका	२	वडा अध्यक्ष	प्रेम बहादुर दाहाल	पुरुष	५४
वेलका नगरपालिका	३	वडा अध्यक्ष	टंक प्रसाद आचार्य	पुरुष	४१
वेलका नगरपालिका	४	वडा अध्यक्ष	तिर्थ राज अधिकारी	पुरुष	४४
वेलका नगरपालिका	५	वडा अध्यक्ष	दिपक राज रेग्मी	पुरुष	४६
वेलका नगरपालिका	६	वडा अध्यक्ष	बसन्त कुमार मगर	पुरुष	२८
वेलका नगरपालिका	७	वडा अध्यक्ष	निकेश राई	पुरुष	४०
वेलका नगरपालिका	८	वडा अध्यक्ष	जय कुमार राई	पुरुष	४७
वेलका नगरपालिका	९	वडा अध्यक्ष	पदम बहादुर खड्का	पुरुष	४२
लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका		अध्यक्ष	मेजर कुमार राई	पुरुष	४०
लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका		उपाध्यक्ष	पुष्प लाल राई	पुरुष	३४
लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका	१	वडा अध्यक्ष	जनदीप थापा मगर	पुरुष	३२
लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका	२	वडा अध्यक्ष	जितेन्द्र राई	पुरुष	३२
लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका	३	वडा अध्यक्ष	गुरु मणी कुमाई	पुरुष	२८
लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका	४	वडा अध्यक्ष	छत्र बहादुर राई	पुरुष	३६
लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका	५	वडा अध्यक्ष	कबिचन्द्र राई	पुरुष	३३

स्रोत www.election.gov.np

१२.३ प्रतिनिधि सभा/प्रदेश सभा निर्बाचन २०७९ को मत परिमाण

१२.३.१ समानुपातिक तर्फ

क) प्रतिनिधि सभा राजनैतिक दलले प्राप्त गरेको मत (प्रमुख १० स्थानसम्म)

क्र.सं.	राजनैतिक दलको नाम स्वतन्त्र	प्राप्त मत
१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ए. मा. ले)	६४२०३४
२	नेपाली काँग्रेस	५५५२२७
३	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	२१४८१०
४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	१८८६८२
५	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	१३०४०३

६	जनता समाजवादी पार्टी, नेपाल	५३२४०
७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)	४६२४६
८	मंगोल नेशनल अर्गनाइजेशन	२०३१६
९	जनमत पार्टी	१८६५९
१०	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च	१५१९१

स्रोत www.election.gov.np

क) प्रदेश सभा राजनैतिक दलले प्राप्त गरेको मत (प्रमुख १० स्थानसम्म)

क्र.सं.	राजनैतिक दलको नाम स्वतन्त्र	प्राप्त मत
१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ए. मा. ले)	६६५४६०
२	नेपाली काँग्रेस	५६२९५६
३	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	१९८५११
४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	१८१२४५
५	जनता समाजवादी पार्टी, नेपाल	६१७२३
६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)	५५९५७
७	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च	२६५३१
८	हाम्रो नेपाली पार्टी	२६०७१
९	मंगोल नेशनल अर्गनाइजेशन	२५३८७
१०	जनमत पार्टी	२४५१३

स्रोत www.election.gov.np

१२.३.२ प्रत्यक्ष तर्फ निर्वाचित जनप्रतिनिधि

क) प्रतिनिधि सभा

क्षेत्र नं	निर्वाचित प्रतिनिधि	राजनैतिक दलको नाम	प्राप्त मत
१	डा. नारायण खड्का	नेपाली काँग्रेस	३१२७०
२	अम्बर बहादुर रायामाझि	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ए. मा. ले)	१५२५१

स्रोत www.election.gov.np

ख) प्रदेश सभा

क्षेत्र नं	निर्वाचित प्रतिनिधि	राजनैतिक दलको नाम	प्राप्त मत
१(क)	राजन किराँती	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	१५०९२
१(ख)	हिमाल कार्की	नेपाली काँग्रेस	१४९७९
२(क)	नारायण बहादुर मगर	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	८१०५
२(ख)	राम कुमार खत्री	नेपाली काँग्रेस	१२६२७

स्रोत www.election.gov.np

१२.३.३ समानुपातिक तर्फ निर्वाचित जनप्रतिनिधि

क) प्रतिनिधि सभा : १) सुशिला श्रेष्ठ, चौ.न.पा.-४, उदयपुर

ख) प्रदेश सभा : १) सृजना दनुवार, त्रि.न.पा.-९, उदयपुर
२) गिता देवी रेग्मी त्रि.न.पा.-१३, उदयपुर
३) लिला कुमारी राई, त्रि.न.पा.-११, उदयपुर
४) सम्झना तामाङ बेलका न.पा.-४, उदयपुर

खण्ड १३ : विविध

१३.१ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख प्रकाशनहरु

13.1.1 Statistical Bulletin

1) Statistical-Bulletin_Vol.123
2) Statistical Bulletin vol.121-122
3) Statistical Bulletin vol.120

13.1.2 Nepal in Figures

1) NEPAL IN FIGURES 2022
2) नेपालको तथ्यांकिय झलक २०७९
3) नेपालकाे-तथ्यांकीय-झलक-२०७८
4) NEPAL IN FIGURES 2021
5) नेपालकाे तथ्यांकीय झलक २०७७
6) NEPAL IN FIGURES 2020

13.1.3 POCKET BOOKS

1) NEPAL STATISTICAL POCKET BOOK-2020
2) STATISTICAL POCKET BOOK OF NEPAL 2018

13.1.4 YEAR BOOKS

1) NEPAL STATISTICAL YEAR BOOK 2021
2) STATISTICAL YEAR BOOK 2019

13.1.5 OTHER PUBLICATIONS

1) CONCEPTS AND DEFINITIONS OF STATISTICAL TERMS
2) व्यावसायिक पशुपालन एकिकृत सर्वेक्षण २०७८ (संक्षिप्त नतिजा पुस्तिका)
3) COMMERCIAL LIVESTOCK INTEGRATED SURVEY 2021
4) SOCIAL STATISTICS BOOK 2079
5) NATIONAL INDUSTRIAL SURVEY NATIONAL REPORT 2019/20
6) NEPAL STATISTICAL YEAR BOOK 2021
7) SOLID WASTE ACCOUNT FOR URBAN MUNICIPALITIES OF NEPAL,2022
8)OFFICIAL STATISTICS OF NEPAL: ISSUES AND PRACTICES 2022
9) ECONOMIC CENSUS ATLAS-NEPAL
10)ANNUAL GROWTH RATE OF GDP BY ECONOMIC ACTIVITIES-TABLE
11) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018,NATIONAL REPORT 3-2
12) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018 NATIONAL PROFILE 2
13) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018,NATIONAL REPORT 3-1
14) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018, ANALYTICAL REPORT NO.1 (ANALYSIS OF 18 INDUSTRIES)
15) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018,NATIONAL PROFILE 1 BY PROVINCE
16) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018,NATIONAL REPORT 2-3 BY DISTRICT
17) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018,NATIONAL REPORT 2-2
18) NATIONAL ECONOMIC CENSUS 2018,NATIONAL REPORT 2-1

19) NATIONAL ECONOMIC CENSUS-2018 NATIONAL REPORT 1-3
20) NATIONAL ECONOMIC CENSUS-2018, NATIONAL REPORT 1-2
21) NATIONAL ECONOMIC CENSUS-2018, PROVINCIAL SUMMARY REPORTS
22) NATIONAL STATISTICAL SYSTEM OF NEPAL FINAL
23) NATIONAL POPULATION AND HOUSING CENSUS 2011 (CASTE, ETHNICITY AND MOTHER TONGUE)
24) NEPAL LABOUR FORCE SURVERY III

१३.२ आधिकारिक तथ्याङ्कका १० प्रमुख सिद्दान्तहरु

आधिकारिक तथ्याङ्कका यी दशवटा आधारभूत सिद्धान्तहरूको परिधि निकै फराकिलो छ । अर्थात्, यी सिद्धान्तहरूले राष्ट्रिय तथ्याङ्क प्रणालीका विविध पक्षहरूलाई समेटेका छन् । यी सिद्धान्तहरूको बुँदागत व्याख्या ज्यादै विस्तृत हुने भएकोले यहाँ सामान्य जानकारीका लागि यी सिद्धान्तहरूलाई टिपोटको रूपमा मात्र उल्लेख गरिएको छ :

१. **प्रासङ्गिकता, निष्पक्षता र सुलभता** - लोकतान्त्रिक समाजको सूचना प्रणालीमा आधिकारिक तथ्याङ्क एक अपरिहार्य तत्व मानिन्छ । यसले सरकार, अर्थतन्त्र र आमजनतालाई आर्थिक, जनसाङ्ख्यिक, सामाजिक तथा वातावरणीय परिस्थितिसम्बन्धी सूचना उपलब्ध गराउँछ । लोकतान्त्रिक समाजमा सरकारी तथ्याङ्क-निकायहरू (Official Statistical Agencies) ले नागरिकको सार्वजनिक सूचना पाउने हकको सम्मान गर्नुपर्दछ । यसका लागि यी निकायहरूले व्यवसायिक उपयोगिता भएका आधिकारिक तथ्याङ्क निकालेर निष्पक्षताका साथ उपलब्ध गराउनुपर्दछ ।

२. **व्यावसायिक मापदण्ड र आचार** - तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन, भण्डारण तथा प्रस्तुतिका विधि एवं प्रक्रिया निर्धारण गर्दा तथ्याङ्क-निकायहरूले वैज्ञानिक सिद्धान्त र व्यवसायिक आचारसहित नितान्त व्यवसायिक सोच-विचारका साथ निर्णय लिनुपर्दछ । आधिकारिक वा सरकारी तथ्याङ्कमा विश्वास जगाई तथ्याङ्कमा आस्था कायम राख्न यस्तो प्रक्रिया महत्वपूर्ण हुन्छ ।

३. **उत्तरदायित्व र पारदर्शिता –** तथ्याङ्कको सही अर्थ लगाउने काम सहज तुल्याउन तथ्याङ्क-निकायहरूले तथ्याङ्कका स्रोत, विधि र प्रक्रियाको विवरण वैज्ञानिक मापदण्डअनुसार प्रस्तुत गर्नुपर्दछ ।

४. **दुरूपयोग निवारण –** तथ्याङ्कको त्रुटिपूर्ण व्याख्या भएमा वा दुरूपयोग भएमा तथ्याङ्क-निकायहरूले यस्ता कुराको टिप्पणी वा खण्डन गर्न सक्नुपर्छ ।

५. **आधिकारिक वा सरकारी तथ्याङ्कका स्रोतहरू –** तथ्याङ्कीय सर्वेक्षण अथवा प्रशासनिक अभिलेख लगायत सबै प्रकारका स्रोतहरूबाट तथ्याङ्कीय प्रयोजनका लागि आँकडा वा विवरण लिन सकिन्छ । तथ्याङ्क-निकायले स्रोत चयन गर्दा गुणस्तर, सामयिकता, लागत एवं उत्तरदाताको बोझलाई विचार गरेर उपयुक्त स्रोत चयन गर्नुपर्दछ ।

६. **गोपनीयता –** तथ्याङ्क-निकायहरूले तथ्याङ्क निकाल्नका लागि सङ्कलन गरेका व्यक्तिगत विवरण वा आँकडाहरू प्राकृतिक वा कानूनी व्यक्ति जो-जसको भएतापनि एकदम गोप्य राख्नुपर्दछ । सङ्कलन गरिएका यस्ता व्यक्तिगत विवरणहरू तथ्याङ्कीय प्रयोजनका लागि मात्र प्रयोग गर्नुपर्दछ ।

७. **कानून** - जुन ऐन, नियम र आदेशअन्तर्गत तथ्याङ्क-प्रणाली सञ्चालन भएका छन् ती सबै कानूनी प्रावधानहरू सार्वजनिक हुनुपर्दछ ।

८. **राष्ट्रिय समन्वय** - तथ्याङ्क-प्रणालीमा सामञ्जस्यता र दक्षता प्राप्त गर्न देशभित्रका सबै तथ्याङ्क-निकायहरूबीच समन्वय अत्यावश्यक हुन्छ ।

९. **अन्तर्राष्ट्रिय मादपण्डको उपयोग** - प्रत्येक देशका तथ्याङ्कीय निकायहरूले अन्तर्राष्ट्रिय अवधारणा, वर्गीकरण तथा विधिहरूको प्रयोग गर्दा सबै सरकारी तहमा सामञ्जस्यता र दक्षताको बृद्धि हुन्छ ।

१०. **अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग** - तथ्याङ्कमा द्विपक्षीय एवं बहुपक्षीय सहयोगले सबै देशमा आधिकारिक तथ्याङ्क प्रणालीको सुधार गर्न सघाउ पुऱ्याउँछ ।

१३.३ जग्गा लिखित पासको विवरण

आ. व. २०७८/७९

क्र सं	विवरण	प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक
१	घर/जग्गा दर्ता (नयाँ तथा लिखत पास) संख्या	२७२३	२१२८	२८६०	१८१५
२	घर/जग्गा दर्ता (नयाँ तथा लिखत पास) बाट प्राप्त दस्तुर रू	३५७९३१७२	२६७६८११४	४३८१११९	३२६७९८९७

आ. व. २०७९/८०

क्र सं	विवरण	प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक
१	घर/जग्गा दर्ता (नयाँ तथा लिखत पास) संख्या	१३९२	१३४४	२४१०	
२	घर/जग्गा दर्ता (नयाँ तथा लिखत पास) बाट प्राप्त दस्तुर रू	१९८०२८२०	१७११५८१८	३१३८६८९१	

१३.४ राहदानी/ नागरिकता वितरणको विवरण

आ.व. २०७८/२०७९ (२०७८ श्रावण १ देखि २०७९ आषाढ ३२ सम्म)

विवरण	संख्या	
	महिला	पुरुष
नयाँ नागरिकता जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट वितरण भएको	५६२४	५२०३
प्रतिलिपी नागरिकता जिल्ला प्रशासन कार्यालययबाट वितरण भएको	२४४३	३९७२
साधारण राहदानी फारम संकलन भएको	१६११	४३६६
द्रुत राहदानी सिफारिस	४३१	५७५
राहदानीको राजश्व प्राप्त जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट रकम	३,२५,३७,५००	
राष्ट्रिय परिचयपत्रका लागि विवरण दर्ता	५४३३	८५००

आ.व. २०७९/२०८० (२०७९ श्रावण १ देखि २०७९ चैत्र ३० सम्म)

विवरण	संख्या	
	महिला	पुरुष
नयाँ नागरिकता जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट वितरण भएको	३७०८	३२७१
प्रतिलिपी नागरिकता जिल्ला प्रशासन कार्यालययबाट वितरण भएको	२०४९	३८३६
साधारण राहदानी फारम संकलन भएको	१८११	५१४८
द्रुत राहदानी सिफारिस	०	०
राहदानीको राजश्व प्राप्त जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट रकम	३,९२,६०,०००	
राष्ट्रिय परिचयपत्रका लागि विवरण दर्ता	६२३४	७५५८

१३.५ पालिका अनुसार व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

१) कटारी नगरपालिका

घटना आ.व.	जन्म दर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
आ.व. २०७८/७९	१५२२	५२५	३८७	२१	२९९
आ.व. २०७७/७८	२१३४	९५०	४२५	१२	२७६
आ.व. २०७६/७७	१७०६	६५०	३३०	३	२५०

२) बेलका नगरपालिका

घटना आ.व.	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई	कैफियत
२०७८/७९	३९९	१४६	१००	७	६१२	पहिलो चौमासि बिबरण
२०७७/७८	१०३७	४१६	२७४	१३	१६२५	
२०७६/७७	८८६	३७०	२१६	७	५२०	

३) चौदण्डीगढी नगरपालिका

घटना आ.व.	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
२०७८/७९	१२५८	५५३	४९५	-	३८३
२०७७/७८	१६५२	६९४	४९५	-	६१७
२०७६/७७	१४१३	५२३	३६५	-	४९८

४) त्रियुगा नगरपालिका

घटना आ.व.	जन्मदर्ता	विवाहदर्ता	मृत्युदर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
२०७८/७९	१९५६	९५२	१८५	५२	९८९
२०७७/७८	१८५	३८	३५	0	१३
२०७६/७७	१	-	-	-	२

५) उदयपुरगढी गाउंपालिका

घटना आ.व.	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
२०७८/७९	१०३४	३९६	१६४	२०	१९७
२०७७/७८	५२२	१६५	९५	६	९१
२०७६/७७	४५९	१५३	७७	१	६४

६) रौतामाई गाउंपालिका

घटना आ.व.	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
२०७८/७९	१०६८	४४८	२८८	८	६६२
२०७७/७८	१७९	७७	४७	३	२३६
२०७६/७७					

७) लिम्चुङबुङ गाउंपालिका

घटना आ.व.	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
२०७८/७९/८०	७४३	२८१	१८२	२०	२१०

८) ताप्ली गाउंपालिका

घटना आ.व.	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
२०७८/७९	३४४	१२२	१६६	०	१०५
२०७७/७८	४२७	१४३	९२	१	४४
२०७६/७७	३१६	८८	७४	१	८७

१३.६ तथ्याङ्क कार्यालयको परिचय

क) प्रमुख कार्यहरु:-

तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख कार्यहरु निम्न अनुसार छन् :-

अ) जिल्लामा जनगणना, कृषिगणना,उद्योग गणना जस्ता ठुला गणनाहरुको स्थलगत कार्य गर्नु।

आ) जिबनस्तर सर्वेक्षण,श्रमशक्ति सर्वेक्षण,वार्षिक घरपरिवार सर्वेक्षण, नेपाल बहुसुचकांक सर्वेक्षण जस्ता सर्वेक्षण कार्यहरुमा बिभागबाट तोकिएबमोजिमको स्थलगत कार्य गर्नु ।

इ) राष्ट्रिय लेखा (GDP लगायत) का लागि नियमित तथ्याङ्क संकलन तथा आधार सर्वेक्षण (Benchmarking Survey) संबन्धि कार्य गर्नु ।

ई) बिभिन्न मुल्य सुचकांकका लागि नियमित तथ्याङ्क संकलन कार्य गर्नु ।

उ) अन्य तथ्यांकिय कियाकलाप जस्तै नतिजा सार्बजनिकिकरण गोष्ठि, गणना क्षेत्र नक्सांकन, सेटलमेण्ट म्यापिङ्ग जस्ता कार्य गर्नु ।

ऊ) तथ्याङ्क संबन्धि सामाग्री प्रकाशन तथा आबश्यक तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने लगायतका कार्य गर्नु ।

ख) दरबन्दी विवरण

क्र.स.	पद	श्रेणी/तह	स्वीकृत दरबन्दि संख्या	कैफियत
१.	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प. तृतीय(प्रा.)	१	प्राबिधिक दरबन्दी नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क समुहको
२.	सुपरिवेक्षक	रा.प. अनं. प्रथम(प्रा.)	२	
३.	लेखापाल	रा.प. अनं. प्रथम	१	
४.	गणक	रा.प. अनं. द्वितीय(प्रा.)	३	
५.	खरिदार	रा.प. अनं. द्वितीय	३	
६.	का.स.	-	२	

ग) कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीको विवरण

सि.नं	पद	श्रेणी	सेवा/ समूह	नाम/थर	स्थाइ ठेगाना	शुरु नियूक्ति मिति	शैक्षिक योग्यता (मूल विषय खुलाउने)	कै.
१	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.तृ.	आ.यो/ तथ्याङ्क	शिव नारायण महतो	धनगढीमाई न.पा-१, सिरहा	०७०-०५-११	एम.एड. (गणित)	
२	सुपरीवेक्षक	रा.प.अनं. प्रथम	आ.यो/ तथ्याङ्क	ईशु कुमार कार्की	ईटहरी उ.म.न.पा-१९, सुनसरी	०६८-०९-२४	वि.एड. (गणित)	
४	सुपरीवेक्षक	रा.प.अनं. प्रथम	आ.यो/ तथ्याङ्क	मनोज कुमार मेहता	राजगंज सिनुवारी-६, सुनसरी	०७१-१०-०५	एम.एड. (गणित)	
५	खरिदार	रा.प.अनं. द्वितीय	प्रशासन/सा.प्र.	बिसाल सुन्दास	त्रि.न.पा.- १०, उदयपुर	०६९-११-२०	स्नातक तह	निलम्बन अवस्थामा
६	खरिदार	रा.प.अनं. द्वितीय	प्रशासन/सा.प्र.	भोजराज गुरागाँई	त्रि.न.पा.- ६, उदयपुर	०७१-०९-११	स्नातक तह (भौ.विज्ञान)	
७	गणक	रा.प.अनं. द्वितीय	आ.यो/ तथ्याङ्क	अशोक कुमार यादव	मु.मु.-४, धनुसा	०७५-०६-२९	वि.एड. (गणित)	
८	गणक	रा.प.अनं. द्वितीय	आ.यो/ तथ्याङ्क	संगीता कार्की	धरान -१४ ,सुनसरी	०७९-०५-२३	एम. ए. सी (तथ्याङ्कशास्त्री)	
९	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी बिहिन	प्रशासन/सा.प्र.	राम कुमार राउत	त्रि.न.पा.- १०, उदयपुर	०५३-०६-०४	आठ कक्षा	
१०	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी बिहिन	करार	अमित कर्ण	त्रि.न.पा.- १२, उदयपुर		नौ कक्षा	करार

खण्ड १४ : जिल्लाको सर्वाङ्गीण विकासका सम्भावना र चुनौतीहरू

१) बेलका नगरपालिकाबाट प्राप्त विवरण

सम्भावनाहरु :

- पर्यटन प्रवर्दनको प्रचुर सम्भावना भएको ।
- आधुनिक कृषि तथा व्यबसायिक पशुपालनको प्रचुर सम्भावना भएको ।

असल अभ्यासहरू:

क. नमूना बिद्यालय संचालन, बिद्यालय तहमा कानून बिषय थालनी, नगर शिक्षक ब्यबस्थापन गर्न नगर शिक्षक कार्यबिधी -२०७७ कार्यान्वयन, नियमित दिवा खाजा कार्यक्रम संचालन, बिपन्न लक्षित उच्च शिक्षामा अध्यानरत प्राबिधिक तर्फ छात्रवृत्ति ब्यबस्था ,

ख. ४५ दिन भित्रका सुत्केरी महिलाहरुलाई पौष्टिक आहार वितरण,

ग. जाहा अभर त्याहाँ नगर,

घ. अति बिपन्न खाद्यान्न सहयोग कार्यक्रम,

ङ. नगर अस्पताल संचालन भएको, बिमा कार्यक्रम संचालन भएको, अक्सिजन प्लान्ट निर्माण गरी उत्पादन सुरु गरी अन्य पालिका सम्म बितरण गरीएको ।

चुनौतिहरु :

- पर्याप्त बजेटको अभाब हुनु ।
- भौगोलिक बिकटता ।
- स्रोतसाधनको सिमितता ।

२) चौदणडीगढी नगरपालिकाबाट प्राप्त विवरण

यस न.पा.बाट सम्पादित उल्लेखनीय कार्यहरु :

क. कोरोना संक्रमणको बावजुद पनि पूर्वाधार निर्माण लगायत न.पा.का. स्वीकृत योजनाहरु पुनःरुपमा कार्यान्वयन गरेको,

ख. न.पा. को आफ्नै प्रशासनिक भवन निर्माण गरेको,

ग. चार(४) वटा वडाको नयाँ प्रशासनिक भवन निर्माण गरी न.पा.को १० वटा मध्ये ९ वटा वडाको आफ्नै भवनवाट सेवा संचालन गरिएको,

घ. न.पा.को पहलमा क्क्ष्क्क सरकार र उदयपुरका ८ वटै पालिका र स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यकम समेतको लगानी मा सुविधा सम्पन्न चालिस (४०) बेडको कोभिड अस्पताल भवन निर्माण गरी ८१४ जना संक्रमितको सफल उपचार गरी डिस्चार्ज गरेको,

ङ. कुनैपनि विपदबाट घर-वारविहिन भएको परिवारलाई प्रति परिवार रु.३ लाख उपलब्ध गराई हालसम्म ३३ वटा घर पुनःनिर्माण गरिएको साथै आंशिक क्षति हुने घर तथा गोठहरु निर्माणको लागि २५ हजार उपलब्ध गराउने गरिएको।

चुनौतीहरुः,

क. अनुमान गरेभन्दा कम आन्तरिक आय रअनुदान प्राप्तहुने साथै प्रर्वाधिक जनशक्तिको न्यूनता,
ख. ठुलो भूगोलमाग तथा आवश्यकता धेरै तर स्रोत साधनको न्यूनता,
ग. सबै वडाहरुमा विधुत, इन्टरनेट, सडक, ढल, कार्यालय भवन, खानेपानी, पर्यटन लगायतका पूर्वाधारको पर्याप्त पहुँच पुगिनसकेको,
घ. अनौपचारिक र अव्यवस्थित भु-स्वामित्व (करिब ६५ %),
ङ. बाढी, सर्पदंश, आगलागी, जंगली जनावरको प्रकोप, शितलहर, खडेरी लगायतका विपदजन्य समस्याहरु रहेको।

३) कटारी नगरपालिकाबाट प्राप्त विवरण

यस नगरपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासका प्रमुख सम्भावनाहरुः-

क) राजस्वको स्रोत तथा दायरा वैज्ञानिक ढङ्गबाट बढाई राजस्व संकलन गर्न सकिने,
ख) आवधिक योजना तय गरी क्रमागत रुपमा कालोपत्रे सडक विस्तार गर्न सकिने,
ग) सम्पुर्ण नागरिकहरुलाई स्वच्छ खानेपानी, स्वास्थ्य र निः शुल्क शिक्षाको पहुँच बढाउन सकिने,
घ) स्थानीय तहमा राजनीति तटस्थता कायम गर्न विभिन्न क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने,
ङ) उद्योग स्थापना गरी स्थानीय तहमै युवाहरुमा स्वरोजागर उपलब्ध गर्न सकिने,

सर्वाङ्गीण विकासका प्रमुख चुनौतीः-

क) स्थानीय तहमा राजश्वको स्रोत तथा दायरा बैज्ञानीक ढङ्गबाट बढाई राजश्वमा अभिवृद्ध गर्न,
ख) स्थानीय तहमा रहेको सबैक्षेत्रको सडक कालोपत्रेको सडक निर्माण गर्नु,
ग) स्थानीय सरकार मार्फत सम्पुर्ण क्षेत्रमा स्वच्छ खानेपानी, स्वास्थ्य र शिक्षाको पहुँच पुर्याउनु,
घ) बेरुजु कम गर्नु,
ङ) साना,मझौला र ठुला किसिमका उद्योगहरुको स्थापना गर्नु,

प्रमुख सन्दर्भ सामाग्रीहरु

जिल्ला वस्तुगत विवरण, उदयपुर , २०७१,त.का.उदयपुर
जिल्ला वस्तुगत विवरण, खोटाङ , २०७२ ,त.का.उदयपुर
स्थानीय तहहरुको वस्तुगत विवरण, उदयपुर , २०७४ ,त.का.उदयपुर
विभिन्न कार्यालयबाट प्राथमिक रुपमा संकलन तथ्यांक
http://www.moha.gov.np/udayapur
https://censusnepal.cbs.gov.np/results/np
https://nsonepal.gov.np/
https://www.financialnotices.com/
https://taplimun.gov.np/sites/taplimun.gov.np/files/PROFILE_TAPLI_Final_April% 2020%202019.pdf
https://taplimun.gov.np/
https://limchungbungmun.gov.np/
https://rautamaimun.gov.np
https://udayapurgadhimun.gov.np/
https://chaudandigadhimun.gov.np/
https://belakamun.gov.np/
https://triyugamun.gov.np/
http://www.kataarimun.gov.np/

अनुरोध

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय र यस कार्यालयबाट समय समयमा सञ्चालन गरिने गणना, सर्वेक्षण र लगतसूची संकलन कार्यका लागि खटिई आउने कर्मचारीहरूलाई सत्य र यथार्थ विवरणहरू उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु हुन हार्दिक अनुरोध छ। उपलब्ध व्यक्तिगत विवरणहरू तथ्याङ्क ऐन २०७९ बमोजिम गोप्य रहनेछन् र तथ्याङ्कीय प्रयोजनको लागि मात्र एकीकृत रूपमा प्रयोग गरिनेछन्।

तथ्याङ्क कार्यालय, उदयपुर

तथ्यमा आधारित नीतिका लागि तथ्याङ्क

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रकाशनहरू www.nsonepal.gov.np मा पाईन्छ ।